

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W ŁÓDZI
JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA
90-608 Łódź, ul. Wólczańska 49; tel. 042 632-01-12, 042 633-49-09, fax 042 636-77-97
www.wup.lodz.pl; e-mail: lowu@praca.gov.pl

Marcin Bugajski
Członek Zarządu
Województwa Łódzkiego
Marcin Bugajski

Rynek Pracy

**W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
W 2013 ROKU**

Mieczysław Kaczorowski
Zastępca Dyrektora
Urzędu Pracy w Łodzi
Mieczysław Kaczorowski

Kierownik Wydziału
Katarzyna Pawlata
Katarzyna Pawlata

Łódź, marzec 2014 r.

promuje
łódzkie

Opracowano w Wydziale Informacji, Badań i Analiz
w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Łodzi

Spis treści

SŁOWO WSTĘPNE.....	3
STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM – UJĘCIE GLOBALNE	4
STRUKTURA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM – OPIS WYBRANYCH ELEMENTÓW	16
Bezrobocie wśród kobiet	16
Bezrobocie na wsi	26
Długotrwale bezrobotni znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy	33
Charakterystyka bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat	39
Niepełnosprawni bezrobotni i poszukujący pracy	43
Bezrobocie wśród osób młodych.....	50
POPYT NA PRACĘ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM – WYBRANE ASPEKTY ZJAWISKA	56
Analiza treści ofert pracy zamieszczonych w Internecie	63
Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	67
Analiza prasowych ofert pracy	76
PODSUMOWANIE	80

SŁOWO WSTĘPNE

Niniejsze opracowanie stanowi sumaryczny przegląd wybranych zjawisk i tendencji możliwych do uchwycenia podczas analizy struktur bezrobocia w regionie łódzkim w minionym roku.

Podstawowym wymogiem, jaki staraliśmy się spełnić, był – oprócz wymogu aktualności oczywiście – wymóg standaryzacji - dochowany przynajmniej w stopniu umożliwiającym prowadzenie rzetelnych analiz porównawczych.

Tak więc staraliśmy się, aby standaryzacja obejmowała przede wszystkim formalną organizację tekstu - tegoroczna edycja *Rynku pracy...*, składa się z czterech zasadniczych części: 1) Opis struktury bezrobocia w regionie łódzkim; 2) Opis wybranych elementów struktury bezrobocia w regionie łódzkim (w przypadku bieżącej edycji są to kolejno: kobiety, bezrobotni z terenów wiejskich, długotrwale bezrobotni znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, bezrobotni w wieku powyżej 50 lat, niepełnosprawni oraz młodzież, tj. osoby do 25 roku życia, osoby znajdujące się w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki i absolwenci szkół wyższych, którzy nie ukończyli 27 lat); 3) Omówienie wybranych zagadnień związanych z popytem na pracę w województwie łódzkim; 4) Podsumowanie.

Oprócz tego, standaryzacji poddano kluczowe wskaźniki struktury oraz dynamiki, tradycyjnie już przyjmując przy tym dwuletnią (czyli obejmującą trzy kolejne momenty czasowe) wsteczną perspektywę analityczną. Tak więc wszędzie – za wyjątkiem tych tylko przypadków, w których było to uzasadnione zaistnieniem niemożliwych lub trudnych do pokonania przeszkód metodologicznych – prezentujemy, obok np. wartości wskaźników struktury w końcu grudnia 2013 r., również - dla porównania – wartości tych samych wskaźników w końcu grudnia roku 2012 oraz 2011. Podobne podejście zastosowaliśmy także w przypadku wskaźników dynamiki z tym, że tutaj – mając na względzie specyfikę konstrukcji tych wskaźników – stosowaliśmy na ogół jednocześnie dwie podstawy porównań: wartość z 2012 r. oraz wartość z 2011 r.

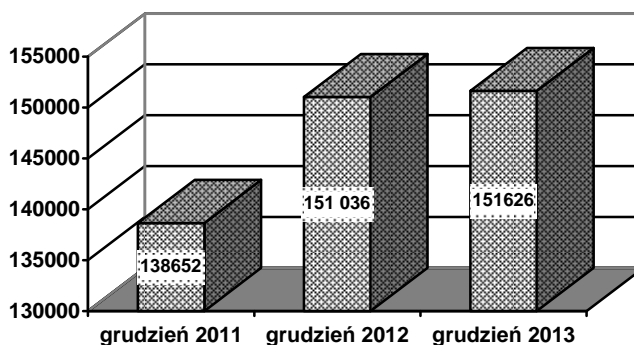
Jednym z wyników realizacji wymogu standaryzacji jest również wybitnie opisowy charakter niniejszego tekstu. Wszelkie ogólniejsze komentarze merytoryczne – ze względu na raczej fragmentaryczny charakter prezentowanych tutaj kwestii – staraliśmy się ograniczyć do niezbędnego minimum, wysuwając na plan pierwszy opis istotnych miar statystycznych, które zastosowaliśmy w toku analizy danych źródłowych. Z tego też względu opracowanie to nosi walor przede wszystkim poznawczy.

STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM – UJĘCIE GLOBALNE

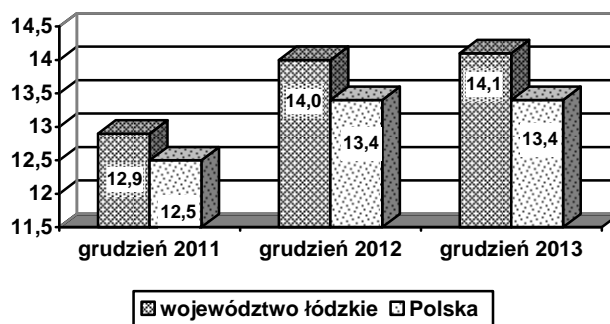
Między końcem grudnia 2012 r. a końcem grudnia 2013 r. poziom bezrobocia rejestrowanego w województwie łódzkim wzrósł o 0,4% - do wartości 151 626 osób. Stopa bezrobocia – czyli udział bezrobotnych w populacji osób czynnych zawodowo – osiągnęła w końcu 2013 r. wartość 14,1% - było to o 0,1 punktu procentowego więcej niż w końcu 2012 r. i o 1,2 punktu procentowego więcej niż w końcu 2011 r.

Analiza danych dla całego kraju ujawnia istnienie podobnych do opisanych wyżej prawidłowości. Tu również możemy zaobserwować wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych - o 1% (z 2 136,8 tys. do 2 157,9 tys.) między końcem grudnia 2012 r. a końcem grudnia 2013 r. Podobnie do trendu zaobserwowanego na terenie województwa łódzkiego kształtowały się wartości stopy bezrobocia. Wzrosła ona z 12,5% w końcu grudnia 2011 r. do 13,4% w końcu grudnia 2013 r. - w całym analizowanym okresie daje to więc przyrost o 0,9 punktu proc.¹.

**Wykres 1a. Bezrobotni zarejestrowani
w województwie łódzkim w końcu grudnia
2011 - 2013 r.**

**Wykres 1b. Stopa bezrobocia w województwie
łódzkim i w Polsce w końcu grudnia
2011-2013 r. [w %]**

Uwaga! Wartości z lat 2011 - 2012 zostały wstecznie skorygowane przez GUS.

¹ Użyte w tekście wartości stopy bezrobocia z lat 2011–2012 zostały wstecznie skorygowane przez GUS.

Wśród zarejestrowanych w końcu 2013 roku bezrobotnych 11,0 tys. (7,3%) to osoby niepełnosprawne. Trend liczebności tej kategorii kształtował się analogicznie do trendu liczby bezrobotnych ogółem – miał charakter rosnący – cechował się jednak mniejszym natężeniem obserwowanych zmian: w końcu 2013 r. bezrobotnych niepełnosprawnych było w rejestrach więcej niż w końcu 2011 r. o 7,1% - wobec całkowitego wzrostu bezrobocia w tym samym okresie o 9,4%.

Bezrobocie w województwie łódzkim stanowi w większym stopniu problem obszarów miejskich, niż wiejskich. Tezę taką można podtrzymać pomimo faktu, że długookresowy trend wartości wskaźnika udziału bezrobotnych zamieszkałych na wsi w całkowitym zasobie bezrobocia rejestrowanego w województwie łódzkim ma charakter oscylujący. W roku 2004 wskaźnik ten przełamał tendencję spadkową. Jego wartości w sposób zauważalny rosły aż do grudnia 2007 r. – po czym dało się ponownie zaobserwować wejście w fazę spadku. W końcu grudnia 2009 r. na obszarach wiejskich zamieszkiwało 34,1% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w województwie łódzkim. Odsetek ten zmniejszył się do 33,8% w końcu grudnia 2010 r., a następnie do 33,5% w końcu grudnia 2011 r., by następnie nieznacznie wzrosnąć – do 33,6% - w końcu grudnia 2012 r. oraz do 33,7% w końcu grudnia 2013 r. Fakt, że przełamanie pierwotnie wspomnianej tendencji wzrostowej omawianego wskaźnika okazało się zbieżne z początkiem fazy wzrostu generalnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych – będącej naturalną reakcją na pojawiające się stopniowo symptomy dekoniunktury w gospodarce globalnej – zdaje się potwierdzać sąd, iż miasto jest bardziej wrażliwe na oddziaływanie czynników warunkujących zmiany w natężeniu oraz strukturze bezrobocia (tzn. zmiany globalnej liczby bezrobotnych dotyczą w pierwszej kolejności rynków pracy obszarów miejskich). Pokazuje to jednak także, iż procesy gospodarcze i społeczne zachodzące na wsi bywają nieco odłożone w czasie wobec tych zachodzących w społeczeństwie globalnym. Możliwej tego ilustracji dostarczyć może analiza stopy wzrostu liczby zarejestrowanych bezrobotnych z obszarów wiejskich w latach 2011 – 2013. W końcu 2013 r. rejestry powiatowych urzędów pracy województwa łódzkiego obejmowały 51,1 tys. takich osób. Wobec danych z końca grudnia 2011 r. ich liczba wzrosła o 4,8 tys. osób, czyli o 10,3%. Był to przyrost wyraźnie wyższy od obserwowanego w tym samym czasie w generalnej zbiorowości zarejestrowanych bezrobotnych, wynoszącego 9,4%.

Analiza diachroniczna danych dotyczących aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (tzn. działań zmierzających do łagodzenia jego skutków poprzez czasową aktywizację zawodową osób bezrobotnych) wskazuje na istnienie wyraźnych wahań wartości wskaźników obrazujących zakres działań podejmowanych w tym względzie. Nie ma w tym nic dziwnego; wartości tych wskaźników zdają się stanowić raczej wypadkową szeregu arbitralnych decyzji dotyczących alokacji istniejących środków Funduszu Pracy, aniżeli wynik cyklicznych zmian koniunktury w gospodarce narodowej. Zależą one zatem w większej mierze od kształtu polityki społecznej niż gospodarczej.

W roku 2013 najwięcej bezrobotnych zaktywizowano w ramach:

- staży: 12 491 osób; o 987 osób (8,6%) więcej niż w roku 2012;
- szkoleń: 5 563 osoby; o 332 osoby (5,6%) mniej niż w roku 2012;
- prac społecznie użytecznych: 2 619 osób; o 289 osób (12,4%) więcej niż w roku 2012;
- robót publicznych: 2 547 osób; o 332 osoby (15,0%) więcej niż w roku 2012.

Należy przy tym zwrócić uwagę na fakt, że liczba osób uczestniczących we wszystkich aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu była w 2013 roku większa o 1 187 osób (4,6%) niż miało to miejsce rok wcześniej².

W roku 2013 urzędy pracy województwa łódzkiego zarejestrowały łącznie 173 216 osób (jest to tzw. „napływ”). Wśród 172 626 wyrejestrowań (tzw. „odpływ”) 86,6 tys. (50,2%) to osoby, które znalazły zatrudnienie, natomiast 39,8 tys. (23,0%) bezrobotnych wyłączono z ewidencji z powodu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy. Ostatnie 2 lata przyniosły przełamanie spadkowego trendu odsetka wyłączeń z powodu podjęcia pracy w całkowitej liczbie wyłączeń (spadek z 48,8% do 47,3% między 2011 r. a 2012 r., następnie wzrost do 50,2% w 2013 r.), przy równoczesnym zmniejszeniu się odsetka wyłączeń z powodu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (z 25,3% w 2011 roku do 24,6% w 2012 roku oraz 23,0% w 2013 roku). Wartość współczynnika fluktuacji (mierzonego stosunkiem odpływu do napływu) wyniosła w 2013 r. 99,7% i była wyższa niż w 2012 r. o 6,8 punktu procentowego. Wartości omówionych miar przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Miary płynności rynku pracy w województwie łódzkim w latach 2011-2013.

	Wielkość zjawiska w roku:		
	2011	2012	2013
Napływ	169 306	174 484	173 216
Odpływ	162 271	162 100	172 626
Osoby, które podjęły pracę	79 154	76 639	86 645
Osoby, które nie potwierdziły gotowości do podjęcia pracy	41 105	39 851	39 785
Współczynnik fluktuacji	95,8%	92,9%	99,7%

Począwszy od roku 2006 udział osób uprawnionych do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych rósł w województwie łódzkim sukcesywnie, osiągając w końcu grudnia 2008 r. 19,8%, a następnie w końcu grudnia 2009 r. 21,9%. Ten ostatni okres wyznaczał – w analizowanym tutaj szeregu czasowym - szczytowy punkt w przebiegu trendu tego wskaźnika. Do końca 2010 roku jego wartość spadła już o 4,9 punktu procentowego – do 17,0%, do końca 2011 r.

² Należy tutaj koniecznie pamiętać, że – ze względu na wspomniane już wyżej znaczne wahania wartości w kolejnych okresach – używane tutaj **wskaźniki obrazujące zakres działań podejmowanych w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu** (wyrażone liczbą beneficjentów) **zostały zdefiniowane przy zastosowaniu podejścia strumieniowego**, tzn. z wykorzystaniem wartości skumulowanych rocznych odpływów osób zatrudnianych w wyniku takich działań z rejestrów bezrobocia.

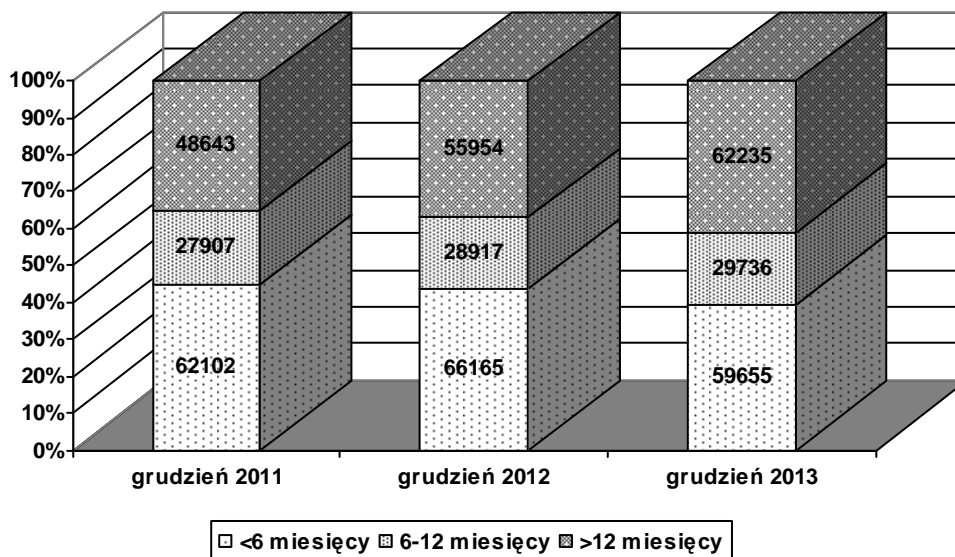
o 0,4 punktu procentowego – do 16,6%; do końca 2012 r. o kolejne 0,4 punktu procentowego – do 16,2%. Rok 2013 to dalszy ciąg fazy spadkowej; z odsetkiem zasiłkobiorców wynoszącym pod koniec grudnia 13,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych – o 3,1 punktu procentowego mniej niż rok wcześniej. Sytuacja taka skłania do troski. Biorąc bowiem pod uwagę fakt, że prawo do zasiłku przysługuje, przez okres co najmniej 6 miesięcy bezrobotnemu, który nie otrzymał odpowiedniej propozycji pracy oraz w okresie 18 miesięcy poprzedzających dzień rejestracji zatrudniony był przez co najmniej 365 dni osiągając wynagrodzenie w wysokości co najmniej najniższego w kraju, tak widoczny spadek udziału zasiłkobiorców w ogólnej liczbie bezrobotnych może wskazywać na jednoczesne nasilenie się problemu bezrobocia długotrwałego.

Istotnie, jeśli przyjrzymy się danym statystycznym dla województwa łódzkiego, zauważymy, że odsetek osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy wzrósł między końcem grudnia 2012 r. a końcem grudnia 2013 r. o 4 punkty procentowe, ustalając tym samym udział długotrwałego bezrobocia w bezrobociu ogółem w tym ostatnim przywołanym okresie na poziomie 41,1%. Dokonało się to oczywiście kosztem zmniejszenia udziału kategorii osób pozostających bez pracy przez okres krótszy niż 6 miesięcy: o 4,7% między końcem grudnia 2012 a końcem grudnia 2013 r. – przy jednoczesnym minimalnym wzroście udziału kategorii bezrobotnych pozostających bez pracy przez okres od 6 do 12 miesięcy: o 0,5 punktu procentowego.

Warto dodać, że zwiększający się udział bezrobotnych długotrwanie przy jednoczesnym spadku udziału bezrobotnych zarejestrowanych nie dłużej niż 6 miesięcy był w ostatnim czasie charakterystyczny dla rynków pracy w całej Polsce. Odsetek osób długotrwanie bezrobotnych w ogóle bezrobocia w kraju wzrósł między końcem 2012 r. a końcem 2013 r. o 2,9 punktu procentowego, podczas gdy udział osób pozostających w rejestrach krócej niż 6 miesięcy spadł w tym samym czasie o 3,5 punktu procentowego. Wśród osób zarejestrowanych w urzędach pracy w Polsce w końcu 2013 r. 42,8% pozostawało bez pracy nie dłużej niż 6 miesięcy, 18,9% pozostawało bez pracy przez okres od 6 do 12 miesięcy, natomiast 38,3% pozostawało bez pracy dłużej niż 12 miesięcy.

Tendencje obserwowane w województwie łódzkim ilustruje poniższy wykres.

Wykres 2. Bezrobotni w województwie łódzkim według czasu pozostawania bez pracy w końcu grudnia 2011 - 2013. Wartości bezwzględne na tle udziałów.

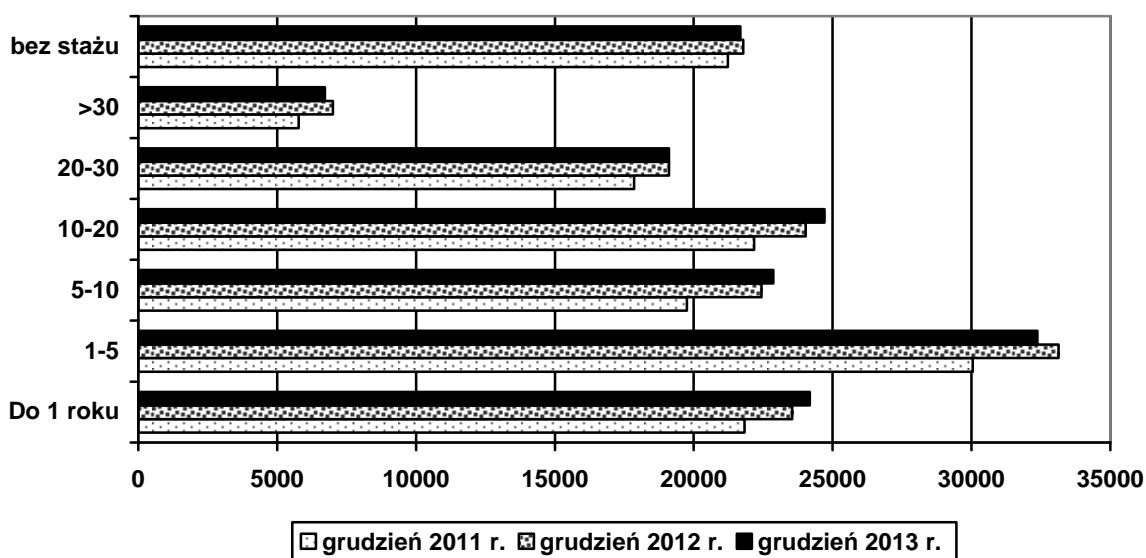

W strukturze bezrobotnych ujętej z punktu widzenia posiadanego stażu pracy najliczniejsze kategorie stanowiły w końcu grudnia 2013 roku osoby ze stażem od 1 do 5 lat (21,4% ogółu bezrobotnych), a następnie ze stażem od 10 do 20 lat (16,3% ogółu bezrobotnych) oraz ze stażem do 1 roku (16,0% ogółu bezrobotnych). Na miejscach czwartym oraz piątym znalazły się kolejno: osoby posiadające staż od 5 do 10 lat (15,1% ogółu bezrobotnych) oraz osoby bez stażu (14,3% ogółu bezrobotnych).

Jak nietrudno obliczyć na podstawie przytoczonych danych, niemal 52% całkowitego zróżnicowania populacji bezrobotnych w końcu grudnia 2013 r. stanowiły osoby ze stażem nieprzekraczającym 5 lat – a zatem z niewielkim doświadczeniem zawodowym, bądź wręcz jego brakiem. Należy zakładać, że są to w znaczącej przewadze osoby młode.

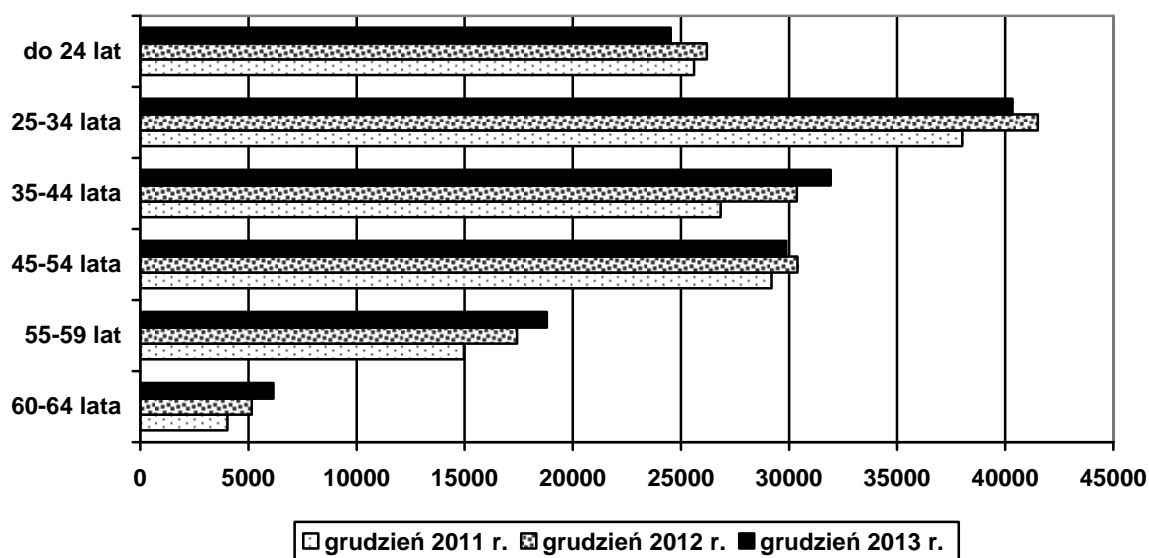
Z kolei najmniej liczną spośród analizowanych tu kategorii (4,4% całkowitego bezrobocia rejestrowanego w regionie w końcu grudnia 2013 r.) były osoby ze stażem pracy powyżej 30 lat. Jest to oczywiście związane z tym, że znaczna część takich osób zyskała już uprawnienia emerytalne. Rozkład liczebności bezrobotnych województwa łódzkiego według stażu pracy pokazuje wykres 3.

Wykres 3. Bezrobotni w województwie łódzkim według stażu pracy w końcu grudnia 2011 - 2013.

Przekraczanie przez starszych bezrobotnych granicy wieku poprodukcyjnego znajduje także swój wyraz w znacznym niedoreprezentowaniu kategorii wiekowych grupujących osoby wyróżniające się najwyższymi wartościami tej cechy: 55-59 lat (udział w ogólnej liczbie bezrobotnych: 12,4% w końcu grudnia 2013 r.) oraz 60-64 lata (udział w ogólnej liczbie bezrobotnych: 4,1% w końcu grudnia 2013 r.). Należy tutaj jednak zaznaczyć, że odsetek bezrobotnych należących do najstarszych grup wiekowych – tzn. mieszczących się w przedziale powyżej 55 lat - sukcesywnie rośnie na przestrzeni trzech analizowanych momentów czasowych. W końcu grudnia 2011 r. osoby te stanowiły 13,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, w końcu grudnia 2012 r. 15,0%, podczas gdy w końcu grudnia 2013 r. 16,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Oznacza to całkowity przyrost o 2,8 punktu procentowego między latami 2011 r. a 2013. Z kolei najliczniejsze grupy wiekowe bezrobotnych to: <<25 do 34 lat>> (26,6% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2013 r.) oraz <<od 35 do 44 lat>> (21,1% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2013 r.) Poniżej pułapu 20% lokowały się natomiast kategorie >>od 45 do 54 lat<< (19,7% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2012 r.), <<do 24 lat>> (16,2% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2012 r.), jak również wspomniane już na wstępie: <<od 55 do 59 lat>> i <<od 60 do 64 lat>>.

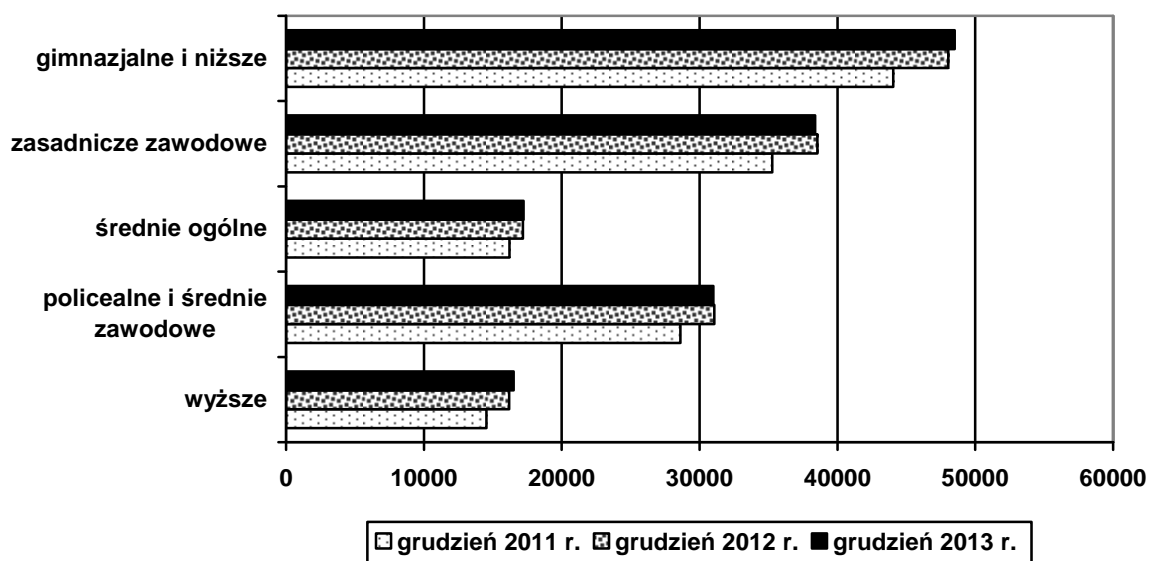
Wykres 4. Bezrobotni w województwie łódzkim według wieku w końcu grudnia 2011 - 2013.

Innym ważnym czynnikiem strukturalizującym zbiorowość bezrobotnych jest wykształcenie. Jest ono niemal bezpośrednio przekładalne na poziom potencjalnych kwalifikacji zawodowych jednostek, toteż jego rozkład w populacji osób pozostających bez pracy jest w stanie dostarczyć nam cennych sugestii co do istoty funkcjonowania rynku pracy, który chcemy poddać analizie. I tak, w końcu grudnia 2013 roku najliczniejszą kategorię zarejestrowanych w regionie łódzkim bezrobotnych stanowiły osoby posiadające wykształcenie: gimnazjalne i niższe (32,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych) oraz zasadnicze zawodowe (25,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych). Stosunkowo wysoki, bo wynoszący 20,5%, był także udział osób legitymujących się wykształceniem policealnym bądź średnim zawodowym.

Najmniej liczną grupę stanowiła kategoria wykształcenia określana jako <<wyższe>>. Pokrywała ona 10,9% całkowitego zróżnicowania populacji osób pozostających bez pracy w końcu grudnia 2013 r., choć trzeba tu wyraźnie podkreślić, że jej udział systematycznie wzrasta (10,5% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2011 r.; 10,7% w końcu grudnia 2012 r.). Ogólnej ilustracji zaprezentowanych tendencji dostarcza wykres 5.

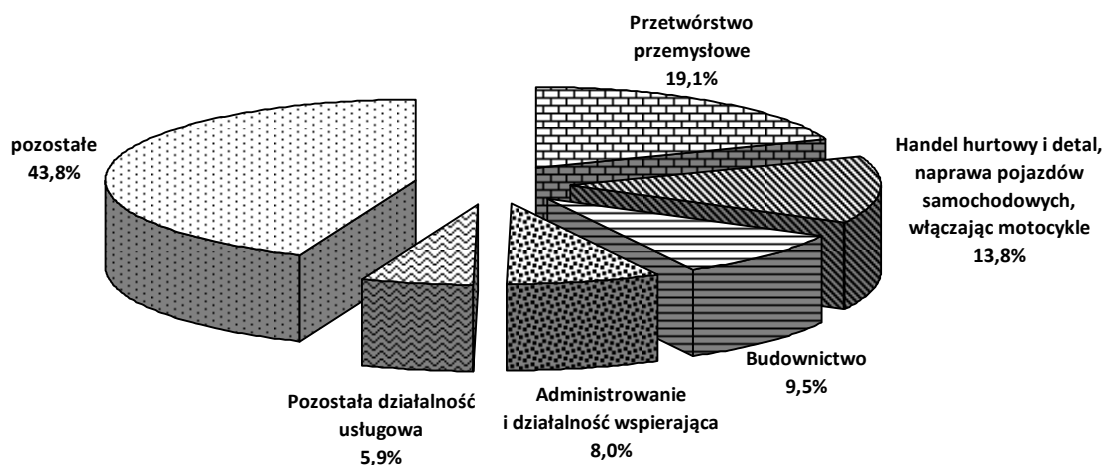
Wykres 5. Bezrobotni w województwie łódzkim według wykształcenia w końcu grudnia 2011 - 2013.

Największa liczba rejestrowanych w ciągu 2013 r. przez urzędy pracy województwa łódzkiego bezrobotnych (27 558 osób; 19,1% napływu³) pracowała uprzednio w sekcji określonej w Polskiej Klasyfikacji Działalności jako „Przetwórstwo przemysłowe”. Kolejną pod względem liczebności kategorię napływu stanowią osoby zatrudnione przed rejestracją w sekcji: „Handel hurtowy i detal, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” (19 967 osób; 13,8% napływu). Ponadto, liczne grupy bezrobotnych pochodziły z przedsiębiorstw działających w sekcji „Budownictwo” (13 678 osób; 9,5% napływu), jak również świadczących: „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierającą” (11 609 osób; 8,0% napływu) oraz „Pozostałą działalność usługową” (8 464 osób; 5,9% napływu).

³ Z wyłączeniem osób dotychczas niepracujących.

**Wykres 6. Napływ bezrobotnych* w województwie łódzkim w 2013 r. według sekcji PKD.
(N = 144 555)**

*Z wyłączeniem osób dotychczas niepracujących

Osoby uprzednio zatrudnione w przemyśle stanowiły także najliczniejszą kategorię zasobu bezrobocia⁴ w końcu grudnia 2013 r. (27 154 osoby; 20,9% bezrobotnych w rejestrach). Trzeba tutaj zaznaczyć, że po okresie kilkuletniego powolnego spadku, wartość odsetka tej kategorii wzrosła w sposób widoczny między końcem grudnia 2011 r. a końcem grudnia 2012 r.: z 19,2% do 21,2%, by znów zaznaczyć się - nieznacznym tym razem – spadkiem do wspomnianych już 20,9% w końcu 2013 r. Rósł także udział bezrobotnych z drugiej najliczniejszej kategorii branżowej, jaką jest działalność handlowa i naprawcza (17 485 osób; 13,5% bezrobotnych w rejestrach z końca grudnia 2013 r.). W końcu 2011 r. kategoria ta pokrywała 10,8% zasobu bezrobocia, zaś w końcu 2012 r. 13,0%.

Warto w tym miejscu przytoczyć dane na temat ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy w okresie 12 miesięcy 2013 r., a pogrupowanych według porządku *Polskiej Klasyfikacji Działalności*. Największa liczba ofert (8 893), napłynęła z sekcji „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”. Na drugim miejscu znalazła się „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” (8 151 ofert); kolejne miejsca zajęły sekcje: „Przetwórstwo przemysłowe” (7 952 oferty) oraz „Handel hurtowy i detal, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” (7 748 ofert). We wszystkich tych sekcjach PKD obserwowaliśmy wzrost liczby zgłoszonych ofert między rokiem 2012 a 2013; największy w przypadku przedsiębiorstw świadczących

⁴ Z wyłączeniem osób dotychczas niepracujących.

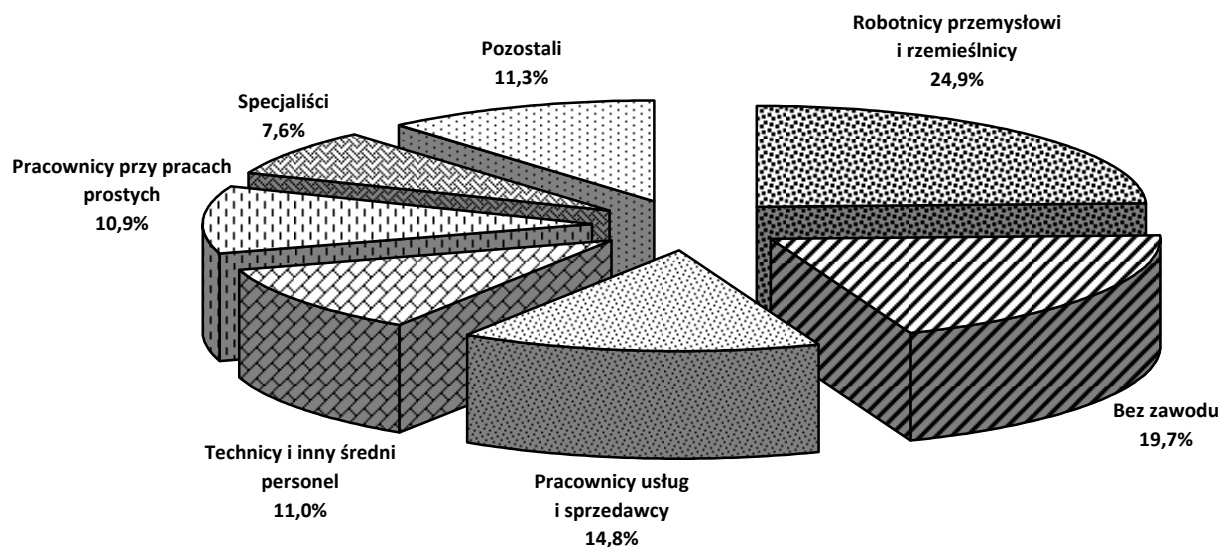
„Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”: o 3959 ofert (80,2% (!)). Dynamika wzrostu liczby ofert pochodzących od pozostałych wymienionych sekcji była już nieco bardziej umiarkowana i tak: przedsiębiorstwa z sekcji „*Handel hurtowy i detal, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle*” zgłosiły o 1 126 ofert (17,0%) więcej, przedsiębiorstwa z sekcji „*Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*” zgłosiły o 1 087 ofert (15,4%) więcej, natomiast przedsiębiorstwa z sekcji „*Przetwórstwo przemysłowe*” zgłosiły o 458 ofert (6,1%) więcej.

W strukturze zawodowej bezrobotnych w końcu grudnia 2013 r. największą pod względem liczebnym grupę (37 005 osób; 24,4% całkowitej liczby bezrobotnych) stanowiły osoby zaklasyfikowane do grupy wielkiej „*Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*” – byli to głównie *Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń* (28,4% ogółu Robotników...).

Kolejną grupę w przytoczonej tu hierarchii stanowiły osoby „*Bez zawodu*” (29 844 osoby; 19,7% ogółu bezrobotnych); liczna była także reprezentacja grup wielkich: „*Pracownicy usług i sprzedawcy*” (22 952 osoby; 15,1% ogółu bezrobotnych), „*Technicy i inny średni personel*” (16 651 osób; 11,0% ogółu bezrobotnych) „*Pracownicy przy pracach prostych*” (16 506 osób; 10,9% ogółu bezrobotnych) oraz „*Specjaliści*” (11 589 osób; 7,6% ogółu bezrobotnych).

W porównaniu do stanu z końca grudnia 2012 r. w strukturze zawodowej bezrobotnych zaobserwować mogliśmy nieznaczny wzrost wartości odsetka „*Pracowników usług i sprzedawców*” (+0,3 punktu procentowego), jak również „*Pracowników przy pracach prostych*” (+0,1 punkt procentowy). Spadły natomiast wielkości udziałów „*Robotników przemysłowych i rzemieślników*” (-0,5 punktu procentowego), „*Techników i średniego personelu*” (-0,4 punktu procentowego), jak również „*Specjalistów*” (-0,2 punktu procentowego).

Wykres 7. Bezrobotni w województwie łódzkim według grup zawodów. Stan na koniec grudnia 2013 r.
(N = 151 626)

Stan i struktura bezrobocia – podsumowanie.

Ostatnie pięć lat funkcjonowania rynku pracy w województwie łódzkim znaczyło kontynuację procesu, który zapoczątkowany został w 2009 r. przełamaniem spadkowego trendu liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Między końcem grudnia 2011 r. a końcem grudnia 2013 r. poziom bezrobocia rejestrowanego w regionie wzrósł o 9,4% - ze 131 617 osób do 151 626 osób. Rosła też stopa bezrobocia – czyli udział bezrobotnych w populacji osób czynnych zawodowo. W końcu 2013 r. osiągnęła ona wartość 14,1% - o 0,1 punktu procentowego większą niż w końcu 2012 r. i o 1,2 punktu procentowego większą niż w końcu 2011 r. Mimo, że wzrost stopy bezrobocia odnotowano w przywołanym okresie na obszarze całej Polski, pamiętać należy o tym, że poczynając od 2011 r. wartość tego wskaźnika jest w województwie łódzkim wyższa aniżeli w kraju; w końcu grudnia 2013 r. ta niekorzystna różnica wynosiła 0,7 punktu procentowego.

W roku 2013 urzędy pracy województwa łódzkiego zarejestrowały łącznie 173 216 osób (jest to tzw. napływ); w tym samym okresie wyłączono z ewidencji 172 626 osób (tzw. „odpływ”). Ostatnie 2 lata przyniosły przełamanie spadkowego trendu odsetka wyłączeń z powodu podjęcia pracy w całkowitej liczbie wyłączeń (spadek z 48,8% do 47,3% między 2011 r. a 2012 r., następnie wzrost do 50,2% w 2013 r.), przy równoczesnym zmniejszeniu się odsetka wyłączeń z powodu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (z 25,3% w 2011 roku do 24,6% w 2012 roku oraz 23,0% w 2013 roku).

Począwszy od 2010 r. spada nieprzerwanie w województwie łódzkim udział osób uprawnionych do zasiłku wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W końcu grudnia 2013 r. odsetek tej kategorii bezrobotnych wyniósł 13,1%; o 3,1 punktu procentowego mniej niż miało to miejsce rok wcześniej.

Spadek udziału zasiłkobiorców w ogólnej strukturze bezrobocia nieuchronnie wiąże się ze wzrostem odsetka osób pozostających bez pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy. Wartość tego odsetka w końcu grudnia 2013 r. wyniosła 41,1% - było to o 4 punkty procentowe więcej niż w końcu grudnia 2011 r.

Spośród zarejestrowanych w województwie łódzkim bezrobotnych najwięcej:

- posiadało staż pracy od 1 do 5 lat (21,4% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2013 r.);
- znajdowało się w wieku od 25 do 34 lat (26,6% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2013 r.);
- legitymowało się wykształceniem gimnazjalnym i niższym (32,0% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2013 r.);
- posiadało zawód z grupy „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (24,4% ogółu bezrobotnych w końcu grudnia 2013 r.); byli to najczęściej *Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń* (28,4% ogółu Robotników...)

Największa liczba rejestrowanych w ciągu 2013 r. przez urzędy pracy województwa łódzkiego bezrobotnych pracowała uprzednio w sekcjach PKD: „Przetwórstwo przemysłowe” (27 558 osób; 19,1% napływu⁵) oraz „Handel hurtowy i detal, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (19 967 osób; 13,8% napływu). Osoby uprzednio zatrudnione w przemyśle stanowiły także najliczniejszą kategorię zasobu bezrobocia⁶ w końcu grudnia 2013 r. (27 154 osoby; 20,9% zarejestrowanych bezrobotnych).

Największa liczba ofert pracy (8 893) zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy województwa łódzkiego w ciągu 2013 r. napłynęła z sekcji PKD „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”. Na drugim miejscu znalazła się „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” (8 151 zgłoszonych ofert).

---

⁵ Z wyłączeniem osób dotychczas niepracujących.

⁶ Z wyłączeniem osób dotychczas niepracujących.

STRUKTURA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM – OPIS WYBRANYCH ELEMENTÓW

Bezrobocie wśród kobiet

Sytuacja kobiet na rynku pracy jest silnie naznaczona oddziaływaniem dosyć zróżnicowanego zbioru przesłanek, mających – generalnie - dwojaką naturę. Po pierwsze - możemy mówić o przesłankach natury ekonomicznej – tzn. takich, które są związane z szeroko rozumianym zagadnieniem struktury popytu na pracę. Mogą się one objawiać w praktyce jedynie pod postacią określonych dla poszczególnych stanowisk pracy wymogów kwalifikacyjnych. Druga grupa przesłanek ma charakter społeczno – kulturowy i determinuje zestawy ról społecznych tradycyjnie przypisywane poszczególnym płciom.

Patrząc z perspektywy historycznej możemy zauważyć, że tendencja w kierunku podziału pracy względem płci okazuje się niezmiernie trwała i – pomimo proegalitarnych działań współczesnych społeczeństw we wszystkich niemal wymiarach społecznej aktywności – nadal ma duży wpływ na dystrybucję zatrudnienia. Wiąże się z tym dodatkowo fakt, że ocena pracy jako wartości przez poszczególne jednostki bywa uwarunkowana bardzo zróżnicowanymi kryteriami - w dużej mierze zależnymi od płci. Ma to swój przemożny wpływ na dyferencjację wynagrodzeń. Pomimo generalnie korzystniejszej struktury wykształcenia pracujących kobiet, w październiku 2010 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto kobiety stanowiło w Polsce 85,0% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto mężczyzny⁷.

Nawet przybliżone szacunki liczby kobiet które, pomimo posiadania kwalifikacji zawodowych (popartych nierzadko także stosownym doświadczeniem), dobrowolnie zrezygnowały z podjęcia aktywności zawodowej na rzecz pełnienia ról rodzinnych zdają się być niemożliwe do przeprowadzenia. A należy pamiętać, że kobiety takie są - potencjalnie - szczególnie zagrożone oddziaływaniem skutków bezrobocia, gdyż ich powrót na rynek pracy po kilku nieraz latach przerwy jest na ogół niezwykle trudny.

Niewątpliwie pozytywną rolę w zakresie wspierania aktywności kobiet na rynku pracy odgrywają ostatnio różnorodne projekty o charakterze aktywizującym współfinansowane ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Uzasadnienia dla tego poglądu dostarczyć mogą dane dotyczące realizacji poszczególnych Działań PO KL, gromadzone przez Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi⁸.

⁷ Wskaźnik przytaczamy na podstawie: *Mały rocznik statystyczny Polski 2013*, tabl. 5(102), s. 184. Dla porównania, wartość obliczona dla października 2008 r., opublikowana w wydaniu *Rocznika* z 2011 r. wynosiła 81,3%.

⁸ Por.: <http://pokl.wup.lodz.pl/index.php/statystyka>

Z analizy tych danych wynika, że kobiety dominowały na ogół wśród beneficjentów projektów realizowanych w ramach Priorytetów VI i VII POKL⁹, stanowiąc:

- 55,6% spośród 10,6 tys. osób, które w 2013 roku rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 6.1 POKL** (*Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie*),
- 55,2% spośród 8,9 tys. osób, które w 2013 roku zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 6.1 POKL** (*Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie*)
- 43,8% spośród 0,4 tys. osób, które w 2013 r. rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 6.2 POKL** (*Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia*)
- 61,6% spośród 0,6 tys. osób, które w 2013 r. zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 6.1 POKL** (*Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie*)
- 50% spośród 30 osób, które w 2013 r. rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 6.3 POKL** (*Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich*)
- 50% spośród 30 osób, które w 2013 r. zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 6.3 POKL** (*Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich*)
- 66,3% spośród 7,5 tys. osób, które w 2013 r. rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 7.1 POKL** (*Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji*)
- 68,7% spośród 6,8 tys. osób, które w 2013 r. zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 7.1 POKL** (*Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji*)
- 58,4% spośród 2,3 tys. osób, które w 2013 r. rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 7.2 POKL** (*Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej*)
- 63,5% spośród 2,2 tys. osób, które w 2013 r. zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 7.2 POKL** (*Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej*)
- 36,8% spośród 1 tys. osób, które w 2012 r. zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 7.3 POKL** (*Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji*)
- 62,7% spośród 459 osób, które w 2013 r. rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 7.4 POKL** (*Niepełnosprawni na rynku pracy*)

---

⁹ Są to te priorytety, dla których WUP w Łodzi stanowi Instytucję Pośredniczącą 2 stopnia.

- 74,4% spośród 125 osób, które w roku 2013 zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach **Działania 7.4 POKL** (*Niepełnosprawni na rynku pracy*).

Wśród osób, które rozpoczęły w 2013 r. aktywizację zawodową w ramach projektów realizowanych w Priorytecie VI POKL na szczególną uwagę zasługują te, które przystępowały do tych projektów jako osoby długotrwale bezrobotne. W tej grupie beneficjentów przewaga kobiet również była na ogół widoczna i wyrażała się wartościami odsetka na poziomie:

- 57,5% ogółu przystępujących do projektów w ramach **Działania 6.1**;
- 43,4% ogółu przystępujących do projektów w ramach **Działania 6.2**;
- 83,3% ogółu przystępujących do projektów w ramach **Działania 6.3**.

W świetle przytoczonych danych uprawnionym jawi się sąd, że kobiety zaliczają się do tych grup będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które z pewnością znacząco zyskują na realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na obszarze województwa łódzkiego.

Statystyki Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi obejmowały w końcu grudnia 2013 r. 73 963 kobiety, co stanowiło 48,8% wszystkich zarejestrowanych w tym czasie bezrobotnych. Porównanie przytoczonej wartości odsetka z analogicznymi danymi z lat poprzednich (51,3% w końcu grudnia 2011 r.; 49,6% w końcu grudnia 2012 r.) pokazuje, że udział kobiet w generalnej zbiorowości bezrobotnych w województwie łódzkim cechuje w ostatnim czasie wyraźna tendencja spadkowa. Z drugiej strony, wyniki analiz prowadzonych w dłuższej perspektywie czasowej pozwalają sformułować sąd, że odsetki kobiet i mężczyzn w zbiorowości bezrobotnych, pomimo zauważalnych wahań w niektórych okresach, oscylują wokół wartości charakteryzujących rozkład równomierny.

Liczba kobiet uprawnionych do zasiłku wynosiła w końcu grudnia 2013 r. 9 253 – co stanowiło 46,6% ogółu uprawnionych. Natomiast udział kobiet z prawem do zasiłku w ogóle zarejestrowanych kobiet osiągnął 12,5% - analogiczny wskaźnik liczony dla mężczyzn uzyskał wartość 13,7%. Jak w globalnej zbiorowości bezrobotnych, tak i wśród kobiet wskaźnik udziału zasiłkobiorczyń, przełamał w 2010 r. kilkuletnią tendencję wzrostową. To załamanie trendu można rozpatrywać jako implikację dwóch nakładających się na siebie tendencji. Pierwszą z nich jest znaczący przyrost liczebności osób należących do kategorii najdłużej pozostających w rejestrach bezrobocia (pamiętajmy, że osoby takie z założenia nie posiadają prawa do zasiłku). Druga tendencja to z kolei zmniejszenie się intensywności napływu do bezrobocia¹⁰ (a należy założyć, że większość nowo rejestrowanych osób spełnia ustawowe wymogi dla przyznania zasiłku). Tym niemniej, oddziaływanie tych czynników wyraźnie osłabło w ciągu następnych dwóch lat, przez co ujemny trend odsetka zasiłkobiorców w ogóle bezrobotnych zaczął wyraźnie wyhamowywać. To stopniowe osłabianie dynamiki spadku obserwowane było do końca

¹⁰ O 4,7 tys. osób (2,3%) między końcem grudnia 2009 r. a końcem grudnia 2010 r.

2012 r.¹¹. Następny rok przyniósł jednak znów wyraźniejszy ubytek wartości wskaźnika we wszystkich omówionych kategoriach - i tak, między końcem grudnia 2012 r. a końcem grudnia 2013 r.:

- Udział zasiłkobiorców w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych spadł z 16,2% do 13,1% (czyli o 3,1 punktów procentowych);
- Udział kobiet uprawnionych do zasiłku wśród ogółu zarejestrowanych kobiet spadł z 15,9% do 12,5% (czyli o 3,4 punktów procentowych);
- Udział mężczyzn uprawnionych do zasiłku wśród ogółu zarejestrowanych mężczyzn spadł z 16,5% do 13,7% (czyli o 2,8 punktów procentowych).

Przedstawione dane dają podstawy do sformułowania wniosku, że obserwowany globalnie w ostatnim czasie spadek udziału zasiłkobiorców w populacji bezrobotnych dotyczył w nieco większym stopniu populację kobiet aniżeli populację mężczyzn.

Aby dopełnić przedstawiony obraz, przeanalizujemy jeszcze trend wskaźnika bezwzględnej liczebności zasiłkobiorców według płci. I tak, liczba uprawnionych kobiet wzrosła między końcem grudnia 2011 r. a końcem grudnia 2012 r. z 11,8 tys. do 11,9 tys. (tj. o 0,9%), a następnie spadła do 9,3 tys. (tj. o 22,4%) w końcu grudnia 2013 r. Z kolei liczba uprawnionych mężczyzn wzrosła między końcem grudnia 2011 r. a końcem grudnia 2012 r. z 11,2 tys. do 12,6 tys. (tj. o 11,6%), po czym spadła do 10,6 tys. (tj. o 15,5%) w końcu grudnia 2013 r. W całym dwuletnim okresie (2011 – 2013) liczba zasiłkobiorców zmniejszyła się o 5,7% wśród mężczyzn oraz o 21,7% wśród kobiet.

Podsumowując można zatem powiedzieć, że zarówno analiza rozkładu zasiłkobiorców, jak i wartości odsetka zasiłkobiorców w grupach bezrobotnych wyodrębnionych wedle płci w ciągu ostatnich dwóch lat, stawia w bardziej korzystnym świetle kategorię mężczyzn. Z drugiej strony należy jednak brać pod uwagę to, że wyraźnie większa dynamika wzrostu liczby zarejestrowanych mężczyzn niż liczby zarejestrowanych kobiet (por. dane zestawione w tabeli 4(a)) musi jednocześnie wiązać się z faktem większego napływu osób uprawnionych do zasiłku w grupie bezrobotnych mężczyzn, niż w grupie bezrobotnych kobiet. Mamy tu więc raczej do czynienia z bezpośrednią konsekwencją oddziaływania konkretnych uwarunkowań prawnych rządzących przyznawaniem pomocy finansowej osobom bezrobotnym, aniżeli jakichkolwiek uwarunkowań społecznych bądź kulturowych.

---

¹¹ W przypadku ogółu uprawnionych, wartość wskaźnika między końcem grudnia 2010 r. a końcem grudnia 2011 r. zmniejszyła się z 17,0% do 16,6% (czyli jedynie o 0,4 punktu procentowego), następnie zaś spadła do wartości 16,2% (czyli o kolejne 0,4 punktu procentowego) w końcu grudnia 2012 r. W przypadku zbiorowości bezrobotnych kobiet, wskaźnik ustabilizował się na poziomie 16,6% w okresie między końcem grudnia 2010 r. a końcem grudnia 2011 r., po czym wykazał spadek do 15,9% (a więc o 0,7 punktu procentowego) w końcu grudnia 2012 r.

Tabela 4(a). Wybrane wskaźniki charakteryzujące zbiorowość bezrobotnych województwa łódzkiego według płci. Wartości bezwzględne oraz przyrosty roczne. Uwzględniono okres od końca grudnia 2011 r. do końca grudnia 2013 r.

Indeksem zastosowanym dla zobrazowania rocznych przyrostów wartości wskaźników jest *stopa wzrostu* liczona według wzoru:

$$S_{wz} = \frac{X_t - X_{t-1}}{X_{t-1}} * 100\%$$

gdzie

X_t oznacza wartość wskaźnika w okresie t

X_{t-1} oznacza wartość wskaźnika w okresie $t-1$ (tzn. w poprzednim analizowanym okresie)

		Stan w końcu roku:			Stopa wzrostu [%]:	
		2011	2012	2013	XII 2013 /XII 2012	XII 2013 /XII 2011
	ogółem	138 652	151 036	151 626	0,4%	9,4%
		100%	100%	100%	.	.
Liczba bezrobotnych	kobiety	71 116	74 865	73 963	-1,2%	4,0%
Udział w całkowitej liczbie bezrobotnych		51,3%	49,6%	48,8%	.	.
	mężczyźni	67 536	76 171	77 663	2,0%	16,0%
		48,7%	50,4%	51,2%	.	.
	ogółem	23 058	24 470	19 858	-18,9%	-13,9%
Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	kobiety	11 812	11 919	9 253	-22,4%	-21,7%
	mężczyźni	11 246	12 551	10 605	-15,5%	-5,7%
Udział zasiłkobiorców w ogóle	kobiety	51,2%	48,7%	46,6%	.	.
uprawnionych według płci	mężczyźni	48,8%	51,3%	53,4%	.	.
Udział zasiłkobiorców w ogóle	kobiet	16,6%	15,9%	12,5%	.	.
zarejestrowanych	mężczyzn	16,7%	16,5%	13,7%	.	.

Kropka (.) oznacza, że przeliczenie wartości jest niemożliwe bądź niecelowe.

Ze względu na specyficzny charakter ról społecznych pełnionych zwykle przez kobiety, stanowią one grupę szczególnie dotkniętą problemem *bezrobocia długotrwałego*. Widać to wyraźnie przy porównaniu wartości dwóch miar, a mianowicie: *wskaźnika udziału kobiet długotrwanie bezrobotnych w generalnej liczebności osób długotrwanie bezrobotnych*¹² oraz *wskaźnika udziału kobiet długotrwanie bezrobotnych w generalnej liczebności zarejestrowanych kobiet*. I tak, nieznaczną większość zasobu osób długotrwanie bezrobotnych w końcu grudnia 2013 r. (51,4%) stanowiły kobiety. Analizując ten wskaźnik diachronicznie zauważymy, że między końcem grudnia 2011 r. a końcem grudnia 2012 r. jego wartość spadła o 0,9 punktu procentowego, zaś w kolejnym roku (tj. do końca grudnia 2013 r.) o kolejne 2,3 punktu procentowego. Widać zatem stopniowo nasilającą się dynamikę spadku. Odwrotnym trendem charakteryzował się natomiast wskaźnik udziału kobiet długotrwanie bezrobotnych w ogólnej zbiorowości bezrobotnych kobiet. W końcu grudnia 2011 r. jego wartość wynosiła 37,3% (przy analogicznej wartości dla mężczyzn 32,8%); w końcu grudnia 2012 r. było to 40,1% (przy analogicznej wartości dla mężczyzn 34,0%), natomiast w końcu grudnia 2013 r. 43,2% (przy analogicznej wartości dla mężczyzn 39,0%). Stopniowe zwiększanie się udziału osób długotrwanie bezrobotnych jest charakterystyczne dla całego zasobu bezrobocia. Przytoczone dane wskazują jednak na korzystniejsze wartości odsetka w odniesieniu do mężczyzn niż w odniesieniu do kobiet. Tym niemniej, jak nietrudno tutaj policzyć, przyrost wartości omawianego wskaźnika był w latach 2011 – 2013 nieco większy w zbiorowości

¹² Za długotrwanie bezrobotne uznajemy tutaj osoby pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy.

mężczyzn (+6,2 punktów procentowych – wobec +5,9 punktów procentowych w zbiorowości kobiet). Omówione miary przedstawia tabela 4(b).

Tabela 4(b). Wybrane wskaźniki charakteryzujące zbiorowość bezrobotnych województwa łódzkiego według płci. Wartości bezwzględne oraz przyrosty roczne. Uwzględniono okres od końca grudnia 2011 r. do końca grudnia 2013 r.

Indeksem zastosowanym dla zobrazowania rocznych przyrostów wartości wskaźników jest *stopa wzrostu* liczona według wzoru:

$$S_{wz} = \frac{X_t - X_{t-1}}{X_{t-1}} * 100\%$$

gdzie

X_t oznacza wartość wskaźnika w okresie t

X_{t-1} oznacza wartość wskaźnika w okresie $t-1$ (tzn. poprzednim analizowanym okresie)

		Stan w końcu roku:			Stopa wzrostu [%]:	
		2011	2012	2013	XII 2013 /XII 2012	XII 2013 /XII 2011
Liczba długotrwale bezrobotnych (pow. 12 m-cy)	ogółem	48 643 100%	55 954 100%	62 235 100%	11,2%	27,9%
	kobiety	26 528 54,5%	30 040 53,7%	31 983 51,4%	6,5%	20,6%
	mężczyźni	22 115 45,5%	25 914 46,3%	30 252 48,6%	16,7%	36,8%
Udział długotrwale bezrobotnych w ogóle zarejestrowanych	ogółem	35,1%	37,1%	41,1%	.	.
	wśród kobiet	37,3%	40,1%	43,2%	.	.
	wśród mężczyzn	32,8%	34,0%	39,0%	.	.

Kropka (.) oznacza, że przeliczenie wartości jest niemożliwe bądź niecelowe.

Przyglądając się populacji bezrobotnych regionu łódzkiego zauważamy, że podlega ona w ostatnich latach względnie trwałemu oddziaływaniu czynników różnicujących jej rozkład według *stażu pracy*. Tendencja ta jest wyraźnie widoczna także w zbiorowości bezrobotnych kobiet. Przeważają one w grupie osób bez stażu (53,7% kobiet w liczebności tej kategorii w końcu grudnia 2013 r.) oraz ze stażem do 1 roku (52,5% kobiet w liczebności tej kategorii w końcu grudnia 2013 r.). Przewaga ta jest trwała; utrzymuje się niezmiennie od kilku lat, choć trzeba także przyznać, że w dłuższej perspektywie obserwować można jej stopniowe słabnięcie (dla porównania, w końcu 2011 r. mieliśmy do czynienia z 57,8% udziałem kobiet wśród bezrobotnych bez stażu pracy oraz 55,2% udziałem kobiet wśród bezrobotnych ze stażem do 1 roku).

Najliczniejszą wśród bezrobotnych kobiet grupę stanowiły w końcu grudnia 2013 r. te, których staż pracy mieścił się w przedziale od 1 do 5 lat: było to 21,3% całkowitego zróżnicowania omawianej populacji¹³. Mniejszymi udziałami odznaczały się kategorie: ze stażem do 1 roku (17,2%), ze stażem od 10 do 20 lat (16,4%), oraz bez stażu (15,7%)¹⁴. Charakterystyczne dla rozkładu populacji bezrobotnych kobiet są ponadto niskie wartości wskaźnika udziału kategorii stażu powyżej 30 lat. Wynosiły one: 2,9% w końcu 2011 r., 3,5% w końcu 2012 r. oraz 3,1% w końcu 2013 r.¹⁵ Więcej informacji na omówiony temat znaleźć można w tabeli 5.

¹³ Wśród ogółu bezrobotnych było to 21,4%.

¹⁴ Dla porównania, wśród ogółu bezrobotnych hierarchia udziałów przytoczonych kategorii przedstawiała się następująco: osoby ze stażem od 10 do 20 lat (16,3%); osoby ze stażem do 1 roku (16,0%); osoby ze stażem od 5 do 10 lat (15,1%).

¹⁵ Wśród bezrobotnych ogółem było to: 4,2% w końcu 2011 r., 4,6% w końcu 2012 r. oraz 4,4% w końcu 2013 r.

Tabela 5. Bezrobotne kobiety w województwie łódzkim według stażu pracy w latach 2011-2013. Liczebności bezwzględne oraz procentowe udziały poszczególnych kategorii stażu w generalnej populacji bezrobotnych kobiet. Stan w końcu podanych okresów.

		Bezrobotne kobiety								
		Ogółem	W tym według stażu pracy							
			bez stażu	do 1 roku	1-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	20-30 lat	30 lat i więcej	
grudzień 2011	i. bezw.	71 116	12 272	12 060	15 313	9 999	11 285	8 158	2 029	
	%	100	17,3	17,0	21,5	14,1	15,9	11,5	2,9	
grudzień 2012	i. bezw.	74 865	11 968	12 531	16 386	11 007	11 823	8 550	2 600	
	%	100	16,0	16,7	21,9	14,7	15,8	11,4	3,5	
grudzień 2013	i. bezw.	73 963	11 637	12 684	15 749	11 273	12 111	8 202	2 307	
	%	100	15,7	17,2	21,3	15,2	16,4	11,1	3,1	

W strukturze wiekowej populacji bezrobotnych kobiet dominują kategorie: <<25-34 lata>>, <<35-44>> oraz <<45-54 lata>> (odpowiednio: 29,9%; 22,3% oraz 19,9% ogółu kobiet zarejestrowanych w końcu 2013 r.). Podobnie rzecz wygląda w generalnej populacji bezrobotnych, choć tutaj środkowe przedziały wiekowe z reguły pokrywały nieco mniejsze odsetki zróżnicowania.¹⁶ Nadto zwraca też uwagę, że kolejne kategorie bezrobotnych uszeregowane według rosnącej wartości zmiennej „wiek” przejawiają jednocześnie coraz silniejsze tendencje w kierunku kumulowania bezrobocia, a tym samym generowania bezrobocia długotrwałego. Prawidłowość ta jest równie jaskrawo dostrzegalna w globalnej zbiorowości bezrobotnych, jak i konkretnie w populacji bezrobotnych kobiet, gdzie współczynnik udziału osób długotrwale bezrobotnych (tj. takich, które utrzymują status bezrobotnego nieprzerwanie przez okres dłuższy niż 12 miesięcy) osiągał w końcu 2013 r. następujące wartości: w kategorii <<do 24 lat>> 28,6%; w kategorii <<25-34 lata>> 43,2%; w kategorii <<35-44 lata>> 47,5%; w kategorii <<45-54 lata>> 47,6% oraz w kategorii <<55-59 lat>> 48,8%.¹⁷

Najmniej liczną (11,4% udziału w końcu 2013 r.) grupę wiekową bezrobotnych kobiet stanowiły osoby mieszczące się w przedziale 55-59 lat. Jest to oczywiście spowodowane tym, że takie osoby często już opuszczają rejestry urzędów pracy z powodu nabycia uprawnień emerytalnych. Szczegółowe dane na temat rozkładu zbiorowości bezrobotnych kobiet względem wieku zawarte są w tabeli 6.

Tabela 6. Bezrobotne kobiety w województwie łódzkim według wieku w latach 2011-2013. Liczebności bezwzględne oraz procentowe udziały poszczególnych kategorii wieku w generalnej populacji bezrobotnych kobiet. Stan w końcu podanych okresów.

		Bezrobotne kobiety					
		Ogółem	w tym według wieku				
			do 24 lat	25-34 lata	35-44 lata	45-54 lata	55-59 lat
grudzień 2011	i. bezw.	71 116	13 938	21 874	14 339	14 820	6 145
	%	100	19,6	30,8	20,2	20,8	8,6
grudzień 2012	i. bezw.	74 865	13 352	23 002	15 764	15 182	7 565
	%	100	17,8	30,7	21,1	20,3	10,1
grudzień 2013	i. bezw.	73 963	12 213	22 116	16 489	14 678	8 467
	%	100	16,5	29,9	22,3	19,9	11,4

¹⁶ Tzn.: 26,6% dla kategorii <<25-34 lata>>; 21,1% dla kategorii <<35-44 lata>> oraz 19,7% dla kategorii <<45-54 lata>>.

¹⁷ Wśród ogółu bezrobotnych udziały osób długotrwale bezrobotnych wyniosły: w kategorii <<do 24 lat>> 24,9%; w kategorii <<25-34 lata>> 38,0%; w kategorii <<35-44 lata>> 44,4%; w kategorii <<45-54 lata>> 46,9% w kategorii <<55-59 lat>> 49,1% oraz w kategorii <<60-64 lata>> 54,9%.

Najliczniejsza z grup bezrobotnych kobiet wyodrębnionych na podstawie ich *wykształcenia* obejmuje – według danych z końca grudnia 2013 r. - te z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Wskaźnik udziału tej kategorii w populacji wszystkich kobiet pozostających bez pracy osiągnął wartość 26,5%, co znaczyło przełamanie utrzymującej się od kilku ostatnich lat stałej choć niewielkiej tendencji spadkowej (dla przykładu, w końcu grudnia 2011 r. wykształcenie gimnazjalne bądź niższe posiadało 26,5%, zaś w końcu grudnia 2012 r. 26,2% bezrobotnych kobiet). W dalszej kolejności znalazły się kategorie wykształcenia: <<policealne i średnie zawodowe>> (23,2%), <<zasadnicze zawodowe>> (20,8%), <<wyższe>> (15,1%) oraz <<średnie ogólne>> (14,4%). Zauważmy, że w przedstawionym rankingu kategorie: <<policealne i średnie zawodowe>> oraz <<zasadnicze zawodowe>> występują w odwrotnej kolejności, niż to się ma w generalnej populacji bezrobotnych. Podobnie rzecz wygląda w odniesieniu do kategorii <<średnie ogólne>> oraz <<wyższe>>: pierwsza z nich przeważa nad drugą w generalnej populacji bezrobotnych¹⁸, przy odwrotnej relacji występującej w populacji bezrobotnych kobiet. Ogólnie rzecz ujmując, wśród bezrobotnych kobiet odsetki kategorii wyżej wykształconych (tzn. grupujących osoby posiadające wykształcenie wyższe, policealne i średnie zawodowe oraz średnie ogólne) są z reguły większe niż wśród bezrobotnych ogółem (jest to tendencja trwała, obserwowana z roku na rok). Analogicznie, niższe poziomy wykształcenia (tzn. gimnazjalne i niższe oraz zasadnicze zawodowe) są zdecydowanie silniej reprezentowane wśród bezrobotnych ogółem aniżeli wśród bezrobotnych kobiet.

Tabela 7(a). Bezrobotne kobiety w województwie łódzkim według wykształcenia w latach 2011-2013. Liczebności bezwzględne oraz procentowe udziały poszczególnych kategorii wykształcenia w generalnej populacji bezrobotnych kobiet. Stan w końcu podanych okresów.

		Bezrobotne kobiety								
		Ogółem		w tym według wykształcenia						
				Gimnazjalne i niższe	Zasadnicze zawodowe	Średnie ogólne	Policealne i średnie zawodowe	Wyższe		
grudzień 2011	i. bezw.	71 116		18 838	15 034	10 656	16 523	10 065		
	%	100		26,5	21,1	15,0	23,2	14,2		
grudzień 2012	i. bezw.	74 865		19 611	15 775	10 889	17 564	11 026		
	%	100		26,2	21,1	14,5	23,5	14,7		
grudzień 2013	i. bezw.	73 963		19 592	15 384	10 674	17 146	11 167		
	%	100		26,5	20,8	14,4	23,2	15,1		

Przy tej okazji należy także wspomnieć o dwóch niekorzystnych zjawiskach trwale występujących w zbiorowości bezrobotnych kobiet. Jest to, po pierwsze, *systematyczny wzrost udziału osób z wyższym wykształceniem* – między końcem 2011 r. a końcem 2013 r. udział ten wzrósł o 0,9 punktu procentowego, podczas gdy w generalnej populacji bezrobotnych o 0,4 punktu procentowego. Po drugie zaś, jest to *wysoki (68,2% w końcu grudnia 2013 r.) udział kobiet w zbiorowości osób długotrwale bezrobotnych legitymujących się wyższym wykształceniem* – wartość tego wskaźnika przełamała w ostatnim roku utrzymującą się przez kilka poprzednich lat tendencję wzrostową (w końcu grudnia 2011 r. omawiany odsetek wyniósł 69,2%, zaś w końcu grudnia 2012 r. 69,8%).

¹⁸ Wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych hierarchia odsetka zróżnicowania pokrywanego przez poszczególne kategorie wykształcenia w końcu grudnia 2013 r. przedstawiała się następująco: <<gimnazjalne i niższe>> (32,0%); <<zasadnicze zawodowe>> (25,3%); <<policealne i średnie zawodowe>> (20,5%); <<średnie ogólne>> (11,4%); <<wyższe>> (10,9%).

Kolejnym, potencjalnie również niekorzystnym, zjawiskiem jest wysoki (62,0%) udział kobiet w grupie osób z wykształceniem średnim ogólnym - czyli *de facto* nie posiadających wyuczonego zawodu. Są one – co zresztą można zaobserwować - szczególnie narażone na bezrobocie długotrwałe, stanowiąc w końcu grudnia 2013 r. 67,9% osób posiadających wspomniane wykształcenie oraz pozostających w rejestrach urzędów pracy dłużej niż 12 miesięcy (por. tabela 7(b)).

Tabela 7(b). Udział kobiet w generalnej liczebności osób bezrobotnych w województwie łódzkim w końcu lat 2011-2013 według wykształcenia oraz czasu pozostawania bez pracy (w procentach). W komórkach znajdujących się na przecięciu wierszy i kolumny z etykietami „Ogółem” odczytujemy wartości udziału kobiet w generalnej populacji osób bezrobotnych w danym okresie. Komórki te wyróżniono poprzez wytłuszczenie obramowania oraz zaznaczenie wartości pogrubioną kursywą.

	Wykształcenie	Czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)			Ogółem	
		poniżej 6	6-12	powyżej 12		
Stan na koniec:	grudzień 2011	Wyższe	68,9%	70,4%	69,2%	69,3%
		Policealne i średnie zawodowe	53,0%	59,7%	62,9%	57,7%
		Srednie ogólne	60,7%	68,2%	72,0%	65,8%
		Zasadnicze zawodowe	39,1%	44,2%	46,1%	42,6%
		Gimnazjalne i niższe	38,4%	43,0%	47,3%	42,8%
		Ogółem	48,1%	52,7%	54,5%	51,3%
	grudzień 2012	Wyższe	67,2%	68,1%	69,8%	68,1%
		Policealne i średnie zawodowe	52,0%	57,9%	61,7%	56,5%
		Srednie ogólne	58,3%	61,8%	71,9%	63,4%
		Zasadnicze zawodowe	36,9%	40,7%	45,4%	40,9%
		Gimnazjalne i niższe	36,0%	38,6%	46,5%	40,8%
		Ogółem	46,5%	48,6%	53,7%	49,6%
	grudzień 2013	Wyższe	66,7%	68,9%	68,2%	67,6%
		Policealne i średnie zawodowe	51,2%	55,2%	59,7%	55,3%
		Srednie ogólne	57,6%	61,3%	67,9%	62,0%
		Zasadnicze zawodowe	37,2%	38,4%	43,3%	40,1%
		Gimnazjalne i niższe	37,2%	36,7%	44,4%	40,4%
		Ogółem	46,7%	47,4%	51,4%	48,8%

Bezrobocie wśród kobiet – podsumowanie.

Według statystyk Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi, kobiety stanowiły 48,8% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w końcu grudnia 2013 r. Wartość tego wskaźnika cechuje w ostatnich latach wyraźna tendencja spadkowa.

Kobiety stanowiły 46,6% ogółu bezrobotnych uprawnionych do zasiłku w województwie łódzkim według stanu na 31 grudnia 2013 r. Przytoczona wartość odsetka była mniejsza o 2,1 punktu procentowego niż miało to miejsce w końcu grudnia 2012 r.

Dostępne dane statystyczne pozwalają stwierdzić, że obserwowany globalnie spadek udziału zasiłkobiorców postępował nieco szybciej w populacji bezrobotnych kobiet – gdzie odsetek uprawnionych zmniejszył się między końcem grudnia 2011 r. a końcem grudnia 2013 r. o 4,1 punktu procentowego – aniżeli w populacji bezrobotnych mężczyzn – gdzie odsetek uprawnionych zmniejszył się w tym samym czasie „tylko” o 3 punkty procentowe.

Specyfika ról społecznych tradycyjnie spełnianych przez kobiety czyni je szczególnie podatnymi na oddziaływanie problemu bezrobocia długotrwałego. Choć nominalny udział kobiet wśród osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy zwykle niewiele przekracza połowę (w końcu 2013 r. było to 51,4%), to jeśli skupimy się na rozkładzie bezrobocia długotrwałego w poszczególnych kategoriach płci, różnice okażą się wyraźniejsze – na niekorzyść kobiet. I tak, w końcu 2013 r. osób bezrobotnych przez okres dłuższy niż 12 miesięcy wśród kobiet było 43,2% – wobec „tylko” 39,0% wśród mężczyzn.

Spśród zarejestrowanych w województwie łódzkim bezrobotnych kobiet najwięcej:

- posiadało staż pracy mieszczący się w przedziale od 1 do 5 lat (21,3% w końcu grudnia 2013 r.);
- znajdowało się w wieku od 25 do 34 lat (29,9% w końcu grudnia 2013 r.);
- posiadało wykształcenie gimnazjalne bądź niższe (26,5% w końcu grudnia 2013 r.).

Tym niemniej należy zauważyć, że w populacji bezrobotnych kobiet odsetki kategorii wyżej wykształconych (tzn. osób posiadających wykształcenie wyższe, policealne i średnie zawodowe oraz średnie ogólne) są z reguły większe niż wśród bezrobotnych ogółem (jest to tendencja trwała, obserwowana z roku na rok). Analogicznie, niższe poziomy wykształcenia (tzn. gimnazjalne i niższe oraz zasadnicze zawodowe) są zdecydowanie silniej reprezentowane wśród bezrobotnych ogółem aniżeli wśród bezrobotnych kobiet.

Do niekorzystnych tendencji dostrzegalnych w strukturze wykształcenia bezrobotnych kobiet zaliczyć należy w szczególności:

- Systematyczny wzrost udziału osób z wyższym wykształceniem – między końcem 2011 r. a końcem 2013 r. udział ten wzrósł o 0,9 punktu procentowego, podczas gdy w generalnej populacji bezrobotnych o 0,4 punktu procentowego;
- Wysoki, bo wynoszący 68,2% w końcu grudnia 2013 r., udział kobiet w zbiorowości osób długotrwale bezrobotnych legitymujących się wyższym wykształceniem;

Niewątpliwie pozytywną rolę w zakresie wspierania aktywności kobiet na rynku pracy odgrywają ostatnio różnorodne projekty o charakterze aktywizującym współfinansowane ze środków Programu

Operacyjnego Kapitał Ludzki. Z danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi wynika, że kobiety dominowały na ogół wyraźnie wśród beneficjentów projektów realizowanych w 2013 r. w Priorytetach VI i VII POKL, zaliczając się do tych grup będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które z pewnością znacząco zyskują na wdrażaniu działań Programu na obszarze województwa łódzkiego.

Bezrobocie na wsi

Bezrobocie oraz nadmiar siły roboczej na wsi stanowią jeden z głównych problemów terenów wiejskich w Polsce. Co więcej, co roku na rynku pracy pojawiają się kolejne roczniki młodzieży a także osoby odchodzące od produkcji rolnej w wyniku restrukturyzacji rolnictwa, a to z kolei może wpłynąć na dalszy wzrost liczby osób poszukujących pracy na wsi.

Co możemy zaobserwować analizując dane o rejestrowanym w województwie łódzkim, bezrobociu na wsi w roku 2013?

Analiza danych statystycznych w oparciu o sprawozdanie MPiPS

W końcu 2013 roku rejestry powiatowych urzędów pracy w województwie łódzkim wykazały 51 141 bezrobotnych zamieszkałych na wsi. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba ta wzrosła o 445, natomiast wskaźnik udziału mieszkańców wsi w rejestrach bezrobocia wzrósł zaledwie o 0,1 punktu procentowego i wyniósł 33,7%.

W końcu analizowanego roku urzędy pracy województwa łódzkiego odnotowały w porównaniu z rokiem 2012 spadek liczby osób zamieszkałych na wsi pobierających zasiłek dla bezrobotnych (o 1 584 osoby). Spadł również wskaźnik udziału zasiłkobiorców wśród bezrobotnych ze wsi (o 3,2 punktu procentowego) oraz wskaźnik udziału zasiłkobiorców zamieszkałych na wsi w ogólnej grupie osób pobierających zasiłek dla bezrobotnych w naszym województwie: o 0,5 punktu procentowego na przestrzeni 2013 roku.

Wśród pozostających w rejestrach bezrobocia mieszkańców wsi województwa łódzkiego w końcu 2013 roku znajdowały się 24 843 kobiety – o 161 kobiet mniej niż wskazywały dane z końca roku 2012. Bezrobocie w tej grupie dotknęło w końcu grudnia 2013 roku 33,6% ogółu bezrobotnych kobiet w województwie. Na przestrzeni minionych dwóch lat wskaźnik ten po raz pierwszy zmienił się - wzrósł, choć nieznacznie o 0,2 punktu procentowego (w końcu 2012 i 2011 roku wyniósł 33,4%). Natomiast udział kobiet z terenów wiejskich wśród ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi spadł w przeciągu minionego roku o 0,7 punktu procentowego (z 49,3% w końcu grudnia 2012 roku do 48,6% w końcu grudnia 2013).

Na koniec 2013 roku w strukturze bezrobotnych województwa łódzkiego pozostawało 6 028 osób zamieszkałych na wsi posiadających gospodarstwa rolne. Liczba ta wzrosła o 184 osoby w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego.

Analiza struktury bezrobocia na wsi według wieku pokazała, że problemem bezrobocia na obszarach wiejskich jest relatywnie wysoki odsetek ludzi młodych. Najliczniejszą grupę na koniec 2013 r., podobnie jak w trzech ostatnich latach, stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (14 353 osoby) 28,1% ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi oraz w wieku 18-24 lata (12 311) 24,1% ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi. Choć nadal ludzie młodzi - do 34 roku życia - stanowili ponad połowę wszystkich bezrobotnych z terenów wiejskich, to na przestrzeni minionego roku zaobserwowano pozytywną zmianę - udział tych grup wiekowych w liczbie bezrobotnych zamieszkałych na wsi spadł (o 0,4 punktu procentowego w przypadku osób w wieku 25-34 lata oraz o 1,3 punktu procentowego w przypadku osób w wieku 18-24 lata).

Duży odsetek ludzi młodych wśród bezrobotnych mieszkańców wsi może świadczyć m.in. o odchodzeniu młodej generacji od pracy w rolnictwie, koncentrowaniu się na zdobyciu wykształcenia i poszukiwaniu zatrudnienia w innych sektorach gospodarki. Niewielkie doświadczenie zawodowe tej grupy (lub jego brak), niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy to tylko niektóre czynniki, które mogą powodować, że ich start na rynku pracy jest utrudniony. Znalezienia zatrudnienia nie ułatwia również pogłębiająca się przewaga popytu nad podażą pracy.

Wnioski z badania zrealizowanego z inicjatywy Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi w 2011 roku wydają się potwierdzać te tendencje: *„Widoczne jest również zmniejszanie się zainteresowania osób młodych pracą w rolnictwie (...) Połowa najmłodszego pokolenia osób w wieku produkcyjnym (18-25 lat) pozostaje nadal na utrzymaniu rodziców w związku z niezakończonym jeszcze procesem edukacyjnym (...) Analiza struktury wykształcenia poszczególnych przedziałów wiekowych wskazuje na wzrost wykształcenia młodego pokolenia mieszkańców wsi (...) Analizując posiadanie dodatkowych umiejętności wśród poszczególnych grup wiekowych należy zauważyć, że najmłodsze pokolenie mieszkańców wsi w wieku produkcyjnym istotnie rzadziej deklaruje zdolność wykonywania prac rolnych. Potwierdza to ogólnie obserwowany trend odchodzenia młodych z rolnictwa i poszukiwania pracy w innych gałęziach gospodarki. Ta grupa wiekowa z racji relatywnie wyższego poziomu wykształcenia (w porównaniu do pokolenia rodziców i dziadków) istotnie częściej opanowała znajomość przynajmniej jednego języka obcego (...) Fakt odchodzenia od działalności rolniczej młodego pokolenia wskazuje również analiza posiadanych umiejętności według deklarowanego poziomu wykształcenia. Osoby lepiej wykształcone (wykształcenie wyższe i średnie ogólne), a więc głównie młoda generacja mieszkańców wsi, znacząco rzadziej deklaruje umiejętność wykonywania prac*

w gospodarstwie/sadzie w porównaniu z osobami słabiej wykształconymi (wykształcenie zasadnicze i podstawowe). Posiadanie dodatkowych umiejętności/kwalifikacji może okazać się kluczowe dla mieszkańców wsi w podjęciu zatrudnienia poza rolnictwem (co jest niezwykle ważne w procesie restrukturyzacji polskiej wsi)¹⁹. Szczegółowe dane na temat rozkładu zbiorowości bezrobotnych zamieszkałych na wsi względem wieku zawarte są w tabeli 8.

Tabela 8. Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi wg wieku w latach 2011-2013

wiek w latach	koniec 2011 r.	udział w ogółem	koniec 2012 r.	udział w ogółem	koniec 2013 r.	udział w ogółem
18-24	12420	26,8%	12870	25,4%	12311	24,1%
25-34	13093	28,2%	14471	28,5%	14353	28,1%
35-44	8264	17,8%	9339	18,4%	9788	19,1%
45-54	8028	17,3%	8538	16,8%	8651	16,9%
55-59	3574	7,7%	4190	8,3%	4538	8,9%
60 i więcej	1003	2,2%	1288	2,5%	1500	2,9%
ogółem	46382	100%	50696	100%	51141	100%

Źródło: Opracowanie własne

Analiza kategorii „bezrobotni zamieszkali na wsi” pozwoliła ujawnić inny problem - względnie niski poziom wykształcenia osób pozostający w rejestrach bezrobocia. W końcu 2013 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, wśród bezrobotnych ze wsi najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (15 454) 30,2% ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi oraz zasadniczym zawodowym (14 791) 28,9% ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi. Zatem blisko 60% bezrobotnych ze wsi stanowiły osoby z wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym, a jak wiadomo „Wykształcenie jest istotną zmienną mającą wpływ na pozycję na rynku pracy oraz perspektywy kariery zawodowej (...) Niski poziom wykształcenia i brak kwalifikacji zawodowych bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszają ich szanse na znalezienie zatrudnienia poza rolnictwem, tak w miejscu zamieszkania, jak i poza nim”.²⁰

Na przestrzeni minionego roku wartości wskaźników udziału poszczególnych kategorii wykształcenia w całej populacji bezrobotnych zamieszkałych na wsi utrzymywały się niemal na tym samym poziomie co w końcu 2012 roku. Więcej informacji na omawiany temat znaleźć można w tabeli 9.

¹⁹ Raport z badania zrealizowanego przez firmę MillwardBrown SMG KRC Poland Media S.A. „Wzory Aktywności Zawodowej Ludności Wiejskiej Województwa Łódzkiego oraz ich Społeczne i Ekonomiczne Uwarunkowania”, s.22,28,34,36,37,38.

²⁰ Raport z badania zrealizowanego przez firmę MillwardBrown SMG KRC Poland Media S.A. „Wzory Aktywności Zawodowej Ludności Wiejskiej Województwa Łódzkiego oraz ich Społeczne i Ekonomiczne Uwarunkowania”, s.33 i 77.

Tabela 9. Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi wg wykształcenia w latach 2011-2013

wykształcenie	koniec 2011 r.	udział w ogółem	koniec 2012 r.	udział w ogółem	koniec 2013 r.	udział w ogółem
gimnazjalne i poniżej	13953	30,1%	15263	30,1%	15454	30,2%
zasadnicze zawodowe	13334	28,7%	14620	28,8%	14791	28,9%
średnie ogólnokształcące	4939	10,6%	5180	10,2%	5183	10,1%
policealne i śr. zawodowe	10099	21,8%	10970	21,6%	11012	21,5%
wyższe	4057	8,7%	4663	9,2%	4701	9,2%
ogółem	46382	100%	50696	100%	51141	100%

Źródło: Opracowanie własne

Analiza struktury bezrobocia na wsi według stażu pracy pokazała, że wśród deklarujących bezrobocie mieszkańców wsi w Łódzkiem większość osób ma niewielkie lub żadne doświadczenie zawodowe, co z punktu widzenia wymogów dzisiejszego rynku pracy jest ich słabą stroną. Na koniec 2013 roku najliczniejszą w analizowanej grupie bezrobotnych, podobnie jak w dwóch poprzednich latach, były osoby ze stażem pracy 1-5 lat (12 109 osób) 23,7% ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi. Wskaźnik ten spadł nieznacznie w porównaniu z końcem roku 2012 (o 0,5 punktu procentowego), zbliżając się do poziomu sprzed dwóch lat. Drugą liczebnościowo grupę stanowiły osoby bez stażu pracy (10 085 osób) 19,7% ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi. Na przestrzeni minionego roku wskaźnik ten spadł minimalnie o 0,1 punktu procentowego. Trzecią grupą ze względu na staż pracy przed rejestracją byli mieszkańcy wsi pracujący wcześniej niespełna rok (7 795 osób) 15,2% ogółu bezrobotnych ze wsi. Wartość wskaźnika udziału osób ze stażem do 1 roku w populacji bezrobotnych zamieszkałych na wsi wzrosła o 0,4 punktu procentowego w porównaniu z końcem roku 2012. Trzy wymienione grupy stanowiły blisko 60% bezrobotnych zamieszkałych na wsi zarówno w końcu 2013, jak i 2012 oraz 2011 roku. Szczegółowe dane na temat rozkładu zbiorowości bezrobotnych zamieszkałych na wsi względem stażu pracy zawarte są w tabeli 10.

Tabela 10. Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi wg stażu pracy w latach 2011-2013

staż pracy	koniec '11 r.	% w ogółem	koniec '12 r.	% w ogółem	koniec '13 r.	% w ogółem
bez stażu	9814	21,2%	10034	19,8%	10085	19,7%
do 1 roku	7017	15,1%	7523	14,8%	7795	15,2%
1-5	11027	23,8%	12292	24,2%	12109	23,7%
5-10	6458	13,9%	7367	14,5%	7538	14,7%
10-20	6699	14,4%	7385	14,6%	7613	14,9%
20-30	4066	8,8%	4516	8,9%	4510	8,8%
30 lat ≥	1301	2,8%	1579	3,1%	1491	2,9%
ogółem	46382	100%	50696	100%	51141	100%

Źródło: Opracowanie własne

Warto podkreślić, że problem braku doświadczenia zawodowego wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi dotyczy przede wszystkim osób młodych. W końcu 2013 roku wśród bezrobotnych z terenów wiejskich nie posiadających doświadczenia w pracy, osoby, które nie ukończyły 34 roku życia stanowiły aż 85,2 %. W poprzednich latach odsetek ten był jeszcze wyższy (w końcu roku 2012 było to 86,4%, a w końcu 2011 ponad 87%).

Bezrobocie długotrwale to kolejny problem, z którym od lat boryka się wieś. W końcu grudnia 2013 r., 20 419 osób z terenów wiejskich województwa łódzkiego pozostawało bez pracy ponad 12 miesięcy (39,9% ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi), było to o 1 944 osoby więcej w porównaniu ze stanem z końca 2012 oraz o 4 224 osoby więcej w porównaniu ze stanem sprzed dwóch lat. Wskaźnik udziału długotrwale bezrobotnych wśród pozostających bez pracy mieszkańców wsi również ma tendencję wzrostową: o 3,5 punktu procentowego w porównaniu z końcem roku 2012 i aż o 5 punktów procentowych w porównaniu z końcem 2011.

Tabela 11. Wybrane elementy struktury bezrobocia na wsi w latach 2011 – 2013

	BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W/G STANU NA KONIEC M-CY:			WSKAŹNIK WZROSTU/SPADKU/BEZROBOCIA		
	12.2011	12.2012	12.2013	2:1	3:1	3:2
	1	2	3	4	5	6
	OGÓŁEM					
ogółem bezrobotni (1)	138 652	151 036	151 626	108,9%	109,4%	100,4%
osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi (2)	46 382	50 696	51 141	109,3%	110,3%	100,9%
udział w ogółem (2):(1)	33,5%	33,6%	33,7%			
	OSOBY Z PRAWEM DO ZASIŁKU					
ogółem bezrobotni z prawem do zasiłku (3)	23 058	24 470	19 858	106,1%	86,1%	81,2%
udział w ogółem (3):(1)	16,6%	16,2%	13,1%			
bezrobotni zamieszkali na wsi z prawem do zasiłku (4)	7 107	7 921	6 337	111,5%	89,2%	80,0%
udział w ogółem (4):(3)	30,8%	32,4%	31,9%			
udział w ogółem (4):(2)	15,3%	15,6%	12,4%			
kobiety z prawem do zasiłku zamieszkałe na wsi (5)	3 388	3 473	2 738	102,5%	80,8%	78,8%
udział w ogółem (5):(4)	47,7%	43,8%	43,2%			
	KOBIETY					
bezrobotne kobiety ogółem (6)	71 116	74 865	73 963	105,3%	104,0%	98,8%
bezrobotne kobiety zamieszkałe na wsi (7)	23 756	25 004	24 843	105,3%	104,6%	99,4%
udział w ogółem (7):(6)	33,4%	33,4%	33,6%			
udział w ogółem (7):(2)	51,2%	49,3%	48,6%			
	GOSPODARSTWA ROLNE					
bezrobotni zamieszkali na wsi posiadający gospodarstwa rolne (8)	5 164	5 844	6 028	113,2%	116,7%	103,1%

Źródło: Opracowanie własne

Porównując dane dotyczące bezrobocia rejestrowanego na wsi w województwie łódzkim z końca 2013 roku w stosunku do stanów sprzed roku oraz dwóch lat możemy zaobserwować, że:

- liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi w Łódzkiem wzrosła w porównaniu do stanu z końca roku poprzedniego o niespełna 1 %, natomiast w porównaniu do stanu z końca 2011 roku o 10,3%,
- liczba bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi spadła w porównaniu do stanu z końca roku poprzedniego o 0,6%, natomiast w porównaniu do stanu z końca 2011 roku wzrosła o 4,6%,
- liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi posiadających gospodarstwa rolne wzrosła w porównaniu do stanu z końca roku 2012 o 3,1%, a w porównaniu do stanu z końca 2011 roku o 16,7%,
- liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi uprawnionych do zasiłku spadła w porównaniu do stanu z końca roku poprzedniego o 20%, natomiast w porównaniu do stanu z końca 2011 roku o 10,8%,
- liczba bezrobotnych kobiet z prawem do zasiłku zamieszkałych na wsi spadła w porównaniu z końcem roku 2012 o 21,2%, natomiast w porównaniu z końcem roku 2011 o 19,2%,

Z rejestrów powiatowych urzędów pracy działających na terenie województwa łódzkiego wynika, iż najwyższy wskaźnik udziału bezrobotnych zamieszkałych na wsi dotyczył powiatu wieruszowskiego. W końcu grudnia 2013 roku było to 76,3%. Wysokie wskaźniki udziału mieszkańców wsi w statystykach bezrobocia dotyczyły w naszym województwie także powiatów: poddębickiego – 75,7%, pajęczańskiego – 74,4%, opoczyńskiego – 66,9%, łęczyckiego – 65,1%, wieluńskiego – 64,3%, łaskiego – 63,9% oraz łódzkiego wschodniego – 62,0%. W pozostałych powiatach ww. wskaźnik nie przekroczył 60%. Najniższe notowania wskaźnika udziału osób zamieszkałych na wsi w bezrobociu rejestrowanym dotyczyły powiatów: pabianickiego – 24,2%, zgierskiego – 25,2% oraz zduńskowolskiego – 29,3%.

Liczba wyłączonych z rejestrów bezrobocia mieszkańców wsi w 2013 roku była o 4 774 wyższa od liczby wyrejestrowanych w roku 2012 i o 4 886 wyższa niż to miało miejsce w roku 2011. Liczba wyłączeń z powodu podjęcia pracy wzrosła pierwszy raz od dwóch lat (była o prawie 4,5 tys. wyższa niż w roku 2012). Poniższa tabela przedstawia zmiany w strukturze wyrejestrowań bezrobotnych zamieszkałych na wsi na przestrzeni ostatnich 3 lat.

Tabela 12. Wyłączenia z rejestrów bezrobocia dotyczące mieszkańców wsi w latach 2011 - 2013

<i>Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych ogółem w ciągu 12 m-cy</i>	WSKAŹNIK WZROSTU /SPADKU					
	2011r.	2012r.	2013.	2:1	3:1	3:2
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
ogółem bezrobotni	53409	53521	58295	100,2%	109,1%	108,9%
<i>w tym z powodu podjęcia pracy</i>	26606	25769	30212	96,9%	113,6%	117,2%
<i>udział</i>	49,8%	48,1%	51,8%			

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie przeprowadzonej wyżej analizy danych można sporządzić krótką charakterystykę bezrobocia na wsi:

- ponad 1/3 ogółu bezrobotnych w województwie łódzkim to mieszkańcy wsi,
- spośród nich długotrwale bezrobotni stanowią niemal 40%,
- co ósmy bezrobotny pobiera zasiłek (12,4%),
- blisko połowę bezrobotnych mieszkańców wsi stanowią kobiety (48,6%),
- ponad połowę bezrobotnych z terenów wiejskich stanowią ludzie młodzi, do 34 roku życia,
- prawie 60% bezrobotnych ze wsi stanowią osoby z wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym,
- osoby bez stażu pracy lub z maksymalnie 5 – letnim doświadczeniem zawodowym stanowią łącznie blisko 60% bezrobotnych mieszkańców wsi.

Choć nadal w standardzie życia na wsi i w mieście istnieją duże różnice, dodatkowo pogłębiane małą mobilnością terytorialną mieszkańców wsi oraz mniejszymi niż w mieście możliwościami zdobycia kwalifikacji zawodowych, to sytuacja na wsi ulega stopniowej poprawie.

Wybrane działania finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego mają na celu przede wszystkim dostosowanie osób z obszarów wiejskich do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno-ekonomicznych, zwiększenie mobilności zawodowej środowisk rolniczych poprzez szkolenia podnoszące kwalifikacje i zawodowe umiejętności pozarolnicze oraz ułatwienie znalezienia miejsca pracy w obszarze pozarolniczym.

Warto zatem wspomnieć o działaniach wspierających zatrudnienie na terenach wiejskich, a podejmowanych w ramach **priorytetu VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich”**.

Z szerokiej gamy programów aktywizacji zawodowej w ramach **priorytetu 6.1 „Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie”** w 2013 r. skorzystało 8.605 osób, z czego prawie 35% to osoby z terenów wiejskich (3.004 osoby).

Podobnie jak w innych poddziałaniach i tu szczególną uwagę zwrócono na aktywizację osób młodych (warto przypomnieć, że duża część rejestrujących się bezrobotnych z terenów wiejskich to właśnie osoby młode). Spośród zaktywizowanych 2.572 osób w wieku 15-24 lata blisko 47% stanowiły osoby zamieszkujące tereny wiejskie (1.206 osób).

W przypadku terenów wiejskich, gdzie rynek pracy jest bardziej ograniczony niż w mieście ważnym jest wspieranie samozatrudnienia. I tak w 2013 r. w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej przekazanych osobom z terenów wiejskich utworzono 803 miejsca pracy. To 29,4% wszystkich utworzonych miejsc pracy w roku sprawozdawczym w ramach działania 6.1.

„Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia” to tytuł działania 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Z 297 osób, które w 2013 r. otrzymały bezzwrotne dotacje w projektach

realizowanych w ramach tego działania ponad 34% stanowiły osoby zamieszkujące tereny wiejskie (101 osób).

Ze wsparcia w ramach **poddziałania 6.3 „Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich”**, w 2013 r. skorzystało 30 osób zamieszkałych na wsi, w tym 15 kobiet.

Połowę uczestników projektów uruchomionych ze środków wspomnianego działania stanowiły osoby w wieku 15 - 24 lata zamieszkujące obszary wiejskie.

Należy również wspomnieć o rozpoczętych inicjatywach aktywizacji wsi w ramach **priorytetu VII „Promocja integracji społecznej” POKL**. W 2013 r. udział w projektach z priorytetu VII rozpoczęło 3331 osób zamieszkałych na wsi. Było to ponad 32% mieszkańców naszego województwa, którzy w analizowanym roku rozpoczęli udział w inicjatywach finansowanych z priorytetu VII.

Długotrwale bezrobotni znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy²¹

Poprzez osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy rozumiemy te grupy bezrobotnych, których określone cechy socjodemograficzne stanowią o potrzebie poświęcenia im wzmożonej uwagi i wsparcia ze strony instytucji rynku pracy. Warto w tym miejscu przypomnieć ustawową definicję terminu długotrwale bezrobotny. Jest to bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez ponad 12 miesięcy w okresie dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy (Ustawa z 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy). Osoby długotrwale bezrobotne są szczególnie zagrożone dezaktualizacją kwalifikacji zawodowych.

Spośród 151 626 bezrobotnych znajdujących się w rejestrach urzędów pracy na terenie województwa łódzkiego w końcu 2013 roku, 84 443 to osoby długotrwale bezrobotne. Stanowili oni 55,7% ogółu zarejestrowanych. W kraju analogiczny wskaźnik wyrażał się wartością 53,7%.

Na przestrzeni 2013 roku liczba długotrwale pozostających bez pracy w województwie zwiększyła się o 7 390 osób. Wartość wskaźnika udziału tej grupy w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych także wzrosła. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli:

---

²¹ W rozdziale tym poddano analizie kategorię długotrwale bezrobotnych zdefiniowaną ustawowo (definicja we wstępie rozdziału), we wszystkich innych częściach opracowania długotrwale bezrobotnymi określamy osoby pozostające bez pracy bez przerwy powyżej 12 miesięcy.

Tabela 13. Długotrwanie bezrobotni w województwie łódzkim w latach 2011– 2013. Stan w końcu okresu.

Wyszczególnienie	Bezrobotni stan na koniec grudnia
Grudzień 2011	
Ogółem w województwie	138 652
Długotrwanie bezrobotni	68 734
<u>Wskaźnik udziału</u>	<u>49,6%</u>
Grudzień 2012	
Ogółem w województwie	151 036
Długotrwanie bezrobotni	77 053
<u>Wskaźnik udziału</u>	<u>51%</u>
Grudzień 2013	
Ogółem w województwie	151 626
Długotrwanie bezrobotni	84 443
<u>Wskaźnik udziału</u>	<u>55,7%</u>

Grupę szczególnie dotkniętą problemem bezrobocia długotrwałego stanowią kobiety. W końcu 2013 roku 43 042 kobiety posiadały taki status. Ich udział w generalnej populacji długotrwanie bezrobotnych wynosił 51%. Rok wcześniej wartość tego wskaźnika kształtowała się na poziomie 52,3%. Dla porównania: krajowy wskaźnik udziału długotrwanie bezrobotnych kobiet w populacji długotrwanie bezrobotnych w końcu 2013 r. wynosił 54,4%.

Udział kobiet dotkniętych bezrobociem długotrwałym wśród bezrobotnych kobiet w województwie wynosił w końcu 2013 roku 58,2%. W stosunku do stanu sprzed roku zwiększył się o 4,4 punkty procentowe. Na przestrzeni roku w województwie liczba długotrwanie bezrobotnych kobiet także wzrosła. Jednocześnie obserwujemy spadek ogólnej liczby kobiet w rejestrach bezrobocia w województwie.

Tabela 14. Kobiety długotrwanie bezrobotne w województwie łódzkim w latach 2011 – 2013. Stan w końcu okresów.

Wyszczególnienie	Bezrobotne kobiety Stan na koniec grudnia
Grudzień 2011	
Ogółem w województwie	71 116
Długotrwanie bezrobotne	36 728
<u>Wskaźnik udziału</u>	<u>51,6%</u>
Grudzień 2012	
Ogółem w województwie	74 865
Długotrwanie bezrobotne	40 281
<u>Wskaźnik udziału</u>	<u>53,8%</u>

Grudzień 2013	
Ogółem w województwie	73 963
Długotrwale bezrobotne	43 042
<u>Wskaźnik udziału</u>	<u>58,2%</u>

Długotrwale bezrobotni nie często posiadają prawo do zasiłku. Biorąc pod uwagę ostatnie trzy lata: udziały długotrwale bezrobotnych z prawem do zasiłku w grupie osób pozostających bez pracy łącznie powyżej roku w okresie ostatnich dwóch lat oscylowały w granicach 1%.

Największa grupa długotrwale bezrobotnych w województwie posiadała wykształcenie gimnazjalne i poniżej gimnazjalnego (30 159 osób tj. 35,7% populacji długotrwale bezrobotnych). Kolejne grupy tworzyły osoby z wykształceniem: zasadniczym zawodowym (22 266), policealnym i średnim zawodowym (16 064), średnim ogólnokształcącym (8 613) i wyższym (7 341).

Biorąc pod uwagę wiek długotrwale bezrobotnych, najliczniej reprezentowana w końcu 2013 r. była grupa osób posiadających 25-34 lata (21 559; 25,5% populacji długotrwale bezrobotnych). W roku 2012 było to 19 794 osób tj. 25,7% populacji długotrwale bezrobotnych. Drugą w kolejności była grupa w wieku 35-44 lata (18 790, 22,3%). Należy w tym miejscu dodać, że obydwie wymienione grupy wiekowe reprezentują osoby, dla których nie dedykowane są szczególne programy wsparcia. Najmniej liczną wśród długotrwale bezrobotnych (4 101 osób) była grupa osób najstarszych (60- 64 lata). Dużą grupę stanowiły także osoby w wieku 45-54 lata (18 695).

Według stanu na koniec grudnia 2013 roku najwięcej osób spośród długotrwale bezrobotnych (18 170) posiadało niewielkie doświadczenie zawodowe tj. od 1 do 5 lat. Kolejną pod względem stażu zawodowego grupę stanowiły osoby, które przed rejestracją pracowały jeszcze krócej tzn. łącznie nie dłużej niż 1 rok (14 664) a trzecią, osoby ze stażem od 10 do 20 lat (14 417). Brak udokumentowanego stażu pracy często wiąże się z funkcjonowaniem zarejestrowanych bezrobotnych w tzw. szarej strefie.

Na przestrzeni 2013 r. wyłączono z ewidencji 66 767 osób ze statusem „długotrwale bezrobotny”. Było to o 5 664 osoby więcej niż w roku poprzednim. Z tego pracę podjęły w 2013 roku 28 744 osoby tj. 43,1%. W porównaniu z rokiem 2012, gdzie według danych 24 555 osób podjęło zatrudnienie, co stanowiło 40,2% ogółu wyrejestrowanych długotrwale bezrobotnych, obserwujemy, że liczba osób wyrejestrowanych do pracy z analizowanej kategorii wzrosła.

Długotrwale bezrobotni korzystali z aktywnych form wsparcia. Należała do nich praca subsydiowana, którą podjęło w 2013 r. 4 290 osób (6,4% ogółu wyrejestrowanych w tej grupie). Spośród pozostałych form wsparcia staż podjęło 5 176 osób (7,8%), a szkolenie 2 511 osób (3,8%).

Według danych powiatowych urzędów pracy województwa łódzkiego najwyższe udziały długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych dotyczyły powiatów: łęczyckiego (61,3%), łaskiego (60,1%), kutnowskiego (59,7%). W tych powiatach odnotowano najwyższe udziały długotrwale bezrobotnych również w ubiegłym roku.

Jako uzupełnienie powyższych informacji przytaczamy dane na temat bezrobotnych pozostających w rejestrach bezrobocia bez przerwy powyżej 12 miesięcy. W końcu 2013 r. było to 62 235 osób tj. 41% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w województwie, z czego ponad połowa osób (32 336) poszukiwała pracy ponad 2 lata. W omawianej grupie było 31 983 kobiet, tj. 51%.

W porównaniu do ubiegłego roku obserwujemy wzrost zarówno liczebności grupy osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy, jak i wskaźnika ich udziału wśród ogółu bezrobotnych w województwie (w końcu 2012 r. były to 55 954 osoby, tj. 37%).

Analizując wiek bezrobotnych, najwięcej osób pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w końcu 2013 r. należało do grupy wiekowej 25-34 lata (15 334 osoby). Drugą liczebnościowo była grupa 35-44 lata (14 185 osób). W 2012 r. najliczniejszą grupę wiekową w omawianej kategorii tworzyły także osoby w wieku 25-34 lata (14 032). Natomiast drugą w kolejności, odmiennie do obserwacji statystyk z końca 2013 r., osoby w wieku 45- 54 lata (13 236).

Z pozostających bez pracy powyżej 2 lat w końcu 2013 r. najwięcej osób należało do grupy w wieku 45-54 lata (7 784 osób), a wśród nich najliczniejszą reprezentację stanowili bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i niepełnym gimnazjalnym. W rejestrach z końca 2012 r. wśród pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, najliczniejszą grupę tworzyły osoby w tym samym przedziale wiekowym.

Pozostający w rejestrach bezrobocia bez przerwy powyżej 12 miesięcy posiadali najczęściej niewielki staż pracy - od 1 do 5 lat.

Systematycznie wzrastające bezrobocie długotrwale pozostaje poważnym problemem naszego województwa. Z przytoczonych powyżej danych wynika, że dotyka ono osoby we wszystkich kategoriach wiekowych, chociaż z różnym natężeniem, z wykształceniem na różnych poziomach, ale najczęściej tych z niewielkim stażem pracy.

Problem bezrobocia długotrwałego jest kluczowy wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wskazują na to wyniki badania „Społeczne i przestrzenne zróżnicowanie zjawiska wykluczenia społecznego w województwie łódzkim” zrealizowanego z inicjatywy Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi²². Wynika z niego, że osoby zagrożone wykluczeniem społecznym często

---

²² Raport z badania „Społeczne i przestrzenne zróżnicowanie zjawiska wykluczenia społecznego w województwie łódzkim” zrealizowanego przez firmę Doradztwo Społeczne i Gospodarcze.

borykają się z długotrwałym bezrobociem. (78,3% osób długotrwanie bezrobotnych w strukturze całej badanej grupy zagrożonych wykluczeniem). Bieżąca sytuacja na rynku pracy była także wspólnym elementem analizowanych wypowiedzi uczestników badań jakościowych na temat wykluczenia społecznego.

Należy przy tym dodać, że posiadanie statusu długotrwanie bezrobotnego niejednokrotnie wiąże się z wieloma negatywnymi zjawiskami takimi jak ubóstwo i uzależnienia. Skutkiem długotrwałego bezrobocia, co potwierdzają także wyniki przytoczonego tu badania, jest poczucie bezradności, zniechęcenia, co może utrwalać negatywne wzorce funkcjonowania wśród kolejnych pokoleń. Pojawia się zjawisko dziedziczenia biedy, o czym wypowiedzieli się m.in. pracodawcy²³ :

Dziedziczenie biedy to jest taki duży problem. Powielanie wzorców. Niewielu ludzi z tego środowiska ucieka, dziecko chłonie wzorce od rodziców, którym jakoś się tam udaje, bo się pójdzie do pomocy społecznej po zasiłek, gdzieś indziej się pójdzie i coś się dostanie. Nie ma takiej motywacji do zmiany. Jest oczywiście też za mało miejsc, gdzie się pracuje z młodzieżą (FGI1-R3).

Ważne jest zatem ażeby wsparcie kierowane dla osób długotrwanie bezrobotnych miało charakter wysoce zindywidualizowany i kompleksowy. Wśród działań służących podtrzymaniu aktywności zawodowej rekomenduje się²⁴ zwiększenie ilości projektów modułowych: szkoleń indywidualnych połączonych ze stażem i doradztwem zawodowym uwzględniającym także pomoc psychologiczną. Warto dodać, że pozostawanie w dłuższym okresie bez pracy może budzić brak zaufania ze strony pracodawców. Jednak, jak wynika z przytaczanego tu już raportu z badania²⁵, długotrwanie bezrobotni zostali zaliczeni przez pracodawców jako „rokujejący” pod względem szans na rynku pracy spośród wszystkich objętych badaniem kategorii osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Przeciwdziałanie wydłużającej się bezczynności zawodowej pozostaje zadaniem priorytetowym dla instytucji rynku pracy. Obecnie do grupy długotrwanie bezrobotnych jest kierowana wzmożona pomoc programowa udzielana ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i wdrażana m.in. przez Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi.

Jako, że jednym z celów dla Priorytetu VI PO KL, wdrażanego przez WUP, jest objęcie wsparciem osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (w rozumieniu Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy), do których zalicza się grupę długotrwanie bezrobotnych, warto przytoczyć tu pewne dane obrazujące rezultaty osiągnięte podczas realizacji Działań PO KL.

---

²³ Raport z badania: „Społeczne i przestrzenne zróżnicowanie zjawiska wykluczenia społecznego w województwie łódzkim” zrealizowanego przez firmę Doradztwo Społeczne i Gospodarcze.

²⁴ j. w.

²⁵ j. w.

W 2013 r. liczba osób długotrwale bezrobotnych, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VI wyniosła 3 783, w tym 2 139 kobiet. Od początku okresu wdrażania było to 20 330 osób długotrwale bezrobotnych.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych, które w 2013 r. zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.1 Priorytetu VI wyniosła 3 657, w tym 2 057 kobiet. W tej kategorii bezrobocia było to 19 548 osób licząc cały okres wdrażania Działania.

Można mówić o wysokiej liczbie dotacji udzielonych osobom długotrwale bezrobotnym na rozpoczęcie działalności gospodarczej w ramach Działania 6.1 tj. 1 012 w analizowanym okresie a 4 542 osób od początku realizacji Działania.

W ramach Działania 6.2 Priorytetu VI w 2013 r. zakończyło udział w projektach 114 osób długotrwale bezrobotnych, a w okresie od początku wdrażania było to 425 osób.

W Działaniu 6.3 Priorytetu VI w 2013 r. odnotowano 12 osób z analizowanej kategorii, które zakończyły udział w projekcie a od początku wdrażania było to 357 osób.

Wsparcie, z jakiego mogą korzystać osoby długotrwale bezrobotne w wymienionych tutaj Działaniach Priorytetu VI ma szeroki charakter. Poza dotacjami na podjęcie działalności gospodarczej osoby długotrwale bezrobotne mogą skorzystać przykładowo ze: staży, szkoleń, wsparcia psychologiczno - doradczego, wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy.

Stan przedłużającego się okresu pozostawania bezrobotnym może skutkować wykluczeniem społecznym. Niezmiernie zatem istotną pomocą dla tej grupy jest wsparcie kierowane w ramach Działań 7.1, 7.2, 7.3 Priorytetu VII w ramach PO KL wdrażanych przez Wojewódzki Urząd Pracy. Działania te są ukierunkowane w głównej mierze na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i rozwój integracji społecznej.

W Działaniu 7.1, w którym projektodawcami były m.in. ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, 1 473 osoby, które wzięły udział w projektach realizowanych w ramach działania były długotrwale bezrobotne.

W projektach w ramach Działania 7.2 nastawionego na aktywizację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wsparcie ekonomii społecznej wzięło udział w 2013 r. 316 długotrwale bezrobotnych (z grupy 798 bezrobotnych uczestników projektu).

Analizując status na rynku pracy uczestników projektów realizowanych w Działaniu 7.3 PO KL odnotowano, iż od początku okresu wdrażania do końca 2013 r. spośród osób bezrobotnych, które rozpoczęły udział w projektach długotrwale bezrobotni stanowili grupę liczącą 518 osób.

Charakterystyka bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat

Stereotypy na temat osób po 50 roku życia na rynku pracy przejawiają się w postrzeganiu starszych pracowników jako mniej elastycznych i niemobilnych, niechętnych do udziału w inicjatywach aktywizujących, posiadających problemy ze zdrowiem, tj. osoby, w które nie opłaca się inwestować. Stereotypy te zniechęcają do zatrudniania dojrzałych pracowników utrudniając ich funkcjonowanie na rynku pracy.

Wskaźnik zatrudnienia dla osób w wieku 50+ w 2012 osiągnął w Polsce wartość 31,5% i w porównaniu ze wskaźnikiem zatrudnienia dla ludności ogółem był niższy o 18,7 punktu procentowego. W województwie łódzkim wartość wskaźnika zatrudnienia dotyczącego osób po pięćdziesiątce była niższa od wskaźnika krajowego o 0,3 p.p. Jednak jego wzrost w porównywalnym okresie był wyższy (31,2% w 2012 roku, wzrost w porównaniu do roku 2010 o 1,6 punktu procentowego).

Wskaźniki zatrudnienia w województwie łódzkim dotyczące zarówno ludności ogółem, jak i ludności w wieku produkcyjnym przybierają w kolejnych latach wyższe wartości niż wskaźniki krajowe. Dlatego niższy niż dla Polski poziom wskaźnika dotyczącego osób w wieku 50+ może budzić niepokój.

Poza tym, obserwowanemu w Łódzkiem w okresie 2010-2012 wzrostowi zatrudnienia w omawianej grupie wiekowej, towarzyszy systematyczny wzrost bezrobocia.

Bezrobotni w wieku powyżej 50 lat uznani zostali przez ustawodawcę²⁶ za osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Bieżąca sytuacja na rynku pracy faktycznie nie sprzyja znalezieniu zatrudnienia przez osoby powyżej 50 roku życia. Potwierdzają to zarówno dane statystyczne, jak też opinie i oceny osób 50+ zarówno bezrobotnych, jak też pracujących²⁷. Trudną pozycję ponad 50latków wobec możliwości podjęcia pracy pogłębiają dodatkowo czynniki wynikające ze specyfiki pokolenia: niższy niż w pozostałych kategoriach bezrobotnych poziom wykształcenia, trudności w dostosowaniu się do potrzeb pracodawców czy też zmieniających się technologii.

Analiza danych statystycznych wykazała, iż od kilku lat przybywa bezrobotnych powyżej 50 roku życia - w końcu grudnia 2013 r. zarejestrowanych było 41.539 osób. W porównaniu do analogicznych okresów 2012, 2011 i 2010 roku liczba ta wzrosła odpowiednio o 1.616 osób, 5.442 osoby oraz o 8.052 osoby.

Wzrasta nie tylko ogólna liczba bezrobotnych „po pięćdziesiątce” ale także liczba bezrobotnych kobiet w wieku „50+”. W końcu 2013 r. statystyki bezrobocia naszego województwa odnotowały w tej kategorii 16.585 kobiet, tj. o 352 więcej w porównaniu z końcem poprzedniego roku i o 1.728 więcej niż w końcu 2011 r.

---

²⁶ Ustawa z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008r. Nr 69, poz. 415 ze zm.)

²⁷ Raport z Badania „Stare czy nowe kwalifikacje – rynek pracy w Łódzkiem wobec osób po 50 roku życia” zrealizowanego przez firmę DSiG w Poznaniu na zlecenie Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi działającego w ramach WUP w Łodzi znajduje się na stronie <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Wskaźnik udziału kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych „50+”, który do 2011 roku przyjmował wzrostowy trend, w końcu 2012 roku spadł i osiągnął wartość 40,7%, tj. o 0,5 punktu procentowego niższą niż rok wcześniej. Koniec roku 2013 to dalszy spadek udziału kobiet w analizowanej grupie wiekowej o 0,8 punktu do poziomu 39,9%.

Bezrobotne kobiety powyżej 50 roku życia w końcu grudnia 2013 r. stanowiły 22,4% ogółu kobiet zarejestrowanych w urzędach pracy naszego województwa (wzrost w skali roku o 0,7 punktu procentowego).

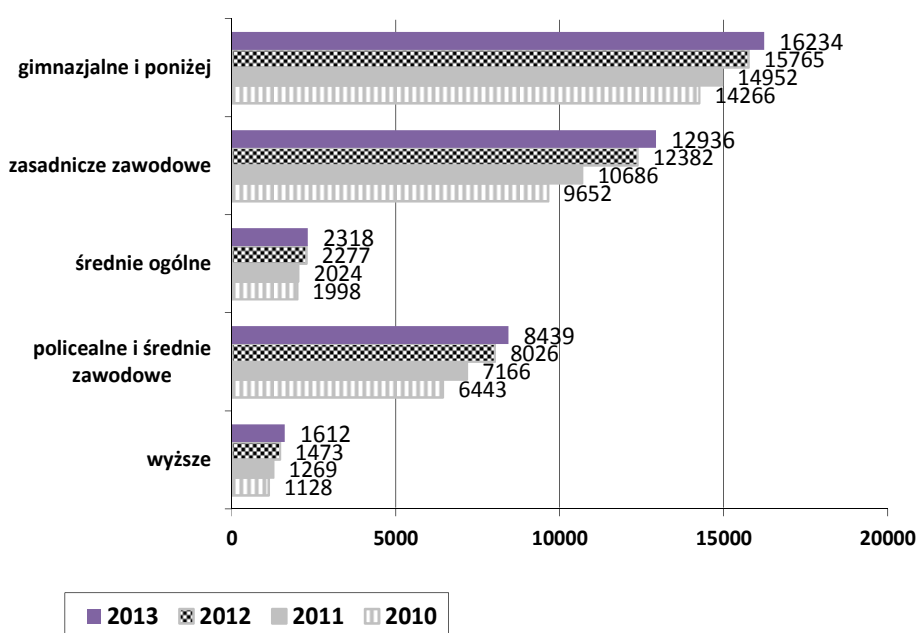
Analizując wskaźniki udziału osób w poszczególnych kategoriach wieku wśród ogółu bezrobotnych województwa łódzkiego zauważamy, iż niemal co 4 osoba w rejestrach to bezrobotny, który skończył 50 lat. W końcu 2013 r. ich udział w bezrobociu rejestrowanym w Łódzkiem wyniósł 27,4% (o 1 punkt procentowy więcej w porównaniu do grudnia 2012 roku i o 1,4 punktu procentowego więcej w porównaniu do grudnia 2011).

Potwierdzają to zarówno dane statystyczne -od kilku lat przybywa bezrobotnych w tej grupie wiekowej (por. rys.1) - jak też opinie i oceny osób 50+ zarówno bezrobotnych, jak też pracujących (por. rys.2).

W grupie bezrobotnych powyżej 50 roku życia od lat najliczniej reprezentowane są osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, natomiast najmniej osób posiada wykształcenie wyższe.

Korzystnym niewątpliwie zjawiskiem jest spadek udziału osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w całej populacji bezrobotnych „50+”. I tak: w końcu 2010 r. kształtował się on na poziomie 42,6%, w końcu 2011 r. wyniósł 41,4%, w końcu grudnia 2012 r. – 39,5%, natomiast na koniec grudnia 2013 r. – 39,1%. Zaprezentowany wskaźnik na przestrzeni trzech ostatnich lat malał na rzecz wzrostu wskaźników udziału dotyczących osób posiadających wszystkie pozostałe poziomy wykształcenia.

Wykres 8. Bezrobotni 50+ w woj. łódzkim wg wykształcenia w końcu 2010 - 2012 r.

Badanie zrealizowane z inicjatywy Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi²⁸ wykazało istotne znaczenie czynnika jakim jest wykształcenie osób w wieku 50+, - im niższe wykształcenie reprezentowali respondenci, tym gorzej oceniali szanse na znalezienie zatrudnienia w swoim zawodzie. Ponad to osoby po pięćdziesiątce rzadziej niż osoby młodsze wyposażone są w odpowiednie kompetencje językowe i komputerowe dostosowane do realiów rynku. Niestety większość osób objętych badaniem w ostatnich latach nie brała udziału w żadnych formach podnoszących kwalifikacje. Skutki utraty pracy przez osoby w wieku 50+, szczególnie mocno obniżają poczucie własnej wartości, wiarę we własne umiejętności, motywację do jakiegokolwiek formy aktywności: czy to poszukiwania pracy, przekwalifikowania się, czy nauki. A są to kluczowe czynniki zwiększające szanse na ponowne zatrudnienie.

Okazało się również, że najbardziej popularną formą nabywania kwalifikacji wskazywaną przez respondentów w Badaniu, były krótkie szkolenia. Może to świadczyć o szczególnej postawie osób w wieku 50+ wobec kształcenia. Postawa ta polega na dążeniu do podnoszenia kwalifikacji w swoim zawodzie, a w mniejszym stopniu na chęci nabywania kwalifikacji do wykonywania innego zawodu (po utracie pracy paradoksalnie dochodzi zatem do zmniejszenia gotowości do udziału w edukacyjnych formach wsparcia przez osoby 50+).

Charakterystyczną cechą bezrobotnych „po pięćdziesiątce” jest wysoki staż pracy. Ponad dwudziestoletnim stażem zawodowym legitymuje się 51,6% osób z tej grupy. Jednak 4.390 bezrobotnych, którzy ukończyli 50 lat (10,6% osób w wieku „50+”) wypracowało staż niespełna roczny lub nie posiada stażu pracy w ogóle.

Wydłuża się natomiast czas pozostawania w rejestrach bezrobocia osób z omawianej kategorii wiekowej.

W końcu 2010 r. najliczniej reprezentowaną grupą wśród nich były osoby pozostające bez pracy przez 12-24 miesiące. Ich liczebność wynosiła 7.369 osób, co stanowiło 22% bezrobotnych „50+”. W końcu kolejnego roku (2011) odsetek ten spadł do poziomu 21,1% a najliczniejszą grupę i zarazem najwyższy udział wśród bezrobotnych „50+” tworzyły osoby pozostające bez pracy powyżej 24 m-cy (8.659 osób, tj. 24%). W końcu 2012 i 2013 r. do najliczniejszej grupy wśród bezrobotnych powyżej pięćdziesiątego roku życia nadal należały osoby znajdujące się w rejestrach ponad 24 m-ce a ich liczebność oraz wskaźnik udziału w grupie wzrastały na przestrzeni każdego z tych lat (osiągając pod koniec roku poziom odpowiednio: 10.531 osób, tj. 26,4% bezrobotnych „50+” i 12.052 osoby, tj. 29% bezrobotnych „50+”).

---

²⁸ Raport z Badania „Stare czy nowe kwalifikacje – rynek pracy w Łódzkiem wobec osób po 50 roku życia” zrealizowanego przez firmę DSiG w Poznaniu na zlecenie Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi działającego w ramach WUP w Łodzi znajduje się na stronie <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

W tym miejscu warto odnieść się do danych, które obrazują aktywność omawianej kategorii bezrobotnych.

Na przestrzeni 2013 roku w urzędach pracy województwa łódzkiego zarejestrowane zostały 36.954 osoby powyżej 50 roku życia. Spośród 35.338 wyrejestrowanych bezrobotnych w tej grupie wiekowej dominowały osoby, które podjęły zatrudnienie (14.435 osób, tj. 40,8% wyrejestrowań osób po pięćdziesiątce). Wartość odsetka wyrejestrowań z powodu podjęcia zatrudnienia była wyższa niż w 2012 o 2,1 punktu procentowego i niższa o 0,7 punktu procentowego w odniesieniu do 2011 roku.

Drugim powodem wyłączeń z rejestrów bezrobotnych było w omawianej grupie wiekowej niepotwierdzenie gotowości do pracy (5.676 osób, 16,1% wyrejestrowań).

Wartość współczynnika fluktuacji (mierzonego stosunkiem odpływu do napływu) wyniosła w 2013 r. 95,6%, co oznacza iż napływ do bezrobocia osób po pięćdziesiątce był wyższy od odpływu o 4,4 procent. Wartości omówionych miar przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Miary płynności rynku pracy dla kategorii bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat.

		Wielkość zjawiska w roku:		
		2011	2012	2013
Napływ (łączna liczba zarejestrowań w roku)		33577	36047	36954
Odpływ (łączna liczba wyrejestrowań w roku)		30967	32221	35338
Osoby, które podjęły pracę	subsydiowaną	2556	4085	2747
	niesubsydiowaną	9909	9023	11688
Osoby, które nie potwierdziły gotowości do podjęcia pracy		5517	5925	5676
Współczynnik fluktuacji		92,2%	89,4%	95,6%

Większość wskaźników opisujących grupę bezrobotnych w wieku „50+” utrzymuje się na stałym poziomie. W 2012 roku dane pokazały iż:

- ponad 27% bezrobotnych to osoby w wieku powyżej 50 lat
- ponad 22% kobiet w rejestrach bezrobocia posiada więcej niż 50 lat
- bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia charakteryzuje niskie wykształcenie – tej grupie najczęściej przypisywane jest wykształcenie gimnazjalne i poniżej
- często pozostają długotrwale w rejestrach bezrobocia (pod koniec analizowanego okresu 29% bezrobotnych po pięćdziesiątce pozostawała w rejestrach ponad 2 lata)
- bezrobotni w tej kategorii wiekowej najczęściej posiadają długoletni staż pracy a co za tym idzie doświadczenie zawodowe
- większość powracających na rynek pracy podejmuje zatrudnienie niesubsydiowane.

Porównując wskaźniki charakteryzujące sytuację bezrobotnych w wieku „50+” zamieszkałych zarówno na terenie całego kraju, jak i mieszkańców jedynie woj. łódzkiego, widzimy iż położenie tych ostatnich jest zdecydowanie mniej korzystne. Dotyczy to m.in: udziału osób które ukończyły 50 lat wśród ogółu bezrobotnych (w kraju 24,3% w końcu 2013 roku, w województwie łódzkim 27,4%), udziału kobiet po pięćdziesiątce w grupie bezrobotnych kobiet ogółem (kraj – 19%, województwo – 22,4%), udziału osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w grupie bezrobotnych „50+” (kraj – 36,6%, województwo –

39,1%), udziału osób z ponad dwudziestoletnim stażem pracy wśród bezrobotnych po pięćdziesiątce (kraj – 48,9%, województwo – 51,6%), udziału długotrwale bezrobotnych (pow. 12 m-cy) wśród osób znajdujących się w rejestrach będących w wieku „50+” (kraj – 45,5%, województwo – 48,8%).

Na podstawie wielu raportów z badań społecznych zrealizowanych w ostatnich latach, których celem było pozyskanie wiedzy o sytuacji osób w niemobilnej grupie wiekowej na polskim rynku pracy, możemy wyodrębnić niepodważalne atuty tych osób, jako potencjalnych pracowników. Są to: duże doświadczenie zawodowe, dyspozycyjność oraz umiejętność pracy w zespole. Cechy te mają dodatkowo istotne znaczenie na „kryzysowym” rynku pracy, na którym pracodawcy ograniczają zatrudnienie do niezbędnego minimum, tj. do osób, które „znają się na robocie”. Cechy te stanowią także o konkurencyjności pięćdziesięciolatków dla młodych niedoświadczonych roczników bez praktyki zawodowej. Niestety wobec dużej nadwyżki podaży pracy nad popytem na nią, obecnie osobom we wszystkich grupach wiekowych nie jest łatwo tę pracę znaleźć.

Dzięki środkom z Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowane są programy i projekty skierowane bezpośrednio do osób powyżej 50 roku życia.

Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi wychodzi naprzeciw potrzebom w tym zakresie uruchamiając szereg konkursów na inicjatywy w ramach VI i VII priorytetu PO KL, wspierając tym samym osoby w wieku 50+ na regionalnym rynku pracy. Do końca 2013 roku ponad 10.800 (ponad 2.540 tylko w 2013 r.) mieszkańców województwa po pięćdziesiątce zakończyło udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VI. Utworzono ponad 1.870 miejsc pracy (ponad 470 w 2013 r.) dla osób w omawianej grupie wiekowej w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej z działania 6.1 PO KL a ponad 370 osobom (17 w 2013 r.) udzielono bezwrotnych dotacji w ramach Działania 6.2 PO KL. 2.574 osoby znalazły lub kontynuują zatrudnienie dzięki projektom z Działania 6.1. Ponad 6.450 osób (1.254 w 2013 r.) w niemobilnej grupie wiekowej rozpoczęło udział w projektach w ramach poszczególnych działań w Priorytecie VII.

Niepełnosprawni bezrobotni i poszukujący pracy.

Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych różni się zasadniczo od aktywności zawodowej ogółu ludności w Polsce. Współczynnik aktywności zawodowej oraz wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest ponad trzykrotnie niższy niż ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej, natomiast stopa bezrobocia o ponad połowę wyższa (BAEL 2013 r.)²⁹.

---

²⁹ Dane na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), dostępne na stronie Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych w zakładce Informacje i dane dotyczące rynku pracy: <http://www.niepelnosprawni.gov.pl/niepelnosprawnosc-w-liczbach/-bael/> dostęp 14.03.2014 r.

Stopień aktywności niepełnosprawnych zależy jest od wielu ich cech, m.in. od płci oraz stopnia niepełnosprawności. W 2013 roku wskaźnik zatrudnienia wśród niepełnosprawnych mężczyzn w wieku 15 lat i więcej wyniósł 16,8% i był wyższy niż wśród kobiet (12%). Ponadto stopa bezrobocia wśród niepełnosprawnych mężczyzn była niższa niż wśród kobiet (16,4% wśród mężczyzn wobec 17,6% wśród kobiet). Współczynnik aktywności zawodowej wśród niepełnosprawnych mężczyzn wyniósł 20,1%, zaś wśród kobiet 14,5%³⁰.

Biorąc pod uwagę stopień niepełnosprawności, stosunkowo najlepiej prezentuje się sytuacja osób niepełnosprawnych legitymujących się lekkim stopniem niepełnosprawności. W 2013 roku współczynnik aktywności zawodowej, w tej grupie, wyniósł 27,1% (wzrost o 0,9 punktu procentowego w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego), wskaźnik zatrudnienia 21,9% (wzrost o 0,3 punktu procentowego), zaś stopa bezrobocia 19,4% (wzrost o 1,8 punktu procentowego). W zdecydowanie trudniejszej sytuacji znajdują się osoby niepełnosprawne o stopniu znacznym. W 2013 roku współczynnik aktywności zawodowej, w tej grupie, pozostał na niezmiennym poziomie w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego i wyniósł 4,8%, natomiast wskaźnik zatrudnienia 4,1%. Stopa bezrobocia w tej grupie wzrosła o 0,5 punktu procentowego i wyniosła 14,6%³¹.

Ubiegłe lata pokazywały trendy wzrostowe wskaźników obrazujących sytuację osób niepełnosprawnych na krajowym rynku pracy: systematycznie wzrastała zarówno wartość współczynnika aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, jak i średnioroczna wartość wskaźnika zatrudnienia dotyczącego osób niepełnosprawnych (przy czym wskaźnik przyjmował wyższe wartości dla województwa łódzkiego). Tymczasem na przestrzeni tylko minionego roku wartości obu wskaźników spadły: wartość współczynnika aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w wieku 15 lat i więcej spadła z 17,4% do 17,3%, a wskaźnika zatrudnienia z 14,7% do 14,4% (wartość współczynnika aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym spadła z 27,5% do 27,3%, a wskaźnika zatrudnienia z 23% do 22,4%).³²

Wzrasta natomiast liczba niepełnosprawnych bezrobotnych w rejestrach powiatowych urzędów pracy w Polsce. W końcu analizowanego roku urzędy pracy odnotowały w porównaniu z końcem roku 2012 wzrost liczby osób niepełnosprawnych posiadających status bezrobotnych o 4 833 osoby, zaś w porównaniu z końcem roku 2011 – o 11 691 osób.³³

Warunkiem uzyskania statusu osoby bezrobotnej jest między innymi posiadanie zdolności i gotowości do pojęcia zatrudnienia – w przypadku osób niepełnosprawnych, co najmniej na pół etatu.

³⁰ j.w.

³¹ Informacja analityczna nt. sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy w 2013 roku, dostępna na stronie Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych w zakładce Informacje i dane dotyczące rynku pracy: <http://www.niepelnosprawni.gov.pl/niepelnosprawnosc-w-liczbach-rynek-pracy/informacje-i-dane-dotyczace-rynk/> (analizie poddano trzy pierwsze kwartały roku 2013, na podstawie wyników GUS BAEL) dostęp 14.03.2014 r.

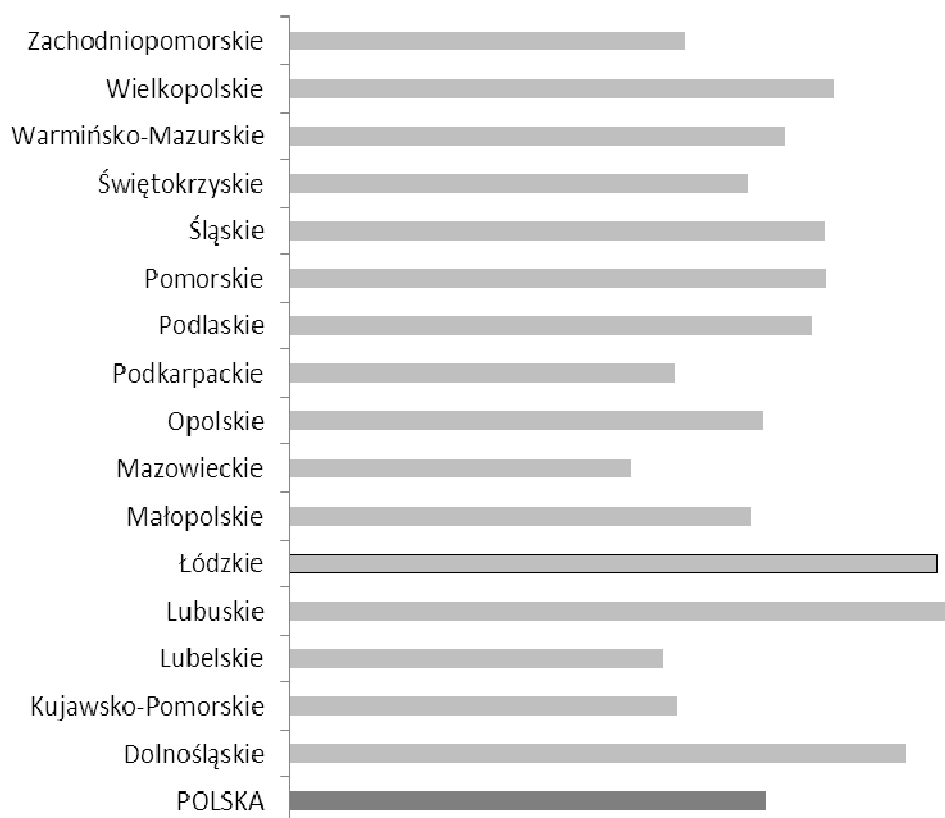
³² Dane na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), dostępne na stronie Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych w zakładce Informacje i dane dotyczące rynku pracy: <http://www.niepelnosprawni.gov.pl/niepelnosprawnosc-w-liczbach-bael/> dostęp 14.03.2014 r.

³³ Dane dotyczące osób niepełnosprawnych pochodzące z bezrobocia rejestrowanego (aktualizacja na dzień 18 lutego 2014 roku), dostępne na stronie Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych w zakładce Informacje i dane dotyczące rynku pracy: <http://www.niepelnosprawni.gov.pl/niepelnosprawnosc-w-liczbach-bezrobocie-rejestrowane/> dostęp 17.03.2014 r.

Statusu bezrobotnego nie może mieć osoba, która nabyła uprawnienia do: renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, socjalnej lub zasiłku stałego (*w kwocie większej niż 50% minimalnego wynagrodzenia*). Osoba niepełnosprawna mająca prawo do jakiegoś świadczenia może być zarejestrowana jako poszukująca pracy.

W rejestrach powiatowych urzędów pracy na terenie kraju znajdowało się w końcu 2013 roku łącznie ponad 135 tys. osób niepełnosprawnych – posiadających status bezrobotnego lub poszukujących pracy. Było to 6,2% wszystkich osób znajdujących się w tym czasie w rejestrach PUP. Biorąc pod uwagę wartość powyższego wskaźnika w odniesieniu do poszczególnych województw zauważymy, iż najwyższa – podobnie jak rok wcześniej - dotyczyła województwa lubuskiego - 8,5%. Województwo łódzkie – również tak jak w końcu 2012 - znalazło się na drugim miejscu (na przestrzeni 2013 roku omawiany wskaźnik wzrósł jednak z 8,2% do 8,4%). Ze względu na liczbę osób niepełnosprawnych deklarujących w urzędach pracy chęć podjęcia zatrudnienia, województwo łódzkie zajmuje także 2 miejsce (po śląskim) w kolei najliczniej reprezentowanych.

Wykres 9. Udział osób niepełnosprawnych wśród ogółu bezrobotnych i poszukujących pracy znajdujących się w rejestrach PUP na terenie poszczególnych województw w końcu 2013 roku.

Z danych dotyczących województwa łódzkiego wynika, iż w końcu roku 2013 w rejestrach powiatowych urzędów pracy znajdowało się łącznie 13.012 niepełnosprawnych deklarujących potrzebę zatrudnienia (tj. o 291 osób więcej niż rok wcześniej), w tym 11.001 osoby ze statusem bezrobotnego i 2.011 osób poszukujących pracy.

Byli to głównie mieszkańcy miast – 79% (10.273 osoby).

Większość, bo 54,6% niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy stanowili mężczyźni.

Ponad 67% opisywanej w tym rozdziale grupy to niepełnosprawni w stopniu lekkim.

Zarówno wśród bezrobotnych, jak i poszukujących pracy niepełnosprawnych najliczniejszą grupą wiekową były osoby 45-54letnie, podczas gdy wśród bezrobotnych ogółem w województwie najliczniej reprezentowana grupa to osoby w wieku 25-34 lata. Tak rok, jak i dwa lata wcześniej sytuacja wyglądała podobnie, z tym że wskaźnik udziału osób w wieku 45-54 lata wśród ubiegających się o pracę niepełnosprawnych spada – w porównaniu z końcem 2012 r. był niższy o 2 punkty procentowe a w porównaniu z końcem roku 2011 o 3,5 punktu. Wzrasta natomiast, wśród niepełnosprawnych znajdujących się w rejestrach PUP, udział osób w wieku powyżej 54 roku życia (podobnie jak wśród ogółu bezrobotnych znajdujących się w rejestrach PUP w naszym województwie).

Powyższe jest zapewne konsekwencją cech przeważających w grupie osób niepełnosprawnych – wyższa liczba osób niepełnosprawnych dotyczy starszych grup wiekowych, bowiem niepełnosprawność niejednokrotnie nabywana jest w wyniku wykonywania przez wiele lat pracy o szczególnym charakterze. Aktywni zawodowo niepełnosprawni mieszkańcy województwa łódzkiego są przeciętnie gorzej wykształceni od ogółu mieszkańców tego regionu³⁴. Najczęściej posiadają wykształcenie zawodowe lub gimnazjalne i niższe. Relatywnie najlepiej wykształcone są osoby obecnie pracujące. Na tym tle znacznie gorzej wypadają osoby, które nigdy nie pracowały, a jedynie wyrażają gotowość do podjęcia pracy.

Największe odsetki oraz liczebności niepełnosprawnych znajdujących się w rejestrach urzędów pracy naszego województwa dotyczą osób z wykształceniem niższym niż gimnazjalne. Liczną grupę stanowiły również osoby niepełnosprawne z wykształceniem zasadniczym zawodowym. W końcu 2013 roku wśród bezrobotnych ogółem najliczniej reprezentowane były grupy osób wykształconych na tym samym poziomie, jednak wskaźniki udziału dotyczące niepełnosprawnych osiągnęły wyższe wartości.

Ze względu na staż pracy, najliczniejszą grupę w rejestrach urzędów pracy wśród niepełnosprawnych tworzą niezmiennie osoby które przepracowały przed rejestracją od 20 do 30 lat. Możemy wysnuć wniosek, że niepełnosprawność osób znajdujących się w rejestrach powiatowych urzędów pracy woj. łódzkiego jest często następstwem chorób zawodowych bądź wieku. Dla porównania, wśród osób pełnosprawnych przeważają osoby z niewielkim stażem, tj. od 1 roku do 5 lat.

Na przestrzeni 2013 roku osoby niepełnosprawne, które zarejestrowały się w urzędach pracy woj. łódzkiego jako bezrobotne lub poszukujące pracy, to:

- **najczęściej** osoby zamieszkałe w mieście (78,8% rocznego napływu niepełnosprawnych – spadek wskaźnika w porównaniu z rokiem 2012);

---

³⁴ Raport z badania „Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych w województwie łódzkim” – zrealizowanego przez firmę Laboratorium Badań Społecznych na zlecenie Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w WUP w Łodzi

- **często** osoby „po pięćdziesiątce” (49,4% - dodatkowo wzrost o 1,8 punktu);
- **zdecydowanie rzadziej** osoby młode do 25 roku życia (6,8%);
- **w większości przypadków** osoby poprzednio pracujące (91,5% - w porównaniu z końcem 2012 r. wzrost wskaźnika udziału wśród napływających do urzędów pracy osób niepełnosprawnych o 1,3 punktu procentowego);
- **zbyt często** osoby bez kwalifikacji zawodowych (29,3% - z optymistycznym spadkiem wartości wskaźnika).

Roczny napływ niepełnosprawnych do rejestrów powiatowych urzędów pracy dotyczył łącznie 14.123 osób i był niższy od napływu w 2012 roku o 359 osób.

Liczba niepełnosprawnych wyłączonych z rejestrów PUP w naszym województwie w 2013 roku to łącznie 14.267 osób (bezrobotni i poszukujący pracy). Różnice w liczbie niepełnosprawnych wyłączonych z rejestrów PUP pomiędzy kolejnymi latami (porównując trzy ostatnie), są nieznaczne. Odpływ w tej kategorii był niższy od odnotowanego w roku 2012 o 257 osób a spowodowany był głównie:

- podjęciami pracy przez 4.996 osób, tj. o 192 więcej niż rok wcześniej (podobnie jak w przypadku pełnosprawnych wyłączonych do zatrudnienia większość osób niepełnosprawnych podjęła pracę niesubsydiowaną),
- rezygnacją lub niepotwierdzeniem gotowości do pracy (2.679 osób – o 232 mniej w porównaniu z rokiem 2012,
- utratą statusu osoby niepełnosprawnej przez 2.525 osoby (o 185 osób mniej niż rok wcześniej).

W porównaniu z rokiem 2012 spadła liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały z aktywizującego wsparcia urzędów pracy, podejmując szkolenia (spadek o 157 osoby), staże zawodowe (spadek o 61 osoby) czy rozpoczynając pracę społecznie użyteczną (spadek o 32 osoby).

Z badania zrealizowanego w 2011 roku na temat sytuacji poszukujących pracy niepełnosprawnych mieszkańców województwa łódzkiego³⁵ wynika, iż borykają się oni z licznymi trudnościami. Średni czas poszukiwania pracy to blisko 31 miesięcy. Niespełna co czwarta osoba niepełnosprawna poszukująca pracy (23%) została zaproszona na rozmowę kwalifikacyjną/osobiste spotkanie. Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy zainteresowane są głównie pracą na stanowiskach nie wymagających kwalifikacji (pracownicy przy pracach prostych, pracownicy usług osobistych i sprzedawcy) bądź też jakiegokolwiek lekkiej, nieobciążającej, chałupniczej, siedzącej (niewymagającej poruszania się).

Popyt na pracę osób niepełnosprawnych jest niewielki. Zdaniem respondentów badań jakościowych³⁶ podstawową przyczyną takiego stanu rzeczy jest brak wiedzy, nierealne oczekiwania, obawy

³⁵ Raport z badania „Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych w województwie łódzkim” – zrealizowanego przez firmę Laboratorium Badań Społecznych na zlecenie Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w WUP w Łodzi

³⁶ j.w.

i stereotypy pracodawców na temat osób niepełnosprawnych. Z drugiej jednak strony osoby niepełnosprawne mają ograniczone możliwości podjęcia pracy. Dodatkowo zmiana ustawowa spowodowała, że pracodawcy zmniejszają liczbę pracowników z lekkim stopniem niepełnosprawności, gdyż zostało ograniczone dofinansowanie do zatrudnienia takich pracowników.

Osoby niepełnosprawne stanowią grupę społeczno ekonomiczną o najniższym wskaźniku zatrudnienia w Polsce. Niski poziom zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest obserwowany na całym świecie, jednak w Polsce wskaźniki obrazujące ich udział w rynku pracy zdają się osiągać szczególnie niskie wartości. Taki stan rzeczy może być spowodowany większymi niż przeciętne trudności w znalezieniu pracy, bądź brakiem chęci czy możliwości wejścia na rynek pracy.

Zatrudnianie osób niepełnosprawnych jest rzadko spotykaną praktyką w województwie łódzkim. Wśród firm objętych badaniem³⁷ niespełna co dziesiąty pracodawca zatrudniający pracowników (8%) deklaruje, iż pracują w niej osoby niepełnosprawne, kolejne zaś 4% miało takie doświadczenia w przeszłości.

Z badania zrealizowanego w 2013 roku na temat zjawiska wykluczenia społecznego w województwie łódzkim³⁸ wynika, iż (...) połowa badanych pracodawców dałaby osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym szanse - szanse te rozumiane były jako deklarowany stopień gotowości pracodawców do zatrudniania takich osób, z zastrzeżeniem jednak charakterystycznego podziału w świadomości tej kategorii badanych, skutkującego w praktyce podziałem potencjalnych pracowników (spośród osób w „trudnej sytuacji życiowej”) na dwie kategorie. W pewnym uproszczeniu można powiedzieć, że oś podziału przebiegała na linii: osoby w trudnej sytuacji życiowej oraz po drugiej stronie – osoby znajdujące się na marginesie społeczeństwa, de facto wykluczone; w opiniach badanych często z własnej winy, przynajmniej częściowo.

Według pracodawców w grupie „rokującej”, nie budzącej większych sprzeciwów co do uznania ich szans do zatrudnienia, znalazły się przede wszystkim: samotne matki, ofiary przemocy w rodzinie, bezrobotni, niepełnosprawni oraz cudzoziemcy. W tej kategorii szanse na zatrudnienie wskazało w mniejszym bądź większym stopniu 48,2-85,7% badanych pracodawców.

Do grupy „nierokującej” należałoby z kolei zaliczyć bezdomnych, byłych więźniów, Romów, alkoholików oraz narkomanów. Większość pracodawców nie ma do nich zaufania i nie chce mieć z nimi do czynienia na stopie zawodowej, wskazując na ogromne deficyty motywacyjne wynikające z uzależnień, zły stan zdrowia, kryminalną przeszłość bądź przynależność etniczną do grupy postrzeganej jako nieatrakcyjna dla pracodawców (Romowie). W odniesieniu do tych kategorii proporcje wskazań pracodawców się odwracają – brak definitywnych szans na zatrudnienie wskazało 29-73% badanych pracodawców.

---

³⁷ j.w

³⁸ Raport z badania „Społeczne i przestrzenne zróżnicowanie zjawiska wykluczenia społecznego w województwie łódzkim” – zrealizowanego przez firmę Doradztwo Społeczne i Gospodarcze na zlecenie Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w WUP w Łodzi

Jak można było się tego spodziewać, badani pracodawcy nie postrzegają siebie jako podmioty gotowe wykorzystywać swą pozycję do wypracowania dominacji nad pracownikami. Jednocześnie niektóre ich wypowiedzi wskazywać mogą na dość szeroko rozpowszechniony pogląd, że osoby zagrożone wykluczeniem społecznym mają tendencję do nadużywania możliwości stwarzanych im przez system społeczny. Zarazem jednak ok. 70% respondentów wywodzących się z grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przyznawało się, że doznawało form dyskryminacji w miejscu pracy z uwagi na swoje położenie społeczne.

Tak wyraźne skonstrastowanie prezentowanych opinii potwierdza potrzebę inicjowania działań wizerunkowych zmierzających do uwrażliwienia opinii publicznej na problem społecznej ekskluzji określonych grup bądź też deprywacji ich potrzeb. Różne tego rodzaju kampanie były w Polsce podejmowane, jednak dotychczasowy zasięg ich oddziaływania wydaje się niewystarczający. Przykładem mogą być działania na rzecz społecznej rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Choć znalazły one wsparcie ze strony państwa przejawiające się m. in. w postaci rozwiązań legislacyjnych mających zapewnić wsparcie pracodawcom zatrudniającym takie osoby, to jednak ich rzeczywiste efekty pozostawiają jeszcze wiele do życzenia. Zatrudnianie osób niepełnosprawnych nadal prowadzi nierzadko do sytuacji patologicznych, takich jak generowanie fikcyjnego zatrudniania dla uzyskania korzyści podatkowych. Dochodzą do tego obawy, nie do końca werbalizowane u części pracodawców, przed kontaktem z „innym”, co jest na ogół wynikiem braku bezpośrednich doświadczeń z takimi osobami .

Wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych stanowi jedno z trudniejszych wyzwań dla Polski a w tym kontekście dla woj. łódzkiego – w końcu 2013 roku udział osób niepełnosprawnych wśród ogółu bezrobotnych i poszukujących pracy znajdujących się w rejestrach PUP na terenie województwa łódzkiego osiągnął, w porównaniu z innymi województwami – podobnie jak rok wcześniej, drugą najwyższą wartość (po woj. lubuskim). Ponadto na przestrzeni 2013 roku omawiany wskaźnik wzrósł z 8,2% do 8,4%.

Pomimo, iż osoby niepełnosprawne mogą korzystać z większości działań Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, ich udział w projektach w skali całego kraju jest na dość niskim poziomie. Jednak biorąc pod uwagę inne regiony, wskaźnik dla województwa łódzkiego jest jednym z wyższych. Z danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi, który odpowiada za wdrażanie dwóch Priorytetów Programu, tj.: VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” oraz VII „Promocja integracji społecznej”, wynika iż w województwie łódzkim do końca 2013 roku ze wsparcia skorzystało ponad 15 tys. osób niepełnosprawnych co stanowi powyżej 11 % wszystkich osób biorących udział w projektach.

Bezrobocie wśród osób młodych

Opisując sytuację osób młodych na rynku pracy należy uwzględnić dwie grupy wiekowe: 18-24 lata oraz 25-34 lata. Analiza danych wykazała, iż w województwie łódzkim, po trzech latach systematycznego wzrostu w roku 2013 nastąpił znaczny spadek liczby bezrobotnych w wieku 18-24 lata. W końcu grudnia 2013 r. w rejestrach bezrobocia pozostawało 24 526 osób (spadek o 1671 osób w porównaniu do końca 2012 r.). Udział tej kategorii wiekowej w ogólnym bezrobociu ukształtował się na poziomie 16,2%, co oznacza spadek o 1,1 p.p. w odniesieniu do końca 2012 r. Przyglądając się danym z lat 2012 i 2013 dla „starszej” grupy (25-34 lata) również odnotowujemy spadki, zarówno w liczbie bezrobotnych (spadek o 1170 osób) jak i we wskaźniku udziału w ogólnym bezrobociu województwa łódzkiego (spadek o 1,0 p.p.)

Zestawienie danych dla obu przedziałów wiekowych z ostatnich czterech lat prezentuje tabela.

Tabela 16 Bezrobotni wg grup wiekowych 18-24 oraz 25-34 lata w województwie łódzkim (stan na koniec roku)

	2010		2011		2012		2013	
	N	%	N	%	N	%	N	%
18-24 lata	25 327	19,2	25 611	18,5	26 197	17,3	24 526	16,2
25-34 lat	36 138	27,5	38 016	27,4	41 505	27,5	40 335	26,5

N – liczba bezrobotnych w poszczególnych przedziałach wiekowych

% - wskaźnik udziału bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie łódzkim

Źródło: Opracowanie własne

W analizie rynku pracy za 2012 r. zwrócono uwagę, iż blisko co drugi młody bezrobotny do 25 roku życia (44,5%) nie posiada kwalifikacji zawodowych, 44,7% nie ma wykształcenia średniego, a większość (64,0%) nie może wykazać się doświadczeniem zawodowym. Dane na koniec 2013 r. pokazują, że we wszystkich tych charakterystykach nastąpiły wzrosty, a analizując statystyki z wcześniejszych lat można stwierdzić, iż niekorzystna tendencja utrzymuje się od końca 2010 r.

Wśród najmłodszych bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (26%). Blisko co czwarty zarejestrowany ma wykształcenie policealne lub średnie zawodowe (25,1%). Najmniejsze grupy stanowią osoby z wykształceniem: zasadniczym zawodowym (18,8%) oraz wyższym (7,8%).

Przytoczone statystyki wskazują, iż z roku na rok do rejestrów bezrobocia trafiają coraz słabiej wykształcone i nieprzygotowane zawodowo do funkcjonowania na rynku pracy młode osoby.

Omawiane dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 17 Udział wśród bezrobotnych w wieku 18-24 lata w woj. łódzkim, osób reprezentujących poszczególne kategorie (wg stanu na koniec roku)

	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
bez kwalifikacji zawodowych	38,1%	45,0%	44,5%	46,0%
bez doświadczenia zawodowego	64,8%	64,8%	64,0%	65,8%
bez wykształcenia średniego	40,0%	41,7%	43,8%	44,7%

Źródło: Opracowanie własne

Jak pokazują wyniki badania zrealizowanego w ramach Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy³⁹ młodzi bezrobotni bardzo często nie są zadowoleni ze swojego wykształcenia, zarówno jeśli chodzi o jego kierunek (zawód) jak i poziom. Jednocześnie towarzyszy im świadomość konieczności podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych czy też dopasowania ich do wymagań rynku pracy. Większość badanych (64,5%) wyraziła opinię, że to właśnie konkretne umiejętności zawodowe, doświadczenie, formalne wykształcenie są w stanie zagwarantować znalezienie zatrudnienia w regionie. To przeświadczenie spowodowało, iż blisko 1/3 respondentów (32,8%) deklaruwała udział w szkoleniu/kursie w ciągu najbliższych 3 miesięcy. Kolejne 14,1% zamierzało odbyć szkolenie w dalszej perspektywie czasowej. Na uwagę zasługuje rodzaj planowanych szkoleń. Choć ankieterzy zauważali konieczność posiadania umiejętności „miękkich” w poruszaniu się po rynku pracy i poszukiwaniu zatrudnienia, to wybierając szkolenia decydowali się na te typowo zawodowe, takie jak:

- Prawo jazdy kat. B
- Prawo jazdy innej kategorii
- Obsługa wózków widłowych
- Obsługa innych urządzeń technicznych
- Obsługa kas fiskalnych
- Kurs kosmetyczny/wizażu
- Kurs cukierniczy/gastronomiczny
- Kurs spawalniczy
- Kurs księgowości

Ponad ¾ (75,1%) bezrobotnych do 25 roku życia pozostaje w rejestrach do 12 miesięcy. Niepokój budzi jednak systematyczny wzrost (od końca 2010 r.) odsetka osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. Między 2012 r. a 2013 r. wzrost ten wyniósł 2,1 p.p, ale w stosunku do danych

³⁹ Na podstawie wyników badania „Rynek pracy w opinii młodych bezrobotnych”

z końca 2010 r. aż 9,9 p.p. Według najnowszych danych (koniec 2013 r) co czwarty bezrobotny (24,9%) w tym wieku pozostaje w rejestrach powyżej 12 miesięcy.

Szczegółowe dane zawarte zostały w poniższej tabeli.

Tabela 18. Bezrobotni w wieku 18-24 lata w województwie łódzkim według czasu pozostawania bez pracy

Wyszczególnienie	Bezrobotni stan na koniec	W rejestrach do 12 miesięcy		W rejestrach powyżej 12 miesięcy	
		L. bezwzględne	%**	L. bezwzględne	%**
Grudzień 2010 r.					
Ogółem w województwie	131 617	92 573	70,3	39 044	29,7
W wieku 18-24 lata	25 327	21 519	85,0	3 808	15,0
Wskaźnik udziału *	19,2%	23,2%		9,7%	
Grudzień 2011 r.					
Ogółem w województwie	138 652	90 009	64,9	48 643	35,1
W wieku 18-24 lata	25 611	20 067	78,3	5544	21,7
Wskaźnik udziału *	18,5%	22,3%		11,4%	
Grudzień 2012 r.					
Ogółem w województwie	151 036	95 082	63,0	55 954	37,0
W wieku 18-24 lata	26 197	20234	77,2	5963	22,8
Wskaźnik udziału *	17,3%	27,6%		10,7%	
Grudzień 2013 r.					
Ogółem w województwie	151 626	89 391	59,0	62 235	41,0
W wieku 18-24 lata	24 526	18417	75,1	6109	24,9
Wskaźnik udziału *	16,2%	20,6%		9,8%	

* wskaźnik udziału bezrobotnych w wieku 18-24 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych

**wskaźnik udziału osób z określonych przedziałów czasu pozostawania bez pracy w wyszczególnionych kategoriach bezrobotnych (po wierszach sumuje się do 100%)

Źródło: Opracowanie własne

Analizy sytuacji osób młodych na rynku pracy wymaga, aby przyjrzeć się danym dotyczącym bezrobotnych absolwentów - **osób znajdujących się w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki**. Mimo, iż grupa ta jest zróżnicowana wiekowo, to jednak przeważają w niej osoby z młodszych przedziałów wiekowych (81,2% osoby 18-24 lat; 15% osoby 25-34 lata)⁴⁰. Na koniec roku 2013 odnotowano spadek (o 298 osób) liczby absolwentów w porównaniu do stanu sprzed 12 miesięcy. W końcu grudnia stanowili 4,5% ogółu osób bezrobotnych w województwie. Wartość wskaźnika analizowana w ostatnich czterech latach wykazuje tendencję spadkową.

⁴⁰ Dane z monitoringu absolwentów rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy (pomiar za okres 01.04-30.09.2013r)

Tabela 19 Wybrane kategorie bezrobotnych – osoby bezrobotne zarejestrowane w okresie do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki (stan na koniec grudnia 2010-2013 r.)

	2010	2011	2012	2013
bezrobotni ogółem (1)	131 617	138 652	151 036	156 626
bezrobotni absolwenci (2)	7 149	7 575	7 479	7 181
(2) : (1)	5,4%	5,5%	5,0%	4,6%
kobiety absolwenci (3)	4 115	4 432	4 210	3 974
(3) : (2)	57,6%	58,5%	56,3%	55,3%
kobiety ogółem (4)	66 257	71116	74 865	73 963
(3) : (4)	6,2%	6,2%	5,6%	5,4%

Źródło: opracowanie własne

Dane dotyczące **absolwentów szkół wyższych, którzy nie ukończyli 27 roku życia** pokazują, iż między końcem grudnia 2012 i 2013 z rejestrów bezrobocia ubyło 148 osób. Nie zmienia się struktura płci tej grupy. Stale blisko $\frac{3}{4}$ stanowią kobiety (73,0%). Systematycznie od końca 2010 r. spada również udział tej grupy w ogólnym bezrobociu województwa łódzkiego. Ostatecznie wyniósł on 1,1% (koniec grudnia 2013r.). Bardziej szczegółowe dane można zaobserwować w tabeli.

Tabela 20 Wybrane kategorie bezrobocia (wg stanu na koniec roku)

	2010	2011	2012	2013
<i>bezrobotni ogółem (1)</i>	131 617	138 652	151 036	156 626
bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia (2)	2 092	2 040	1 901	1 753
(2) : (1)	1,59%	1,47%	1,26%	1,11%
w tym kobiety (3)	1 483	1 504	1 359	1 279
(3) : (2)	70,9%	73,7%	71,5%	73,0%

Źródło: Opracowanie własne

Wśród napływających (od 01.04.2013 r. do 30.09.2013 r.) do bezrobocia absolwentów, 4484 osoby (48,4%) nie posiadały zawodu. Natomiast najliczniej reprezentowane zawody w tej grupie, z uwzględnieniem poziomu wykształcenia przedstawiają się następująco:

- wykształcenie wyższe: pedagog, specjalista administracji publicznej, ekonomista,
- wykształceni średnie: technik ekonomista, technik informatyk, technik logistyk
- wykształcenie zasadnicze zawodowym lub średnim: sprzedawca, fryzjer, kucharz małej gastronomii

- wykształcenie zasadnicze zawodowe: mechanik pojazdów samochodowych, technolog robót wykończeniowych w budownictwie
- najniższy poziom wykształcenia i kwalifikacji: pakowacz, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym

Diagnoza w oparciu o dane dotyczące roku 2012 pozwala stwierdzić, iż lista najliczniej napływających zawodów do statystyk bezrobocia ma charakter stały. Niewielkie różnice dotyczą głównie zmian pozycji na liście w ramach tego samego katalogu zawodów.

Na czele rankingu niezmiennie lokują się zawody: sprzedawca (293 osoby) oraz pedagog (164 osoby). Największy odpływ z rejestrów dotyczy osób posiadających te same zawody: sprzedawca: 495 osób w 2012 r. oraz 425 osoby w 2013 r.; pedagog: 285 osób w 2012 r. oraz 265 osób w 2013 r. Najczęściej dotyczy on podjęcia zatrudnienia niesubsydiowanego, a w dalszej kolejności podjęcia stażu.

Listę kolejnych zawodów najliczniej pojawiających się w statystykach uzupełniają: fryzjer (155 osób), mechanik pojazdów samochodowych (135 osób), kucharz malej gastronomii (123 osoby), technik ekonomista (118 osób).

Tabela 21. Bezrobotni absolwenci wg 20 najliczniejszych zawodów (pomiar 01.04.-30.09.2013r)

Kod	Nazwa	ogółem	Udział (%)
		2013 r.	
0	Bez zawodu	4484	48,4%
522301	Sprzedawca	293	3,2%
235107	Pedagog	164	1,8%
514101	Fryzjer	155	1,7%
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	135	1,5%
512002	Kucharz malej gastronomii	123	1,3%
331403	Technik ekonomista	118	1,3%
242217	Specjalista administracji publicznej	84	0,9%
932101	Pakowacz	82	0,9%
263102	Ekonomista	75	0,8%
263102	Technik informatyk	69	0,7%
234201	Nauczyciel przedszkola	50	0,5%
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	50	0,5%
213106	Biotechnolog	49	0,5%
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	48	0,5%
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle	48	0,5%
12904	Technolog robót wykończeniowych w	46	0,5%
228301	Fizjoterapeuta	45	0,5%
333107	Technik logistyk	43	0,5%
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych	43	0,5%
522305	Technik handlowiec	41	0,4%

Źródło: Opracowanie własne

Reasumując, należy zauważyć, iż w roku 2013 roku mamy do czynienia ze znacznym spadkiem liczby młodych bezrobotnych, zarówno w wieku 18-24 lat jak i 25-34 lat. Trzeba jednak wziąć pod uwagę fakt, iż Łódzkie dotknięte jest procesem starzenia się ludności w większym stopniu niż pozostałe województwa. Jak pokazują również wyniki badań ludzie młodzi częściej niż osoby starsze skłonne są emigrować w celach zarobkowych za granicę, czy też do innych miast w Polsce. Niepokojącym jest fakt, iż młodzi bezrobotni do 25 roku życia stają się coraz trudniejszą do aktywizacji grupą zawodową, w związku z ich coraz gorszym przygotowaniem zawodowym. Obrazuje to systematycznie wzrastająca liczba osób bez kwalifikacji i doświadczenia zawodowego. Do negatywnych zmian zachodzących w tej grupie zaliczyć należy wzrost odsetka bezrobotnych w grupie osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy.

W przypadku dwóch pozostałych grup, czyli bezrobotnych absolwentów oraz bezrobotnych, którzy ukończyli szkołę wyższą, ale nie ukończyli 27 roku życia, sytuacja na przestrzeni ostatnich lat nie uległa większym zmianom. Natomiast dostrzegalna jest tendencja spadkowa zarówno w przypadku liczby bezrobotnych reprezentujących te dwie grupy, jak również ich udziałów w ogólnej liczbie bezrobotnych województwa łódzkiego.

POPYT NA PRACĘ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM – WYBRANE ASPEKTY ZJAWISKA

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych sporządzany przez urzędy pracy w całej Polsce zgodnie z „Ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy” pozwala na pozyskanie informacji o kierunkach zmian na lokalnym, ale i krajowym rynku pracy. Cykliczne raporty z monitoringu opracowywane w oparciu o analizę struktury bezrobocia oraz potrzeb zatrudnieniowych regionu łódzkiego mają za zadanie pomagać we wskazaniu: w jakim kierunku podążać ma kształcenie, by spełniać oczekiwania obecnego rynku pracy. Należy jednak pamiętać, że wspomniana tu analiza to jedynie wycinek informacji dotyczących popytu i podaży pracy w województwie łódzkim. Dlatego bardzo istotna jest kompleksowa obserwacja zjawisk zachodzących na regionalnym rynku pracy. Takie ujęcie tematu wymusza pozyskiwanie informacji z różnych źródeł. W uzupełnieniu obrazu pomocne są wyniki badań, bazujące na opisie sytuacji oraz doświadczeń respondentów - bezpośrednich uczestników rynku pracy. Skarbnicą wiedzy nt. zjawiska popytu i podaży pracy okazują się być nie tylko dane statystyczne generowane przez powiatowe urzędy pracy naszego województwa, lecz również zgromadzone podczas wywiadów opinie pracodawców.

Wśród wypowiedzi osób prowadzących firmy odnaleźć można kilka wątków ilustrujących aktualną sytuację na rynku pracy. Poniżej zacytowano wybrane opinie pracodawców, zgromadzone na potrzeby jednego z ostatnich badań Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi.⁴¹

[...] „Po pierwsze, pomimo wysokiej stopy bezrobocia pracodawcy mają trudności z rekrutacją pracowników, a w ich opinii potencjalni pracobiorcy charakteryzują się niską motywacją do podjęcia zatrudnienia. Po drugie, respondenci zwracają uwagę na problem niedopasowania systemu edukacji do potrzeb rynku pracy. Mowa tu głównie o szkolnictwie wyższym, w ramach którego mury uczelni opuszczają co roku tysiące absolwentów, podczas gdy na rynku pracy wymagane są twarde umiejętności, które można nabyć w toku kształcenia zawodowego. W tym przypadku w opinii badanych można zauważyć jednak pewne pozytywne zmiany prowadzące do rekonstrukcji systemu kształcenia zawodowego. Po trzecie, młodych ludzi wchodzących na rynek pracy cechują zawyżone aspiracje płacowe, podczas gdy poziom ich kwalifikacji i kompetencji jest niewystarczający. Opinie dotyczące powyższych kwestii zebrano poniżej:

- *Ja ten problem niedopasowania również widzę z perspektywy osób młodych, które kończą uczelnie i często nie podejmują pracy, ponieważ ich kwalifikacje, które zdobywają na uczelni nie są dopasowane do realiów rynku pracy. Na przykład pojawia się problem małej ilości staży. Proszę sobie wyobrazić, że na niektórych kierunkach do niedawna, nie było w ogóle obowiązku odbywania staży czy praktyk podczas studiów. Teraz ten obowiązek jest, ale jest to miesiąc, góra dwa, w całym toku studiów. To jest naprawdę niewiele i niewystarczająco, żeby podjąć pracę po zakończeniu (FGI2-R3).*

⁴¹ „Społeczne i przestrzenne zróżnicowanie zjawiska wykluczenia społecznego w województwie łódzkim”, publikacja raportu RORP w marcu 2014 r.

- *Nie ma dopasowania oferty uczelni do rynku pracy. Dziesięć lat temu zupełnie rozbito system szkolnictwa zawodowego, brakuje personelu np. w firmach odzieżowych, bo ostatnie osoby, które kształciły się w danym zawodzie, mają obecnie 50-60 lat. Gdy w latach 80. zdawałem maturę, gdy na studiach pisałem pracę magisterską - to był ewenement. Poszliśmy w kierunku upowszechniania edukacji, ale nie w kierunku zwiększania jakości tej edukacji. Ludzie, którzy dziś kończą studia wyższe, są na poziomie dawnej szkoły średniej. Brakuje praktycznego podejścia do nauki zawodowej, ale też nie kształtuje się umiejętności społecznych, które są potrzebne w pracy, bo nie ma etosu nauczyciela (FGI1-R6).*
- *Brakuje zawodowych fachowców. Tak jak jeszcze z 15-20 lat temu, ten czas tak leci i pamiętam jak do mojego ojca (bo też prowadzi firmę budowlaną) przychodziły chłopaki z technikum, czy szkoły zasadniczej i byli na praktykach przez miesiąc. Na tyle polubili firmę, że zostawali w tej firmie. W tej chwili nie ma nikogo, kto by przyszedł (FGI2-R6).*
- *W Łodzi wraca bardzo powoli temat szkolnictwa zawodowego i on się odbudowuje. Jestem świeżo po kilku konferencjach i rzeczywiście szkoły zawodowe zaczynają rosnać w siłę – coraz więcej osób świadomie je wybiera, a szkoły szukają tych powiązań z firmami. Myślę o szkołach typu gastronomia, czy hotelarstwo, czy bardziej techniczne szkoły, ale to się od jakiegoś czasu znowu dzieje i to jest jakieś światło w tunelu, że uczniowie rozumieją, że liceum i studia (...) nie dają żadnej przyszłości (FGI1-R2).*
- *Chodzi o to, żeby przywrócić taką instytucję, jak mistrz, ale też o to, żeby przekazywać swoją wiedzę, trzeba mieć ją komu przekazywać. Ten człowiek musi mieć motywację, musi być aktywny (FGI1-R2).*
- *(...) ja znam wielu studentów, którzy przychodzą i nie mają wiedzy, która powinna być nabyta w podstawówce. Łódź wydaje bardzo dużą liczbę absolwentów, studentów, którzy są kompletnie niedostosowani do rynku pracy, bo nie mają chociażby doświadczenia w podstawowych sprawach, a już nie mówię o umiejętnościach typu dziurkacz, zszywacz, gdzie kiedyś tego się używało i w szkołach pokazywali, czy rodzice przynosili żeby było w domu (FGI2-R2).*
- *Kompletne nieprzygotowanie młodych ludzi wchodzących na rynek pracy. Po pierwsze nie mają doświadczenia, które muszą gdzieś nabyć, a z drugiej strony niechęć do tego, żeby zacząć pracę od podstawowej pensji – najpierw się uczyliśmy, a potem wymagamy od pracodawcy tego, że będą ci płacić dobre pieniądze, jak będziesz przynosił dla mojej firmy konkretne zyski (FGI2-R7).*
- *(...) oczekiwania ludzi młodych, którzy wchodzi pierwszy raz na rynek pracy są wysokie, dlatego, że zapatrują się na inne wielkie miasta Polski, nie patrząc na to, jak wygląda Łódź na tym tle. Chociażby kwestia zarobków – zarobki w Warszawie i zarobki w Łodzi. Ta różnica i patrzeć w stronę Warszawy i oczekiwania, że zarobki przy pierwszej pracy będą tak samo wysokie, jak w Warszawie (FGI1-R4).*
- *Ale też oczekiwania młodych ludzi. Mówię o swoim środowisku, czyli ludzi po studiach. Nie wiem skąd to się bierze, ale to są naprawdę wysokie oczekiwania. Przez ten rok przeprowadziłam naprawdę sporo rekrutacji. Po pierwsze, z powodu utworzenia kilku nowych stanowisk, po drugie dlatego, że ludzie się powymieniali, ponieważ korporacje ludzi podkupiły. Mam już tego potąd, kilkuset ludzi przeciwczyłam (FGI1-R5).*
- *Chciałam powiedzieć jeszcze coś o oczekiwaniach. Na rynek wchodzi najmłodsze pokolenie, które niedawno ukończyło szkoły. Oni zakładają, że tak naprawdę na starcie powinni już mieć na wszystko. Nie ma tego, co było kiedyś, że dorobię się czegoś, najpierw to, później tamto (FGI2-R6).*

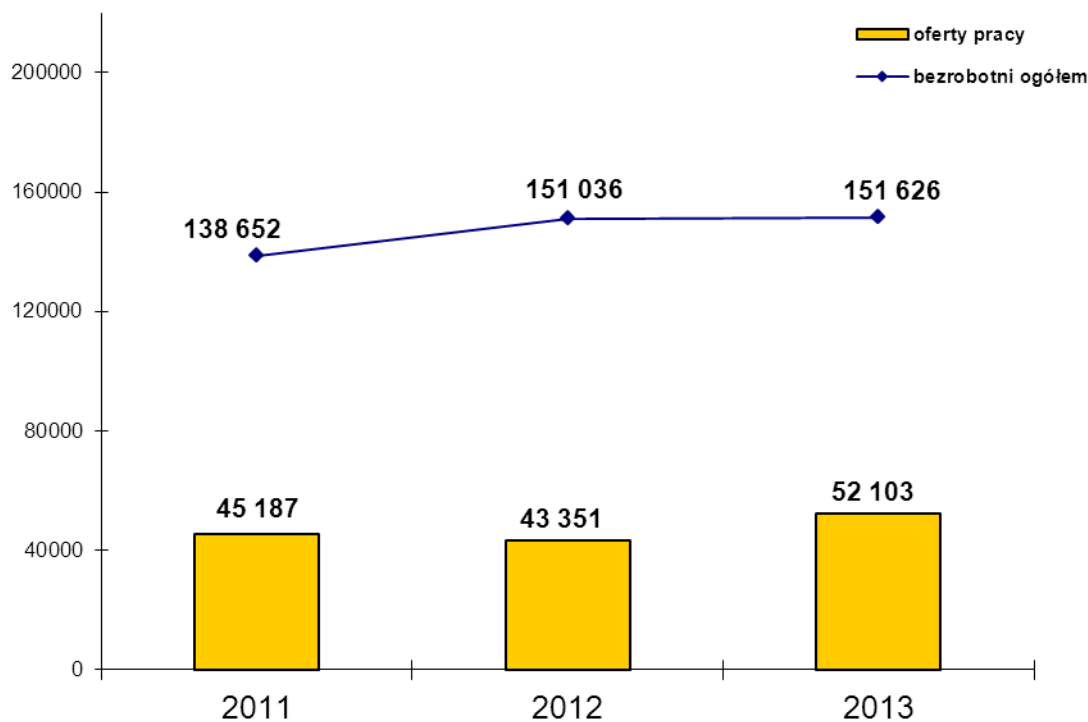
Oferty pracy w 2013r.

Stan bezrobocia w końcu 2013 r. zmniejszył się w stosunku do poprzedniego roku. W końcu grudnia 2013 r. zarejestrowanych było o 590 osób mniej niż w roku 2012. W analizowanym roku sprawozdawczym wzrosła z kolei pula ofert pracy, z której skorzystać mogły osoby poszukujące zatrudnienia.

W końcu grudnia 2013 r. w dyspozycji urzędów pracy naszego województwa znalazło się 1 849 ofert pracy o 812 więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

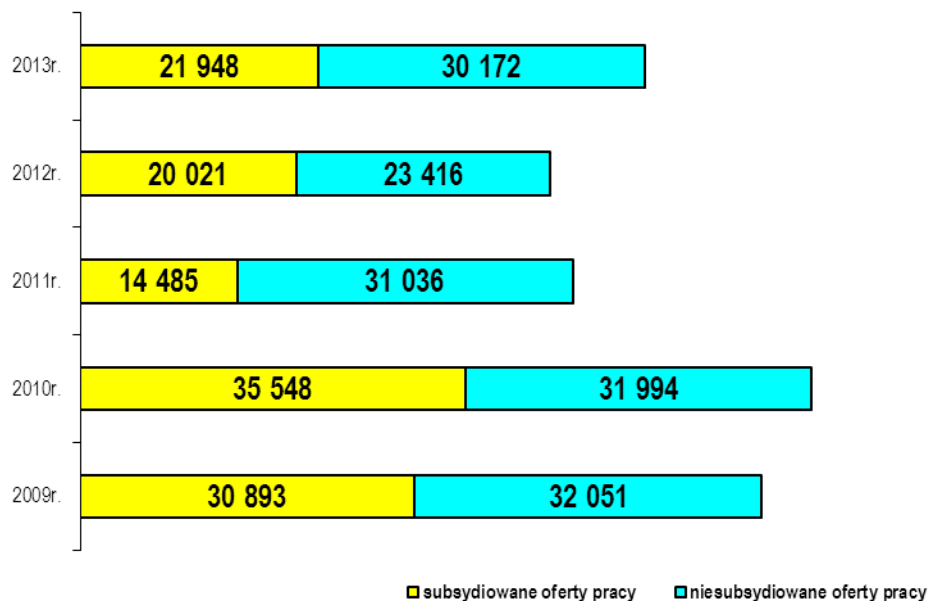
W 2013 roku do powiatowych urzędów pracy na terenie województwa łódzkiego wpłynęło łącznie 52 103 oferty pracy. W porównaniu z rokiem ubiegłym pula ofert pracy wzrosła o 8 752 ofert.

Wykres 10. Bezrobotni ogółem w końcu 2010r., 2011r., 2012r. i 2013r. oraz oferty pracy zgłoszone w 2010r., 2011r., 2012r. i 2013r.

Wśród ofert, które napłynęły w analizowanym okresie zgłoszono 21 948 ofert na subsydiowane miejsca pracy, o 9,6% więcej niż w roku ubiegłym. Należy zaznaczyć, w porównaniu z rokiem ubiegłym o 28,9% zwiększyła się liczba ofert na niesubsydiowane miejsca pracy (30 172 oferty).

Wykres 11. Subsydiowane i niesubsydiowane miejsca pracy w 2009, 2010, 2011, 2012 i 2013 roku

W prezentowanym poniżej rankingu ofert pracy dominowały zawody popularne również w rejestrach bezrobocia. W analizowanym okresie podobnie jak w latach ubiegłych w dyspozycji urzędów pracy pozostawało wiele ofert pracy skierowanych do osób z zawodem robotnik gospodarczy, technik prac biurowych, sprzedawca czy szwaczka. Dość dużym zainteresowaniem pracodawców zgłaszających swoje oferty do urzędów pracy naszego województwa w 2013 r. cieszyły się zawody wymagające raczej prostych umiejętności. I tym razem na liście poszukiwanych zawodów znalazł się magazynier, sprzątaczką biurową, telemarketer, robotnik budowlany, pakowacz czy pomoc kuchenna. Nie zabrakło też zawodów rzemieślniczych takich jak: murarz, stolarz, kucharz czy fryzjer. Podobnie jak w latach ubiegłych w 2013 r. poszukiwani byli kierowcy samochodu ciężarowego oraz kierowcy operatorzy wózków jezdniowych. Dość duża pula ofert kierowana była też do osób posiadających zawód przedstawiciela handlowego.

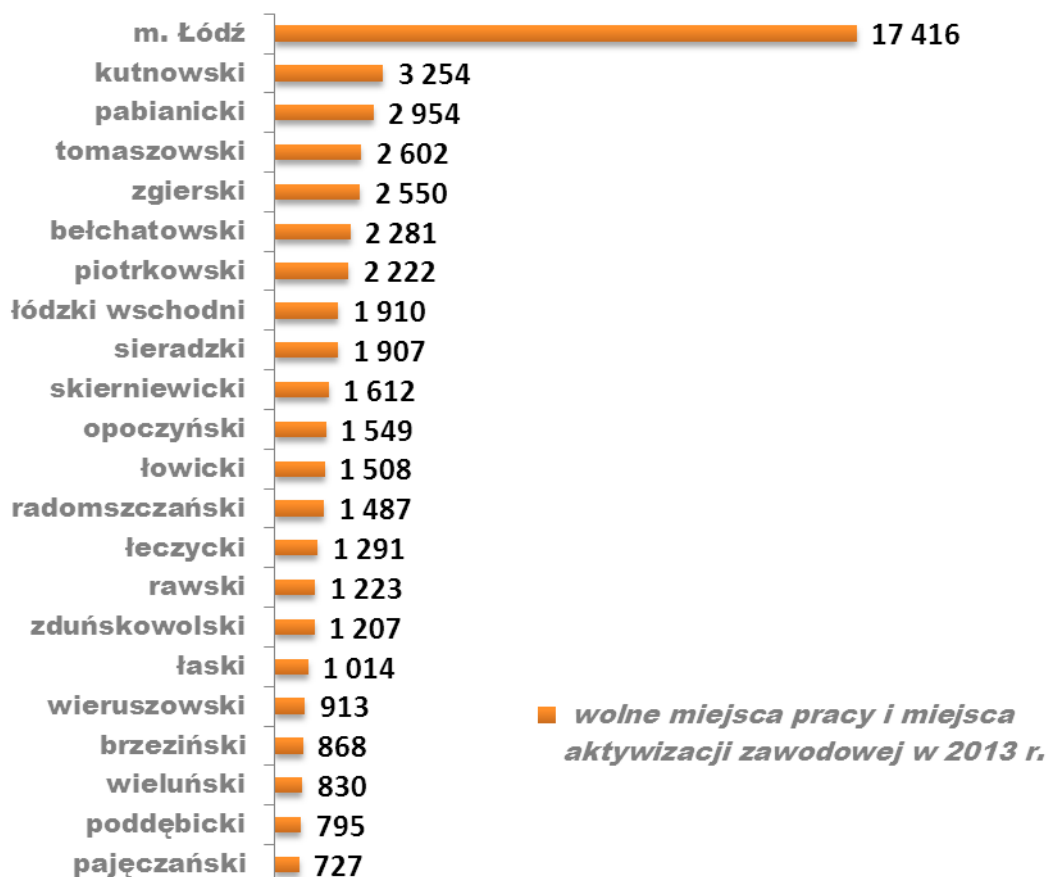
Analizując bazy ofert powiatowych urzędów pracy naszego województwa trudno doszukać się wzmożonego zapotrzebowania na pracowników z wykształceniem wyższym. Wolne miejsca pracy dla specjalistów nie są rzadkością, jednak ich występowanie nie może równać się z dużo większym zapotrzebowaniem na pracowników o niższych kwalifikacjach.

Tabela 22. Oferty pracy zgłoszone do powiatowych urzędów pracy w 2013r. uporządkowane wg sześciocyfrowych kodów zawodów

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	2013r.
1	"515303"	Robotnik gospodarczy	4975
2	"411004"	Technik prac biurowych	3389
3	"522301"	Sprzedawca	2587
4	"753303"	Szwaczka	2221
5	"962990"	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	2043
6	"432103"	Magazynier	1511
7	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	1382
8	"932101"	Pakowacz	1361
9	"911207"	Sprzątaczką biurową	1350
10	"524404"	Telemarketer	926
11	"931301"	Robotnik budowlany	857
12	"332203"	Przedstawiciel handlowy	726
13	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	669
14	"524902"	Doradca klienta	661
15	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	578
16	"941201"	Pomoc kuchenna	485
17	"524302"	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	463
18	"512001"	Kucharz	436
19	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	430
20	"911290"	Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	380
21	"932990"	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	379
22	"334306"	Technik administracji	354
23	"514101"	Fryzjer	323
24	"412001"	Sekretarka	304
25	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	303
26	"331301"	Księgowy	301
27	"962202"	Statysta	300
28	"522305"	Technik handlowiec	288
29	"834401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	284
30	"441203"	Listonosz	282

Poniżej przedstawiono dane dotyczące wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2013 r. w podziale na powiaty województwa łódzkiego. Informacje pochodzą z baz powiatowych urzędów pracy naszego województwa. Jak wynika z poniższego zestawienia w analizowanym okresie sprawozdawczym największa liczba wolnych miejsc pracy dotyczyła głównie powiatów skupionych wokół Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Wykres 12. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w podziale na powiaty woj. łódzkiego w 2013 r.

Uzupełnieniem katalogu ofert, jakim dysponują urzędy pracy naszego województwa jest wykaz wolnych miejsc pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Wśród wiodących sektorów, które z reguły zgłaszają największe zapotrzebowanie na pracowników w powiatowych urzędach pracy na prowadzenie wysunęła się branża „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”. W 2013 r. największy wzrost odnotował właśnie ten sektor, a co ciekawe jeszcze w zeszłym roku znajdował się na czwartej pozycji w rankingu. Wzrost w napływie ofert o 80,1% spowodował, iż w analizowanym okresie sprawozdawczym wspomniana branża uplasowała się na pierwszym miejscu prezentowanego poniżej zestawienia. W 2013 r. pracodawcy z ww. dziedziny działalności zgłosili do urzędów pracy naszego województwa aż 8 893 oferty. To o 3 959 więcej niż w roku ubiegłym.

Wzrost, choć nie tak spektakularny, odnotowały też branże: „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” (7 748 ofert, o 17% więcej ofert w dyspozycji urzędów pracy niż w roku ubiegłym) oraz „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” (8 151 ofert, wzrost o 15,4%). Należy wspomnieć również o ważnej dla

gospodarki i z reguły przodującej w rankingach zgłaszanych ofert pracy, branży, jaką jest „Przetwórstwo przemysłowe”. Mimo nieznacznego zwiększenia napływu ofert w danym roku sprawozdawczym (o 6,1%) branża ta znalazła się dopiero na trzecim miejscu w analizowanym rankingu.

Na globalny wzrost liczby ofert w roku 2013 miały wpływ również takie dziedziny jak: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (2 379 ofert, wzrost o 51,1%); „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (2 244 oferty, wzrost o 27,1%) oraz „Transport i gospodarka magazynowa” (1 935 ofert, wzrost o 35,3%).

W 2013 r. spadek w liczbie ofert odnotowały nieliczne branże jak „Edukacja” (2 268 ofert spadek o 10,1%), czy „Budownictwo” (3 543 oferty spadek jedynie o 1,3%).

Tabela 23. Oferty pracy zgłoszone do powiatowych urzędów pracy w 2013r. wg sekcji PKD

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2013r. *	Bezrobotni stan w końcu 2013 r.*	Oferty pracy zgłoszone w 2013r.	Oferty pracy stan w końcu 2013r.
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	11609	8135	8893	551
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7349	6540	8151	35
Przetwórstwo przemysłowe	27558	27154	7952	262
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	19967	17485	7748	509
Budownictwo	13678	12212	3543	48
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3391	2630	2379	144
Edukacja	3428	2607	2268	13
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2955	2513	2244	12
Transport i gospodarka magazynowa	4903	3540	1935	116
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3200	2587	1388	19
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1745	1621	1246	32
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1555	1193	1182	35
Pozostała działalność usługowa	8464	7648	1078	24
Informacja i komunikacja	1017	814	635	30
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	781	740	470	1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1254	1209	455	5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1982	1956	339	2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	332	334	115	0
Górnictwo i wydobywanie	297	257	64	11
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	75	63	15	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	18	17	3	0
Działalność nie zidentyfikowana	28997	28688	0	0
Ogółem	144555	129943	52103	1849

* bez kategorii „dotychczas niepracujący”

Analiza treści ofert pracy zamieszczonych w Internecie

Bardzo interesującym źródłem informacji o zjawisku popytu na pracę jest Internet. Od 2009 r. Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi prowadzi cykliczne badania, których celem jest analiza struktury oraz dynamiki ofert pracy, ukazujących się na wybranych portalach internetowych. Poniżej zaprezentowano tylko niektóre fragmenty z obszernego raportu, dotyczącego analizy treści internetowych ofert pracy. Wyczerpujący opis wyników badania został zawarty w publikacji, która ukazała się w czerwcu 2013 r.⁴²

„W niniejszym badaniu analizie poddane zostały 10 792 oferty pochodzące z 3 portali ogólnopolskich: gazetapraca.pl/praca.onet.pl, praca.gratka.pl i pracuj.pl oraz z 3 portali lokalnych: lodzkatablica.pl, ilodz.pl oraz lodzstrefa.pl.

Analizowano oferty, które ukazały się na powyższych portalach w okresie 6 marca - 22 maja 2013 roku a zostały sprofilowane przez ogłoszeniodawcę jako oferty odnoszące się do województwa łódzkiego.

Pracę w województwie łódzkim oferowano w 8 675 ogłoszeniach, przy czym w 7 415 ofertach podano lokalizację pozwalającą na przyporządkowanie jej do określonego powiatu. Natomiast w przypadku 1 260 ofert wskazano ogólnie na województwo łódzkie.

W przypadku ofert, w których praca zlokalizowana była na terenie województwa łódzkiego, podobnie jak w poprzednim pomiarze, widać ogromną przewagę Łodzi i podregionu łódzkiego, w którym koncentruje się ponad 70% wszystkich ofert zlokalizowanych w województwie (na poziomie z 2012 roku), a przede wszystkim miasta Łodzi – 65,3% (rok 2012 - 61,6%; rok 2011 - 59,2% ofert).

Powiaty, w których na tle województwa odnotowano stosunkowo dużą liczbę ofert to ponadto: powiat zgierski, kutnowski, skierniewicki, łódzkim wschodnim, pabianickim, bełchatowskim, radomszczańskim i sieradzkim. Powiaty, do których odnosiło się najmniej ofert (poniżej 0,5%) to: powiat brzeziński (podregion łódzki), łęczycki i rawski (podregion skierniewicki), poddębicki, pajęczański, wieluński i wieruszowski (podregion sieradzki) oraz tomaszowski i opoczyński (podregion piotrkowski).

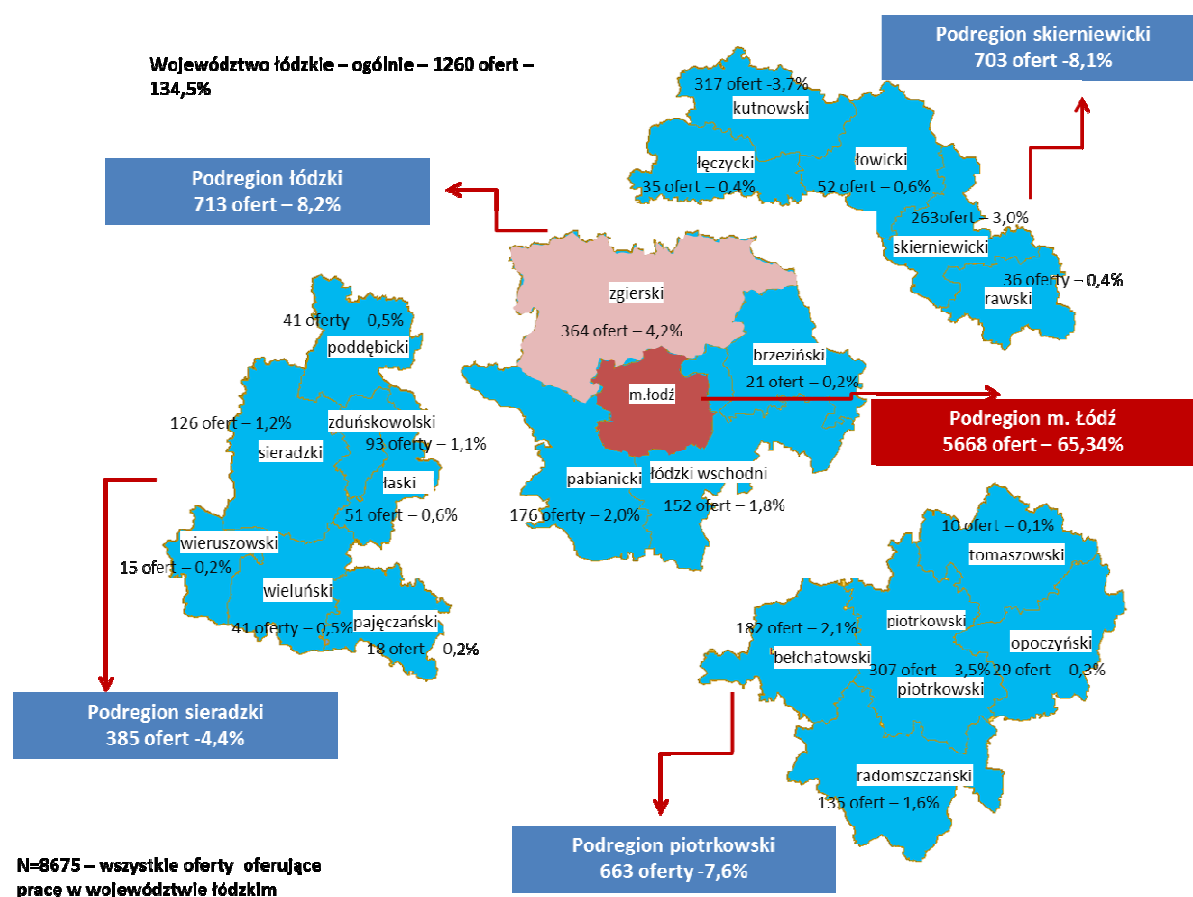
Analizując oferty, w których została wskazana konkretna lokalizacja, należy zwrócić uwagę na ogromną przewagę miasta Łodzi, w którym koncentruje się 2/3 wszystkich ofert zlokalizowanych w województwie. Pozostałe podregiony pozostają pod tym względem znacznie w tyle. Na ich tle pozytywnie wyróżnia się podregion łódzki (8,2% ofert), zawdzięczający swoją pozycję powiatowi zgierskiemu (4,2%) ofert, a także podregion skierniewicki (8,1% ofert) – dzięki powiatom kutnowskiemu (3,6%) i skierniewickiemu (3%).

Rozmieszczenie ofert w województwie łódzkim prezentuje poniższy rysunek.

---

⁴² „Analiza treści ofert pracy zamieszczonych w Internecie kierowanych do mieszkańców województwa łódzkiego” – raport RORP czerwiec 2013r.

Rysunek 1. Rozmieszczenie ofert pracy w województwie łódzkim wg podregionów i powiatów⁴³ - wiosna 2013r.

Na tle województwa powyżej 200 ofert odnotowano także w powiecie piotrkowskim (307 ofert, 3,5%), a powyżej 100 ofert w powiatach: łódzkim wschodnim, pabianickim, bełchatowskim, radomszczańskim, sieradzkim. Powiaty, do których odnosiło się najmniej ofert (poniżej 0,5%) to: powiat brzeziński (podregion łódzki), łączycycki i rawski (podregion skierniewicki), poddębicki, pajęczański, wieluński i wieruszowski (podregion sieradzki) oraz tomaszowski i opoczyński (podregion piotrkowski).

W poniższej tabeli zawarto te lokalizacje, do których odnosiło się co najmniej 10 ofert pracy. Warto podkreślić, że lokalizacje te generują ponad 92% popytu na pracę w województwie łódzkim (popytu mierzonego liczbą odnoszących się do województwa łódzkiego ofert).

Oczywiście na pierwszym miejscu znajduje się Łódź (5668 ofert), dystansując kilkunastokrotnie następną lokalizację – Piotrków Trybunalski, do którego odnosiło się 282 ofert. Powyżej 100 ofert pracy odnosiło się także do Kutna, Zgierza, Skierniewic, Pabianic, Bełchatowa, Radomska oraz Sieradza.

⁴³ W prezentacji potraktowano łącznie miasto Łódź oraz podregion łódzki (łódzki obszar metropolitalny), powiat miejski Piotrków Trybunalski i powiat piotrkowski oraz powiat miasto Skierniewice i powiat skierniewicki. Miasto Łódź oraz pozostałe powiaty miejskie są bowiem sercem lokalnego rynku pracy dając pracę nie tylko dla mieszkańców samego miasta, ale także dla mieszkańców pobliskiego powiatu, a w przypadku Łodzi – całego podregionu. Przy prezentacji lokalnych rynków pracy pozostawanie w tym przypadku przy podziale administracyjnym byłoby zabiegiem sztucznym.

Tabela 24. Oferty pracy wg miejscowości w województwie łódzkim – uwzględniono lokalizacje, do których odnosiło się co najmniej 10 ofert. Wiosna 2013r.

LOKALIZACJA	LICZBA OFERT	% (N=8675, oferty zlokalizowane w woj. łódzkim)
Łódź	5668	65,3%
Piotrków Tryb. i okolice	282	3,3%
Kutno i okolice	257	3,0%
Zgierz	222	2,6%
Skierniewice	166	1,9%
Pabianice	164	1,9%
Bełchatów i okolice	158	1,8%
Radomsko	126	1,5%
Sieradz	113	1,3%
Aleksandrów Łódzki	92	1,1%
Tomaszów Maz.	90	1,0%
Zduńska Wola	89	1,0%
Rzgów	63	0,7%
Konstantynów Łódzki	55	0,6%
Łowicz	46	0,5%
Wieluń	39	0,4%
Łask	38	0,4%
Rawa Mazowiecka	35	0,4%
Ozorków	32	0,4%
Stryków	27	0,3%
Opoczno	27	0,3%
Gostków Stary	26	0,3%
Ksawerów	24	0,3%
Łęczycza	22	0,3%
Kleszczów	18	0,2%
Andrespol	17	0,2%
Brzeziny	17	0,2%
Wieruszów	13	0,1%
Tuszyn	13	0,1%
Konstancin (łódzki)	12	0,1%
Pajęczno	12	0,1%
Koluszki	10	0,1%
Jasionka	10	0,1%
Rąbień	10	0,1%
RAZEM – OFERTY DOTYCZĄCE KONKRETNICH LOKALIZACJI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM	7415	85,5%

Wyniki obecnego pomiaru przyniosły potwierdzenie większości prawidłowości zdiagnozowanych w pomiarach z lat 2012 i 2011 r. Obraz rynku ofert pracy w województwie łódzkim jest raczej stabilny, zmiany są niewielkie i w ogromnej większości dotyczą niuansów.

Najistotniejsze różnice zachodzą w kwestii zapotrzebowania na pracowników. Zahamowaniu w 2013 roku uległ obserwowany trend zapotrzebowania na pracowników z najwyższych grup zawodowych w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności. Na przestrzeni dzielącej dwa ostatnie pomiary (wiosna 2012-

wiosna 2013), odnotowano niewielki spadek ofert dla specjalistów, a ustabilizowanie sytuacji kadry kierowniczej. Maleje również sukcesywnie zapotrzebowanie na pracowników usług osobistych i sprzedawców. Natomiast odwróceniu uległa sytuacja pracowników z niższych grup zawodowych w KSiZ (robotników przemysłowych i rzemieślników, operatorów i monterów maszyn i urządzeń oraz pracowników przy pracach prostych). Obecny pomiar przyniósł wzrost znaczenia tych grup, ze szczególnych uwzględnieniem robotników przemysłowych – w grupie ten pojawiało się o 17% ofert więcej w porównaniu do 2012 roku.

Drugą wyraźną różnicą w obecnym pomiarze jest pojawienie się znaczącej liczby ofert skierowanych do opiekunów osób starszych i dotyczących pracy poza granicami kraju (głównie w Niemczech). Oferty te pojawiały się przede wszystkim na portalach lokalnych. Należy jednak zachować w tym przypadku ostrożność interpretacyjną w uznaniu tego zjawiska za bardziej globalną tendencję. Może to być jedynie efekt tymczasowy, związany z jednorazowym wzmożonym zapotrzebowaniem, niż stała tendencja, tym bardziej, że większość z tych ofert była zamieszczana przez jednego pośrednika.

Analizując zapotrzebowanie na pracowników o określonych zawodach na poziomie dużych grup zawodowych, widać wyraźnie, że w badanym zbiorze ofert najbardziej poszukiwanymi pracownikami byli specjaliści (25% ofert dotyczyło właśnie tej grupy zawodowej). Również stosunkowo dużą grupę wśród poszukiwanych pracowników stanowili pracownicy usług i sprzedawcy (13%) oraz robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (13%). W przypadku 19% ofert poszukiwani byli technicy i inny średni personel. Struktura zapotrzebowania na różnego typu pracowników w stosunku do pomiaru z 2012 roku nie uległa istotnym zmianom. Widać zatem ustabilizowanie się tendencji obserwowanych w poprzednim pomiarze dotyczących wzrostu ofert poszukujących pracowników na stanowiska najwyższe, przy jednoczesnym spadku odsetków ofert skierowanych do pracowników o najniższych kwalifikacjach.

Zawodem, który bije wszelkie rekordy popularności jest przedstawiciel handlowy – ponad 7% wszystkich analizowanych ofert dotyczyło tego właśnie zawodu. Zawody zajmujące kolejne pozycje w rankingu mają już mniejszą popularność. I tak, co najmniej 4% wszystkich ofert stanowiły oferty skierowane do szwaczek, a 3% do doradców klienta oraz programistów aplikacji.

Branże, które w największym stopniu kształtują rynek ofert pracy, to przetwórstwo przemysłowe, handel hurtowy i detaliczny/naprawa samochodów osobowych oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

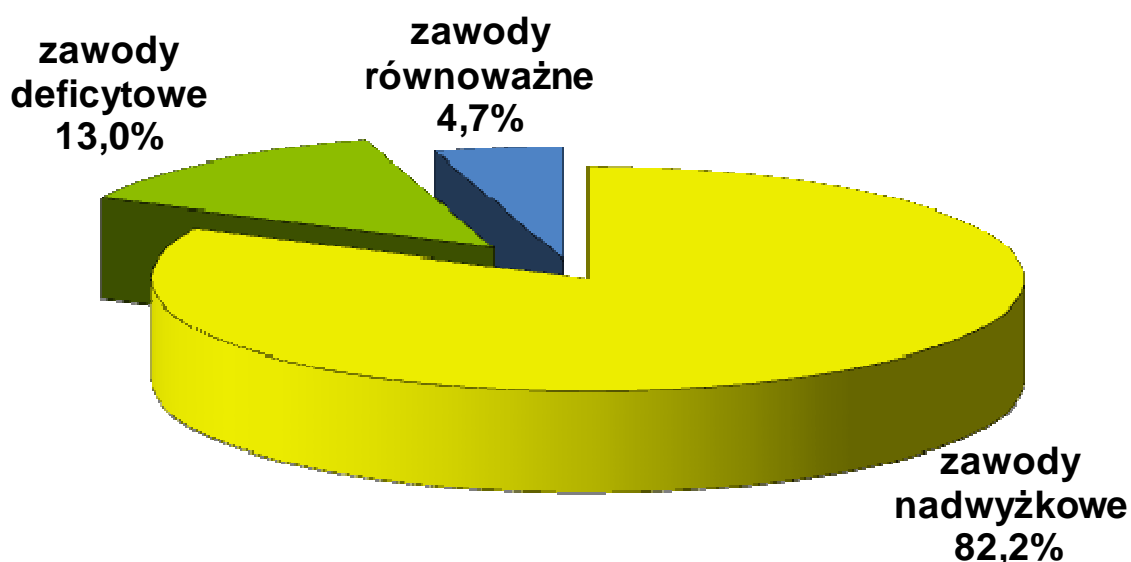
W przypadku przetwórstwa przemysłowego na przestrzeni pięciu ostatnich lat po okresie systematycznego wzrostu (lata 2009-2012), w obecnym pomiarze nastąpiło ustabilizowanie - odsetek ogłoszeń oferujących pracę w tej branży utrzymał się na poziomie z ubiegłego roku i wyniósł 27%. Stabilny poziom został również utrzymany w przypadku odsetka ofert dotyczących drugiej z kluczowych branż – handlu.

Dynamiczne zmiany nastąpiły natomiast w trzecim z najważniejszych sektorów – działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Od 2010 roku notowany jest systematyczny wzrost znaczenia tej branży – przeciętnie co roku o 2-3 p.p. W efekcie w aktualnym pomiarze 13% ofert dotyczyło pracy w firmach z tego sektora, zbliżając się tym samym do poziomu sektora handlowego.”

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Na podstawie danych z powiatowych urzędów pracy z 2013r. w województwie łódzkim wyodrębniono 1 640 zawodów nadwyżkowych, 260 zawodów deficytowych oraz 94 zawody równoważne.

Wykres 13. Struktura zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie łódzkim w 2013r.

Zawody nadwyżkowe

Zawody nadwyżkowe to zawody, w których liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych jest większa niż zapotrzebowanie na dany zawód na rynku. Przyjęto, że zawody nadwyżkowe to zawody o wskaźniku intensywności nadwyżki/deficytu zawodów $W < 0,9$.

Przedstawiona analiza oparta jest jedynie o informacje dostępne w urzędach pracy naszego województwa. Poniższe zestawienie zostało opracowane na podstawie wskaźników charakteryzujących zjawisko deficytu i nadwyżki zasobów pracy:

1) Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w zawodzie k ($\bar{N}_I^k$)

$$\bar{N}_I^k = \bar{B}_I^k - \bar{O}_I^k \quad (1)$$

gdzie:

$\bar{B}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w danym roku,

$\bar{O}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w danym roku,

przy czym wielkości te są obliczane według wzorów:

$$\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} B_i^k}{12} \quad (2)$$

$$\bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} O_i^k}{12} \quad (3)$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i-tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie k

2) Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k} \quad (4)$$

gdzie:

$\bar{O}_I^k$, $\bar{B}_I^k$ są określone wzorami przedstawionymi powyżej

W tabeli poniżej usystematyzowano malejąco zawody wg **średniej nadwyżki podaży siły roboczej**, przy założeniu, że wskaźnik intensywności nadwyżki mieścił się w przedziale $W < 0,9$. W rankingu znalazło się pierwszych 30 zawodów o najwyższej średniej.

Tabela 25. Ranking zawodów nadwyżkowych wg średniej miesięcznej nadwyżki podaży siły roboczej

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2013r.	Średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej w 2013r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1	"522301"	Sprzedawca	215,5833	866,5	650,9167	0,2488
2	"331403"	Technik ekonomista	0,8333	207,1667	206,3333	0,004
3	"722204"	Ślusarz	19	224,5	205,5	0,0846
4	"753303"	Szwaczka	185,0833	366,75	181,6667	0,5047
5	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	25,25	205,9167	180,6667	0,1226
6	"931301"	Robotnik budowlany	71,4167	247,6667	176,25	0,2884
7	"711202"	Murarz	17,3333	158,5833	141,25	0,1093
8	"311504"	Technik mechanik	1,9167	142	140,0833	0,0135
9	"753105"	Krawiec	3,0833	139	135,9167	0,0222
10	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych	16,6667	144,0833	127,4167	0,1157

11	"932990"	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	31,5833	143,6667	112,0833	0,2198
12	"235107"	Pedagog	1,8333	112	110,1667	0,0164
13	"514101"	Fryzjer	26,9167	131,25	104,3333	0,2051
14	"751204"	Piekarz	7,6667	109,75	102,0833	0,0699
15	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	14,9167	116,3333	101,4167	0,1282
16	"512002"	Kucharz malej gastronomii	5,8333	106,6667	100,8333	0,0547
17	"512001"	Kucharz	36,3333	127	90,6667	0,2861
18	"263102"	Ekonomista	0,3333	88,9167	88,5833	0,0037
19	"752205"	Stolarz	16,5	104,9167	88,4167	0,1573
20	"751201"	Cukiernik	7,1667	82,5833	75,4167	0,0868
21	"311204"	Technik budownictwa	1,8333	72,75	70,9167	0,0252
22	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,1667	68,3333	68,1667	0,0024
23	"722314"	Tokarz w metalu	6,1667	72,5	66,3333	0,0851
24	"522305"	Technik handlowiec	24	90,25	66,25	0,2659
25	"432103"	Magazynier	125,9167	191,8333	65,9167	0,6564
26	"242217"	Specjalista administracji publicznej	4	66,0833	62,0833	0,0605
27	"961302"	Robotnik placowy	6,1667	68,25	62,0833	0,0904
28	"723307"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	4,3333	65,0833	60,75	0,0666
29	"933304"	Robotnik magazynowy	15,8333	72,6667	56,8333	0,2179
30	"351203"	Technik informatyk	6,5	63	56,5	0,1032

Poniżej zawody nadwyżkowe uporządkowano w wielkich grupach zawodów, począwszy od grupy zawodów z najniższym poziomem wykształcenia po najwyższe. I w tym zestawieniu zawody usystematyzowano wg wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów, jak też średniej miesięcznej nadwyżki podaży siły roboczej.

Zawody nadwyżkowe wyodrębnione na podst. danych z powiatowych urzędów pracy województwa łódzkiego:

> z najniższym poziomem wykształcenia i kwalifikacji:

z wielkiej grupy PRACOWNIKÓW PRZY PRACACH PROSTYCH to m. in:

robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, robotnik budowlany, pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, robotnik placowy, robotnik magazynowy, pakowacz, prasowaczka ręczna, dozorca, robotnik drogowy;

> z wykształceniem zasadniczym zawodowym:

z wielkiej grupy OPERATORÓW I MONTERÓW MASZYN I URZĄDZEŃ to m. in:

kierowca samochodu osobowego, mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych, kierowca samochodu ciężarowego, kierowca samochodu dostawczego, monter podzespołów i zespołów elektronicznych, operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego, operator maszyn przedziałniczych, monter maszyn i urządzeń przemysłowych, kierowca operator wózków jezdniowych, operator maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych, operator maszyn dziewiarskich;

z wielkiej grupy ROBOTNIKÓW PRZEMYSŁOWYCH I RZEMIEŚLNIKÓW to m. in:

ślusarz, szwaczka, murarz, krawiec, mechanik pojazdów samochodowych, piekarz, mechanik samochodów osobowych, stolarz, cukiernik, tokarz w metalu, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, dziewiarz, malarz budowlany, elektryk zakładowy;

> z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub średnim:

z wielkiej grupy PRACOWNIKÓW USŁUG I SPRZEDAWCÓW to m. in:

sprzedawca, fryzjer, kucharz małej gastronomii, kucharz, technik handlowiec, kelner, kasjer handlowy właściciel małego sklepu, barman, technik usług kosmetycznych, sprzedawca w stacji paliw, gospodarz domu, portier;

z wielkiej grupy PRACOWNIKÓW BIUROWYCH to m. in:

magazynier, technik hotelarstwa, technik obsługi turystycznej, operator centrali telefonicznej, ekspedient pocztowy, kasjer bankowy, asystent usług pocztowych, recepcjonista, dyspozytor transportu samochodowego, planista produkcyjny, ekspedytor, kasjer walutowy, maszynistka;

z wielkiej grupy ROLNIKÓW, OGRODNIKÓW, LEŚNIKÓW I RYBAKÓW to m. in:

rolnik, rolnik upraw mieszanych, rolnik upraw polowych, rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby, ogrodnik, ogrodnik terenów zieleni, ogrodnik - uprawa warzyw polowych, robotnik leśny;

> z wykształceniem średnim:

z wielkiej grupy TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL to m. in:

technik ekonomista, technik mechanik, technik budownictwa, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik informatyk, technik technologii odzieży, technik rolnik, technik elektryk, technik elektronik, technik ogrodnik, technik logistyki, technik administracji, technik włókiennik, księgowy, technik mechanizacji rolnictwa, technik ochrony środowiska;

> z wykształceniem wyższym:

z wielkiej grupy SPECJALIŚCI to m. in:

pedagog, ekonomista, specjalista administracji publicznej, specjalista do spraw marketingu i handlu, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, filolog - filologia obcojęzyczna, socjolog, pielęgniarka, specjalista do spraw stosunków międzynarodowych, filolog – filologia polska.

Ponadto warto wskazać zawody, dla których w okresie sprawozdawczym nie zgłoszono żadnych ofert pracy (wskaźnik intensywności nadwyżki dla tych zawodów równał się zero), przy czym w rejestrach bezrobotnych pojawiło się sporo osób o wskazanych umiejętnościach (wartość średniej miesięcznej nadwyżki w danym zawodzie była dość wysoka). W wyżej opisanej grupie znalazły się zawody: filolog -

filologia obcojęzyczna, technik włókiennik, technik mechanizacji rolnictwa, filolog - filologia polska, właściciel małego sklepu, nauczyciel wychowania fizycznego, elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych, geograf, technik agrobiznesu, technik mechanik obróbki skrawaniem, politolog, specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych, rolnik upraw mieszanych.

Tabela 26. Ranking zawodów nadwyżkowych wg wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2013r.	Średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej W 2013r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1	"314207"	Technik rolnik	0,0833	49,6667	49,5833	0,0017
2	"834103"	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych	0,0833	37,25	37,1667	0,0022
3	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,1667	68,3333	68,1667	0,0024
4	"263102"	Ekonomista	0,3333	88,9167	88,5833	0,0037
5	"331403"	Technik ekonomista	0,8333	207,1667	206,3333	0,004
6	"242224"	Specjalista do spraw stosunków międzynarodowych	0,0833	19,1667	19,0833	0,0043
7	"343403"	Technik organizacji usług gastronomicznych	0,0833	18,8333	18,75	0,0044
8	"731805"	Przędzacz	0,1667	31	30,8333	0,0054
9	"314205"	Technik ogrodnik	0,1667	29,9167	29,75	0,0056
10	"422402"	Technik hotelarstwa	0,1667	26	25,8333	0,0064
11	"242222"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,1667	24,0833	23,9167	0,0069
12	"613003"	Rolnik	0,25	35,9167	35,6667	0,007
13	"263204"	Socjolog	0,1667	22,8333	22,6667	0,0073
14	"325511"	Technik ochrony środowiska	0,1667	19,9167	19,75	0,0084
15	"311924"	Technik technologii odzieży	0,5	53,1667	52,6667	0,0094
16	"212002"	Matematyk	0,0833	8,3333	8,25	0,01
17	"713101"	Malarz - tapeciarnik	0,1667	16,5	16,3333	0,0101
18	"311513"	Technik pojazdów samochodowych	0,0833	8,0833	8	0,0103
19	"314301"	Technik leśnik	0,0833	7,0833	7	0,0118
20	"314413"	Technik technologii żywności - przetwórstwo owocowo-warzywne	0,0833	6,6667	6,5833	0,0125
21	"311504"	Technik mechanik	1,9167	142	140,0833	0,0135
22	"611309"	Ogrodnik - uprawa warzyw polowych	0,0833	5,9167	5,8333	0,0141
23	"333107"	Technik logistyk	0,4167	29,4167	29	0,0142
24	"311410"	Technik mechatronik	0,0833	5,75	5,6667	0,0145
25	"235107"	Pedagog	1,8333	112	110,1667	0,0164
26	"611104"	Rolnik upraw polowych	0,1667	9,9167	9,75	0,0168
27	"723306"	Mechanik maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	0,0833	4,9167	4,8333	0,0169
28	"233011"	Nauczyciel języka niemieckiego	0,0833	4,6667	4,5833	0,0179
29	"263302"	Historyk	0,25	13,75	13,5	0,0182
30	"211302"	Chemik - technologia chemiczna	0,0833	4,3333	4,25	0,0192

Zawody deficytowe

Zawody deficytowe⁴⁴ to zawody, w których liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych jest mniejsza niż zapotrzebowanie rynku na dany zawód. Przyjęto, że zawody deficytowe to zawody o wskaźniku intensywności nadwyżki/deficytu zawodów $W > 1,1$.

⁴⁴ Należy jednak zaznaczyć, że wskaźnik intensywności deficytu ukazuje proporcje między średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych, a średnią miesięczną liczbą ofert pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy w okresie sprawozdawczym, nie uwzględnia różnicy między tymi wielkościami. Efektem tego jest pominięcie w rankingu zawodów najliczniej reprezentowanych w rejestrach bezrobotnych. W związku z tym uzasadnione jest przedstawienie rankingu elementarnych zawodów wg średniej miesięcznej deficytu, która to zjawisko dokładnie obrazuje, dając jednocześnie informacje o istniejącym deficycie podaży siły roboczej.

Podobnie jak w latach ubiegłych ranking zawodów deficytowych rozpoczynają zawody: **robotnik gospodarczy** i **technik prac biurowych**. Należy pamiętać, że są to zawody, do których najczęściej kierowane są oferty pracy na stanowiska subsydiowane.

Wg wspomnianego rankingu w województwie łódzkim najbardziej poszukiwanymi zawodami w 2013 r. były m.in. zawody: z dziedziny usług: telemarketer, pracownik centrum obsługi telefonicznej, doradca finansowy; opiekunowie: opiekun osoby starszej, opiekun w domu pomocy społecznej, czy asystent nauczyciela przedszkola; jak też pracownicy ochrony: pracownik ochrony fizycznej bez licencji, pracownik ochrony fizycznej I stopnia. W analizowanym okresie sprawozdawczym poszukiwani byli też pracownicy wykazujący się znajomością prac biurowych jak np. pracownik kancelaryjny, sekretarka, czy chociażby urzędnik podatkowy.

Podobnie jak w latach ubiegłych dużym zainteresowaniem pracodawców cieszyli się spawacze m.in.: spawacz metodą MAG, TIG, MIG oraz monterzy: np. monter ociepleń budynków, monter rusztowań, czy monter wyrobów z tworzyw sztucznych.

Okazuje się, że trudności w znalezieniu pracownika dotyczą też stanowisk pracy niewymagających specjalistycznych umiejętności. Cykliczne analizy popytu na pracę oparte na danych z powiatowych urzędów pracy naszego województwa potwierdzają jedynie tę regułę. Poprzez powiatowe urzędy pracy pracodawcy powszechnie poszukują pracowników o prostych kwalifikacjach zawodowych. I w tym w okresie sprawozdawczym poszukiwane były osoby mogące wykonywać zawód: pokojowej, pracownika przygotowującego posiłki typu fast food, pracownika prac dorywczych, robotnika pomocniczego przy konserwacji terenów zieleni, czy zmiatacza.

Pracodawcom ciężko też znaleźć chętnych do wykonywania prac wymagających sprawności i wytrzymałości fizycznej np. przy obróbce mięsa. Stąd od lat obserwować można napływ ofert pracy (trudnych w „realizacji”) dla dwóch specyficznych zawodów: rozbieracz – wykrawacz oraz jeliciarz.

W rankingu zawodów deficytowych z 2013 r. znalazły się też zawody pokrewne tym, które wskazywane są w analizowanym okresie jako nadwyżkowe. Obowiązki przypisane np. kierowcy samochodu ciężarowego (w tym raporcie analizowany jako zawód nadwyżkowy) mogą niejednokrotnie pokrywać się z kwalifikacjami w innym już nadwyżkowym zawodzie, jakim jest kierowca ciągnika siodłowego. Warto podkreślić, że o ile osób bezrobotnych z zawodem kierowcy samochodu ciężarowego w analizowanym okresie było więcej niż ofert w tym zawodzie, o tyle w sytuacji pokrewnego mu kierowcy ciągnika siodłowego odwrotnie. Należy zaznaczyć, że w przypadku tego ostatniego zawodu w grę wchodzi bardziej wymagające uprawnienia zawodowe niż dla kierowcy samochodu ciężarowego. Przykład ten obrazuje jeden z czynników generujących zjawisko deficytu na rynku pracy. Okazuje się, że niejednokrotnie poszukiwane przez pracodawców zaawansowane uprawnienia zawodowe mogą utrudniać znalezienie odpowiedniego pracownika.

Tabela 27. Ranking zawodów deficytowych wg średniego miesięcznego deficytu podaży siły roboczej w 2013r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2013r.	Średni miesięczny deficyt podaży siły roboczej w 2013r.	Wskaźnik intensywności deficytu
1	"515303"	Robotnik gospodarczy	414,5833	204,1667	-210,417	2,0306
2	"411004"	Technik prac biurowych	282,4167	125,5833	-156,833	2,2488
3	"524404"	Telemarketer	77,1667	12,6667	-64,5	6,0921
4	"524302"	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	38,5833	5,8333	-32,75	6,6143
5	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	35,8333	4,1667	-31,6667	8,6
6	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	48,1667	22,6667	-25,5	2,125
7	"962202"	Statysta	25	0,1667	-24,8333	150
8	"335203"	Urzędnik podatkowy	18,3333	0,25	-18,0833	73,3333
9	"524902"	Doradca klienta	55,0833	38,25	-16,8333	1,4401
10	"441203"	Listonosz	23,5	7,9167	-15,5833	2,9684
11	"411003"	Pracownik kancelaryjny	18,5	3	-15,5	6,1667
12	"941101"	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	16,6667	1,9167	-14,75	8,6957
13	"962201"	Pracownik prac dorywczych	14,5	1,1667	-13,3333	12,4286
14	"341202"	Opiekun osoby starszej	15,5833	3,0833	-12,5	5,0541
15	"833202"	Kierowca ciągnika siodłowego	13,8333	1,4167	-12,4167	9,7647
16	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	15	3,0833	-11,9167	4,8649
17	"721204"	Spawacz metodą MAG	14,9167	3,4167	-11,5	4,3659
18	"341203"	Opiekun w domu pomocy społecznej	16,0833	5,6667	-10,4167	2,8382
19	"721205"	Spawacz metodą MIG	10,5	1,3333	-9,1667	7,875
20	"751104"	Rozbieracz - wykrawacz	16,0833	8,4167	-7,6667	1,9109
21	"961301"	Robotnik oczyszczania miasta	7,5	0,0833	-7,4167	90
22	"911203"	Pokojuowa	15,9167	8,6667	-7,25	1,8365
23	"711204"	Murarz tynkarz	8,75	1,8333	-6,9167	4,7727
24	"921401"	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	9,5	2,9167	-6,5833	3,2571
25	"262101"	Archiwista	9,8333	3,5833	-6,25	2,7442
26	"412001"	Sekretarka	25,3333	19,5	-5,8333	1,2991
27	"541308"	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	7,5	1,8333	-5,6667	4,0909
28	"241202"	Doradca finansowy	9,5833	4	-5,5833	2,3958
29	"751102"	Jelcniarz	6	0,9167	-5,0833	6,5455
30	"961303"	Zamiatacz	5,5833	0,5833	-5	9,5714

Zawody deficytowe⁴⁵ wyodrębnione na podst. danych z powiatowych urzędów pracy województwa łódzkiego:

> z najniższym poziomem wykształcenia i kwalifikacji:

z wielkiej grupy PRACOWNIKÓW PRZY PRACACH PROSTYCH to m. in.:

pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani, statysta, pracownik przygotowujący posiłki typu fast food, pracownik prac dorywczych, pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne, robotnik oczyszczania miasta, pokojowa;

> z wykształceniem zasadniczym zawodowym:

z wielkiej grupy OPERATORÓW I MONTERÓW MASZYN I URZĄDZEŃ to m. in.:

⁴⁵ usystematyzowano na podstawie dwóch wskaźników: wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów, jak też średniej miesięcznej nadwyżki podaży siły roboczej

kierowca ciągnika siodłowego, monter wyrobów z tworzyw sztucznych, operator urządzeń przetwórstwa drobiu, operator wtryskarki, wulkanizator, operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, operator koparki, operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego;

z wielkiej grupy ROBOTNIKÓW PRZEMYSŁOWYCH I RZEMIEŚLNIKÓW to m. in:

spawacz metodą mag, spawacz metodą mig, rozbieracz – wykrawacz, murarz tynkarz, jelicciarz, monter rusztowań, monter ociepleń budynków, spawacz metodą TIG, brukarz, glazurnik, operator obrabiarek sterowanych numerycznie, konserwator budynków, tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie;

> z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub średnim:

z wielkiej grupy ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY to m. in:

mastalerz, hodowca bydła

z wielkiej grupy PRACOWNIKÓW USŁUG I SPRZEDAWCÓW to m. in:

robotnik gospodarczy, telemarketer, konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, doradca klienta, asystent nauczyciela przedszkola, pracownik ochrony fizycznej I stopnia, opiekunka dziecięca domowa, pracownik ochrony fizycznej II stopnia, opiekunka dzieci w drodze do szkoły, organizator obsługi sprzedaży internetowej, ekspedytor sprzedaży wysyłkowej / internetowej, pracownik obsługi monitoringu;

z wielkiej grupy PRACOWNIKÓW BIUROWYCH to m. in:

technik prac biurowych, pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center), listonosz, pracownik kancelaryjny, sekretarka, ankieter, administrator nieruchomości;

> z wykształceniem średnim:

z wielkiej grupy TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL to m. in:

urzędnik podatkowy, opiekun osoby starszej, opiekun w domu pomocy społecznej, agent ubezpieczeniowy, pośrednik finansowy, technik technologii żywności - przetwórstwo jajczarsko-drobiarskie, technik mechanik maszyn i urządzeń,

> z wykształceniem wyższym:

z wielkiej grupy SPECJALIŚCI to m. in:

archiwista, doradca finansowy, nauczyciel / instruktor praktycznej nauki zawodu, tancerz baletowy specjalista do spraw szkoleń, specjalista do spraw zamówień publicznych, nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych.

Tabela 28. Ranking zawodów deficytowych wg wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2013r.	Średni miesięczny deficyt podaży siły roboczej w 2013r.	Wskaźnik intensywności deficytu
1	"962202"	Statysta	25	0,1667	-24,8333	150
2	"961301"	Robotnik oczyszczania miasta	7,5	0,0833	-7,4167	90
3	"335203"	Urzędnik podatkowy	18,3333	0,25	-18,0833	73,3333
4	"331103"	Pośrednik finansowy	3,5833	0,1667	-3,4167	21,5
5	"314410"	Technik technologii żywności – przetwórstwo jajczarsko-drobiarskie	3,3333	0,1667	-3,1667	20
6	"441403"	Technik archiwista*	1,6667	0,0833	-1,5833	20
7	"962201"	Pracownik prac dorywczych	14,5	1,1667	-13,3333	12,4286
8	"323002"	Bioenergoterapeuta	1,75	0,1667	-1,5833	10,5
9	"833202"	Kierowca ciągnika siodłowego	13,8333	1,4167	-12,4167	9,7647
10	"961303"	Zamiatacz	5,5833	0,5833	-5	9,5714
11	"941101"	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	16,6667	1,9167	-14,75	8,6957
12	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	35,8333	4,1667	-31,6667	8,6
13	"311909"	Technik automatyk	0,6667	0,0833	-0,5833	8
14	"721205"	Spawacz metodą MIG	10,5	1,3333	-9,1667	7,875
15	"265302"	Tancerz baletowy	1,25	0,1667	-1,0833	7,5
16	"524302"	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	38,5833	5,8333	-32,75	6,6143
17	"751102"	Jeliciarz	6	0,9167	-5,0833	6,5455
18	"421201"	Bukmacher	1,0833	0,1667	-0,9167	6,5
19	"411003"	Pracownik kancelaryjny	18,5	3	-15,5	6,1667
20	"524404"	Telemarketer	77,1667	12,6667	-64,5	6,0921
21	"421302"	Pracownik lombardu	0,5	0,0833	-0,4167	6
22	"741104"	Elektryk budowlany	0,5	0,0833	-0,4167	6
23	"351404"	Projektant stron internetowych (webmaster)	1,4167	0,25	-1,1667	5,6667
24	"341202"	Opiekun osoby starszej*	15,5833	3,0833	-12,5	5,0541
25	"732204"	Maszynista maszyn fleksograficznych	0,8333	0,1667	-0,6667	5
26	"712404"	Termoizoler	0,4167	0,0833	-0,3333	5
27	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	15	3,0833	-11,9167	4,8649
28	"422701"	Ankieter	6	1,25	-4,75	4,8
29	"711204"	Murarz tynkarz	8,75	1,8333	-6,9167	4,7727
30	"712301"	Monter ociepleń budynków	4,6667	1	-3,6667	4,6667

Warto wspomnieć o zawodzie niewymagającym zaawansowanych kwalifikacji, a który to pojawił się w powyższym zestawieniu na czołowej pozycji. W pierwszym półroczu 2013 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Łodzi zgłoszono aż 300 ofert pracy dla statystów. Ciekawostką jest, że tak duży napływ ofert związany był z pracami, jakie odbywały się na planie filmowym w Łodzi, a dotyczyły produkcji filmu „Miasto 44”.

Zawody równoważne

Zawody wykazujące równowagę między liczbą zarejestrowanych osób bezrobotnych a zapotrzebowaniem na rynku o wskaźniku $0,9 \leq W \leq 1,1$ to **zawody zrównoważone**.

Warto zauważyć, że wśród 94 zawodów, które w analizowanym okresie wykazywały równowagę znalazły się przede wszystkim te, których obecność tak w strukturze bezrobocia, jak i napływie ofert pracy nie była zbyt liczna. Wyjątek stanowiły zawody z pierwszych miejsc prezentowanego poniżej

rankingu. Na podstawie analiz popytu i podaży pracy sporządzanych cyklicznie w oparciu o dane z powiatowych urzędów pracy naszego województwa można zaobserwować stałe zapotrzebowanie na pracowników posiadających zawód przedstawiciela handlowego. Od lat zrównoważonym popytem cieszy się też zawód sprzątaczk biurowej. Ogłoszenia dotyczące pracy dla tychże zawodów dość licznie pojawiają się również na portalach internetowych, co potwierdza analiza treści ofert internetowych przeprowadzana dla RORP w Łodzi.

Tabela 29. Ranking zawodów w równowadze wg średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych w 2013r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 20113r.	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2013 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"332203"	Przedstawiciel handlowy	60,5	58,0833	-2,4167	1,0416
2	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	115,1667	113,3333	-1,8333	1,0162
3	"911207"	Sprzątaczk biurowa	112,5	110,8333	-1,6667	1,015
4	"431101"	Asystent do spraw księgowości	14,1667	13,0833	-1,0833	1,0828
5	"325905"	Opiekunka dziecięca*	12,4167	11,3333	-1,0833	1,0956
6	"422603"	Rejestratorka medyczna	9,0833	8,4167	-0,6667	1,0792
7	"524901"	Bukieciarz	4,5833	4,3333	-0,25	1,0577
8	"816017"	Operator urządzeń do produkcji wyrobów cukierniczych	3,0833	2,8333	-0,25	1,0882
9	"811106"	Operator ładowarki	2	1,8333	-0,1667	1,0909
10	"752309"	Tartacznik	1,5833	1,5	-0,0833	1,0556
11	"515102"	Intendent	1,1667	1,0833	-0,0833	1,0769
12	"751402"	Przetwórcza owoców i warzyw	1	0,9167	-0,0833	1,0909
13	"341201"	Asystent osoby niepełnosprawnej*	0,9167	0,8333	-0,0833	1,1
14	"815702"	Pracownik pralni chemicznej	0,9167	0,8333	-0,0833	1,1
15	"121101"	Główny księgowy	2	2	0	1

Analiza prasowych ofert pracy

Dla uzupełnienia danych z *Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych WUP* w Łodzi prowadzi systematycznie analizę prasowych ofert pracy. Są to ogłoszenia zamieszczane w łódzkiej gazecie *Dziennik Łódzki* oraz *Gazecie Wyborczej* (dodatek praca).

Materiał badawczy zbierany jest cyklicznie w odstępach kwartalnym. Analizie zostają poddane ogłoszenia z jednego dnia w danym kwartale. W 2013 r. zebrano ogłoszenia, które ukazały się w dniach: 04.03.2013 r., 10.06.2013 r., 09.09.2013 r. oraz 09.12.2013 r. Zbiór ofert prasowych poddanych analizie w 2013 r. liczy 965 ogłoszeń. Dla porównania: całościowa pula ofert prasowych zamieszczonych przez pracodawców w 2012 r. liczyła 1 215 ogłoszeń, natomiast w 2011 r. było to 1 771 ogłoszeń. Pula prasowych ofert pracy systematycznie się zmniejsza.

Analizie zostały poddane ogłoszenia przeznaczone na łódzki rynek pracy. Dane z tych ogłoszeń skategoryzowano przede wszystkim w oparciu o nazewnictwo stosowane przez samych oferentów.

W dalszej części zostaną zaprezentowane następujące zagadnienia:

1. Struktura ofert pracy według zawodów

2. Branże, w których poszukiwani są pracownicy
3. Wykształcenie wymagane przez pracodawców
4. Katalog umiejętności oczekiwanych przez pracodawców
5. Oferta pracodawcy - pakiet od firmy

Struktura ofert pracy według zawodów

Poniżej przedstawiono zawody, dla których skierowanych było najwięcej ofert od pracodawców.

	%
1. szwaczka	16,7%
2. kierowca	10,6%
3. sprzedawca, handlowiec	4,6%
4. fryzjer	3,0%
5. mechanik	2,9%
6. przedstawiciel handlowy	2,9%
7. sprzątaczką, pokojowa	2,7%
8. pozostałe budowlane	2,4%
9. pracownik fizyczny	2,3%
10. lakiernik, inni w motoryzacji	2,2%
11. monter, serwisant	2,1%
12. farmaceuta, technik farmacji	2,0%
13. księgowy	1,9%
14. prasowacz	1,8%
15. operator dźwigów/ wózków	1,8%
16. pracownik produkcji	1,7%
17. spawacz	1,7%
18. pracownik biurowy, asystent	1,7%
19. doradca finansowy/ ubezpiec.	1,7%
20. murarz, tynkarz	1,3%
21. kelner, barman	1,3%
22. magazynier	1,3%
23. ochroniarz	1,3%
24. cukiernik, piekarz	1,2%
25. kucharz	1,2%
26. hafciarz	1,1%
27. pielęgniarka	1,1%
28. dziewiarz	1,0%
29. konstruktor/projektant	1,0%
30. cieśla, dekarz, blacharz	0,9%

Branże, w których poszukiwani są pracownicy

W 25,8% wszystkich ogłoszeń udało się zidentyfikować rodzaj działalności pracodawcy. Z identyfikacji wynika, że najsilniej popytowa stroną rynku pracy reprezentuje branża sprzedaż/handel. Kolejne miejsca zajmują obszary działalności: włókiennictwo, transport/ logistyka.

Obszary działalności gospodarczej, w których poszukiwani są pracownicy:

1. sprzedaż/handel	5,3%
2. włókiennictwo	3,7%
3. transport/ logistyka	3,2%
4. farmacja/medycyna	2,9%
5. AGD	1,3%
6. budownictwo	1,1%
7. administracja publiczna	1,1%
8. serwis/instalacje	1,0%
9. produkcja	1,0%
10. finanse i bankowość	0,9%

Wykształcenie wymagane przez pracodawców

Wśród ofert określających wykształcenie poszukiwanych pracowników dominowały wskazania na wykształcenie wyższe, głównie farmaceutyczne i techniczne. Mniejsza ilość wskazań dotyczyła wykształcenia średniego.

Poszukiwane przez pracodawców wykształcenie wyższe dotyczyło w kolejności zawodów: farmaceuta, inżynier.

Znaczna liczba wskazań dotyczących wykształcenia była sformułowana przez pracodawców jako „przynajmniej średnie”. W tej grupie najwięcej było zawodów: przedstawiciel handlowy, sprzedawca/handlowiec.

Katalog umiejętności poszukiwanych przez pracodawców

Spośród poddanego analizie zbioru ofert 17,2% zawierało wymagania dotyczące umiejętności przyszłych pracowników. Były to według liczby wskazań:

a) doświadczenie w branży

Ponad 6% pracodawców wskazywało w ofertach na wymagane doświadczenie. Podobnie w ofertach analizowanych w roku poprzednim tj. 2012 było to najczęściej wskazywane wymaganie.

b) prawo jazdy kategorii B

Pracodawcy często wymagali od przyszłych pracowników prawa jazdy kategorii B. Można również domniemywać, że w części ofert pracodawcy nie wymieniali konieczności posiadania prawa jazdy, uważając je za uprawnienia posiadane powszechnie.

e) znajomość języków obcych

Pracodawcy oczekują od swoich przyszłych pracowników znajomości języków obcych, z czego większość ofert dotyczy znajomości języka angielskiego.

d) obsługa komputera

Umiejętność obsługi komputera jest często wymagana przez pracodawców. Przeważa znajomość MS Office. Pozostałą część stanowią oferty dla pracowników obsługujących specjalistyczne programy komputerowe (w tym również oferty dla informatyków).

c) cechy psycho - społeczne

Mniej niż 2% pracodawców wskazywało w ofertach pracy na wymagane cechy psycho- społeczne potencjalnych pracowników. Najczęściej były to: „komunikatywność/umiejętności interpersonalne”, „umiejętność pracy w zespole”, „samodzielność” „zdolność analitycznego myślenia”.

f) inne umiejętności

Wśród innych umiejętności, wskazywanych przez pracodawców w analizowanym zbiorze ofert pracy wymienić należy także: „wiedzę specjalistyczną związaną z branżą /znajomość prawa”, „posiadanie uprawnień, certyfikatów”.

Oferta pracodawcy – pakiet od firmy

Analizie została poddana także część ogłoszenia informująca o ofercie pracodawcy. Pracodawcy, chcąc zachęcić potencjalnego pracownika, wskazują głównie na:

- **atrakcyjne wynagrodzenie**
- **umowę o pracę** (deklaracje w stylu: umowa o pracę/ stały etat)
- atrakcyjne warunki: „**ciekawa, interesująca praca, w młodym zespole**”
- możliwość **rozwoju zawodowego**, czyli pakiet szkoleń, możliwości awansu
- **narzędzia do pracy** jak np.: samochód, telefon komórkowy
- pakiet **świadczeń socjalnych**

PODSUMOWANIE

Wobec opisanych wyżej charakterystyk rynku pracy regionu łódzkiego sformułować można następujące uwagi podsumowujące:

- Bezrobocie w regionie obejmowało w końcu grudnia 2013 roku 151,6 tys. osób, co stanowiło 14,1% ogółu ludności czynnej zawodowo (w kraju: 13,4%). Taki poziom wskaźnika plasuje łódzkie – podobnie jak w poprzednim roku - na 7 pozycji wśród ogółu województw w kraju.
- Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w województwie łódzkim w końcu grudnia 2013 roku prawo do zasiłku posiadało 13,1%. Odsetek ten zmniejszył się na przestrzeni ostatniego roku o 3,1 punktu procentowego.
- Udział osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy w ogólnej liczbie zarejestrowanych w województwie łódzkim bezrobotnych wynosił w końcu grudnia 2013 r. 41,1% i w ciągu ostatniego roku wzrósł o 4 punkty procentowe. Spadł natomiast udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez okres krótszy niż 6 miesięcy (z 43,8% w końcu grudnia 2012 r. do 39,3% w końcu grudnia 2013 r. – czyli o 4,5 punktu procentowego).
- Zgodnie z ustawową definicją, długotrwale bezrobotny to osoba pozostająca w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez ponad 12 miesięcy w okresie dwóch lat. Spośród 151,6 tys. bezrobotnych znajdujących się w rejestrach urzędów pracy na terenie województwa łódzkiego w końcu 2013 roku, 84,4 tys. to osoby długotrwale bezrobotne. Ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w województwie łódzkim wynosił w grudniu 2013 r. 55,7% i w ciągu ostatniego roku wzrósł o 4,7 punktu procentowego a na przestrzeni dwóch lat o 6,1 punktu procentowego.
- Szczególnie zagrożone dezaktualizacją kwalifikacji zawodowych a tym samym znacznie utrudnionym powrotem do zatrudnienia, są jednak osoby pozostające bez pracy bez przerwy powyżej 24 m-cy. W rejestrach bezrobocia w województwie łódzkim w końcu 2013 roku pozostawało 32,3 tys. takich osób, tj. 21,3% ogółu bezrobotnych w rejestrach. Większość posiadała wykształcenie co najwyżej gimnazjalne bądź zasadnicze zawodowe (64,4%). Niestety zarówno liczba pozostających bez pracy powyżej 24 m-cy, jak i udział tej grupy w ogólnej puli bezrobocia ma tendencję wzrostową. Między końcem roku 2012 a końcem roku 2013 wzrost ten dotyczył 4,8 tys. osób, przy czym wskaźnik udziału omawianej grupy wśród bezrobotnych ogółem wzrósł o 0,8 punktu procentowego. Długotrwale bezrobotni w przeważającej mierze nie posiadają prawa do zasiłku.
- Najliczniejsze kategorie w strukturze wiekowej bezrobotnych w regionie łódzkim stanowiły w końcu grudnia 2013 r. osoby w wieku od 25 do 34 lat (26,6% ogółu bezrobotnych) oraz osoby z dwóch kolejnych grup wiekowych: 35-44 lata (21,1%) i 45-54 lata (19,7%).

- Po kilku latach utrzymywania się nieznacznej tendencji wzrostowej, w roku 2013 obserwować można było spadek liczebności bezrobotnych w wieku do 25 roku życia względem poprzedniego roku: z 26,2 tys. do 24,5 tys. (czyli o 6,4%). Także wskaźnik udziału tej najmłodszej grupy wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych miał w województwie łódzkim tendencję spadkową. Analizując strukturę tej grupy należy zauważyć, iż jest ona niemal doskonale równomierna pod względem rozkładu płci (50,2% mężczyzn; 49,8% kobiet). Blisko co drugi młody bezrobotny (46%) nie posiada kwalifikacji zawodowych, większość (blisko 66%) nie ma doświadczenia zawodowego, natomiast 44,7% legitymuje się wykształceniem niższym niż średnie. Analizując powyższe można wysnuć wniosek, iż młodzi ludzie są niedostatecznie przygotowani do wejścia na rynek pracy i funkcjonowania na nim.
- W końcu grudnia 2013 r. bez pracy pozostawało 24,5 tys. osób w wieku 18 - 24 lat. Stanowiło to 16,2% ogółu bezrobotnych w województwie łódzkim. Liczebność omawianej kategorii wiekowej spadła o 1,7 tys. osób w stosunku do końca grudnia 2012 r. oraz o 1,1 tys. osób w stosunku do końca grudnia 2011 r. Wskaźnik udziału najmłodszej grupy wiekowej w statystykach bezrobocia spadł o 1,2 punktu procentowego na przestrzeni ostatniego roku oraz o 2,3 punktu procentowego na przestrzeni ostatnich dwóch lat.
- Liczba osób, które ukończyły szkołę wyższą, ale nie ukończyły 27 roku życia wyniosła w końcu grudnia 2013 r. 1,8 tys. (1,2% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w tym momencie w województwie). Wobec danych z końca 2012 roku było ich mniej o 148 (udział tej kategorii w generalnej strukturze bezrobocia w województwie spadł o 0,1 punktu procentowego w odniesieniu do roku 2012).
- Przybywa bezrobotnych powyżej 50 roku życia – w końcu 2013 r. ich liczba w rejestrach bezrobocia wynosiła 41,5 tys. W porównaniu z końcem 2012 oraz 2011 roku oznacza to wzrost odpowiednio o: 1,6 tys. i 5,4 tys. osób. Obok bezwzględnej liczby bezrobotnych „po pięćdziesiątce” wzrasta także udział tej kategorii w bezrobociu rejestrowanym w województwie łódzkim: o 1,4 punktu procentowego na przestrzeni dwóch ostatnich lat. Jednocześnie wzrasta liczba bezrobotnych w wieku pięćdziesiąt lat i starszych, wyrejestrowanych z powodu podjęcia pracy.
- W porównaniu z wcześniejszymi latami, w grupie bezrobotnych którzy ukończyli 50 lat spada udział osób z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym na rzecz wzrostu odsetka osób reprezentujących niemal wszystkie inne poziomy wykształcenia: zasadnicze zawodowe, policealne i średnie zawodowe oraz wyższe.
- Analiza struktury bezrobocia według stażu pracy w województwie łódzkim ujawnia (w końcu grudnia 2013 r.) łącznie blisko 52% udział osób ze stażem nie dłuższym niż 5 lat, w skali całego

kraju udział osób z niewielkim bądź żadnym doświadczeniem zawodowym wśród bezrobotnych był jednak jeszcze wyższy (ponad 56%).

- Struktura populacji bezrobotnych województwa łódzkiego analizowana według wykształcenia ujawnia, na podstawie danych z końca grudnia 2013 roku, ponad 57 procentowy udział osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym. Bardziej niepokojącym jest jednak wzrastający sukcesywnie (z 10,5% w końcu grudnia 2011 r. do 10,9% w końcu grudnia 2013 r.) odsetek osób legitymujących się wykształceniem wyższym.
- Najliczniejszą kategorię napływu bezrobotnych według ostatniego miejsca pracy stanowiły w 2013 r. osoby zwalniane z sekcji określonej w PKD jako: „*Działalność niezidentyfikowana*” (20,1%; 29,0 tys. osób) oraz „*Przetwórstwo przemysłowe*” (19,1%; 27,6 tys. osób). Natomiast Sekcja określona jako „*Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca*” okazało się tą, w której zaobserwowano najbardziej dynamiczny przyrost liczby ofert pracy (w 2013 r. był to wzrost o 8,9 tys. zgłoszonych ofert, tj. o 17,1% - względem 2012 r.). Znaczący (o 8,2 tys.; 15,6%) był zaobserwowany przyrost ofert zgłoszonych przez pracodawców z sekcji PKD „*Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*”.
- Najliczniejszą kategorię w strukturze zawodowej bezrobotnych regionu łódzkiego (37,0 tys. osób; 24,4% całkowitej liczby bezrobotnych wg stanu z 31 grudnia 2013 r.) stanowiły osoby zaklasyfikowane do grupy wielkiej „*Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*”. Grupa ta od lat zajmuje pozycję dominującą w hierarchii udziałów poszczególnych kategorii omawianej struktury.
- W rankingu ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy w 2013 roku dominowały zawody reprezentowane licznie również w rejestrach bezrobocia. Podobnie jak w latach ubiegłych w dyspozycji urzędów pracy pozostawało wiele ofert pracy skierowanych do osób z zawodem robotnik gospodarczy, technik prac biurowych, sprzedawca czy szwaczka. Dość dużym zainteresowaniem pracodawców zgłaszających swoje oferty do urzędów pracy naszego województwa w 2013 r. cieszyły się zawody wymagające raczej prostych umiejętności. I tym razem na liście poszukiwanych zawodów znalazł się magazynier, sprzątaczką biurową, telemarketer, robotnik budowlany, pakowacz czy pomoc kuchenna. Nie zabrakło też rzemieślników: murarza, stolarza, kucharza czy fryzjera. W 2013 r. poszukiwani byli również kierowcy samochodu ciężarowego oraz kierowcy operatorzy wózków jezdniowych. Dość duża pula ofert skierowana była także do osób posiadających zawód przedstawiciela handlowego.
- W ofertach pracy zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy raczej trudno doszukać się zwiększonego zapotrzebowania na pracowników z wykształceniem wyższym. Wolne miejsca pracy dla specjalistów nie są rzadkością, jednak ich występowanie nie może równać się z dużo większym zapotrzebowaniem na pracowników o niższych kwalifikacjach.

- Zawodem, który bije wszelkie rekordy popularności wśród ofert pracy dla mieszkańców naszego województwa zamieszczanych w Internecie, jest przedstawiciel handlowy – niemal 7% ofert dotyczyło tego właśnie zawodu⁴⁶. Zawody zajmujące kolejne pozycje w rankingu w ostatnim pomiarze cieszyły się już mniejszą popularnością. I tak, co najmniej 4% wszystkich ofert stanowiły oferty skierowane do szwaczek, a 3% do doradców klienta oraz programistów aplikacji. Kolejne zawody w hierarchii popularności mierzonej odsetkiem ofert to: księgowi, kierowcy samochodów ciężarowych, specjaliści do spraw sprzedaży, opiekunowie osób starszych, pracownicy centrum obsługi telefonicznej (call center), kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania, konsultanci/agenci sprzedaży bezpośredniej, konsultanci do spraw systemów teleinformatycznych, sprzedawcy w branży przemysłowej oraz kierownicy działów sprzedaży.
- Za pośrednictwem łódzkiej prasy pracodawcy poszukiwali w 2013 r. najczęściej: szwaczek, pracowników na stanowiska związane z handlem (sprzedawców, handlowców, przedstawicieli handlowych), kierowców, fryzjerów i mechaników.
- Liczba bezrobotnych kobiet w województwie łódzkim osiągnęła w końcu grudnia 2013 roku 74,0 tys. – o 1,5 tys. więcej niż w roku poprzednim i o 2,8 tys. więcej niż w końcu 2011 r. Jednak wskaźnik udziału kobiet w całkowitej liczbie osób pozostających bez pracy spadł na przestrzeni ostatniego roku o 0,8 punktu procentowego (z 49,6% do 48,8%). Pokazuje to, iż w ostatnim czasie odwróciły się proporcje udziału obu płci w statystykach bezrobocia w Łódzkiem: tzn. zarówno w 2012 r., jak i w 2013 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych przeważali mężczyźni.
- Zdecydowana większość osób niepełnosprawnych w województwie łódzkim - podobnie jak w całym kraju - pozostaje poza rynkiem pracy (według danych BAEL - współczynnik aktywności zawodowej oraz wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest ponad trzykrotnie niższy niż ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej, natomiast stopa bezrobocia o ponad połowę wyższa). Bardzo małej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych towarzyszy często niska aktywność w poszukiwaniu pracy a nawet niechęć do jej podjęcia. W rejestrach powiatowych urzędów pracy na terenie kraju w końcu 2013 roku znajdowało się łącznie ponad 135 tys. osób niepełnosprawnych – posiadających status bezrobotnych lub poszukujących pracy. Było to 6,2% wszystkich osób znajdujących się w tym czasie w rejestrach PUP. Biorąc pod uwagę wartość powyższego wskaźnika, Łódzkie zajmuje drugą (tuż po lubuskim) pozycję wśród województw w kraju - 8,4%. Również ze względu na liczbę osób niepełnosprawnych deklarujących w urzędach pracy chęć podjęcia zatrudnienia, województwo łódzkie zajmuje 2 miejsce (po śląskim) w kolei najliczniej reprezentowanych.

⁴⁶ <http://obserwatorium.wup.lodz.pl/index.php/analiza-tresci> „Analiza treści ofert pracy dla mieszkańców województwa łódzkiego zamieszczonych w Internecie”

- Osoby niepełnosprawne, które na przestrzeni 2013 roku zarejestrowały się jako bezrobotne lub poszukujące pracy w urzędach pracy woj. łódzkiego, to: najczęściej osoby zamieszkałe w mieście (78,8% rocznego napływu niepełnosprawnych – spadek wartości wskaźnika w porównaniu z rokiem 2012); często osoby „po pięćdziesiątce” (49,4% - wzrost o 1,8 p.p.); zdecydowanie rzadziej osoby młode do 25 roku życia (6,8%); w większości przypadków osoby poprzednio pracujące (91,5% - w porównaniu z końcem 2012 r. wzrost o 1,3 punktu procentowego); zbyt często osoby bez kwalifikacji zawodowych (29,3% - z optymistycznym spadkiem wartości wskaźnika).

Roczny napływ niepełnosprawnych do rejestrów powiatowych urzędów pracy dotyczył łącznie 14.123 osób i był niższy od napływu w 2012 roku o 359 osób.

- Znacząco rosła w województwie łódzkim liczba tych spośród zarejestrowanych bezrobotnych, którzy nie posiadali żadnych kwalifikacji zawodowych. Wzrost ten najbardziej widoczny był między końcem 2011 a 2012 r. – kiedy to omawiana kategoria bezrobotnych powiększyła swoją liczebność o 4,5% (z 46,3 tys. osób do 48,3 tys. osób). Rok 2013 zakończył się kolejnym, jednak już nieco mniejszym wzrostem liczby bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (o 2,0% do poziomu 49,3 tys. osób). Zdecydowana większość bezrobotnych nieposiadających kwalifikacji zawodowych legitymowała się wykształceniem gimnazjalnym i niższym: 67,9% w końcu 2013 r. (spadek 0,3 p.p. w porównaniu z końcem roku 2012).

Dokonane wyżej analizy zjawiska bezrobocia należy uznać za niepełne bez równoczesnego przeanalizowania możliwości zatrudnienia, jakie daje regionalny rynek pracy województwa łódzkiego. Warto przyjrzeć się temu, jak zmieniała się liczba działających przedsiębiorstw przypadających na 1000 mieszkańców w Polsce oraz w województwie łódzkim w latach: 2011 oraz 2012. W roku 2011 na 1000 mieszkańców przypadało:

- w województwie łódzkim: 47,1 działających przedsiębiorstw
- w Polsce: 46,3 działających przedsiębiorstw

Natomiast w roku 2012 na 1000 mieszkańców przypadało:

- w województwie łódzkim: 48,1 działających przedsiębiorstw
- w Polsce: 46,6 działających przedsiębiorstw

Jak widać, wartość analizowanego wskaźnika była w latach 2011 – 2012 wyższa w województwie łódzkim aniżeli w całym kraju. Co więcej, przyrost jego wartości był wyraźnie większy w województwie łódzkim (+1,0) niż w kraju (+0,3).

Wśród pozytywnych cech regionalnego rynku pracy warto także wskazać, iż ze względu na wysokość wskaźnika zatrudnienia wśród osób w wieku 18-64 lata województwo łódzkie zajmuje trzecie miejsce w kraju, licząc od najwyższego.

TABLICA 1. Wybrane kategorie bezrobocia w województwie łódzkim i w kraju

Wyszczególnienie		Bezrobotni ogółem	w tym:				
			kobiety	uprawnieni do zasiłku	zamieszkali na wsi	niepełno- sprawni	
wg stanu na 31.12.2011 roku							
Województwo łódzkie		138 652	71 116	23 058	46 382	10 269	
Kraj		1 982 676	1 060 204	326 471	874 488	104 663	
Wskaźniki procentowe	1*	Województwo łódzkie	100%	51,3%	16,6%	33,5%	7,4%
		Kraj	100%	53,5%	16,5%	44,1%	5,3%
	województwo:kraj	7,0%	6,7%	7,1%	5,3%	9,8%	
wg stanu na 31.12.2012 roku							
Województwo łódzkie		151 036	74 865	24 470	50 696	10 782	
Kraj		2 136 815	1 099 186	358 250	938 975	111 521	
Wskaźniki procentowe	1*	Województwo łódzkie	100%	49,6%	16,2%	33,6%	7,1%
		Kraj	100%	51,4%	16,8%	43,9%	5,2%
	województwo:kraj	7,1%	6,8%	6,8%	5,4%	9,7%	
wg stanu na 31.12.2013 roku							
Województwo łódzkie		151 626	73 963	19 858	51 141	11 001	
Kraj		2 157 883	1 099 456	297 778	954 830	116 354	
Wskaźniki procentowe	1*	Województwo łódzkie	100%	48,8%	13,1%	33,7%	7,3%
		Kraj	100%	51,0%	13,8%	44,2%	5,4%
	województwo:kraj	7,0%	6,7%	6,7%	5,4%	9,5%	
Wskaźniki wzrostu	łódzkie	2013:2012	100,4%	98,8%	81,2%	100,9%	102,0%
		2013:2011	109,4%	104,0%	86,1%	110,3%	107,1%
	Kraj	2013:2012	101,0%	100,0%	83,1%	101,7%	104,3%
		2013:2011	108,8%	103,7%	91,2%	109,2%	111,2%

* wskaźnik udziału poszczególnych kategorii w liczbie bezrobotnych ogółem

TABLICA 2. Bezrobotni wg wieku w województwie łódzkim i w kraju

Wyszczególnienie	Województwo łódzkie	Kraj	Wskaźniki procentowe		
			1*		województwo: kraj
			Województwo	Kraj	
Bezrobotni ogółem w końcu 2011 roku	138 652	1 982 676	100,0%	100,0%	7,0%
<i>według wieku</i>					
18-24 lata	25 611	416 077	18,5%	21,0%	6,2%
25-34 lata	38 016	581 883	27,4%	29,3%	6,5%
35-44 lata	26 832	373 406	19,4%	18,8%	7,2%
45-54 lata	29 195	385 315	21,1%	19,4%	7,6%
55-59 lat	14 966	179 498	10,8%	9,1%	8,3%
60 lat i więcej	4 032	46 497	2,9%	2,3%	8,7%
Bezrobotni ogółem w końcu 2012 roku	151 036	2 136 815	100,0%	100,0%	7,1%
<i>według wieku</i>					
18-24 lata	26 197	424 227	17,3%	19,9%	6,2%
25-34 lata	41 505	627 469	27,5%	29,4%	6,6%
35-44 lata	30 364	418 101	20,1%	19,6%	7,3%
45-54 lata	30 395	400 354	20,1%	18,7%	7,6%
55-59 lat	17 426	207 169	11,5%	9,7%	8,4%
60 lat i więcej	5 149	59 495	3,4%	2,8%	8,7%
Bezrobotni ogółem w końcu 2013 roku	151 626	2 157 883	100,0%	100,0%	7,0%
<i>według wieku</i>					
18-24 lata	24 526	401 037	16,2%	18,6%	6,1%
25-34 lata	40 335	613 563	26,6%	28,4%	6,6%
35-44 lata	31 932	435 364	21,1%	20,2%	7,3%
45-54 lata	29 872	403 014	19,7%	18,7%	7,4%
55-59 lat	18 801	231 861	12,4%	10,7%	8,1%
60 lat i więcej	6 160	73 044	4,1%	3,4%	8,4%
Wskaźniki wzrostu (2013r./2012r.)					
18-24 lata	93,6%	94,5%			
25-34 lata	97,2%	97,8%			
35-44 lata	105,2%	104,1%			
45-54 lata	98,3%	100,7%			
55-59 lat	107,9%	111,9%			
60 lat i więcej	119,6%	122,8%			
Wskaźniki wzrostu (2013r./2011r.)					
18-24 lata	95,8%	96,4%			
25-34 lata	106,1%	105,4%			
35-44 lata	119,0%	116,6%			
45-54 lata	102,3%	104,6%			
55-59 lat	125,6%	129,2%			
60 lat i więcej	152,8%	157,1%			

* wskaźnik udziału poszczególnych elementów struktury w liczbie bezrobotnych ogółem

TABLICA 3. Bezrobotni wg wykształcenia w województwie łódzkim i w kraju

Wyszczególnienie	Województwo łódzkie	Kraj	Wskaźniki procentowe		
			1*		województwo: kraj
			Województwo	Kraj	
Bezrobotni ogółem w końcu 2011 roku	138 652	1 982 676	100,0%	100,0%	7,0%
<i>według wykształcenia</i>					
wyższe	14 530	225 832	10,5%	11,4%	6,4%
policealne i śr. zawod.	28 618	440 693	20,6%	22,2%	6,5%
średnie ogólne	16 201	214 463	11,7%	10,8%	7,6%
zasadnicze zawodowe	35 262	555 826	25,4%	28,0%	6,3%
gimnazjalne i poniżej	44 041	545 862	31,8%	27,5%	8,1%
Bezrobotni ogółem w końcu 2012 roku	151 036	2 136 815	100,0%	100,0%	7,1%
<i>według wykształcenia</i>					
wyższe	16 188	250 989	10,7%	11,7%	6,4%
policealne i śr. zawod.	31 074	472 460	20,6%	22,1%	6,6%
średnie ogólne	17 184	226 270	11,4%	10,6%	7,6%
zasadnicze zawodowe	38 542	603 912	25,5%	28,3%	6,4%
gimnazjalne i poniżej	48 048	583 184	31,8%	27,3%	8,2%
Bezrobotni ogółem w końcu 2013 roku	151 626	2 157 883	100,0%	100,0%	7,0%
<i>według wykształcenia</i>					
wyższe	16 515	258 815	10,9%	12,0%	6,4%
policealne i śr. zawod.	31 003	476 074	20,4%	22,1%	6,5%
średnie ogólne	17 223	228 802	11,4%	10,6%	7,5%
zasadnicze zawodowe	38 386	605 664	25,3%	28,1%	6,3%
gimnazjalne i poniżej	48 499	588 528	32,0%	27,3%	8,2%
Wskaźniki wzrostu (2013r./2012r.)					
wyższe	102,0%	103,1%			
policealne i śr. zawod.	99,8%	100,8%			
średnie ogólne	100,2%	101,1%			
zasadnicze zawodowe	99,6%	100,3%			
gimnazjalne i poniżej	100,9%	100,9%			
Wskaźniki wzrostu (2013r./2011r.)					
wyższe	113,7%	114,6%			
policealne i śr. zawod.	108,3%	108,0%			
średnie ogólne	106,3%	106,7%			
zasadnicze zawodowe	108,9%	109,0%			
gimnazjalne i poniżej	110,1%	107,8%			

* wskaźnik udziału poszczególnych elementów struktury w liczbie bezrobotnych ogółem

TABLICA 4. Bezrobotni wg stażu pracy w województwie łódzkim i w kraju

Wyszczególnienie	Województwo łódzkie	Kraj	Wskaźniki procentowe		
			1*		województwo: kraj
			Województwo	Kraj	
Bezrobotni ogółem w końcu 2011 roku	138 652	1 982 676	100,0%	100,0%	7,0%
<i>według stażu pracy</i>					
do 1 roku	21 829	306 589	15,7%	15,5%	7,1%
1-5 lat	30 043	446 427	21,7%	22,5%	6,7%
5-10 lat	19 748	268 331	14,2%	13,5%	7,4%
10-20 lat	22 177	291 948	16,0%	14,7%	7,6%
20-30 lat	17 847	207 362	12,9%	10,5%	8,6%
30 lat i więcej	5 779	67 650	4,2%	3,4%	8,5%
bez stażu	21 229	394 369	15,3%	19,9%	5,4%
Bezrobotni ogółem w końcu 2012 roku	151 036	2 136 815	100,0%	100,0%	7,1%
<i>według stażu pracy</i>					
do 1 roku	23 542	328 994	15,6%	15,4%	7,2%
1-5 lat	33 132	488 961	21,9%	22,9%	6,8%
5-10 lat	22 438	300 420	14,9%	14,1%	7,5%
10-20 lat	24 027	315 897	15,9%	14,8%	7,6%
20-30 lat	19 110	223 221	12,7%	10,4%	8,6%
30 lat i więcej	7 008	82 349	4,6%	3,9%	8,5%
bez stażu	21 779	396 973	14,4%	18,6%	5,5%
Bezrobotni ogółem w końcu 2013 roku	151 626	2 157 883	100,0%	100,0%	7,0%
<i>według stażu pracy</i>					
do 1 roku	24 180	343 806	15,9%	15,9%	7,0%
1-5 lat	32 374	477 792	21,4%	22,1%	6,8%
5-10 lat	22 861	305 352	15,1%	14,2%	7,5%
10-20 lat	24 708	323 341	16,3%	15,0%	7,6%
20-30 lat	19 103	229 410	12,6%	10,6%	8,3%
30 lat i więcej	6 717	85 022	4,4%	3,9%	7,9%
bez stażu	21 683	393 160	14,3%	18,2%	5,5%
Wskaźniki wzrostu (2013r./2012r.)					
do 1 roku	102,7%	104,5%			
1-5 lat	97,7%	97,7%			
5-10 lat	101,9%	101,6%			
10-20 lat	102,8%	102,4%			
20-30 lat	100,0%	102,8%			
30 lat i więcej	95,8%	103,2%			
bez stażu	99,6%	99,0%			
Wskaźniki wzrostu (2013r./2011r.)					
do 1 roku	110,8%	112,1%			
1-5 lat	107,8%	107,0%			
5-10 lat	115,8%	113,8%			
10-20 lat	111,4%	110,8%			
20-30 lat	107,0%	110,6%			
30 lat i więcej	116,2%	125,7%			
bez stażu	102,1%	99,7%			

* wskaźnik udziału poszczególnych elementów struktury w liczbie bezrobotnych ogółem

**TABLICA 5. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy
w województwie łódzkim i w kraju**

Wyszczególnienie	Województwo łódzkie	Kraj	Wskaźniki procentowe		
			1*		województwo: kraj
			Województwo	Kraj	
Bezrobotni ogółem w końcu 2011 roku	138 652	1 982 676	100,0%	100,0%	7,0%
<i>według czasu pozostawania bez pracy</i>					
do miesiąca	12 505	187 291	9,0%	9,4%	6,7%
1-3 miesiące	25 489	387 610	18,4%	19,5%	6,6%
3-6 miesięcy	24 108	347 801	17,4%	17,5%	6,9%
6-12 miesięcy	27 907	374 737	20,1%	18,9%	7,4%
12-24 miesiące	27 749	381 817	20,0%	19,3%	7,3%
powyżej 24 miesięcy	20 894	303 420	15,1%	15,3%	6,9%
Bezrobotni ogółem w końcu 2012 roku	151 036	2 136 815	100,0%	100,0%	7,1%
<i>według czasu pozostawania bez pracy</i>					
do miesiąca	14 052	206 190	9,3%	9,6%	6,8%
1-3 miesiące	27 226	420 427	18,0%	19,7%	6,5%
3-6 miesięcy	24 887	367 396	16,5%	17,2%	6,8%
6-12 miesięcy	28 917	385 563	19,1%	18,0%	7,5%
12-24 miesiące	28 384	376 490	18,8%	17,6%	7,5%
powyżej 24 miesięcy	27 570	380 749	18,3%	17,8%	7,2%
Bezrobotni ogółem w końcu 2013 roku	151 626	2 157 883	100,0%	100,0%	7,0%
<i>według czasu pozostawania bez pracy</i>					
do miesiąca	12 208	190 263	8,1%	8,8%	6,4%
1-3 miesiące	23 946	371 797	15,8%	17,2%	6,4%
3-6 miesięcy	23 501	361 778	15,5%	16,8%	6,5%
6-12 miesięcy	29 736	406 965	19,6%	18,9%	7,3%
12-24 miesiące	29 899	397 697	19,7%	18,4%	7,5%
powyżej 24 miesięcy	32 336	429 383	21,3%	19,9%	7,5%
Wskaźniki wzrostu (2013r./2012r.)					
do miesiąca	86,9%	92,3%			
1-3 miesiące	88,0%	88,4%			
3-6 miesięcy	94,4%	98,5%			
6-12 miesięcy	102,8%	105,6%			
12-24 miesiące	105,3%	105,6%			
powyżej 24 miesięcy	117,3%	112,8%			
Wskaźniki wzrostu (2013r./2011r.)					
do miesiąca	97,6%	101,6%			
1-3 miesiące	93,9%	95,9%			
3-6 miesięcy	97,5%	104,0%			
6-12 miesięcy	106,6%	108,6%			
12-24 miesiące	107,7%	104,2%			
powyżej 24 miesięcy	154,8%	141,5%			

* wskaźnik udziału poszczególnych elementów struktury w liczbie bezrobotnych ogółem

TABLICA 6. KLASYFIKACJA WOJEWÓDZTW - wg STOPY BEZROBOCIA W LATACH 2011 - 2013

Województwa	31.12.2013			31.12.2012			31.12.2011		
	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	miejsce wartości stopy bezrobocia licząc od najniższej	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	miejsce wartości stopy bezrobocia licząc od najniższej	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	miejsce wartości stopy bezrobocia licząc od najniższej
POLSKA	2 157 883	13,4		2 136 815	13,4		1 982 676	12,5	
Dolnośląskie	153 558	13,2	5	157 369	13,5	6	143 575	12,4	5
Kujawsko - pomorskie	150 145	18,1	15	148 839	17,9	14	139 622	17,0	14
Lubelskie	134 042	14,4	9	131 125	14,1	8	122 441	13,2	8
Lubuskie	59 805	15,7	11	60 614	15,8	11	59 134	15,4	12
Łódzkie	151 626	14,1	7	151 036	14,0	7	138 652	12,9	7
Małopolskie	164 434	11,6	4	161 161	11,5	4	145 094	10,5	4
Mazowieckie	283 196	11,0	2	271 927	10,8	2	246 739	9,8	2
Opolskie	51 636	14,3	8	51 775	14,2	9	48 029	13,3	9
Podkarpackie	154 216	16,4	12	153 807	16,3	13	146 208	15,5	13
Podlaskie	70 889	15,1	10	68 705	14,6	10	65 920	14,1	10
Pomorskie	114 148	13,3	6	114 644	13,4	5	106 667	12,5	6
Śląskie	208 296	11,2	3	205 459	11,1	3	186 187	10,2	3
Świętokrzyskie	90 124	16,5	13	86 708	15,8	11	83 217	15,2	11
Warmińsko - mazurskie	115 873	21,7	16	113 223	21,2	16	107 333	20,2	16
Wielkopolskie	144 832	9,6	1	147 902	9,9	1	134 954	9,1	1
Zachodniopomorskie	111 063	18,0	14	112 521	18,1	15	108 904	17,6	15

stopa bezrobocia za 2010 i 2011 r. skorygowane przez GUS

TABLICA 7. STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień	grudzień	grudzień	Wzrost /spadek 2013:2012		Wzrost /spadek 2013:2011	
	2011	2012	2013	w l. bezwzgl.	w %	w l. bezwzgl.	w %
Ogółem	138 652	151 036	151 626	590	100,4%	12 974	109,4%
z tego:							
- osoby poprzednio pracujące	117 423	129 257	129 943	686	100,5%	12 520	110,7%
w tym:							
zwolnione z przyczyn dot. zakł. pracy	6 282	8 541	9 544	1 003	111,7%	3 262	151,9%
- osoby dotychczas nie pracujące	21 229	21 779	21 683	-96	99,6%	454	102,1%
Kobiety	71 116	74 865	73 963	-902	98,8%	2 847	104,0%
z tego:							
- osoby poprzednio pracujące	58 844	62 897	62 326	-571	99,1%	3 482	105,9%
w tym:							
zwolnione z przyczyn dot. zakł. pracy	3 656	4 870	5 212	342	107,0%	1 556	142,6%
- osoby dotychczas nie pracujące	12 272	11 968	11 637	-331	97,2%	-635	94,8%
Mężczyźni	67 536	76 171	77 663	1 492	102,0%	10 127	115,0%
z tego:							
- osoby poprzednio pracujące	58 579	66 360	67 617	1 257	101,9%	9 038	115,4%
w tym:							
zwolnione z przyczyn dot. zakł. pracy	2 626	3 671	4 332	661	118,0%	1 706	165,0%
- osoby dotychczas nie pracujące	8 957	9 811	10 046	235	102,4%	1 089	112,2%

**TABLICA 8. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ORAZ STOPA BEZROBOCIA
WEDŁUG POWIATÓW** Stan w końcu okresu

POWIATOWE URZĘDY PRACY	Bezrobotni zarejestrowani					Stopa bezrobocia w % (wskaźnik liczby bezrobotnych do liczby czynnych zawod.)				
	grudzień 2011	grudzień 2012	grudzień 2013	wzrost/spadek		grudzień 2011	grudzień 2012	grudzień 2013	wzrost/spadek	
				2013:2012	2013:2011				2013:2012	2013:2011
Województwo łódzkie	138 652	151 036	151 626	100,4%	109,4%	12,9	14,0	14,1	0,1	1,2
Łódź	37 029	40 987	42 180	102,9%	113,9%	11,0	12,0	12,3	0,3	1,3
Łódź-Wschód	3 027	3 391	3 475	102,5%	114,8%	11,3	12,6	12,8	0,2	1,5
Brzeziny	1 793	1 894	1 828	96,5%	102,0%	15,3	16,2	15,7	-0,5	0,4
Pabianice	7 587	8 020	7 552	94,2%	99,5%	16,5	17,5	16,6	-0,9	0,1
Zgierz	10 408	11 700	11 487	98,2%	110,4%	16,8	18,8	18,5	-0,3	1,7
Łęczyca	3 098	3 313	3 567	107,7%	115,1%	14,3	15,3	16,2	0,9	1,9
Piotrków Trybunalski	8 158	8 936	8 929	99,9%	109,5%	11,5 i 12,8	13,1 i 13,6	12,9 i 13,7	-0,2 i 0,1	1,4 i 0,9
Bełchatów	6 740	7 386	7 576	102,6%	112,4%	11,9	13,2	13,4	0,2	1,5
Opoczno	5 025	5 430	5 350	98,5%	106,5%	15,9	17,3	17,1	-0,2	1,2
Pajęczno	2 611	3 019	2 861	94,8%	109,6%	12,8	14,4	13,8	-0,6	1,0
Radomsko	6 980	7 562	7 309	96,7%	104,7%	15,8	16,8	16,3	-0,5	0,5
Tomaszów Mazowiecki	8 109	8 641	8 322	96,3%	102,6%	17,3	18,5	17,9	-0,6	0,6
Sieradz	6 934	7 076	7 378	104,3%	106,4%	13,2	13,4	13,9	0,5	0,7
Wieluń	3 763	4 232	4 294	101,5%	114,1%	11,1	12,6	12,8	0,2	1,7
Zduńska Wola	3 790	4 196	4 327	103,1%	114,2%	13,8	15,6	16,0	0,4	2,2
Poddębice	2 484	2 714	2 699	99,4%	108,7%	14,4	15,7	15,6	-0,1	1,2
Łask	3 568	3 779	3 769	99,7%	105,6%	17,3	18,6	18,6	0,0	1,3
Wieruszów	2 115	2 092	2 014	96,3%	95,2%	11,6	11,4	11,0	-0,4	-0,6
Skierniewice	3 283	3 791	3 650	96,3%	111,2%	10,7 i 8,1	12,5 i 9,1	11,9 i 9,0	-0,6 i -0,1	1,2 i 0,9
Łowicz	3 048	3 594	3 589	99,9%	117,7%	9,3	10,8	10,7	-0,1	1,4
Rawa Mazowiecka	1 800	1 951	1 998	102,4%	111,0%	8,5	9,2	9,4	0,2	0,9
Kutno	7 302	7 332	7 472	101,9%	102,3%	17,3	17,6	17,8	0,2	0,5

UWAGA: w odniesieniu do grudnia 2011 i 2012 podano wartości stopy skorygowane przez GUS

w przypadku Piotrkowa Tryb. i Skierniewic podano stopy w kolejności: dla powiatu grodzkiego i ziemskiego

TABLICA 9. WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
	w liczbach bezwzględnych					
Bezrobotni zarejestrowani	138 652	71 116	151 036	74 865	151 626	73 963
w tym:						
niepełnosprawni	10 269	4 860	10 782	5 041	11 001	5 107
zamieszkali na wsi	46 382	23 756	50 696	25 004	51 141	24 843
w tym:						
posiadający gospodarstwo rolne	5 164	2 672	5 844	2 914	6 028	3 007
	w odsetkach					
Bezrobotni zarejestrowani	100%	100%	100%	100%	100%	100%
w tym:						
niepełnosprawni	7,4%	6,8%	7,1%	6,7%	7,3%	6,9%
zamieszkali na wsi	33,5%	33,4%	33,6%	33,4%	33,7%	33,6%
w tym:						
posiadający gospodarstwo rolne	3,7%	3,8%	3,9%	3,9%	4,0%	4,1%

TABLICA 10. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI Z PRAWEM DO ZASIŁKU

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Bezrobotni zarejestrowani z prawem do zasiłku	23 058	11 812	24 470	11 919	19 858	9 253
z tego:						
osoby poprzednio pracujące	23 015	11 796	24444	11906	19830	9241
w tym:						
zwolnieni z przycz. dot. zakł. pracy	3 571	2 017	5 286	2 936	4 960	2 612
osoby dotychczas nie pracujące	43	16	26	13	28	12

TABLICA 11. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI "NAPŁYW" I WYREJESTROWANI "ODPŁYW"
w okresie 12 miesięcy 2011, 2012 i 2013 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	12 miesięcy			W odsetkach 12 m-cy 2013	wzrost/spadek			
	2011	2012	2013		2013:2012		2013:2011	
	w liczbach bezwzgl.				w l. bezwzgl.	w %	w l. bezwzgl.	w %
Nowo zarejestrowani bezrobotni "napływ"	169 306	174 484	173 216	100,0%	-1 268	99,3%	3 910	102,3%
z tego rejestrujący się:								
po raz pierwszy	38 935	39 692	36 891	21,3%	-2 801	92,9%	-2 044	94,8%
po raz kolejny	130 371	134 792	136 325	78,7%	1 533	101,1%	5 954	104,6%
w tym powracający do rejestracji:								
po pracach interwencyjnych	732	480	402	0,2%	-78	83,8%	-330	54,9%
po robotach publicznych	1 401	1 042	1 399	0,8%	357	134,3%	-2	99,9%
po stażu	11 580	9 136	13 268	7,7%	4 132	145,2%	1 688	114,6%
po przygotowaniu zawod.	17	0	5	0,00%	5	x	-12	29,4%
po szkoleniu	3 747	5 986	5 718	3,3%	-268	95,5%	1 971	152,6%
Wyrejestrowani bezrobotni "odpływ"	162 271	162 100	172 626	100,0%	10 526	106,5%	10 355	106,4%
w tym z powodu:								
podjęcia pracy, z tego:	79 154	76 639	86 645	50,2%	10 006	113,1%	7 491	109,5%
pracy niesubsydiowanej	71 468	66 875	76 224	44,2%	9 349	114,0%	4 756	106,7%
w tym pracy sezonowej	1 990	1 625	1 642	1,0%	17	101,0%	-348	82,5%
prac interwencyjnych	1 572	1 727	1 739	1,0%	12	100,7%	167	110,6%
robót publicznych	1 970	2 215	2 547	1,5%	332	115,0%	577	129,3%
podjęcia działalności gospodarczej	2 067	3 575	4 034	2,3%	459	112,8%	1 967	195,2%
w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1 777	2 041	1 941	1,1%	-100	95,1%	164	109,2%
inne	300	209	160	0,1%	-49	76,6%	-140	53,3%
nie potwierdzenia gotowości do pracy	41 105	39 851	39 785	23,0%	-66	99,8%	-1 320	96,8%
rozpoczęcia szkolenia lub stażu	10 645	17 399	18 054	10,5%	655	103,8%	7 409	169,6%
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	2 209	3 454	4 213	2,4%	759	122,0%	2 004	190,7%

TABLICA 12. BEZROBOTNI, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ w okresie 12 miesięcy 2011, 2012 i 2013 roku.

WYSZCZEGÓLNIENIE	12 miesięcy			wzrost/spadek			
	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2013:2012		2013:2011	
				w liczbach bezwzgl.	w %	w liczbach bezwzgl.	w %
	w liczbach bezwzględnych						
Ogółem	79 154	76 639	86 645	10 006	113,1%	7 491	109,5%
kobiety	40 332	38 960	43 201	4 241	110,9%	2 869	107,1%
mężczyźni	38 822	37 679	43 444	5 765	115,3%	4 622	111,9%
z tego z ogółu bezrobotnych,							
osoby poprzednio pracujące	69 055	67 825	76 552	8 727	112,9%	7 497	110,9%
w tym:							
zwolnieni z przyczyn dot. z-du pracy	3 582	3 697	5 705	2 008	154,3%	2 123	159,3%
osoby dotychczas nie pracujące	10 099	8 814	10 093	1 279	114,5%	-6	99,9%
	w odsetkach						
Ogółem	100%	100%	100%				
kobiety	51,0%	50,8%	49,9%				
mężczyźni	49,0%	49,2%	50,1%				
z tego z ogółu bezrobotnych,							
osoby poprzednio pracujące	87,2%	88,5%	88,4%				
w tym:							
zwolnieni z przyczyn dot. z-du pracy	4,5%	4,8%	6,6%				
osoby dotychczas nie pracujące	12,8%	11,5%	11,6%				

**TABLICA 13. NAPŁYW I ODPLYW BEZROBOTNYCH ORAZ OSOBY, KTÓRE PODJĘŁY PRACĘ WEDŁUG POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
w okresie 12 miesięcy 2011, 2012 i 2013 roku**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni nowo zarejestrowani ("napływ" w okresie 12 m-cy)					Bezrobotni wyrejestrowani ("odpływ" w okresie 12 m-cy)					W tym osoby, które podjęły pracę (na przestrzeni 12 m-cy)				
	2011 r.	2012 r.	2013 r.	wzrost/spadek		2011 r.	2012 r.	2013 r.	wzrost/spadek		2011 r.	2012 r.	2013 r.	wzrost/spadek	
	w liczbach bezwzględnych			2013/ 2012	2013/ 2011	w liczbach bezwzględnych			2013/ 2012	2013/ 2011	w liczbach bezwzględnych			2013/ 2012	2013/ 2011
Województwo łódzkie	169 306	174 484	173 216	99,3%	102,3%	162 271	162 100	172 626	106,5%	106,4%	79 154	76 639	86 645	113,1%	109,5%
Łódź*	43 573	44 051	43 202	98,1%	99,1%	40 271	40 093	42 009	104,8%	104,3%	19 228	18 586	20 454	110,1%	106,4%
łódzki wschodni	4 643	4 888	5 028	102,9%	108,3%	4 411	4 524	4 944	109,3%	112,1%	2 071	2 041	2 394	117,3%	115,6%
brzeziński	1 984	2 066	2 209	106,9%	111,3%	1 900	1 965	2 275	115,8%	119,7%	974	953	1 112	116,7%	114,2%
pabianicki	9 422	9 464	8 915	94,2%	94,6%	8 559	9 031	9 383	103,9%	109,6%	4 188	4 118	4 606	111,9%	110,0%
zgierski	12 354	12 686	12 270	96,7%	99,3%	11 756	11 394	12 483	109,6%	106,2%	5 989	5 873	6 731	114,6%	112,4%
łęczycki	3 529	3 564	3 642	102,2%	103,2%	3 451	3 349	3 388	101,2%	98,2%	1 582	1 443	1 548	107,3%	97,9%
piotrkowski	10 305	10 657	10 700	100,4%	103,8%	10 150	9 879	10 707	108,4%	105,5%	4 674	4 537	5 503	121,3%	117,7%
bełchatowski	7 704	8 240	8 058	97,8%	104,6%	6 914	7 594	7 868	103,6%	113,8%	3 548	4 004	4 076	101,8%	114,9%
opoczyński	6 738	6 516	6 649	102,0%	98,7%	6 618	6 111	6 729	110,1%	101,7%	3 676	3 271	3 830	117,1%	104,2%
pajęczański	2 911	3 269	3 133	95,8%	107,6%	3 091	2 861	3 291	115,0%	106,5%	1 353	1 382	1 585	114,7%	117,1%
radomszczański	6 890	7 386	7 105	96,2%	103,1%	6 769	6 804	7 358	108,1%	108,7%	3 135	2 927	3 496	119,4%	111,5%
tomaszowski	10 634	11 060	10 905	98,6%	102,5%	10 768	10 528	11 224	106,6%	104,2%	4 988	4 779	5 585	116,9%	112,0%
sieradzki	8 536	8 343	8 700	104,3%	101,9%	8 119	8 201	8 398	102,4%	103,4%	3 249	3 252	3 568	109,7%	109,8%
wieluński	4 572	5 019	4 757	94,8%	104,0%	4 576	4 550	4 695	103,2%	102,6%	2 393	2 345	2 580	110,0%	107,8%
zduńskowolski	5 145	5 275	5 099	96,7%	99,1%	4 968	4 869	4 968	102,0%	100,0%	2 132	2 082	2 271	109,1%	106,5%
poddębicki	2 581	2 918	2 849	97,6%	110,4%	2 342	2 688	2 864	106,5%	122,3%	1 194	1 259	1 530	121,5%	128,1%
łaski	3 549	3 713	3 861	104,0%	108,8%	3 421	3 502	3 871	110,5%	113,2%	1 842	1 622	1 869	115,2%	101,5%
wieruszowski	2 753	2 734	2 546	93,1%	92,5%	2 728	2 757	2 624	95,2%	96,2%	1 324	1 232	1 295	105,1%	97,8%
skierniewicki	4 705	5 455	5 652	103,6%	120,1%	4 519	4 947	5 793	117,1%	128,2%	2 785	2 803	3 401	121,3%	122,1%
łowicki	4 667	4 919	5 162	104,9%	110,6%	4 913	4 373	5 167	118,2%	105,2%	2 535	2 218	2 656	119,7%	104,8%
rawski	2 857	3 050	2 932	96,1%	102,6%	2 855	2 899	2 885	99,5%	101,1%	1 374	1 297	1 411	108,8%	102,7%
kutnowski	9 254	9 211	9 842	106,9%	106,4%	9 172	9 181	9 702	105,7%	105,8%	4 920	4 615	5 144	111,5%	104,6%

TABLICA 14. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.	
	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach
Ogółem	138 652	100,0%	151 036	100,0%	151 626	100,0%
z tego w grupach wieku:						
18-24	25 611	18,5%	26 197	17,3%	24 526	16,2%
25-34	38 016	27,4%	41 505	27,5%	40 335	26,6%
35-44	26 832	19,4%	30 364	20,1%	31 932	21,1%
45-54	29 195	21,1%	30 395	20,1%	29 872	19,7%
55-59	14 966	10,8%	17 426	11,5%	18 801	12,4%
60 lat i więcej	4 032	2,9%	5 149	3,4%	6 160	4,1%

TABLICA 15. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.	
	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach
Ogółem	138 652	100,0%	151 036	100,0%	151 626	100,0%
z tego z wykształceniem:						
wyższym	14 530	10,5%	16 188	10,7%	16 515	10,9%
policealnym i śr. zaw.	28 618	20,6%	31 074	20,6%	31 003	20,4%
śr.ogólnokształcącym	16 201	11,7%	17 184	11,4%	17 223	11,4%
zasadniczym zawod.	35 262	25,4%	38 542	25,5%	38 386	25,3%
gimnazjalne i poniżej	44 041	31,8%	48 048	31,8%	48 499	32,0%

TABLICA 16. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG STAŻU PRACY

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.	
	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach
Ogółem	138 652	100,0%	151 036	100,0%	151 626	100,0%
z tego:						
do 1 roku	21 829	15,7%	23 542	15,6%	24 180	15,9%
1 do 5 lat	30 043	21,7%	33 132	21,9%	32 374	21,4%
5 do 10 lat	19 748	14,2%	22 438	14,9%	22 861	15,1%
10 do 20 lat	22 177	16,0%	24 027	15,9%	24 708	16,3%
20 do 30 lat	17 847	12,9%	19 110	12,7%	19 103	12,6%
30 lat i więcej	5 779	4,2%	7 008	4,6%	6 717	4,4%
bez stażu	21 229	15,3%	21 779	14,4%	21 683	14,3%

TABLICA 17. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU, WYSZTAŁCENIA, STAŻU PRACY
ORAZ CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Czas pozostawania bez pracy w miesiącach					
		od 1	1 do 3	3 do 6	6 do 12	12 do 24	pow. 24
grudzień 2011							
Ogółem	138 652	12 505	25 489	24 108	27 907	27 749	20 894
Wiek w latach							
18-24	25 611	2686	6366	6183	4832	4190	1354
25-34	38 016	3751	7219	6978	8208	7529	4331
35-44	26 832	2320	4604	4246	5544	5812	4306
45-54	29 195	2382	4686	4287	5700	6285	5855
55-59	14 966	1129	2120	1945	2896	3095	3781
60 lat i więcej	4 032	237	494	469	727	838	1267
Wykształcenie							
wyższe	14 530	1426	3121	2995	2859	2670	1459
policealne i śr. zaw.	28 618	2387	5280	5429	5800	5715	4007
śr. ogólnokształcące	16 201	1471	3195	3058	3443	3191	1843
zasadnicze zawod.	35 262	3325	6358	5902	6938	7155	5584
gimnazjalne i poniżej	44 041	3896	7535	6724	8867	9018	8001
Staż pracy							
do 1 roku	21 829	2160	4208	3720	4297	4242	3202
1 do 5	30 043	2943	5841	5526	6132	5846	3755
5 do 10	19 748	1885	3467	3322	4147	4107	2820
10 do 20	22 177	1974	3855	3328	4260	4620	4140
20 do 30	17 847	1480	2857	2759	3790	3685	3276
30 i więcej	5 779	514	1159	1132	1384	878	712
bez stażu	21 229	1549	4102	4321	3897	4371	2989
grudzień 2012							
Ogółem	151 036	14 052	27 226	24 887	28 917	28 384	27 570
Wiek w latach							
18-24	26 197	2955	6769	6098	4412	3975	1988
25-34	41 505	4078	7967	7026	8402	7918	6114
35-44	30 364	2705	4914	4638	6091	5973	6043
45-54	30 395	2523	4610	4116	5910	6205	7031
55-59	17 426	1431	2326	2373	3246	3321	4729
60 lat i więcej	5 149	360	640	636	856	992	1665
Wykształcenie							
wyższe	16 188	1764	3597	3171	2827	2597	2232
policealne i śr. zaw.	31 074	2838	5724	5729	5886	5610	5287
śr. ogólnokształcące	17 184	1581	3654	3066	3367	3009	2507
zasadnicze zawod.	38 542	3586	6554	5993	7446	7598	7365
gimnazjalne i poniżej	48 048	4283	7697	6928	9391	9570	10179
Staż pracy							
do 1 roku	23 542	2338	4561	3602	4343	4449	4249
1 do 5	33 132	3179	6343	5535	6465	6308	5302
5 do 10	22 438	2116	3855	3648	4560	4355	3904
10 do 20	24 027	2250	3816	3487	4548	4624	5302
20 do 30	19 110	1644	2927	2855	3949	3774	3961
30 i więcej	7 008	819	1367	1329	1647	1001	845
bez stażu	21 779	1706	4357	4431	3405	3873	4007
grudzień 2013							
Ogółem	151 626	12 208	23 946	23 501	29 736	29 899	32 336
Wiek w latach							
18-24	24526	2596	5737	5524	4560	3983	2126
25-34	40335	3549	6618	6284	8550	8016	7318
35-44	31932	2437	4408	4467	6435	6815	7370
45-54	29872	2096	4066	4026	5685	6215	7784
55-59	18801	1200	2440	2499	3438	3620	5604
60 lat i więcej	6160	330	677	701	1068	1250	2134
Wykształcenie							
wyższe	16515	1607	3258	3067	3238	2755	2590
policealne i śr. zaw.	31003	2478	5054	5262	6213	5932	6064
śr. ogólnokształcące	17223	1464	3107	3076	3545	3171	2860
zasadnicze zawod.	38386	3077	5648	5559	7476	7802	8824
gimnazjalne i poniżej	48499	3582	6879	6537	9264	10239	11998
Staż pracy							
do 1 roku	24180	2197	4284	3612	4473	4578	5036
1 do 5	32374	2710	5255	4807	6552	6595	6455
5 do 10	22861	1789	3284	3383	4790	4792	4823
10 do 20	24708	1944	3476	3457	4837	4960	6034
20 do 30	19103	1435	2636	2715	3898	3879	4540
30 i więcej	6717	618	1096	1249	1607	1136	1011
bez stażu	21683	1515	3915	4278	3579	3959	4437

TABLICA 18. OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W POSZCZEGÓLNYCH POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY W 2011, 2012 i 2013 ROKU

WYSZCZEGÓLNIENIE	12 m-cy 2011 roku			12 m-cy 2012 roku			12 m-cy 2013 roku		
	Ogółem	w tym		Ogółem	w tym		Ogółem	w tym	
		do pracy subsydiowanej	z sektora publicznego		do pracy subsydiowanej	z sektora publicznego		do pracy subsydiowanej	z sektora publicznego
Województwo łódzkie	45 521	14 485	8 289	43 437	20 021	10 052	52 120	21 948	11 320
Łódź	13 540	1 910	1 031	11 300	3 043	1 369	17 416	4 694	2 444
łódzki wschodni	2 140	378	266	2 068	634	327	1 910	592	287
brzeziński	1 249	226	132	684	280	179	868	368	165
pabianicki	1 988	1 208	740	2 559	1 549	940	2 954	1 561	894
zgierski	2 440	1 079	594	2 378	1 262	687	2 550	1 300	678
łęczycki	1 357	645	532	1 106	701	507	1 291	805	570
piotrkowski	1 635	864	395	2 135	1 363	558	2 222	1 405	606
bełchatowski	2 692	595	145	2 352	683	232	2 281	740	291
opoczyński	1 518	835	432	1 229	820	379	1 549	1 051	491
pajęczański	552	292	200	638	389	243	727	407	250
radomszczański	1 511	534	206	1 758	651	319	1 487	388	286
tomaszowski	1 867	972	630	2 302	1 510	863	2 602	1 207	786
sieradzki	1 501	748	318	1 576	1 144	351	1 907	1 406	515
wieluński	855	485	284	946	740	305	830	697	326
zduńskowolski	1 083	356	164	1 202	580	231	1 207	522	244
poddębicki	660	389	233	896	635	405	795	514	269
łaski	1 470	377	254	982	480	278	1 014	574	298
wieruszowski	557	241	141	742	394	149	913	376	167
skierniewicki	1 424	270	202	1 376	479	179	1 612	628	182
łowicki	1 171	444	225	928	476	191	1 508	561	197
rawski	1 329	240	128	1 288	502	173	1 223	428	192
kutnowski	2 982	1 397	1 037	2 992	1 706	1 187	3 254	1 724	1 182

TABLICA 19. BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI W POSZCZEGÓLNYCH POWIATACH WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2011	grudzień 2012	grudzień 2013	wzrost/spadek			
				2013:2012		2013:2011	
				l. bezwzg.	%	l. bezwzg.	%
Województwo łódzkie	46 382	50 696	51 141	445	100,9%	4 759	110,3%
Łódź	0	0	0				
łódzki wschodni	1 769	2 069	2 155	86	104,2%	386	121,8%
brzeziński	911	968	909	-59	93,9%	-2	99,8%
pabianicki	1 723	1 878	1 830	-48	97,4%	107	106,2%
zgierski	2 401	2 758	2 897	139	105,0%	496	120,7%
łęczycki	1 996	2 186	2 321	135	106,2%	325	116,3%
piotrkowski	3 550	3 844	3 874	30	100,8%	324	109,1%
bełchatowski	2 529	2 824	2 958	134	104,7%	429	117,0%
opoczyński	3 295	3 565	3 579	14	100,4%	284	108,6%
pajęczański	1 946	2 215	2 130	-85	96,2%	184	109,5%
radomszczański	3 427	3 711	3 591	-120	96,8%	164	104,8%
tomaszowski	3 319	3 552	3 462	-90	97,5%	143	104,3%
sieradzki	3 387	3 400	3 578	178	105,2%	191	105,6%
wieluński	2 416	2 750	2 763	13	100,5%	347	114,4%
zduńskowolski	1 105	1 241	1 269	28	102,3%	164	114,8%
poddębicki	1 833	2 009	2 043	34	101,7%	210	111,5%
łaski	2 236	2 354	2 407	53	102,3%	171	107,6%
wieruszowski	1 583	1 599	1 536	-63	96,1%	-47	97,0%
skierniewicki	1 252	1 420	1 397	-23	98,4%	145	111,6%
łowicki	1 631	2 062	2 032	-30	98,5%	401	124,6%
rawski	844	969	988	19	102,0%	144	117,1%
kutnowski	3 229	3 322	3 422	100	103,0%	193	106,0%

TABLICA 20. BEZROBOTNI POSIADAJĄCY PRAWO DO ZASIŁKU WEDŁUG POWIATÓW

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień			wzrost / spadek			
	w liczbach bezwzględnych			2013:2012		2013:2011	
	2011	2012	2013	w l. bezwzględnych	%	w l. bezwzględnych	%
Województwo łódzkie	23 058	24 470	19 858	-4612	81,2%	-3200	86,1%
Łódź*	6 495	6 488	5 491	-997	84,6%	-1004	84,5%
łódzki wschodni	774	719	564	-155	78,4%	-210	72,9%
brzeziński	244	294	236	-58	80,3%	-8	96,7%
pabianicki	1 388	1 415	1 048	-367	74,1%	-340	75,5%
zgierski	1 839	1 967	1 516	-451	77,1%	-323	82,4%
łęczycki	296	318	308	-10	96,9%	12	104,1%
piotrkowski	1 328	1 487	1 267	-220	85,2%	-61	95,4%
bełchatowski	1 050	1 303	1 033	-270	79,3%	-17	98,4%
opoczyński	939	1 102	942	-160	85,5%	3	100,3%
pajęczański	499	570	478	-92	83,9%	-21	95,8%
radomszczański	944	1 106	770	-336	69,6%	-174	81,6%
tomaszowski	1 500	1 606	1 268	-338	79,0%	-232	84,5%
sieradzki	827	918	789	-129	85,9%	-38	95,4%
wieluński	547	636	553	-83	86,9%	6	101,1%
zduńskowolski	627	635	547	-88	86,1%	-80	87,2%
poddębicki	313	380	222	-158	58,4%	-91	70,9%
łaski	518	565	456	-109	80,7%	-62	88,0%
wieruszowski	305	285	235	-50	82,5%	-70	77,0%
skierniewicki	719	734	591	-143	80,5%	-128	82,2%
łowicki	501	633	429	-204	67,8%	-72	85,6%
rawski	342	332	290	-42	87,3%	-52	84,8%
kutnowski	1 063	977	825	-152	84,4%	-238	77,6%

TABLICA 21. AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU WEDŁUG POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
W OKRESIE 12 m-cy 2011, 2012 i 2013 ROKU

WYSZCZEGÓLNIENIE	12 m-cy 2011 roku							12 m-cy 2012 roku							12 m-cy 2013 roku						
	osoby zatrudnione w ramach			I. osób które rozpoczęły				osoby zatrudnione w ramach			I. osób które rozpoczęły				osoby zatrudnione w ramach			I. osób które rozpoczęły			
	prac interwen- cyjnych	robót publi- cznych	refundacji kosztów zatrudn.	szkolenie	staż	przygot. zawodowe w msc. pracy	prace społecznie użyteczne	prac interwen- cyjnych	robót publi- cznych	refundacji kosztów zatrudn.	szkolenie	staż	przygot. zawodowe w msc. pracy	prace społecznie użyteczne	prac interwen- cyjnych	robót publi- cznych	refundacji kosztów zatrudn.	szkolenie	staż	przygot. zawodowe dorosłych	prace społecznie użyteczne
Województwo łódzkie	1 572	1 970	1 777	3 643	7 002	0	2 109	1 727	2 215	2 041	5 895	11 504	5	2 330	1 739	2 547	1 941	5 563	12 491	4	2 619
Łódź*	168	256	279	1 423	767	0	363	148	351	508	2 062	1 392	0	485	122	522	422	1 774	2 190	0	531
łódzki wschodni	14	165	43	104	203	0	43	38	151	62	171	428	0	57	8	145	50	305	464	0	22
brzeziński	41	17	24	60	109	0	27	40	8	13	59	185	0	25	30	10	26	88	258	0	29
pabianicki	9	182	171	121	431	0	365	26	138	149	256	682	0	525	52	163	117	195	794	0	480
zgierski	203	119	170	115	439	0	147	122	207	160	474	652	0	146	96	279	225	576	683	0	217
łęczycki	35	132	0	2	391	0	23	50	70	24	67	499	0	16	49	55	17	26	589	0	16
piotrkowski	106	63	150	304	609	0	10	127	105	129	468	1 050	0	9	179	167	91	426	1 009	0	63
bełchatowski	84	26	108	115	254	0	154	83	23	92	196	346	5	149	70	17	118	217	409	4	162
opoczyński	229	146	182	113	250	0	11	225	94	186	272	262	0	13	257	151	199	178	390	0	15
pajęczański	109	3	34	17	108	0	14	151	17	25	80	172	0	12	138	42	19	80	188	0	14
radomszczański	102	36	53	124	338	0	137	82	65	59	210	499	0	65	64	64	58	173	334	0	92
tomaszowski	184	35	122	198	444	0	171	176	121	149	289	860	0	209	220	97	120	303	629	0	230
sieradzki	84	56	37	181	534	0	0	159	39	47	308	874	0	6	221	51	43	352	891	0	85
wieluński	37	96	22	92	240	0	88	91	67	44	109	464	0	65	54	94	43	82	434	0	71
zdunowski	9	4	79	106	252	0	5	16	13	51	165	474	0	13	20	13	46	146	407	0	25
poddębicki	33	77	54	31	157	0	46	37	90	41	88	340	0	109	32	38	38	75	283	0	89
łaski	25	6	15	75	194	0	128	23	10	18	83	353	0	85	21	15	27	96	365	0	133
wieruszowski	28	14	21	28	154	0	29	39	12	35	51	277	0	33	31	13	41	26	258	0	45
skierniewicki	29	22	73	92	190	0	0	31	28	82	147	354	0	0	19	58	81	144	459	0	0
łowicki	23	51	13	123	286	0	35	20	49	23	151	316	0	32	12	46	16	193	418	0	35
rawski	9	37	8	99	175	0	0	23	51	23	121	314	0	0	35	35	21	34	254	0	0
kutnowski	11	427	119	120	477	0	313	20	506	121	68	711	0	276	9	472	123	74	785	0	265

TABLICA 22. WYBRANE KATEGORIĘ BEZROBOTNYCH BĘDĄCYCH W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY*

Wyszczególnienie	stan w końcu grudnia			nowe rejestracje			wzrost/spadek w rejestrach z końca roku				wzrost/spadek nowych rejestracji			
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	w l. bezwzględnych		w %		w l. bezwzględnych		w %	
							2013:2012	2013:2011	2013:2012	2013:2011	2013:2012	2013:2011	2013:2012	2013:2011
Bezrobotni w zarejestrach	138 652	151 036	151 626	169 306	174 484	173 216	590	12 974	100,4%	109,4%	-1 268	3 910	99,27%	102,31%
z tego:														
do 25 roku życia	25 611	26 197	24 526	47 199	46 805	45 665	-1 671	-1 085	93,6%	95,8%	-1 140	-1 534	97,56%	96,75%
którzy ukończyli szkołę wyższą, do 27 roku życia	2 040	1 901	1 753	6 038	5 688	5 330	-148	-287	92,2%	85,9%	-358	-708	93,71%	88,27%
długotrwale bezrobotni	68 734	77 053	84 443	68 751	69 422	74 157	7 390	15 709	109,6%	122,9%	4 735	5 406	106,82%	107,86%
powyżej 50 roku życia	36 097	39 923	41 539	33 577	36 047	36 954	1 616	5 442	104,0%	115,1%	907	3 377	102,52%	110,06%
bez kwalifikacji zawodowych	46 265	48 331	49 316	53 615	54 122	53 912	985	3 051	102,0%	106,6%	-210	297	99,61%	100,55%
bez doświadczenia zawodowego	29 286	30 215	30 496	41 800	40 896	41 436	281	1 210	100,9%	104,1%	540	-364	101,32%	99,13%
samotnie wychowujące dziecko/dzieci do 18 lat	10 961	12 542	14 007	10 725	11 271	12 605	1 465	3 046	111,7%	127,8%	1 334	1 880	111,84%	117,53%
po odbyciu kary pozbawienia wolności nie pdjęły pracy	3 088	3 677	4 189	3 659	4 048	4 399	512	1 101	113,9%	135,7%	351	740	108,67%	120,22%
niepełnosprawni	10 269	10 782	11 001	11 599	12 121	11 968	219	732	102,0%	107,1%	-153	369	98,74%	103,18%
	w odsetkach													
Bezrobotni zarejestrowani	100%	100%	100%	100%	100%	100%								
z tego:														
do 25 roku życia	18,5%	17,3%	16,2%	27,9%	26,8%	26,4%								
którzy ukończyli szkołę wyższą, do 27 roku życia	1,5%	1,3%	1,2%	3,6%	3,3%	3,1%								
długotrwale bezrobotni	49,6%	51,0%	55,7%	40,6%	39,8%	42,8%								
powyżej 50 roku życia	26,0%	26,4%	27,4%	19,8%	20,7%	21,3%								
bez kwalifikacji zawodowych	33,4%	32,0%	32,5%	31,7%	31,0%	31,1%								
bez doświadczenia zawodowego	21,1%	20,0%	20,1%	24,7%	23,4%	23,9%								
samotnie wychowujące dziecko/dzieci do 18 lat	7,9%	8,3%	9,2%	6,3%	6,5%	7,3%								
po odbyciu kary pozbawienia wolności nie pdjęły pracy	2,2%	2,4%	2,8%	2,2%	2,3%	2,5%								
niepełnosprawni	7,4%	7,1%	7,3%	6,9%	6,9%	6,9%								

*według definicji bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy przyjętych w ustawie z dn. 20.04.2004 r. O promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy:

a) długotrwale bezrobotny to pozostający w rejestrze pup łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat

b) bezrobotnym powyżej 50 roku życia jest osoba, która w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy ukończyła co najmniej 50 rok życia

Tablica 23 (a). Wybrane wskaźniki charakteryzujące zbiorowość bezrobotnych województwa łódzkiego według płci. Liczebności bezwzględne, odsetki oraz miary dynamiki^a. Uwzględniono okres od grudnia 2011 r. do grudnia 2013r.

		Stan w końcu grudnia:			Stopa wzrostu [%]		Tempo wzrostu [%/rok]
		2011	2012	2013	XII 2013 /XII 2012	XII 2013 /XII 2011	
Liczba bezrobotnych	ogółem	138 652 100%	151 036 100%	151 626 100%	0,39 *	9,36 *	4,57 *
	kobiety	71 116 51,29%	74 865 49,57%	73 963 48,78%	-1,20 *	4,00 *	1,98 *
	mężczyźni	67 536 48,71%	76 171 50,43%	77 663 51,22%	1,96 *	14,99 *	7,24 *
Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	ogółem	23 058 100%	24 470 100%	19 858 100%	-18,85 *	-13,88 *	-7,20 *
	kobiety	11 812 51,23%	11 919 48,71%	9 253 46,60%	-22,37 *	-21,66 *	-11,49 *
	mężczyźni	11 246 48,77%	12 551 51,29%	10 605 53,40%	-15,50 *	-5,70 *	-2,89 *
Udział zasiłkobiorców w całkowitej liczbie zarejestrowanych:	ogółem	16,63%	16,20%	13,10%	*	*	*
	kobiet	16,61%	15,92%	12,51%	*	*	*
	mężczyzn	16,65%	16,48%	13,66%	*	*	*

Gwiazdka (*) oznacza, że przeliczenie wartości jest niemożliwe bądź niecelowe.

^a Jako miarę *względnych przyrostów* liczebności analizowanych populacji zastosowano **stopę wzrostu** liczoną według wzoru:

$$S_w = \frac{X_t - X_{t-1}}{X_{t-1}} * 100\%$$

gdzie:

X_t oznacza

X_{t-1} oznacza wartość wskaźnika w okresie $t-1$ (tzn. w poprzednim analizowanym okresie).

Średnie roczne tempo wzrostu liczono według wzoru:

$$\bar{T} = (G_i - 1) * 100\%$$

gdzie:

G_i oznacza średnią geometryczną z indeksów łańcuchowych liczonych na podstawie wartości danego wskaźnika w kolejnych analizowanych okresach; czyli w naszym przypadku:

$$G_i = \sqrt{\frac{i_{2013}}{i_{2012}} * \frac{i_{2012}}{i_{2011}}} = \sqrt{\frac{i_{2013}}{i_{2011}}}$$

gdzie:

$i_{2011...2013}$ oznacza wartość wskaźnika w roku 2011...2013.

Tablica 23 (b). Wybrane wskaźniki charakteryzujące zbiorowość bezrobotnych województwa łódzkiego według płci. Liczebności bezwzględne, odsetki oraz miary dynamiki^a. Uwzględniono okres od grudnia 2011 r. do grudnia 2013 r.

		Stan w końcu grudnia:			Stopa wzrostu [%]		Tempo wzrostu [%/rok]
		2011	2012	2013	XII 2013	XII 2013	
					/XII 2012	/XII 2011	
Długotrwale bezrobotni (pow. 12 m-cy)	ogółem	48 643	55 954	62 235	11,23	27,94	13,11
		100%	100%	100%	*	*	*
	kobiety	26 528	30 040	31 983	6,47	20,56	9,80
		54,54%	53,69%	51,39%	*	*	*
	mężczyźni	22 115	25 914	30 252	16,74	36,79	16,96
45,46%		46,31%	48,61%	*	*	*	
Udział długotrwale bezrobotnych w liczbie zarejestrowanych:	ogółem	35,08%	37,05%	41,05%	*	*	*
	kobiet	37,30%	40,13%	43,24%	*	*	*
	mężczyzn	32,75%	34,02%	38,95%	*	*	*

Gwiazdka (*) oznacza, że przeliczenie wartości jest niemożliwe bądź niecelowe.

^a Jako miarę *względnych przyrostów* liczebności analizowanych populacji zastosowano **stopę wzrostu** liczoną według wzoru:

$$S_w = \frac{X_t - X_{t-1}}{X_{t-1}} * 100\%$$

gdzie:

X_t oznacza wartość wskaźnika w okresie t

X_{t-1} oznacza wartość wskaźnika w okresie $t-1$ (tzn. w poprzednim analizowanym okresie).

Średnie roczne tempo wzrostu liczone według wzoru:

$$\bar{T} = (G_i - 1) * 100\%$$

gdzie:

G_i oznacza średnią geometryczną z indeksów łańcuchowych liczonych na podstawie wartości danego wskaźnika w kolejnych analizowanych okresach; czyli w naszym przypadku:

$$G_i = \sqrt{\frac{i_{2013}}{i_{2012}} * \frac{i_{2012}}{i_{2011}}} = \sqrt{\frac{i_{2013}}{i_{2011}}}$$

gdzie:

$i_{2011...2013}$ oznacza wartość wskaźnika w roku 2011...2013.

Tablica 24. Bezrobotne kobiety w województwie łódzkim według stażu pracy; stan w końcu grudnia 2011-2013. Liczebności bezwzględne, procentowe udziały poszczególnych kategorii stażu w generalnej populacji bezrobotnych kobiet oraz miary dynamiki.

Rozkłady cech w populacji przedstawiono za pomocą dwóch wielkości: bezwzględnych liczebności poszczególnych kategorii (w komórkach tabeli umieszczono je u góry i wyrównano lewostronnie) oraz procentowych udziałów poszczególnych kategorii (w komórkach tabeli umieszczono je u dołu i wyrównano prawostronnie).

Miary dynamiki policzono jak w tablicy 24 tylko dla wartości bezwzględnych.

		Bezrobotne kobiety							
		Ogółem	W tym według stażu pracy						
			bez stażu	do 1 roku	1-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	20-30 lat	30 lat i więcej
grudzień 2011	liczby bezwzg. %	71 116 100	12 272 17,26	12 060 16,96	15 313 21,53	9 999 14,06	11 285 15,87	8 158 11,47	2 029 2,85
grudzień 2012	liczby bezwzg. %	74 865 100	11 968 15,99	12 531 16,74	16 386 21,89	11 007 14,70	11 823 15,79	8 550 11,42	2 600 3,47
grudzień 2013	liczby bezwzg. %	73 963 100	11 637 15,73	12 684 17,15	15 749 21,29	11 273 15,24	12 111 16,37	8 202 11,09	2 307 3,12
Stopa wzrostu [%]	XII 2013 /XII 2012	-1,20	-2,77	1,22	-3,89	2,42	2,44	-4,07	-11,27
	XII 2013 /XII 2012	4,00	-5,17	5,17	2,85	12,74	7,32	0,54	13,70
Tempo wzrostu [%/rok]		1,98	-2,62	2,55	1,41	6,18	3,60	0,27	6,63

Tablica 25. Bezrobotne kobiety w województwie łódzkim według wieku; stan w końcu grudnia 2011-2013. Liczebności bezwzględne, procentowe udziały poszczególnych kategorii wieku w generalnej populacji bezrobotnych kobiet oraz miary dynamiki.

Rozkłady cech w populacji przedstawiono za pomocą dwóch wielkości: bezwzględnych liczebności poszczególnych kategorii (w komórkach tabeli umieszczono je u góry i wyrównano lewostronnie) oraz procentowych udziałów poszczególnych kategorii (w komórkach tabeli umieszczono je u dołu i wyrównano prawostronnie).

Miary dynamiki policzono jak w tablicy 24 tylko dla wartości bezwzględnych.

		Bezrobotne kobiety					
		Ogółem	W tym według wieku				
			do 24 lat	25-34 lata	35-44 lata	45-54 lata	55-59 lat
grudzień 2011	liczby bezwzg. %	71 116 100	13 938 19,60	21 874 30,76	14 339 20,16	14 820 20,84	6 145 8,64
grudzień 2012	liczby bezwzg. %	74 865 100	13 352 17,83	23 002 30,72	15 764 21,06	15 182 20,28	7 565 10,10
grudzień 2013	liczby bezwzg. %	73 963 100	12 213 16,51	22 116 29,90	16 489 22,29	14 678 19,85	8 467 11,45
Stopa	XII 2013 /XII 2012	-1,20	-8,53	-3,85	4,60	-3,32	11,92
wzrostu [%]	XII 2013 /XII 2011	4,00	-12,38	1,11	14,99	-0,96	37,79
Tempo wzrostu [%/rok]		1,98	-6,39	0,55	7,24	-0,48	17,38

Tablica 26 (a). Bezrobotne kobiety w województwie łódzkim według wykształcenia; stan w końcu grudnia 2011-2013. Liczebności bezwzględne, procentowe udziały poszczególnych kategorii wykształcenia w generalnej populacji bezrobotnych kobiet oraz miary dynamiki.

Rozkłady cech w populacji przedstawiono za pomocą dwóch wielkości: bezwzględnych liczebności poszczególnych kategorii (w komórkach tabeli umieszczono je u góry i wyrównano lewostronnie) oraz procentowych udziałów poszczególnych kategorii (w komórkach tabeli umieszczono je u dołu i wyrównano prawostronnie).

Miary dynamiki policzono jak w tablicy 24 tylko dla wartości bezwzględnych.

		Bezrobotne kobiety					
		Ogółem	W tym według wykształcenia				
			Gimnazjalne i poniżej	Zasadnicze zawodowe	Średnie ogólne	Policealne i średnie zawodowe	Wyższe
grudzień 2011	liczby bezwzg. %	71 116 100	18 838 26,49	15 034 21,14	10 656 14,98	16 523 23,23	10 065 14,15
grudzień 2012	liczby bezwzg. %	74 865 100	19 611 26,20	15 775 21,07	10 889 14,54	17 564 23,46	11 026 14,73
grudzień 2013	liczby bezwzg. %	73 963 100	19 592 26,49	15 384 20,80	10 674 14,43	17 146 23,18	11 167 15,10
Stopa wzrostu [%]	XII 2013 /XII 2012	-1,20	-0,10	-2,48	-1,97	-2,38	1,28
	XII 2013 /XII 2011	4,00	4,00	2,33	0,17	3,77	10,95
Tempo wzrostu [%/rok]		1,98	1,98	1,16	0,08	1,87	5,33

Tablica 26 (b). Udział kobiet w generalnej liczbie osób bezrobotnych w województwie łódzkim według wykształcenia oraz czasu pozostawania bez pracy (w procentach). Stan w końcu grudnia 2011-2013.

W komórkach znajdujących się na przecięciu wierszy oraz kolumny opatrzonych etykietami <<ogółem>> odczytujemy wartości udziału kobiet

w generalnej populacji osób bezrobotnych w danym okresie. Komórki te wyróżniono poprzez wytłuszczenie obramowania oraz zaznaczenie wartości pogrubioną kursywą.

		Wykształcenie	Czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)			Ogółem
			poniżej 6	6-12	powyżej 12	
Stan na koniec:	grudzień 2011	Wyższe	68,85%	70,41%	69,24%	69,27%
		Policealne i średnie zawodowe	53,05%	59,66%	62,91%	57,74%
		Średnie ogólne	60,66%	68,17%	71,99%	65,77%
		Zasadnicze zawodowe	39,08%	44,21%	46,13%	42,64%
		Gimnazjalne i poniżej	38,39%	43,04%	47,32%	42,77%
		Ogółem	48,12%	52,69%	54,54%	51,29%
	grudzień 2012	Wyższe	67,16%	68,09%	69,81%	68,11%
		Policealne i średnie zawodowe	52,02%	57,87%	61,71%	56,52%
		Średnie ogólne	58,33%	61,81%	71,90%	63,37%
		Zasadnicze zawodowe	36,87%	40,67%	45,43%	40,93%
		Gimnazjalne i poniżej	36,00%	38,59%	46,49%	40,82%
		Ogółem	46,49%	48,64%	53,69%	49,57%
	grudzień 2013	Wyższe	66,72%	68,87%	68,19%	67,62%
		Policealne i średnie zawodowe	51,20%	55,17%	59,74%	55,30%
		Średnie ogólne	57,59%	61,33%	67,92%	61,98%
		Zasadnicze zawodowe	37,17%	38,38%	43,34%	40,08%
		Gimnazjalne i poniżej	37,22%	36,66%	44,38%	40,40%
		Ogółem	46,74%	47,41%	51,39%	48,78%

Tablica 27

Załącznik 2 do sprawozdania MPIPS - 01
Bezrobotni wg Polskiej Klasyfikacji Działalności
 Stan na koniec II półrocza. 2013 r.

Wyszczególnienie r - razem k - kobiety		Zarejestrowani bezrobotni										Liczba wolnych miejsc pracy				
		"napływ" w roku 2013			w końcu okresu sprawozdawczego							Zarejestrowani poszukujący pracy w końcu okresu sprawozdawczego	zgłoszonych w roku 2013		w końcu okresu sprawozdawczego	
		ogółem	pracujący poprzednio w sektorze publicznym	ze zwolnień dotyczących zakładu pracy	ogółem	pracujący poprzednio w sektorze		ze zwolnień dotyczących zakładu pracy	wg czasu pozostawiania bez pracy w miesiącach				Ogółem	w tym pracy subsydjowanej		
						publicz.	prywat.		do 1	1-12	pow. 12					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	01	r	1982	113	154	1956	124	1832	123	185	923	848	33	339	155	2
	k	846	28	94	900	41	859	76	74	422	404	12				
Górnictwo i wydobywanie	02	r	297	21	119	257	27	230	85	31	159	67	5	64	9	11
	k	54	5	22	51	3	48	18	3	29	19	0				
Przetwórstwo przemysłowe	03	r	27558	720	3442	27154	963	26191	2682	2133	13315	11706	617	7952	2055	262
	k	13126	333	1950	14113	503	13610	1593	918	6575	6620	279				
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	04	r	332	73	75	334	95	239	59	40	146	148	9	115	66	0
	k	118	20	38	98	22	76	21	18	50	30	4				
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	05	r	1254	364	96	1209	374	835	62	103	599	507	26	455	215	5
	k	298	56	28	262	51	211	17	25	128	109	11				
Budownictwo	06	r	13678	271	1243	12212	252	11960	924	1291	6433	4488	185	3543	913	48
	k	1382	25	147	1207	22	1185	114	86	737	384	17				
Handel hurtowy i detal, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	07	r	19967	140	2086	17485	176	17309	1614	1277	9327	6881	248	7748	3077	509
	k	11434	106	1289	10538	131	10407	1044	674	5501	4363	123				
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	08	r	3200	31	256	2587	33	2554	178	184	1477	926	37	1388	529	19
	k	2235	7	187	1890	6	1884	136	129	1062	699	26				
Transport i gospodarka magazynowa	09	r	4903	345	465	3540	324	3216	334	338	2022	1180	53	1935	284	116
	k	1810	149	188	1311	126	1185	129	107	756	448	10				
Informacja i komunikacja	10	r	1017	6	131	814	28	786	100	90	455	269	19	635	145	30
	k	496	3	68	413	20	393	54	47	227	139	7				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11	r	1745	159	217	1621	145	1476	170	95	802	724	27	1246	381	32
	k	1234	111	176	1102	105	997	140	69	571	462	20				
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	12	r	781	114	96	740	113	627	77	51	376	313	15	470	247	1
	k	384	52	59	345	51	294	46	21	181	143	8				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	13	r	3391	281	281	2630	187	2443	210	254	1379	997	78	2379	715	144
	k	1815	189	179	1369	123	1246	131	129	726	514	25				
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	14	r	11609	174	305	8135	132	8003	235	884	4417	2834	188	8893	416	551
	k	5818	58	170	4283	46	4237	135	456	2271	1556	95				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	15	r	7349	5246	198	6540	4620	1920	172	530	3157	2853	152	8151	7789	35
	k	3540	2598	103	2931	2034	897	102	233	1403	1295	45				
Edukacja	16	r	3428	1787	275	2607	1400	1207	234	209	1363	1035	57	2268	1700	13
	k	2563	1391	203	1894	1083	811	169	153	1012	729	37				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	17	r	2955	1347	337	2513	1218	1295	265	190	1302	1021	84	2244	1728	12
	k	2193	1071	259	1931	965	966	212	135	1003	793	61				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	18	r	1555	370	108	1193	290	903	76	116	656	421	32	1182	827	35
	k	988	257	77	687	182	505	55	76	388	223	12				
Pozostała działalność usługowa	19	r	8464	88	605	7648	240	7408	452	627	3748	3273	160	1078	564	24
	k	4144	35	286	3761	112	3649	236	285	1850	1626	62				
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	20	r	75	0	3	63	1	62	4	7	36	20	1	15	5	0
	k	51	0	1	40	0	40	2	4	25	11	1				
Organizacje i zespoły eksterytorialne	21	r	18	0	1	17	0	17	1	0	10	7	0	3	0	0
	k	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0			
Działalność niezidentyfikowana	22	r	28997		1781	28688			1487	2058	13309	13321	592			
	k	12616		872	13199			782	795	6035	6369	225				
Razem (w. od 01 do 22)	23	r	144555	11650	12274	129943	10742	90513	9544	10693	65411	53839	2618	52103	21820	1849
	k	67146	6494	6396	62326	5626	43501	5212	4437	30953	26936	1080				
Dotychczas niepracujący	24	r	28661			21683				1515	11772	8396	846			
	k	14410			11637				692	5898	5047	413				
Ogółem (w. 23+24)	25	r	173216	11650	12274	151626	10742	90513	9544	12208	77183	62235	3464	52103	21820	1849
	k	81556	6494	6396	73963	5626	43501	5212	5129	36851	31983	1493				

TABLICA 28. BEZROBOTNI ORAZ OFERTY PRACY WEDŁUG ZAWODÓW I GRUP ZAWODÓW W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM w 2013 roku

Lp.	GRUPA ZAWODOWA	Zarejestrowani bezrobotni										Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej				
		w 2013 roku		w końcu 2013 roku								zgłoszone w 2013 roku		w końcu okresu sprawozda wczego		
		Napływ		Liczba zarejestrowanych		do 12 mies. od dnia ukończenia nauki		poprzednio pracujący, pozostający bez pracy w m-cach								
		Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety	do 1		1-12		pow. 12			Ogółem	w tym pracy
						Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety	Ogółem				
01	Oficerowie sił zbrojnych	3	0	5	0	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0
02	Podoficerowie sił zbrojnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03	Żołnierze szeregowy	106	0	111	0	0	0	11	0	41	0	48	0	0	0	0
1	Przedstawiciele władz publicznych, władz urzędniczych i dyrektorzy generalni	1396	591	1189	505	2	1	96	47	614	251	476	206	233	19	11
11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	181	42	165	39	0	0	11	1	78	14	76	24	8	0	2
12	Kierownicy dużych i średnich organizacji	516	280	395	219	0	0	31	22	232	125	130	71	69	5	5
13	Kierownicy małych przedsiębiorstw	359	106	297	88	1	1	25	10	157	41	115	37	97	9	3
14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	340	163	332	159	1	0	29	14	147	71	155	74	59	5	1
2	Specjaliści	17692	12211	11589	7963	1332	948	808	534	5031	3471	3327	2320	2492	1203	45
21	Specjaliści nauk fizycznych, matemat. i tech.	3738	1966	2351	1224	384	213	170	87	951	489	630	325	423	185	9
22	Specjaliści do spraw zdrowia	1332	1068	785	663	111	91	55	43	376	308	199	184	210	128	1
23	Specjaliści nauczania i wychowania	3542	2990	2337	1935	249	218	159	132	1017	836	701	574	535	238	4
24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	4905	3483	3307	2347	326	244	246	160	1535	1089	958	702	893	358	27
25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	531	113	360	95	29	5	25	8	153	47	126	33	89	29	3
26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	3644	2591	2449	1699	233	177	153	104	999	702	713	502	342	265	1
3	Technicy i inny średni personel	19626	10072	16651	9134	873	458	1165	548	7296	3908	5820	3442	4492	2322	112
31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	8886	3001	7731	2922	263	52	587	188	3454	1268	2833	1233	664	192	46
32	Średni personel do spraw zdrowia	2486	1805	1978	1496	186	150	124	87	776	576	593	460	534	401	4
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	6069	4204	5277	3827	258	185	343	224	2369	1676	1911	1461	2298	1205	52
34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewnych	1206	851	972	703	90	64	62	40	425	304	303	221	673	447	5
35	Technicy informatyki	979	211	693	186	76	7	49	9	272	84	180	67	323	77	5
4	Pracownicy biurowi	8494	5127	6962	4441	194	139	569	293	3605	2273	2616	1733	9050	5856	132
41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	3209	2704	2693	2310	70	62	184	146	1475	1259	1006	883	5398	4785	46
42	Pracownicy obsługi klienta	1210	992	960	806	74	62	81	66	437	361	316	271	872	233	4
43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3215	848	2518	774	40	9	254	51	1329	395	922	319	2173	636	59
44	Pozostali pracownicy obsługi biura	860	583	791	551	10	6	50	30	364	258	372	260	607	202	23
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	24747	17541	22952	16600	923	746	1623	1105	11322	8140	9151	6658	13590	7378	596
51	Pracownicy usług osobistych	9058	5657	8556	5403	490	380	600	342	4063	2557	3288	2012	6538	4981	50
52	Sprzedawcy i pokrewni	14002	11278	12778	10619	420	361	920	732	6434	5292	5191	4397	5721	2093	492
53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	476	406	465	390	2	2	26	23	230	193	203	168	456	254	12
54	Pracownicy usług ochrony	1211	200	1153	188	11	3	77	8	595	98	469	81	875	50	42
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1719	791	1884	969	10	4	150	68	753	355	761	405	278	156	27
61	Rolnicy produkcji towarowej	1429	704	1537	844	7	3	125	62	610	312	610	348	235	137	20
62	Leśnicy i rybacy	156	23	175	24	2	0	15	1	84	12	74	11	43	19	7
63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	134	64	172	101	1	1	10	5	59	31	77	46	0	0	0
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	37567	9681	37005	10851	624	95	2960	684	17389	4821	15389	5015	8777	1660	266
71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	7980	122	7938	144	125	4	769	7	3709	65	3213	64	2230	469	43
72	Robotn. obróbki metali i mech. maszyn i urządzeń i pokrewni	11273	278	10498	317	258	1	830	10	5029	147	4165	141	1916	411	81
73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	2485	1558	2752	1832	15	9	179	109	1242	801	1280	883	273	87	3
74	Elektrycy i elektronicy	3220	229	2858	254	92	2	241	11	1362	116	1094	113	588	124	20
75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	12609	7494	12959	8304	134	79	941	547	6047	3692	5637	3814	3770	569	119
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	7859	1606	6928	1597	69	16	587	106	3453	712	2776	753	3134	582	120
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydob. i przetwórczych	3438	1230	3070	1241	30	11	271	82	1520	560	1247	578	1265	343	39
82	Monterzy	882	298	777	267	8	4	63	18	383	121	319	125	216	37	4
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	3539	78	3081	89	31	1	253	6	1550	31	1210	50	1653	202	77
9	Pracownicy przy pracach prostych	16515	7230	16506	7443	221	131	1367	525	7758	3419	7298	3461	9893	2492	540
91	Pomoce domowe i sprzątaczk	2679	2190	3038	2564	21	19	192	162	1371	1128	1464	1267	2289	694	114
92	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	143	69	101	56	2	0	21	16	51	29	29	11	205	95	0
93	Robot. pomocn. w gór., przem. bud. i transporcie	11039	3782	10762	3706	166	94	959	262	5067	1709	4685	1714	3654	717	123
94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	562	444	534	456	5	3	44	38	257	211	228	202	687	352	1
95	Sprzedawcy ulicznych i pracownicy świadczący usługi na ulicach	32	22	21	16	2	2	3	3	11	8	6	5	12	0	0
96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	2060	723	2050	645	25	13	148	44	1001	334	886	262	3046	634	302
0	Bez zawodu	37492	16706	29844	14460	2933	1436	1357	527	8148	3603	6174	2943	164	152	0
	OGÓŁEM ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI	173216	81556	151626	73963	7181	3974	10693	4437	65411	30953	53839	26936	52103	21820	1849

Tablica 29

GMINY IV kwartał 2013 roku

Kody terytorialne	Gminy	OGÓLEM	w tym:						
			kobiety	zwolnieni z przyczyn dot. Zakładu	z prawem do zasiłku	zarejestrowani w okresie 12 m-cy od dnia ukończenia szkoły	w wieku 18-44 lata	zarejestr. 12 m-cy i dłużej	zamieszkali na wsi
1		2	3	4	5	6	7	8	9
Województwo łódzkie		151 626	73 963	9 544	19 858	7 181	96 793	62 235	51 141
1061011	Łódź - miasto	42 180	19 933	3 687	5 491	951	23 500	18 680	0
	<i>PUP-1</i>	42 180	19 933	3 687	5 491	951	23 500	18 680	0
PUP Łódź-Wschód		3475	1570	332	564	145	2161	1196	2155
Gminy wiejskie:		1138	503	135	158	37	700	393	1138
1006022	Andrespol	716	303	90	102	23	424	251	716
1006032	Brójce	245	113	19	30	11	170	84	245
1006082	Nowosolna	177	87	26	26	3	106	58	177
Gminy miejsko- wiejskie:		2337	1067	197	406	108	1461	803	1017
1006073	Koluszki	1340	645	77	255	60	840	462	571
1006074	miasto	769	355	46	151	31	479	260	X
1006075	Wieś	571	290	31	104	29	361	202	571
1006103	Rzgów	389	163	40	57	22	244	130	259
1006104	miasto	130	59	14	16	9	86	49	X
1006105	Wieś	259	104	26	41	13	158	81	259
1006113	Tuszyn	608	259	80	94	26	377	211	187
1006114	miasto	421	185	54	66	17	245	150	X
1006115	Wieś	187	74	26	28	9	132	61	187
PUP Brzeziny		1828	849	193	236	104	1207	733	909
Gmina miejska		919	435	110	129	41	574	333	0
1021011	Brzeziny	919	435	110	129	41	574	333	0
Gminy wiejskie:		909	414	83	107	63	633	400	909
1021022	Brzeziny	263	131	14	28	16	194	125	263
1021032	Dmosin	227	109	23	30	13	146	105	227
1021042	Jeźów	166	64	27	19	15	118	70	166
1021052	Rogów	253	110	19	30	19	175	100	253
PUP Pabianice		7552	3550	565	1048	255	4589	3318	1830
Gminy miejskie		5722	2695	426	784	165	3405	2537	0
1008011	Konstantynów	1111	491	104	169	39	667	485	0
1008021	Pabianice	4611	2204	322	615	126	2738	2052	0
Gminy wiejskie:		1830	855	139	264	90	1184	781	1830
1008032	Dłutów	257	109	11	40	19	182	109	257
1008042	Dobroń	389	176	29	67	19	257	144	389
1008052	Ksawerów	398	186	43	66	15	229	165	398
1008062	Lutomiersk	502	255	37	61	21	326	250	502
1008072	Pabianice	284	129	19	30	16	190	113	284

PUP Zgierz		11487	5364	609	1516	449	7163	4996	2897
Gminy miejskie		6822	3202	340	911	253	4188	2995	0
1020011	Głowno	1313	595	138	153	42	831	631	0
1020021	Ozorków	1628	737	91	224	53	989	719	0
1020031	Zgierz	3881	1870	111	534	158	2368	1645	0
Gminy wiejskie:		1965	887	103	265	97	1313	865	1965
1020052	Głowno	328	134	25	31	19	241	180	328
1020062	Ozorków	457	194	22	57	26	287	211	457
1020072	Parzęczew	382	168	31	42	26	274	157	382
1020092	Zgierz	798	391	25	135	26	511	317	798
Gminy miejsko- wiejskie:		2700	1275	166	340	99	1662	1136	932
1020043	Aleksandrów Łódzki	2034	1005	146	244	63	1225	910	505
1020044	miasto	1529	754	101	180	43	904	667	0
1020045	Wieś	505	251	45	64	20	321	243	505
1020083	Stryków	666	270	20	96	36	437	226	427
1020084	miasto	239	101	6	33	14	150	75	0
1020085	Wieś	427	169	14	63	22	287	151	427
PUP Łęczyca		3567	1708	123	308	158	2471	1526	2321
Gmina miejska		1246	636	59	146	40	767	526	0
1004011	Łęczyca	1246	636	59	146	40	767	526	0
gminy wiejskie:		2321	1072	64	162	118	1704	1000	2321
1004022	Daszyna	360	171	8	23	19	254	159	360
1004032	Góra Św.Małgorzaty	198	101	5	9	13	173	93	198
1004042	Grabów	398	182	13	27	20	319	153	398
1004052	Łęczyca	504	254	22	43	16	366	228	504
1004062	Piątek	329	130	6	31	20	211	126	329
1004072	Świnice Warckie	318	121	7	17	15	231	141	318
1004082	Witonia	214	113	3	12	15	150	100	214
PUP Piotrków Trybunalski		8929	4358	394	1267	507	6140	3420	3874
1062011	Piotrków Tryb-miasto	4504	2208	191	619	180	2975	1772	0
Gminy wiejskie:		3089	1496	132	435	249	2224	1154	3089
1010012	Aleksandrów	193	95	4	24	17	147	86	193
1010022	Czarnocin	119	50	6	25	11	92	37	119
1010032	Gorzkowice	418	244	19	58	34	306	150	418
1010042	Grabica	217	110	11	31	27	160	80	217
1010052	Łęki Szlacheckie	169	71	4	22	13	133	61	169
1010062	Moszczenica	611	277	35	84	38	402	235	611
1010072	Ręczno	174	89	9	24	23	138	61	174
1010082	Rozprza	639	288	25	97	43	462	222	639
1010102	Wola Krzysztoporska	549	272	19	70	43	384	222	549
Gmina miejsko- wiejska:		994	493	59	155	58	706	367	543
1010093	Sulejów	994	493	59	155	58	706	367	543
1010094	miasto	451	214	23	66	31	301	158	0
1010095	Wieś	543	279	36	89	27	405	209	543
Gmina miejsko- wiejska:		342	161	12	58	20	235	127	242
1010112	Wolbórz	342	161	12	58	20	235	127	242
1010114	miasto	100	46	7	17	4	61	40	0
1010115	wieś	242	115	5	41	16	174	87	242

PUP Belchatów		7576	4223	775	1033	468	5239	3188	2958
Gmina miejska		3771	2220	480	544	223	2516	1488	0
1001011	Belchatów	3771	2220	480	544	223	2516	1488	0
Gminy wiejskie:		2269	1282	244	301	180	1641	968	2269
1001022	Belchatów	636	364	79	93	41	449	294	636
1001032	Drużbice	309	163	27	43	18	232	127	309
1001042	Kleszczów	243	151	30	40	21	177	94	243
1001052	Kluki	297	173	39	36	21	198	133	297
1001062	Rusiec	241	121	19	29	29	187	96	241
1001072	Szczerców	543	310	50	60	50	398	224	543
Gmina miejsko- wiejska:		1536	721	51	188	65	1082	732	689
1001083	Zelów	1536	721	51	188	65	1082	732	689
1001084	miasto	847	392	27	109	27	566	388	0
1001085	Wieś	689	329	24	79	38	516	344	689
PUP Opoczno		5350	2666	363	942	358	3703	1890	3579
Gminy wiejskie:		2161	1032	124	389	152	1528	736	2161
1007012	Białaczów	567	274	44	110	41	396	176	567
1007032	Mniszków	246	111	11	36	18	163	109	246
1007052	Paradyż	284	135	15	35	28	208	75	284
1007062	Poświętne	179	84	16	24	10	131	85	179
1007072	Sławno	463	232	22	106	29	335	159	463
1007082	Żarnów	422	196	16	78	26	295	132	422
Gminy miejsko- wiejskie:		3189	1634	239	553	206	2175	1154	1418
1007023	Drzewica	856	446	63	145	50	582	366	543
1007024	miasto	313	145	25	57	18	200	124	0
1007025	Wieś	543	301	38	88	32	382	242	543
1007043	Opoczno	2333	1188	176	408	156	1593	788	875
1007044	miasto	1458	716	113	264	87	961	479	0
1007045	Wieś	875	472	63	144	69	632	309	875
PUP Pajęczno		2861	1520	5	478	201	2038	1040	2130
Gminy wiejskie:		1504	790	1	262	111	1061	531	1504
1009022	Kielczygłów	226	128	1	30	18	175	75	226
1009032	Nowa Brzeźnica	255	118	0	45	13	174	107	255
1009052	Rząśnia	336	184	0	68	30	235	120	336
1009062	Siemkowice	218	100	0	37	15	166	78	218
1009072	Strzelce Wielkie	242	126	0	44	16	168	82	242
1009082	Sulmierzyce	227	134	0	38	19	143	69	227
Gminy miejsko- wiejskie:		1357	730	4	216	90	977	509	626
1009013	Działoszyn	637	348	0	94	51	471	238	326
1009014	miasto	311	168	0	48	23	221	121	
1009015	Wieś	326	180	0	46	28	250	117	326
1009043	Pajęczno	720	382	4	122	39	506	271	300
1009044	miasto	420	240	2	63	17	291	163	
1009045	Wieś	300	142	2	59	22	215	108	300

PUP Radomsko		7309	3901	107	770	430	4816	3327	3591
Gmina miejska		3179	1659	16	315	141	1894	1349	0
1012011	Radomsko	3179	1659	16	315	141	1894	1349	0
Gminy wiejskie:		3116	1714	36	329	224	2226	1454	3116
1012022	Dobryzycze	284	168	1	35	18	192	119	284
1012032	Gidle	416	204	1	48	34	258	190	416
1012042	Gomunice	350	204	5	48	18	222	162	350
1012062	Kobiele Wielkie	223	116	0	24	18	177	94	223
1012072	Kodrąb	259	147	1	28	19	194	123	259
1012082	Lgota Wielka	206	117	0	25	15	147	94	206
1012092	Ładzice	261	150	1	21	18	197	109	261
1012102	Masłowice	284	151	22	38	18	215	161	284
1012122	Radomsko	344	212	4	21	21	276	179	344
1012132	Wielgomłynny	208	106	1	12	22	159	90	208
1012142	Żytno	281	139	0	29	23	189	133	281
Gminy miejsko- wiejskie:		1014	528	55	126	65	696	524	475
1012053	Kamięnsk	301	161	3	52	26	201	140	162
1012054	miasto	139	85	1	19	7	96	63	0
1012055	Wieś	162	76	2	33	19	105	77	162
1012113	Przedbórz	713	367	52	74	39	495	384	313
1012114	miasto	400	205	30	45	16	257	216	0
1012115	Wieś	313	162	22	29	23	238	168	313
PUP Tomaszów Maz.		8322	3905	331	1268	405	5455	2792	3462
Gmina miejska		4860	2348	174	720	190	3074	1599	0
1016011	Tomaszów Maz.	4860	2348	174	720	190	3074	1599	0
Gminy wiejskie:		3462	1557	157	548	215	2381	1193	3462
1016022	Będków	177	72	5	23	15	133	67	177
1016032	Budziszewice	156	69	9	17	10	106	59	156
1016042	Czerniewice	319	158	17	46	32	226	104	319
1016052	Inowódz	317	158	17	54	13	199	90	317
1016062	Lubochnia	515	225	25	99	35	358	189	515
1016072	Rokiciny	267	118	12	45	18	186	90	267
1016082	Rzeczyca	235	104	5	30	18	183	82	235
1016092	Tomaszów Maz.	733	341	34	111	42	491	244	733
1016102	Ujazd	525	225	26	94	21	349	187	525
1016112	Żelechlinek	218	87	7	29	11	150	81	218

PUP w Sieradzu		7378	3668	283	789	515	5229	2744	3578
Gmina miejska		2956	1501	151	368	145	1883	1057	0
1014011	Sieradz	2956	1501	151	368	145	1883	1057	0
Gminy wiejskie:		2268	1112	74	232	215	1721	786	2268
1014032	Brąszewice	198	117	2	15	26	161	60	198
1014042	Brzeźno	328	153	14	36	35	238	95	328
1014052	Burzenin	431	203	13	42	33	317	189	431
1014062	Goszczanów	279	125	4	14	25	222	119	279
1014072	Klonowa	137	79	1	8	18	101	44	137
1014082	Sieradz	562	266	32	76	42	423	151	562
1014102	Wróblew	333	169	8	41	36	259	128	333
Gminy miejsko- wiejskie:		2154	1055	58	189	155	1625	901	1310
1014023	Błaszki	891	466	23	72	70	666	402	669
1014024	<i>miasto</i>	222	130	8	16	12	161	101	0
1014025	<i>Wieś</i>	669	336	15	56	58	505	301	669
1014093	Warta	846	379	25	75	56	634	346	492
1014094	<i>miasto</i>	354	157	14	36	15	250	141	0
1014095	<i>Wieś</i>	492	222	11	39	41	384	205	492
1014113	Złoczew	417	210	10	42	29	325	153	149
1014114	<i>miasto</i>	268	141	9	33	18	196	101	0
1014115	<i>Wieś</i>	149	69	1	9	11	129	52	149
PUP Wieluń		4294	2045	212	553	297	3017	1842	2763
Gminy wiejskie:		2326	1117	103	267	188	1732	995	2326
1017012	Biała	258	129	19	28	26	198	113	258
1017022	Czarnożyły	239	107	8	27	19	192	107	239
1017032	Konopnica	218	108	9	16	17	166	97	218
1017042	Mokrsko	241	125	10	35	14	177	100	241
1017052	Osjaków	267	132	5	26	17	196	112	267
1017062	Ostrówek	249	117	6	33	14	182	106	249
1017072	Pątnów	321	157	17	41	39	244	122	321
1017082	Skomlin	175	79	10	19	11	126	73	175
1017102	Wierzchlas	358	163	19	42	31	251	165	358
Gmina miejsko- wiejska:		1968	928	109	286	109	1285	847	437
1017093	Wieluń	1968	928	109	286	109	1285	847	437
1017094	<i>miasto</i>	1530	725	82	223	70	981	665	0
1017095	<i>Wieś</i>	438	203	27	63	39	304	182	437
PUP Zduńska Wola		4327	2238	274	547	237	2852	1731	1269
Gmina miejska		2942	1559	194	377	142	1869	1201	0
1019011	Zduńska Wola	2942	1559	194	377	142	1869	1201	0
Gminy wiejskie:		1028	506	61	129	70	729	377	1028
1019032	Zapolice	294	134	19	38	26	208	110	294
1019042	Zduńska Wola	734	372	42	91	44	521	267	734
Gmina miejsko- wiejska:		357	173	19	41	25	254	153	241
1019023	Szadek	357	173	19	41	25	254	153	241
1019024	<i>miasto</i>	116	60	6	16	5	79	44	0
1019025	<i>Wieś</i>	241	113	13	25	20	175	109	241

PUP Poddębice		2699	1184	86	222	201	1973	1222	2043
Gminy wiejskie:		1160	505	23	75	95	890	527	1160
1011012	Dalików	243	104	4	12	14	184	137	243
1011022	Pęczniew	236	94	4	14	20	183	99	236
1011052	Wartkowice	371	171	8	24	32	296	156	371
1011062	Zadzim	310	136	7	25	29	227	135	310
Gminy miejsko- wiejskie:		1539	679	63	147	106	1083	695	883
1011033	Poddębice	1065	464	56	107	73	732	480	608
1011034	miasto	457	209	25	52	12	292	209	0
1011035	Wieś	608	255	31	55	61	440	271	608
1011043	Uniejów	474	215	7	40	33	351	215	275
1011044	miasto	199	94	4	21	11	130	82	0
1011045	Wieś	275	121	3	19	22	221	133	275
PUP Łask		3769	1816	254	456	227	2526	1798	2407
Gminy wiejskie:		1636	780	91	153	130	1197	777	1636
1003012	Buczek	387	197	23	48	36	293	161	387
1003032	Sędziejowice	482	236	27	44	37	352	214	482
1003042	Widawa	620	278	35	50	47	433	331	620
1003052	Wodzierady	147	69	6	11	10	119	71	147
Gmina miejsko- wiejska:		2133	1036	163	303	97	1329	1021	771
1003023	Łask	2133	1036	163	303	97	1329	1021	771
1003024	miasto	1362	662	109	202	62	826	657	0
1003025	Wieś	771	374	54	101	35	503	364	771
PUP Wieruszów		2014	1077	122	235	190	1393	757	1536
gminy wiejskie:		1288	662	81	138	145	904	483	1288
1018012	Bolesławiec	163	80	12	17	18	111	54	163
1018022	Czastary	201	108	12	20	23	145	90	201
1018032	Galewice	329	172	21	40	38	223	121	329
1018042	Lututów	245	117	11	16	33	189	93	245
1018052	Łubnice	147	79	9	16	16	107	54	147
1018062	Sokolniki	203	106	16	29	17	129	71	203
Gmina miejsko- wiejska:		726	415	41	97	45	489	274	248
1018073	Wieruszów	726	415	41	97	45	489	274	248
1018074	miasto	478	265	33	65	33	303	188	0
1018075	Wieś	248	150	8	32	12	186	86	248
PUP Skierniewice		3650	1829	230	591	239	2454	1196	1397
1063011	Skierniewice-miasto	2253	1135	148	369	96	1427	766	0
gminy wiejskie:		1397	694	82	222	143	1027	430	1397
1015012	Bolimów	132	79	14	27	13	91	40	132
1015022	Głuchów	132	59	9	18	17	104	44	132
1015032	Godzianów	82	38	4	10	8	62	27	82
1015042	Kowiesy	97	47	0	4	14	80	33	97
1015052	Lipce Reymontowskie	106	52	6	11	14	84	34	106
1015062	Maków	233	111	11	41	20	165	69	233
1015072	Nowy Kawęczyn	127	59	5	21	14	92	30	127
1015082	Skierniewice	382	194	27	75	32	266	114	382
1015092	Słupia	106	55	6	15	11	83	39	106

PUP Łowicz		3589	1567	89	429	241	2392	1275	2032
Gmina miejska		1557	687	37	218	51	906	550	0
1005011	Łowicz	1557	687	37	218	51	906	550	0
gminy wiejskie:		2032	880	52	211	190	1486	725	2032
1005022	Bielawy	228	93	2	13	22	152	81	228
1005032	Chąšno	111	49	5	7	10	86	50	111
1005042	Domaniewice	181	68	5	24	12	119	81	181
1005052	Kiernožia	122	56	1	7	12	95	54	122
1005062	Kocierzew Południowy	132	67	3	7	19	115	37	132
1005072	Łowicz	305	140	9	33	42	231	105	305
1005082	Łyszkowice	322	135	7	38	27	226	100	322
1005092	Nieborów	412	179	15	59	26	288	142	412
1005102	Zduny	219	93	5	23	20	174	75	219
PUP Rawa Mazowiecka		1998	916	164	290	175	1349	641	988
Gmina miejska		864	388	87	147	43	533	253	0
1013011	Rawa Mazowiecka	864	388	87	147	43	533	253	0
gminy wiejskie:		757	365	63	103	86	543	252	757
1013032	Cielądz	154	73	16	23	20	103	61	154
1013042	Rawa Mazowiecka	365	170	36	57	28	243	108	365
1013052	Regnów	65	33	8	14	13	52	13	65
1013062	Sadkowice	173	89	3	9	25	145	70	173
Gmina miejsko- wiejska:		377	163	14	40	46	273	136	231
1013023	Biała Rawska	377	163	14	40	46	273	136	231
1013024	miasto	145	74	7	12	15	93	59	0
1013025	Wieś	232	89	7	28	31	180	77	231
PUP Kutno		7472	4076	346	825	428	5126	2923	3422
Gmina miejska		2848	1615	199	456	114	1786	987	0
1002011	Kutno	2848	1615	199	456	114	1786	987	0
gminy wiejskie:		2657	1356	93	227	178	1982	1072	2657
1002022	Bedlno	335	170	15	32	24	258	129	335
1002032	Dąbrowice	147	76	3	8	14	124	55	147
1002052	Krzyżanów	312	166	7	18	27	210	135	312
1002062	Kutno	690	381	32	62	45	501	310	690
1002072	Łanięta	259	110	6	17	14	201	92	259
1002082	Nowe Ostrowy	393	209	13	43	23	289	142	393
1002092	Oporów	161	70	6	13	13	120	67	161
1002102	Strzelce	360	174	11	34	18	279	142	360
Gminy miejsko- wiejskie:		1967	1105	54	142	136	1358	864	765
1002043	Krośniewice	928	519	22	67	70	661	429	450
1002044	miasto	478	297	13	39	41	386	262	0
1002045	Wieś	450	222	9	28	29	275	167	450
1002113	Żychlin	1039	586	32	75	66	697	435	315
1002114	miasto	724	412	24	60	45	483	289	0
1002115	Wieś	315	174	8	15	21	214	146	315

**TABLICA 30. Charakterystyka bezrobotnych w kategoriach wiekowych 45-54 oraz 55-59 lat
wg czasu pozostawania bez pracy, jak też będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy**

Wyszczególnienie wiek bezrobotnych		31.12.2011				31.12.2012				31.12.2013			
		45-54		55-59		45-54		55-59		45-54		55-59	
Z tego w/g czasu pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	2 382	8,2%	1 129	7,5%	2 523	8,3%	1 431	8,2%	2 096	7,0%	1 200	6,4%
	1-3	4 686	16,1%	2 120	14,2%	4 610	15,2%	2 326	13,3%	4 066	13,6%	2 440	13,0%
	3-6	4 287	14,7%	1 945	13,0%	4 116	13,5%	2 373	13,6%	4 026	13,5%	2 499	13,3%
	6-12	5 700	19,5%	2 896	19,4%	5 910	19,4%	3 246	18,6%	5 685	19,0%	3 438	18,3%
	12-24	6 285	21,5%	3 095	20,7%	6 205	20,4%	3 321	19,1%	6 215	20,8%	3 620	19,3%
	pow. 24	5 855	20,1%	3 781	25,3%	7 031	23,1%	4 729	27,1%	7 784	26,1%	5 604	29,8%
Będący w szczeg. syt. na ryнку pracy (z rubryki 1)*	długotrwale bezrobotni	16 847	57,7%	9 045	60,4%	17 818	58,6%	10 274	59,0%	18 695	62,6%	11 762	62,6%
	bez kwalifikacji zaw.	9 869	33,8%	5 912	39,5%	9 518	31,3%	6 536	37,5%	9 260	31,0%	6 946	36,9%
	niepełnosprawni	3 394	11,6%	2 759	18,4%	3 409	11,2%	2 986	17,1%	3 231	10,8%	3 167	16,8%
Liczba bezrobotnych w kategorii wiekowej		29 195	100,0%	14 966	100,0%	30 395	100,0%	17 426	100,0%	29 872	100,0%	18 801	100,0%
Liczba bezrobotnych ogółem stan na 31 grudnia		138 652				151 036				151 626			
		21,1%		10,8%		20,1%		11,5%		19,7%		12,4%	

* udziały poszczególnych kategorii w ogółem nie sumują się do 100%

TABLICA 31. Charakterystyka bezrobotnych powyżej 50 roku życia, rozkład wg cech: czas pozostawania bez pracy, wykształcenie, staż pracy

Wyszczególnienie powyżej 50 roku życia		31.12.2011				31.12.2012				31.12.2013			
		razem (a)	udział w ogółem	kobiety (b)	(b):(a)	razem (a)	udział w ogółem	kobiety (b)	(b):(a)	razem (a)	udział w ogółem	kobiety (b)	(b):(a)
czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	2 690	7,5%	985	36,6%	3 219	8,1%	1 197	37,2%	2 638	6,4%	984	37,3%
	1-3	5 281	14,6%	2 184	41,4%	5 619	14,1%	2 294	40,8%	5 473	13,2%	2 334	42,6%
	3-6	4 837	13,4%	2 114	43,7%	5 324	13,3%	2 310	43,4%	5 494	13,2%	2 422	44,1%
	6-12	7 016	19,4%	2 878	41,0%	7 464	18,7%	3 037	40,7%	7 680	18,5%	2 999	39,0%
	12-24	7 614	21,1%	3 018	39,6%	7 766	19,5%	3 048	39,2%	8 202	19,7%	2 969	36,2%
	pow. 24	8 659	24,0%	3 678	42,5%	10 531	26,4%	4 347	41,3%	12 052	29,0%	4 877	40,5%
wykształcenie	wyższe	1 269	3,5%	479	37,7%	1 473	3,7%	573	38,9%	1 612	3,9%	630	39,1%
	policealne i średnie zawodowe	7 166	19,9%	3 651	50,9%	8 026	20,1%	4 146	51,7%	8 439	20,3%	4 218	50,0%
	średnie ogólnokształcące	2 024	5,6%	1 445	71,4%	2 277	5,7%	1 625	71,4%	2 318	5,6%	1 646	71,0%
	zasadnicze zawodowe	10 686	29,6%	3 507	32,8%	12 382	31,0%	4 035	32,6%	12 936	31,1%	4 127	31,9%
	gimnazjalne i poniżej	14 952	41,4%	5 775	38,6%	15 765	39,5%	5 854	37,1%	16 234	39,1%	5 964	36,7%
staż pracy ogółem	do 1 roku	2 986	8,3%	1 037	34,7%	3 029	7,6%	1 068	35,3%	3 150	7,6%	1 102	35,0%
	1-5	2 304	6,4%	762	33,1%	2 509	6,3%	825	32,9%	2 699	6,5%	870	32,2%
	5-10	2 846	7,9%	1 192	41,9%	3 229	8,1%	1 303	40,4%	3 559	8,6%	1 458	41,0%
	10-20	7 996	22,2%	3 755	47,0%	8 773	22,0%	3 969	45,2%	9 437	22,7%	4 288	45,4%
	20-30	13 258	36,7%	5 742	43,3%	14 429	36,1%	6 128	42,5%	14 860	35,8%	6 152	41,4%
	30 lat i więcej	5 597	15,5%	1 928	34,4%	6 845	17,1%	2 520	36,8%	6 594	15,9%	2 254	34,2%
	bez stażu	1 110	3,1%	441	39,7%	1 109	2,8%	420	37,9%	1 240	3,0%	461	37,2%
Ogółem	36 097	100,0%	14 857	41,2%	39 923	100,0%	16 233	40,7%	41 539	100,0%	16 585	39,9%	

TABLICA 32. NAPŁYW I ODPŁYW BEZROBOTNYCH W WIEKU 50+

wyszczególnienie	2011		2012		2013	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
odpływ: osoby powyżej 50 roku życia	30 967	12 536	32 221	13 920	35 338	15 330
odpływ: ogółem bezrobotni	162 271	77 590	162 100	78 833	172 626	82 458
	19,1%	16,2%	19,9%	17,7%	20,5%	18,6%
napływ: osoby powyżej 50 roku życia	33 577	14 117	36 047	15 296	36 954	15 682
napływ: ogółem bezrobotni	169 306	82 449	174 484	82 582	173 216	81 556
	19,8%	17,1%	20,7%	18,5%	21,3%	19,2%

TABLICA 33. BEZROBOTNI OGÓŁEM I NIEPEŁNOSPRAWNI WEDŁUG WIEKU (Stan w końcu okresu)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni ogółem						Bezrobotni niepełnosprawni						wskaźnik udziału niepełnosprawnych w poszczególnych kategoriach bezrobocia		
	grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.		2011	2012	2013
	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach			
a	d	c	d	e	f	g	j	i	j	k	l	ł	h:b	j:d	l:f
Ogółem	138 652	100,0%	151 036	100,0%	151 626	100,0%	10 269	100,0%	10 782	100,0%	11 001	100,0%	7,4%	7,1%	7,3%
z tego w grupach wieku:															
18-24	25 611	18,5%	26 197	17,3%	24 526	16,2%	425	4,1%	450	4,2%	454	4,1%	1,7%	1,7%	1,9%
25-34	38 016	27,4%	41 505	27,5%	40 335	26,6%	1 248	12,2%	1 245	11,5%	1 180	10,7%	3,3%	3,0%	2,9%
35-44	26 832	19,4%	30 364	20,1%	31 932	21,1%	1 627	15,8%	1 712	15,9%	1 783	16,2%	6,1%	5,6%	5,6%
45-54	29 195	21,1%	30 395	20,1%	29 872	19,7%	3 394	33,1%	3 409	31,6%	3 231	29,4%	11,6%	11,2%	10,8%
55-59	14 966	10,8%	17 426	11,5%	18 801	12,4%	2 759	26,9%	2 986	27,7%	3 167	28,8%	18,4%	17,1%	16,8%
60 lat i więcej	4 032	2,9%	5 149	3,4%	6 160	4,1%	816	7,9%	980	9,1%	1 186	10,8%	20,2%	19,0%	19,3%

TABLICA 34. BEZROBOTNI OGÓŁEM I NIEPEŁNOSPRAWNI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (Stan w końcu okresu)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni ogółem						Bezrobotni niepełnosprawni						wskaźnik udziału niepełnosprawnych w poszczególnych kategoriach bezrobocia		
	grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.		2011	2012	2013
	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach			
a	d	c	d	e	f	g	j	i	j	k	l	ł	h:b	j:d	l:f
Ogółem	138 652	100,0%	151 036	100,0%	151 626	100,0%	10 269	100,0%	10 782	100,0%	11 001	100,0%	7,4%	7,1%	7,3%
z tego z wykształceniem:															
wyższym	14 530	10,5%	16 188	10,7%	16 515	10,9%	379	3,7%	401	3,7%	491	4,5%	2,6%	2,5%	3,0%
połiцейalnym i śr. zaw.	28 618	20,6%	31 074	20,6%	31 003	20,4%	1 794	17,5%	1 916	17,8%	2 007	18,2%	6,3%	6,2%	6,5%
śr. ogólnokształcącym	16 201	11,7%	17 184	11,4%	17 223	11,4%	726	7,1%	793	7,4%	828	7,5%	4,5%	4,6%	4,8%
zasadniczym zawod.	35 262	25,4%	38 542	25,5%	38 386	25,3%	3 286	32,0%	3 485	32,3%	3 512	31,9%	9,3%	9,0%	9,1%
gimnazjalne i poniżej	44 041	31,8%	48 048	31,8%	48 499	32,0%	4 084	39,8%	4 187	38,8%	4 163	37,8%	9,3%	8,7%	8,6%

TABLICA 35. BEZROBOTNI OGÓŁEM I NIEPEŁNOSPRAWNI WEDŁUG STAŻU PRACY (Stan w końcu okresu)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni ogółem						Bezrobotni niepełnosprawni						wskaźnik udziału niepełnosprawnych w poszczególnych kategoriach bezrobocia		
	grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.		2011	2012	2013
	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach			
a	d	c	d	e	f	g	j	i	j	k	l	ł	h:b	j:d	l:f
Ogółem	138 652	100,0%	151 036	100,0%	151 626	100,0%	10 269	100,0%	10 782	100,0%	11 001	100,0%	7,4%	7,1%	7,3%
z tego:															
do 1 roku	21 829	15,7%	23 542	15,6%	24 180	15,9%	1 205	11,7%	1 217	11,3%	1 217	11,1%	5,5%	5,2%	5,0%
1 do 5 lat	30 043	21,7%	33 132	21,9%	32 374	21,4%	1 448	14,1%	1 518	14,1%	1 563	14,2%	4,8%	4,6%	4,8%
5 do 10 lat	19 748	14,2%	22 438	14,9%	22 861	15,1%	1 338	13,0%	1 445	13,4%	1 495	13,6%	6,8%	6,4%	6,5%
10 do 20 lat	22 177	16,0%	24 027	15,9%	24 708	16,3%	2 277	22,2%	2 358	21,9%	2 481	22,6%	10,3%	9,8%	10,0%
20 do 30 lat	17 847	12,9%	19 110	12,7%	19 103	12,6%	2 563	25,0%	2 710	25,1%	2 635	24,0%	14,4%	14,2%	13,8%
30 lat i więcej	5 779	4,2%	7 008	4,6%	6 717	4,4%	725	7,1%	814	7,5%	855	7,8%	12,5%	11,6%	12,7%
bez stażu	21 229	15,3%	21 779	14,4%	21 683	14,3%	713	6,9%	720	6,7%	755	6,9%	3,4%	3,3%	3,5%

TABLICA 36. BEZROBOTNI OGÓŁEM I NIEPEŁNOSPRAWNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY (Stan w końcu okresu)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni ogółem						Bezrobotni niepełnosprawni						wskaźnik udziału niepełnosprawnych w poszczególnych kategoriach bezrobocia		
	grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.		2011	2012	2013
	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	h:b	j:d	l:f
a	d	c	d	e	f	g	j	i	j	k	l	ł			
Ogółem	138 652	100%	151 036	100%	151 626	100%	10 269	100%	10 782	100%	11 001	100%	7,4%	7,1%	7,3%
z tego pozostający bez pracy:															
do 12 m-cy	90 009	64,9%	95 082	63,0%	89 391	59,0%	5 608	54,6%	5 687	52,7%	5 643	51,3%	6,2%	6,0%	6,3%
powyżej 12 m-cy	48 643	35,1%	55 954	37,0%	62 235	41,0%	4 661	45,4%	5 095	47,3%	5 358	48,7%	9,6%	9,1%	8,6%

TABLICA 37. BEZROBOTNI OGÓŁEM I NIEPEŁNOSPRAWNI WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA (Stan w końcu okresu)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni ogółem						Bezrobotni niepełnosprawni						wskaźnik udziału niepełnosprawnych w poszczególnych kategoriach bezrobocia		
	grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.		2011	2012	2013
	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	h:b	j:d	l:f
a	d	c	d	e	f	g	j	i	j	k	l	ł			
Ogółem	138 652	100%	151 036	100%	151 626	100%	10 269	100%	10 782	100%	11 001	100%	7,4%	7,1%	7,3%
z tego mieszkający:															
na wsi	46 382	33,5%	50 696	33,6%	51 141	33,7%	2 069	20,1%	2 180	20,2%	2 285	20,8%	4,5%	4,3%	4,5%
w mieście	92 270	66,5%	100 340	66,4%	100 485	66,3%	8 200	79,9%	8 602	79,8%	8 716	79,2%	8,9%	8,6%	8,7%

TABLICA 38. BEZROBOTNI OGÓŁEM I NIEPEŁNOSPRAWNI POSIADAJĄCY BĄDŹ NIE KWALIFIKACJE ZAWODOWE (Stan w końcu okresu)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni ogółem						Bezrobotni niepełnosprawni						wskaźnik udziału niepełnosprawnych w poszczególnych kategoriach bezrobocia		
	grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.		2011	2012	2013
	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach	h:b	j:d	l:f
a	d	c	d	e	f	g	j	i	j	k	l	ł			
Ogółem	138 652	100%	151 036	100%	151 626	100%	10 269	100%	10 782	100%	11 001	100%	7,4%	7,1%	7,3%
z tego osoby:															
bez kwalifikacji zawodow. posiadający kwalifikacje	46 265	33,4%	48 331	32,0%	49 316	32,5%	3 483	33,9%	3 488	32,4%	3 515	32,0%	7,5%	7,2%	7,1%
	92 387	66,6%	102 705	68,0%	102 310	67,5%	6 786	66,1%	7 294	67,6%	7 486	68,0%	7,3%	7,1%	7,3%

TABLICA 39. BEZROBOTNI I POSZUKUJĄCY PRACY NIEPEŁNOSPRAWNI WEDŁUG STOPNIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
(Stan w końcu okresu)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobotni						Poszukujący pracy					
	grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.		grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.	
	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach
Ogółem,	10 269	100,0%	10 782	100,0%	11 001	100,0%	1 905	100,0%	1 939	100%	2 011	100,0%
z tego w stopniu niepełnosprawności:												
znacznym	99	1,0%	97	0,9%	106	1,0%	224	11,8%	223	11,5%	208	10,3%
umiarkowanym	2 225	21,7%	2 411	22,4%	2 551	23,2%	1 271	66,7%	1 337	69,0%	1 422	70,7%
lekkim	7 945	77,4%	8 274	76,7%	8 344	75,8%	410	21,5%	379	19,5%	381	18,9%

TABLICA 40. BEZROBOTNI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY - stan w końcu grudnia 2011, 2012 i 2013 r.

WOJEWÓDZTWA	Bezrobotni w rejestrach PUP			Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy						Bezrobotni niepełnosprawni						udział w %					
	2011	2012	2013	2011		2012		2013		2011		2012		2013		2011		2012		2013	
	Ogółem			Oółem	Kobiety	Oółem	Kobiety	Oółem	Kobiety	Oółem	Kobiety	Oółem	Kobiety	Oółem	Kobiety	10:4	10:1	12:6	12:2	14:8	14:3
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15						
POLSKA	1982676	2136815	2157883	1806289	954410	1938810	987070	1979599	1001273	104663	52164	111521	54386	116354	56085	5,8%	5,3%	5,8%	5,2%	5,9%	5,4%
Dolnośląskie	143575	157369	153558	130 245	68 168	142 008	71 293	139 801	70 123	10 271	4 985	11 066	5 084	11 168	4 991	7,9%	7,2%	7,8%	7,0%	8,0%	7,3%
Kujawsko-Pomorskie	139622	148839	150145	129 334	72 049	137 702	73 990	140 448	75 487	6 396	3 337	6 477	3 212	6 504	3 206	4,9%	4,6%	4,7%	4,4%	4,6%	4,3%
Lubelskie	122441	131125	134042	111 859	56 694	119 739	58 859	123 736	59 938	4 397	2 001	4 691	2 177	5 102	2 308	3,9%	3,6%	3,9%	3,6%	4,1%	3,8%
Lubuskie	59134	60614	59805	54 311	29 621	55 504	28 731	55 201	28 959	4 661	2 604	4 760	2 547	4 825	2 578	8,6%	7,9%	8,6%	7,9%	8,7%	8,1%
Łódzkie	138652	151036	151626	126 478	63 861	137 526	67 196	139 778	67 411	10 269	4 860	10 782	5 041	11 001	5 107	8,1%	7,4%	7,8%	7,1%	7,9%	7,3%
Małopolskie	145094	161161	164434	130 540	70 098	144 514	74 643	149 552	76 252	7 440	3 761	8 003	3 933	8 418	4 005	5,7%	5,1%	5,5%	5,0%	5,6%	5,1%
Mazowieckie	246739	271927	283196	223 595	108 701	244 758	114 937	257 690	120 099	9 181	4 240	10 054	4 687	10 623	4 922	4,1%	3,7%	4,1%	3,7%	4,1%	3,8%
Opolskie	48029	51775	51636	44 128	23 766	47 269	24 443	47 505	24 631	2 657	1 266	2 739	1 289	2 888	1 323	6,0%	5,5%	5,8%	5,3%	6,1%	5,6%
Podkarpackie	146208	153807	154216	134 491	70 830	140 876	71 249	142 550	71 535	5 722	2 848	6 147	2 995	6 544	3 151	4,3%	3,9%	4,4%	4,0%	4,6%	4,2%
Podlaskie	65920	68705	70889	60 477	28 694	62 710	28 442	65 286	29 433	3 573	1 474	3 815	1 570	4 150	1 709	5,9%	5,4%	6,1%	5,6%	6,4%	5,9%
Pomorskie	106667	114644	114148	96 556	54 118	103 617	56 211	104 341	56 898	6 515	3 492	6 978	3 661	7 126	3 765	6,7%	6,1%	6,7%	6,1%	6,8%	6,2%
Śląskie	186187	205459	208296	166 904	92 146	183 026	98 666	188 711	99 772	11 511	5 813	12 475	6 321	12 822	6 392	6,9%	6,2%	6,8%	6,1%	6,8%	6,2%
Świętokrzyskie	83217	86708	90124	75 679	38 793	78 305	38 408	82 269	39 982	4 233	2 118	4 350	2 104	4 727	2 293	5,6%	5,1%	5,6%	5,0%	5,7%	5,2%
Warmińsko-Mazurskie	107333	113223	115873	99 180	53 496	104 451	53 960	107 882	55 469	5 628	2 993	5 843	2 963	6 536	3 392	5,7%	5,2%	5,6%	5,2%	6,1%	5,6%
Wielkopolskie	134954	147902	144832	121 551	69 656	132 955	72 353	131 712	72 002	7 604	4 081	8 480	4 442	9 067	4 618	6,3%	5,6%	6,4%	5,7%	6,9%	6,3%
Zachodniopomorskie	108904	112521	111063	100 961	53 719	103 850	53 689	103 137	53 282	4 605	2 291	4 861	2 360	4 853	2 325	4,6%	4,2%	4,7%	4,3%	4,7%	4,4%

**TABLICA 41. POSZUKUJĄCY PRACY ZA POŚREDNICTWEM POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY
Z UWZGLĘDNIENIEM OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - stan w końcu grudnia 2011, 2012 i 2013 r.**

WOJEWÓDZTWA	Ogółem poszukujący pracy						w tym: niepełnosprawni pozostający bez zatrudnienia						Wskaźnik udziału osób niepełnosprawnych wśród poszukujących pracy					
	2011		2012		2013		2011		2012		2013		2011		2012		2013	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
POLSKA	39 701	17 730	40 748	17 834	41 395	18 007	19 575	7 829	19 733	7 822	19 321	7 687	49,3%	44,2%	48,4%	43,9%	46,7%	42,7%
Dolnośląskie	2 974	1 348	3 242	1 430	3 389	1 484	1312	550	1297	520	1359	564	44,1%	40,8%	40,0%	36,4%	40,1%	38,0%
Kujawsko-Pomorskie	2 388	1 070	2 257	962	2 323	995	1294	503	1190	469	1167	459	54,2%	47,0%	52,7%	48,8%	50,2%	46,1%
Lubelskie	2 624	1 206	2 750	1 207	2 964	1 311	1308	506	1413	546	1516	607	49,8%	42,0%	51,4%	45,2%	51,1%	46,3%
Lubuskie	743	331	698	299	726	304	336	145	312	125	317	126	45,2%	43,8%	44,7%	41,8%	43,7%	41,4%
Łódzkie	3 474	1 559	3 349	1 484	3 464	1 493	1905	757	1939	791	2011	802	54,8%	48,6%	57,9%	53,3%	58,1%	53,7%
Małopolskie	4 000	1 867	4 285	1 970	4 112	1 857	1742	726	1736	695	1642	632	43,6%	38,9%	40,5%	35,3%	39,9%	34,0%
Mazowieckie	5 097	2 278	5 165	2 290	5 125	2 281	2588	1071	2437	994	2136	887	50,8%	47,0%	47,2%	43,4%	41,7%	38,9%
Opolskie	857	347	842	350	845	342	336	116	317	114	334	117	39,2%	33,4%	37,6%	32,6%	39,5%	34,2%
Podkarpackie	2 597	1 198	2 597	1 142	2 535	1 128	1275	532	1341	560	1273	529	49,1%	44,4%	51,6%	49,0%	50,2%	46,9%
Podlaskie	1 175	525	1 259	551	1 272	540	730	303	780	317	730	283	62,1%	57,7%	62,0%	57,5%	57,4%	52,4%
Pomorskie	1 763	774	1 811	764	1 899	810	940	366	978	376	940	376	53,3%	47,3%	54,0%	49,2%	49,5%	46,4%
Śląskie	4 618	2 055	4 845	2 131	5 303	2 286	1943	736	1959	714	1969	735	42,1%	35,8%	40,4%	33,5%	37,1%	32,2%
Świętokrzyskie	1 641	692	1 577	692	1 502	623	663	254	709	269	707	263	40,4%	36,7%	45,0%	38,9%	47,1%	42,2%
Warmińsko-Mazurskie	1 597	709	1 572	692	1 592	697	1018	419	1006	419	986	408	63,7%	59,1%	64,0%	60,5%	61,9%	58,5%
Wielkopolskie	2 401	1 015	2 631	1 084	2 656	1 156	1285	486	1386	531	1322	535	53,5%	47,9%	52,7%	49,0%	49,8%	46,3%
Zachodniopomorskie	1 752	756	1 868	786	1 688	700	900	359	933	382	912	364	51,4%	47,5%	49,9%	48,6%	54,0%	52,0%

TABLICA 42. OSOBY ZNAJDUJĄCE SIĘ W REJESTRACH URZĘDÓW PRACY Z UWZGLĘDNIENIEM OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - stan w końcu 2011, 2012 i 2013 roku.

WOJEWÓDZTWA	osoby znajdujące się w rejestrach urzędów pracy w tym:						Udział niepełnosprawnych w rejestrach		
	bezrobotni i poszukujący pracy			niepełnosprawni			2011	2012	2013
	2011	2012	2013	2011	2012	2013			
POLSKA	2 022 377	2 177 563	2 199 278	124 238	131 254	135 675	6,1%	6,0%	6,2%
Dolnośląskie	146 549	160 611	156 947	11 583	12 363	12 527	7,9%	7,7%	8,0%
Kujawsko-Pomorskie	142 010	151 096	152 468	7 690	7 667	7 671	5,4%	5,1%	5,0%
Lubelskie	125 065	133 875	137 006	5 705	6 104	6 618	4,6%	4,6%	4,8%
Lubuskie	59 877	61 312	60 531	4 997	5 072	5 142	8,3%	8,3%	8,5%
Łódzkie	142 126	154 385	155 090	12 174	12 721	13 012	8,6%	8,2%	8,4%
Małopolskie	149 094	165 446	168 546	9 182	9 739	10 060	6,2%	5,9%	6,0%
Mazowieckie	251 836	277 092	288 321	11 769	12 491	12 759	4,7%	4,5%	4,4%
Opolskie	48 886	52 617	52 481	2 993	3 056	3 222	6,1%	5,8%	6,1%
Podkarpackie	148 805	156 404	156 751	6 997	7 488	7 817	4,7%	4,8%	5,0%
Podlaskie	67 095	69 964	72 161	4 303	4 595	4 880	6,4%	6,6%	6,8%
Pomorskie	108 430	116 455	116 047	7 455	7 956	8 066	6,9%	6,8%	7,0%
Śląskie	190 805	210 304	213 599	13 454	14 434	14 791	7,1%	6,9%	6,9%
Świętokrzyskie	84 858	88 285	91 626	4 896	5 059	5 434	5,8%	5,7%	5,9%
Warmińsko-Mazurskie	108 930	114 795	117 465	6 646	6 849	7 522	6,1%	6,0%	6,4%
Wielkopolskie	137 355	150 533	147 488	8 889	9 866	10 389	6,5%	6,6%	7,0%
Zachodniopomorskie	110 656	114 389	112 751	5 505	5 794	5 765	5,0%	5,1%	5,1%

**TABLICA 43. "NAPŁYW" i "ODPŁYW" NIEPEŁNOSPRAWNYCH BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY
w okresie 12 miesięcy 2011, 2012 i 2013 roku**

WYSZCZEGÓLNIENIE	12 miesięcy			W odsetkach 12 m-cy 2013	wzrost/spadek 2013:2012		wzrost/spadek 2013:2011	
	2011	2012	2013		w l. bezwzgl.	w %	w l. bezwzgl.	w %
	Nowo zarejestrowani niepełnosprawni "napływ"	14 122	14 482	14 123	100,0%	-359	97,5%	1
w tym: po raz kolejny	12 128	12 659	12 488	88,4%	-171	98,6%	360	103,0%
po raz kolejny jako osoba niepełnosprawna długotrwale	7 126	7 560	7 699	54,5%	139	101,8%	573	108,0%
zamieszkali na wsi	4 217	3 436	3 441	24,4%	5	100,1%	-776	81,6%
do 25 roku życia	2 982	2 960	3 000	21,2%	40	101,4%	18	100,6%
powyżej 50 roku życia	989	1 015	956	6,8%	-59	94,2%	-33	96,7%
bez kwalifikacji	6 701	6 898	6 970	49,4%	72	101,0%	269	104,0%
absowenci ¹	4 428	4 357	4 145	29,3%	-212	95,1%	-283	93,6%
po szkoleniu	451	475	451	3,2%	-24	94,9%	0	100,0%
po stażu	705	862	723	5,1%	-139	83,9%	18	102,6%
po pracach interwencyjnych	572	553	714	5,1%	161	129,1%	142	124,8%
po robotach publicznych	930	509	41	0,3%	-468	8,1%	-889	4,4%
po odbyciu przygotow. zawod. w msc. pracy	807	433	150	1,1%	-283	34,6%	-657	18,6%
po pracach społecznie użytecznych	10	7	2	0,0%	-5	28,6%	-8	20,0%
	288	331	298	2,1%	-33	90,0%	10	103,5%
Wyrejestrowani niepełnosprawni "odpływ"	14 377	14 524	14 267	100,0%	-257	98,2%	-110	99,2%
w tym: z powodu podjęcia pracy:	4 941	4 804	4 996	35,0%	192	104,0%	55	101,1%
z tego: pracy subsydiowanej	699	820	710	5,0%	-110	86,6%	11	101,6%
prac interwencyjnych	95	122	103	0,7%	-19	84,4%	8	108,4%
robót publicznych	136	199	213	1,5%	14	107,0%	77	156,6%
podjęcia działalności gospodarczej	150	203	170	1,2%	-33	83,7%	20	113,3%
rozpoczęcia szkolenia	573	716	559	3,9%	-157	78,1%	-14	97,6%
rozpoczęcia stażu	462	689	628	4,4%	-61	91,1%	166	135,9%
rozpoczęcia przygotow. zawod. w msc. pracy	0	0	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	218	294	262	1,8%	-32	89,1%	44	120,2%
rezygnacji lub nie potwierdzenia gotowości do pracy	3 259	2 911	2 679	18,8%	-232	92,0%	-580	82,2%
utruty statusu osoby niepełnosprawnej	2 259	2 710	2 525	17,7%	-185	93,2%	266	111,8%

¹ w ustawie "O promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy" zdefiniowani jako osoby w okresie do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki

TABLICA 44. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG WIEKU, WYSZTAŁCENIA,
STAŻU PRACY ORAZ CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Czas pozostawania bez pracy w miesiącach					
		od 1	1 do 3	3 do 6	6 do 12	12 do 24	pow. 24
grudzień 2011							
Ogółem	46 382	4 251	8 609	8 152	9 175	9 248	6 947
Wiek w latach							
18-24	12 420	1192	2856	3088	2284	2212	788
25-34	13 093	1198	2300	2245	2850	2714	1786
35-44	8 264	740	1498	1241	1610	1761	1414
45-54	8 028	740	1300	1080	1566	1640	1702
55-59	3 574	318	518	404	696	710	928
60 lat i więcej	1 003	63	137	94	169	211	329
Wykształcenie							
wyższe	4 057	369	838	891	838	749	372
policealne i śr. zaw.	10 099	828	1977	2120	2025	1923	1226
śr. ogólnokształcące	4 939	420	913	994	1125	989	498
zasadnicze zawod.	13 334	1360	2507	2266	2474	2693	2034
gimnazjalne i poniżej	13 953	1274	2374	1881	2713	2894	2817
Staż pracy							
do 1 roku	7 017	682	1309	1194	1410	1377	1045
1 do 5	11 027	1123	2182	1976	2220	2126	1400
5 do 10	6 458	634	1204	1067	1382	1297	874
10 do 20	6 699	657	1217	990	1249	1354	1232
20 do 30	4 066	388	697	614	826	794	747
30 i więcej	1 301	124	257	248	346	167	159
bez stażu	9 814	643	1743	2063	1742	2133	1490
grudzień 2012							
Ogółem	50 696	4 985	9 385	8 579	9 272	9 461	9 014
Wiek w latach							
18-24	12 870	1390	3101	3092	2069	2078	1140
25-34	14 471	1424	2567	2358	2874	2829	2419
35-44	9 339	900	1544	1363	1815	1798	1919
45-54	8 538	799	1392	1052	1558	1736	2001
55-59	4 190	381	604	560	743	779	1123
60 lat i więcej	1 288	91	177	154	213	241	412
Wykształcenie							
wyższe	4 663	511	1009	930	802	794	617
policealne i śr. zaw.	10 970	1093	2102	2180	2008	1994	1593
śr. ogólnokształcące	5 180	488	1105	1003	976	877	731
zasadnicze zawod.	14 620	1435	2665	2354	2657	2841	2668
gimnazjalne i poniżej	15 263	1458	2504	2112	2829	2955	3405
Staż pracy							
do 1 roku	7 523	777	1504	1141	1318	1419	1364
1 do 5	12 292	1252	2391	2083	2325	2332	1909
5 do 10	7 367	790	1294	1160	1492	1421	1210
10 do 20	7 385	786	1264	1066	1362	1358	1549
20 do 30	4 516	444	809	649	894	861	859
30 i więcej	1 579	216	328	288	380	211	156
bez stażu	10 034	720	1795	2192	1501	1859	1967
grudzień 2013							
Ogółem	51 141	4 368	8 268	8 263	9 823	10 011	10 408
Wiek w latach							
18-24	12311	1205	2713	2905	2200	2120	1168
25-34	14353	1223	2100	2123	3024	2915	2968
35-44	9788	824	1384	1325	1940	2072	2243
45-54	8651	683	1250	1156	1588	1732	2242
55-59	4538	340	645	580	825	846	1302
60 lat i więcej	1500	93	176	174	246	326	485
Wykształcenie							
wyższe	4701	478	886	909	930	783	715
policealne i śr. zaw.	11012	936	1842	2054	2197	2102	1881
śr. ogólnokształcące	5183	463	978	955	1060	978	749
zasadnicze zawod.	14791	1270	2312	2303	2777	2917	3212
gimnazjalne i poniżej	15454	1221	2250	2042	2859	3231	3851
Staż pracy							
do 1 roku	7795	759	1382	1170	1459	1434	1591
1 do 5	12109	1077	1985	1813	2429	2494	2311
5 do 10	7538	655	1148	1097	1578	1564	1496
10 do 20	7613	698	1103	1113	1501	1498	1700
20 do 30	4510	412	727	647	896	885	943
30 i więcej	1491	166	266	262	364	243	190
bez stażu	10085	601	1657	2161	1596	1893	2177

TABLICA 45 ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG WIEKU

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.	
	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach
Ogółem	46 382	100,0%	50 696	100,0%	51 141	100,0%
z tego w grupach wieku:						
18-24	12 420	26,8%	12 870	25,4%	12 311	24,1%
25-34	13 093	28,2%	14 471	28,5%	14 353	28,1%
35-44	8 264	17,8%	9 339	18,4%	9 788	19,1%
45-54	8 028	17,3%	8 538	16,8%	8 651	16,9%
55-59	3 574	7,7%	4 190	8,3%	4 538	8,9%
60 lat i więcej	1 003	2,2%	1 288	2,5%	1 500	2,9%

TABLICA 46 ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.	
	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach
Ogółem	46 382	100,0%	50 696	100,0%	51 141	100,0%
z tego z wykształceniem:						
wyższym	4 057	8,7%	4 663	9,2%	4 701	9,2%
policealnym i śr. zaw.	10 099	21,8%	10 970	21,6%	11 012	21,5%
śr.ogólnokształcącym	4 939	10,6%	5 180	10,2%	5 183	10,1%
zasadniczym zawod.	13 334	28,7%	14 620	28,8%	14 791	28,9%
gimnazjalne i poniżej	13 953	30,1%	15 263	30,1%	15 454	30,2%

TABLICA 47 ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG STAŻU PRACY

Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	grudzień 2011 r.		grudzień 2012 r.		grudzień 2013 r.	
	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach	w liczbach bezwzgl.	w odset- kach
Ogółem	46 382	100,0%	50 696	100,0%	51 141	100,0%
z tego:						
do 1 roku	7 017	15,1%	7 523	14,8%	7 795	15,2%
1 do 5 lat	11 027	23,8%	12 292	24,2%	12 109	23,7%
5 do 10 lat	6 458	13,9%	7 367	14,5%	7 538	14,7%
10 do 20 lat	6 699	14,4%	7 385	14,6%	7 613	14,9%
20 do 30 lat	4 066	8,8%	4 516	8,9%	4 510	8,8%
30 lat i więcej	1 301	2,8%	1 579	3,1%	1 491	2,9%
bez stażu	9 814	21,2%	10 034	19,8%	10 085	19,7%

TABLICA 48. Charakterystyka bezrobotnych do 25 roku życia, rozkład wg cech: czas pozostawania bez pracy, wykształcenie, staż pracy

Bezrobotni do 25 roku życia		31.12.2011				31.12.2012				31.12.2013			
		razem (a)	udział w ogółem	kobiety (b)	(b):(a)	razem (a)	udział w ogółem	kobiety (b)	(b):(a)	razem (a)	udział w ogółem	kobiety (b)	(b):(a)
czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	2 686	10,5%	1 129	42,0%	2 955	11,3%	1 278	43,2%	2 596	10,6%	1 165	44,9%
	1-3	6 366	24,9%	3 085	48,5%	6 769	25,8%	3 165	46,8%	5 737	23,4%	2 656	46,3%
	3-6	6 183	24,1%	3 303	53,4%	6 098	23,3%	2 983	48,9%	5 524	22,5%	2 659	48,1%
	6-12	4 832	18,9%	2 851	59,0%	4 412	16,8%	2 231	50,6%	4 560	18,6%	2 241	49,1%
	12-24	4 190	16,4%	2 593	61,9%	3 975	15,2%	2 318	58,3%	3 983	16,2%	2 127	53,4%
	pow. 24	1 354	5,3%	977	72,2%	1 988	7,6%	1 377	69,3%	2 126	8,7%	1 365	64,2%
wykształcenie	wyższe	2 166	8,5%	1 704	78,7%	2 068	7,9%	1 579	76,4%	1 904	7,8%	1 444	75,8%
	policealne i średnie zawodowe	6 281	24,5%	3 335	53,1%	6 486	24,8%	3 284	50,6%	6 146	25,1%	2 971	48,3%
	średnie ogólnokształc ące	6 494	25,4%	4 174	64,3%	6 149	23,5%	3 730	60,7%	5 507	22,5%	3 249	59,0%
	zasadnicze zawodowe	4 260	16,6%	1 876	44,0%	4 644	17,7%	1 912	41,2%	4 600	18,8%	1 895	41,2%
	gimnazjalne i poniżej	6 410	25,0%	2 849	44,4%	6 850	26,1%	2 847	41,6%	6 369	26,0%	2 654	41,7%
staż pracy ogółem	do 1 roku	6 658	26,0%	3 705	55,6%	6 866	26,2%	3 629	52,9%	6 548	26,7%	3 363	51,4%
	1-5	5 801	22,7%	2822	48,6%	6 082	23,2%	2770	45,5%	5 363	21,9%	2448	45,6%
	5-10	185	0,7%	55	29,7%	159	0,6%	53	33,3%	156	0,6%	48	30,8%
	10-20	0		0		0		0		0		0	
	20-30	0		0		0		0		0		0	
	30 lat i więcej	0		0		0		0		0		0	
	bez stażu	12 967	50,6%	7356	56,7%	13 090	50,0%	6900	52,7%	12 459	50,8%	6354	51,0%
Ogółem	25 611	100,0%	13 938	54,4%	26 197	100,0%	13 352	51,0%	24 526	100,0%	12 213	49,8%	

Województwo Powiatowy Urząd Pracy	Zarejestrowani bezrobotni według wybranych kategorii												Fluktuacja		Podjęcia pracy		Brak gotowości do podjęcia pracy (wyłączenia)		wome miejsca		Stopa bezrobocia
	OGÓLEM	w tym:											"Napływ" w m-cu	"Odpływ" w m-cu	w m-cu	od początku roku	w m-cu	od poc. roku	w miesiącu	na koniec miesiąca	
		Kobiety	Zamieszkali na wsi	Niepełnosprawni	Z prawem do zasiłku	Zwolnieni z przyczyn dot. zakł. pracy	Długotrwałe bezrobotni	W okresie do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki	Bez kwalifikacji zawodowych	Do 25 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia									
OGÓLEM WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE	151 626	73 963	51 141	11 001	19 858	9 544	84 443	7 181	49 316	24 526	41 539	1 753	14 201	12 351	6 539	86 645	3 337	39 785	3 503	1 849	13,9
Łódź*	42 180	19 933	0	4 185	5491	3 687	24 253	951	18 285	3935	14734	346	3 185	3 305	1 567	20 454	1 071	11 858	1 995	1089	12,3
Łódź-Wschód	3 475	1 570	2 155	238	564	332	1 628	145	1 313	543	1006	36	378	353	208	2 394	87	1 164	85	59	12,7
Brzeziny	1 828	849	909	103	236	193	1 017	104	486	343	469	26	211	127	63	1 112	37	301	39	11	15,1
Pabianice	7 552	3 550	1 830	633	1048	565	4 419	255	3 089	917	2263	57	853	851	443	4 606	175	1 578	138	92	16,6
Zgierz	11 487	5 364	2 897	567	1516	609	6 600	449	3 704	1608	3220	129	1 199	922	533	6 731	255	2 818	61	63	18,1
Łęczyca	3 567	1 708	2 321	136	308	123	2 188	158	1 064	901	785	27	269	216	111	1 548	59	651	46	100	16,0
Piotrków Tryb.	8 929	4 358	3 874	699	1267	394	4 664	507	2 583	1642	2040	140	825	625	336	5 503	184	2 201	73	11	12,8 i
Bełchatów	7 576	4 223	2 958	401	1033	775	4 223	468	1 764	1370	1782	119	785	632	382	4 076	171	2 035	65	10	13,2
Opatów	5 350	2 666	3 579	313	942	363	2 666	358	1 252	1036	1175	74	545	441	269	3 830	99	1 296	45	5	16,8
Pajęczno	2 861	1 520	2 130	82	478	5	1 448	201	829	612	590	41	270	218	96	1 585	76	880	21	8	13,5
Radomsko	7 309	3 901	3 591	301	770	107	4 317	430	2 017	1319	1806	104	487	519	333	3 496	111	2 091	53	16	16,3
Tomaszów Mazow.	8 322	3 905	3 462	632	1268	331	4 355	405	2 226	1338	2090	84	884	560	318	5 585	139	2 454	124	56	17,3
Sieradz	7 378	3 668	3 578	409	789	283	4 040	515	1 239	1821	1585	118	691	505	233	3 568	138	1 873	58	15	13,6
Wieluń	4 294	2 045	2 763	185	553	212	2 422	297	1 063	1000	978	60	386	282	159	2 580	70	814	27	3	12,5
Zduńska Wola	4 327	2 238	1 269	466	547	274	2 406	237	912	810	1087	54	364	390	172	2 271	63	771	88	12	16,0
Poddębice	2 699	1 184	2 043	144	222	86	1 604	201	594	692	515	40	241	193	119	1 530	26	426	22	12	15,3
Łask	3 769	1 816	2 407	220	456	254	2 267	227	1 041	777	919	32	268	251	142	1 869	72	935	56	32	18,5
Wieruszów	2 014	1 077	1 536	81	235	122	1 066	190	684	505	474	30	204	189	109	1 295	49	653	145	5	10,9
Skierniewice	3 650	1 829	1 397	317	591	230	1 703	239	912	698	926	71	501	456	269	3 401	114	935	182	140	11,9 i 8,7
Łowicz	3 589	1 567	2 032	227	429	89	1 796	241	1 140	745	890	48	444	336	180	2 656	77	980	36	20	10,4
Rawa Mazow.	1 998	916	988	168	290	164	902	175	562	465	513	41	255	216	110	1 411	47	606	55	23	9,2
Kutno	7 472	4 076	3 422	494	825	346	4 459	428	2 557	1449	1692	76	956	764	387	5 144	217	2 465	89	67	17,4

Województwo Powiatowy Urząd Pracy	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu															
	Szkolenia		Prace interwencyjne		Roboty publiczne		Podjęcia działalności gospodarczej		Podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego		Stáže		Przygotowanie		Rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	
	L. osób rozpoczynających szkolenie		Bezrobotni podejmujący pracę		Bezrobotni podejmujący pracę						Bezrobotni podejmujący staż		Bezrobotni rozpoczynający przygotowanie zawod.			
	w m-cu	od początku roku	w m-cu	od początku roku	w m-cu	od początku roku	w m-cu	od początku roku	w m-cu	od początku roku	w m-cu	od pocz. roku	w m-cu	od pocz. roku	w m-cu	od pocz. roku
OGÓLEM WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE	141	5 563	104	1 739	45	2 547	454	4 034	297	1 941	502	12 491	0	4	47	2 619
Łódź*	38	1 774	1	122	18	522	104	1 381	63	422	261	2 190	0	0	0	531
Łódź-Wschód	16	305	0	8	10	145	28	123	15	50	9	464	0	0	0	22
Brzeziny	0	88	2	30	0	10	4	42	1	26	0	258	0	0	0	29
Pabianice	2	195	11	52	1	163	38	211	12	117	17	794	0	0	42	480
Zgierz	21	576	4	96	8	279	46	265	25	225	14	683	0	0	2	217
Łęczyca	1	26	0	49	0	55	19	52	9	17	4	589	0	0	0	16
Piotrków Tryb.	1	426	5	179	0	167	31	205	9	91	0	1009	0	0	0	63
Bełchatów	0	217	0	70	0	17	10	176	11	118	0	409	0	4	0	162
Opatów	6	178	4	257	0	151	6	133	16	199	1	390	0	0	0	15
Pajęczno	0	80	28	138	1	42	0	66	1	19	9	188	0	0	0	14
Radomsko	0	173	9	64	0	64	60	257	11	58	0	334	0	0	0	92
Tomaszów Mazow.	10	303	1	220	0	97	26	210	3	120	0	629	0	0	0	230
Sieradz	14	352	19	221	0	51	8	139	7	43	55	891	0	0	0	85
Wieluń	0	82	3	54	0	94	10	139	6	43	8	434	0	0	0	71
Zduńska Wola	11	146	5	20	0	13	8	104	18	46	31	407	0	0	0	25
Poddębice	9	75	3	32	0	38	16	62	8	38	7	283	0	0	0	89
Łask	0	96	2	21	0	15	1	59	12	27	2	365	0	0	0	133
Wieruszów	0	26	3	31	0	13	13	92	11	41	6	258	0	0	0	45
Skierniewice	7	144	1	19	1	58	2	35	26	81	10	459	0	0	0	0
Łowicz	0	193	0	12	1	46	10	86	0	16	21	418	0	0	2	35
Rawa Mazow.	0	34	2	35	0	35	7	50	9	21	7	254	0	0	0	0
Kutno	5	74	1	9	5	472	7	147	24	123	40	785	0	0	1	265

SPORZĄDZONO W WYDZIALE BADAŃ I ANALIZ, Z KTÓRYM

PROSIMY KONTAKTOWAĆ SIĘ W RAZIE POTRZEBY

TELEFONICZNIE (0-42) 6630257

LUB OSOBIŚCIE (ŁÓDŹ, UL. WÓLCZAŃSKA 49, BUD. A, POK. 1.16

Wojewódzki Urząd
Pracy w Łodzi

RYNEK PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM w roku 2013

podsumowanie opracowania

promuje
łódzkie

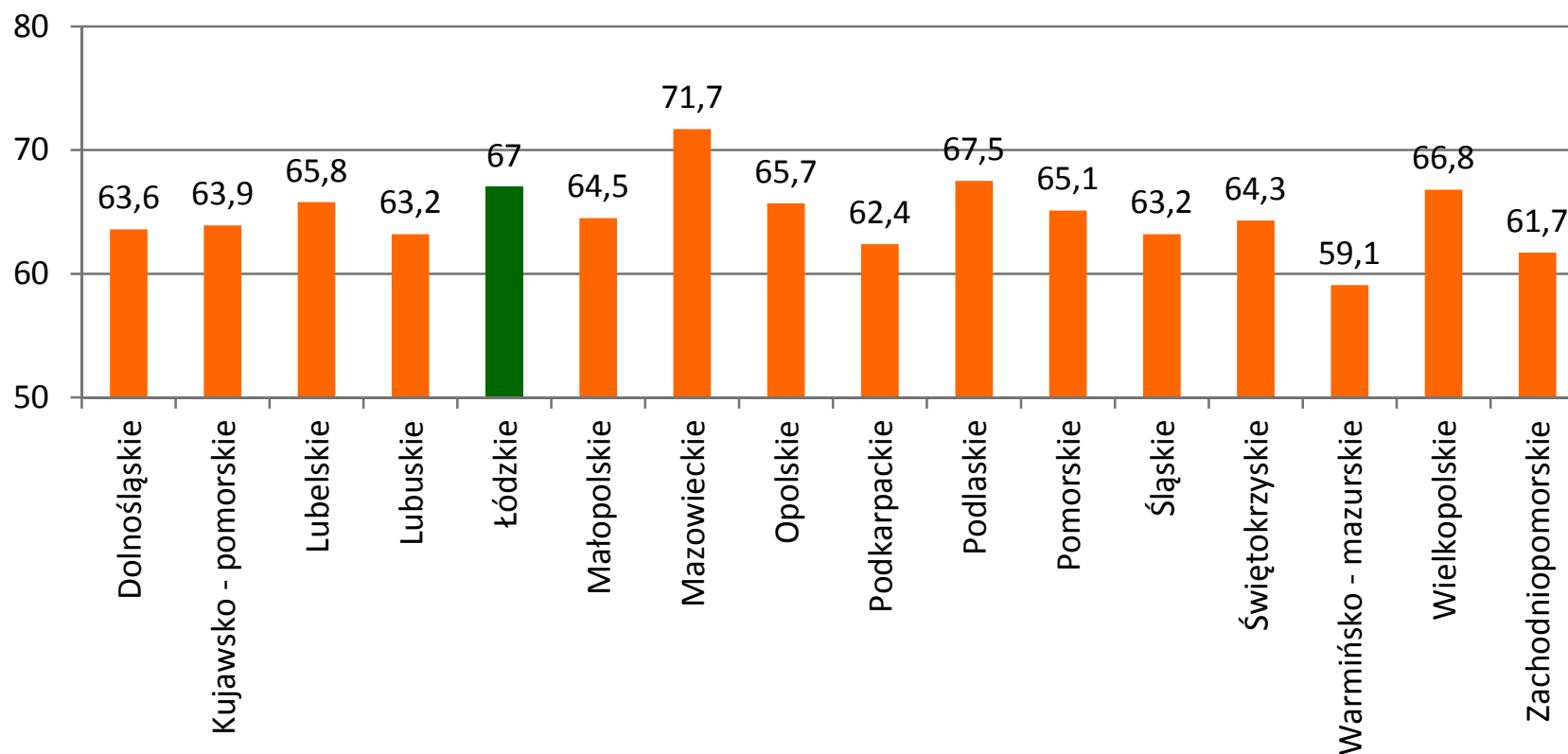
Wydział Informacji, Badań i Analiz
Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi

- ✓ *W województwie łódzkim zwiększa się kwota środków Funduszu Pracy, którą otrzymują powiatowe urzędy pracy na działania aktywizujące. W 2013 roku było to 238,7 mln zł wobec 195,4 mln zł w roku 2012 i 132,7 mln zł w roku 2011.*
- ✓ *Łączna liczba osób, które skorzystały w województwie łódzkim z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w 2013 roku była o 5,6% większa niż w roku 2012 r.*
- ✓ *Efektywność aktywnych form w województwie łódzkim jest przeciętnie wyższa niż w kraju. Co więcej wskaźnik efektywności w naszym regionie sukcesywnie rośnie. W porównaniu z rokiem 2010 wzrost ten wyniósł w 2013 roku ponad 10 punktów procentowych (z 55,9% do 66,1%).*
- ✓ *W samym 2013 roku do projektów z Priorytetu VI i VII PO KL przystąpiło blisko 22 tys. osób bez zatrudnienia; zaplanowaną ścieżkę aktywizacji zawodowej ukończyło około 19 tys. osób. Ponad 3 tys. osób otrzymało wsparcie bezzwrotne na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej; 33 osoby skorzystały z preferencyjnych pożyczek na start.*
- ✓ *W ramach wspierania przedsiębiorczości społecznej, powstało 11 spółdzielni socjalnych założonych przez osoby prawne oraz 23 spółdzielnie socjalne założone przez osoby fizyczne.*
- ✓ *Wysokość wskaźnika zatrudnienia (67%) sytuuje województwo łódzkie na trzecim miejscu w kraju.*
- ✓ *Liczba działających przedsiębiorstw przypadająca na 1000 mieszkańców była w latach 2011 – 2012 wyższa w województwie łódzkim aniżeli w całym kraju. Co więcej, liczba ta rosła w tym okresie a jej przyrost był wyraźnie większy w województwie łódzkim (+1,0) niż w kraju (+0,3).*
- ✓ *Liczba bezrobotnych do 25 roku życia, była w końcu 2013 r. niższa w porównaniu z końcem 2012 r. Ponadto ich udział w bezrobociu rejestrowanym w Łódzkiem systematycznie spada.*
- ✓ *Wyraźnie zmniejsza się udział osób bez stażu w generalnej populacji bezrobotnych zarejestrowanych w województwie łódzkim. Wśród województw w kraju zajmujemy pod tym względem bardzo dobrą pozycję - niższy niż w Łódzkiem poziom tego wskaźnika odnotowało jedynie województwo dolnośląskie. Stosunkowo niski odsetek osób bez stażu, jest częściowo efektem zaangażowania znacznych środków w aktywizację bezrobotnych z naszego województwa.*
- ✓ *W okresie od stycznia do grudnia 2013 r. do urzędów pracy naszego województwa wpłynęło łącznie 52.120 ofert pracy, tj. o 8.683 więcej niż w okresie 12 miesięcy roku 2012.*
- ✓ *Liczba wyłączeń bezrobotnych z powodu podjęcia pracy wyraźnie rośnie w kolejnych latach (2011, 2012, 2013), zarówno w przypadku zatrudnienia subsydiowanego jak i niesubsydiowanego.*

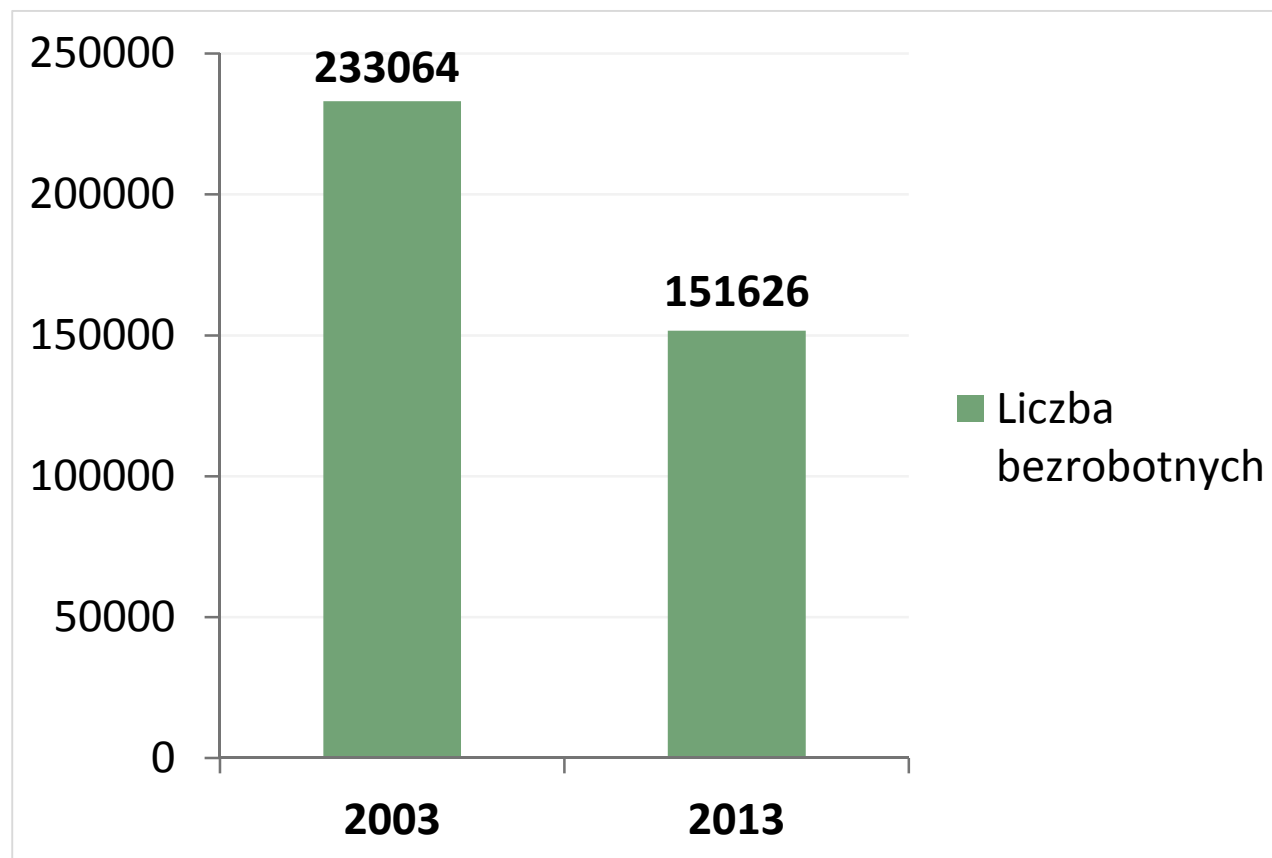
Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku produkcyjnym 18-64 (dane średnioroczne)

2012

Ze względu na wysokość wskaźnika zatrudnienia wśród osób w wieku 18-64 lata województwo łódzkie zajmuje trzecie miejsce w kraju.

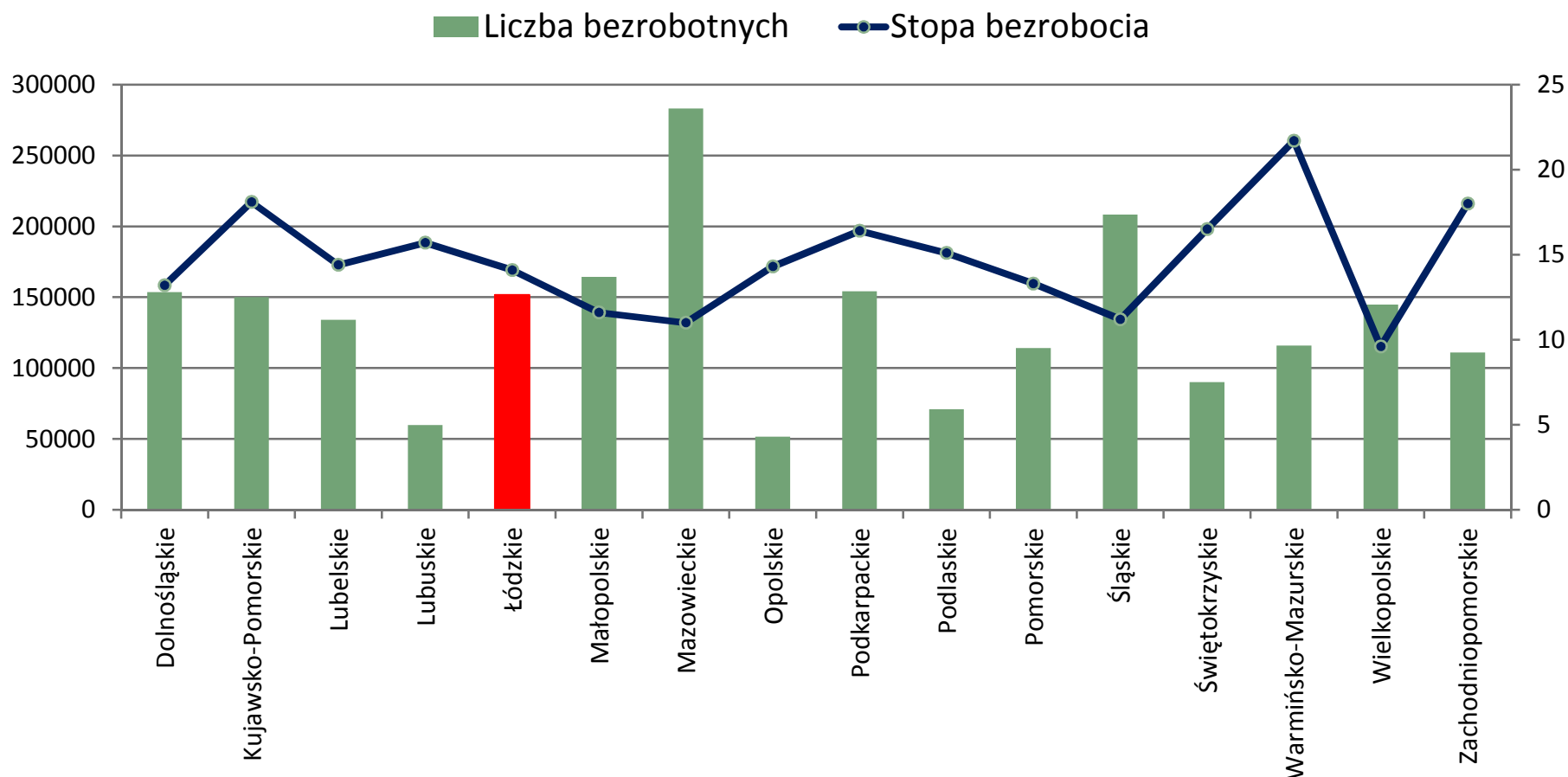
Bezrobotni znajdujący się w rejestrach powiatowych urzędach pracy na terenie województwa łódzkiego (stan w końcu grudnia)

W ciągu 10 lat obecności Polski w Unii Europejskiej bezrobocie rejestrowane w województwie łódzkim spadło o blisko 81,5 tys. osób.

Liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia w poszczególnych województwach na terenie kraju (stan w końca grudnia)

5

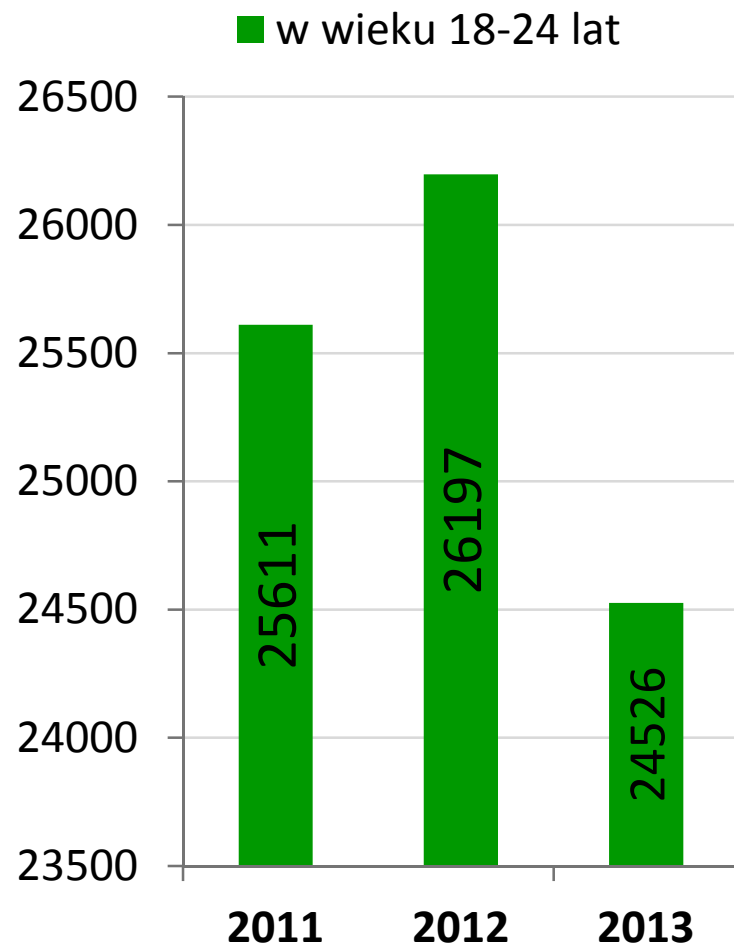

Województwo łódzkie znajduje się w środku skali zarówno ze względu na poziom bezrobocia, jak i wysokość wskaźnika stopy.

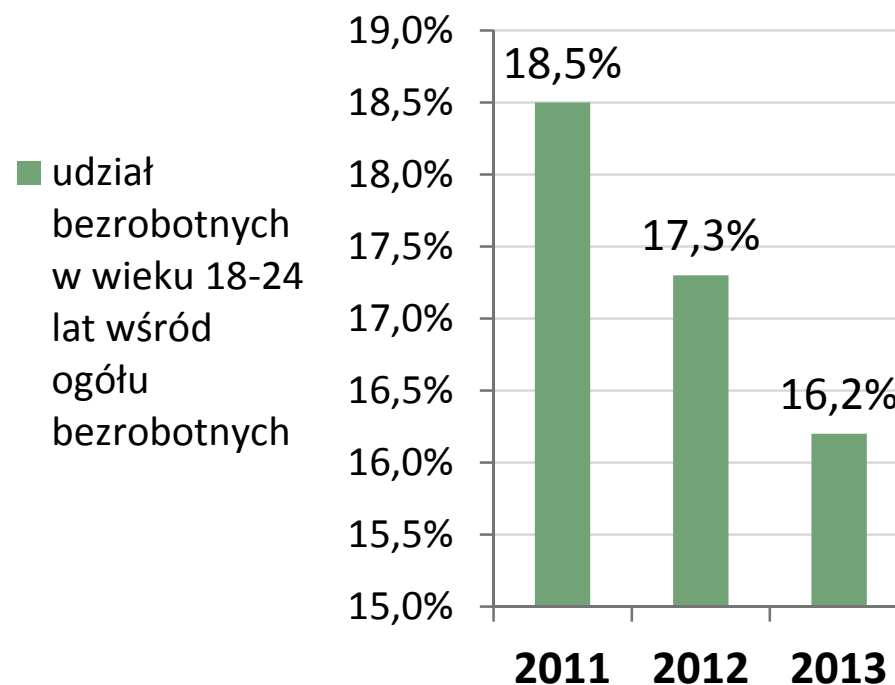
Województwa, w których występuje niższa niż u nas stopa bezrobocia charakteryzują się często wyższą liczbą bezrobotnych. Najbardziej jaskrawe przykłady to mazowieckie i śląskie. I odwrotnie, w kilku województwach, w których rejestry wykazują niższy niż w Łódzkiem poziom bezrobocia, stopa bezrobocia jest zdecydowanie wyższa, np. w: warmińsko mazurskim, zachodniopomorskim, świętokrzyskim czy lubuskim.

Ze względu na poziom bezrobocia oraz wskaźnik stopy, sytuacja w naszym województwie jest zbliżona obserwowanej w województwie dolnośląskim.

Bezrobotni według wieku (stan w końcu grudnia)

W końcu 2013 r. bezrobotnych którzy nie ukończyli 25 lat było mniej, zarówno w porównaniu z końcem 2012 r., jak i ze stanem sprzed dwóch lat. Ich udział w bezrobociu rejestrowanym w Łódzkiem systematycznie spada. W końcu 2013 r. osiągnął poziom 16,2% (dla porównania, w kraju 18,6%).

Osoby w wieku 15-24 lata uczestniczące w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VI i VII PO KL

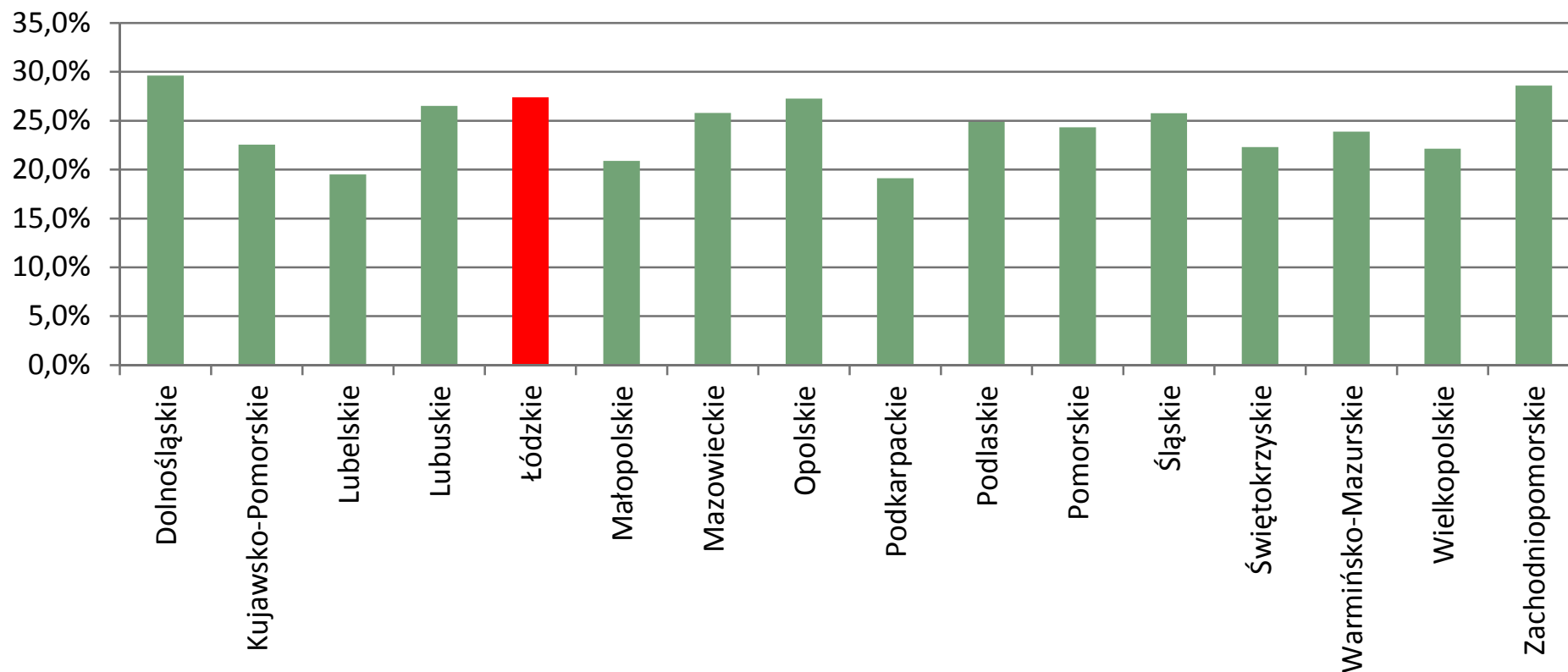
7

Działanie	Ogółem do końca 2013 r.	W roku 2013
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.1 PO KL	22064	2572
Liczba utworzonych miejsc pracy ze środków EFS udzielonych na podjęcie działalności gospodarczej w ramach Działania 6.1	1819	255
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.2 PO KL	376	124
Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje w ramach Działania 6.2 PO KL	514	199
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.3 PO KL	1137	15
Liczba osób, które znalazły lub kontynuują zatrudnienie w ramach Działania 6.1 PO KL*	4364	x
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.1 PO KL	7311	1805
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.2 PO KL	3605	643
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.3 PO KL	1917	4

* dane dot. osób w wieku 15-24 lata dot. projektów, dla których wniosek o dofinansowanie został złożony do końca 2012 r., natomiast dane dot. osób w wieku 15-30 lata dot. projektów, dla których wniosek o dofinansowanie został złożony od początku 2013 r.

Statystyki krajowe (stan w końcu grudnia)

Udział osób w wieku 50+ w bezrobociu rejestrowanym

Jak wskazują statystyki urzędów pracy w całym kraju, osoby w wieku 50+ stanowią dość wysoki odsetek wśród osób bezrobotnych.

Ze względu na wartość wskaźnika przedstawionego na wykresie województwo łódzkie zajmuje 3 pozycję, po województwie dolnośląskim i zachodniopomorskim. W Łódzkiem wyniósł on 27,4%.

Osoby w wieku 50-64 lata uczestniczące w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VI i VII PO KL

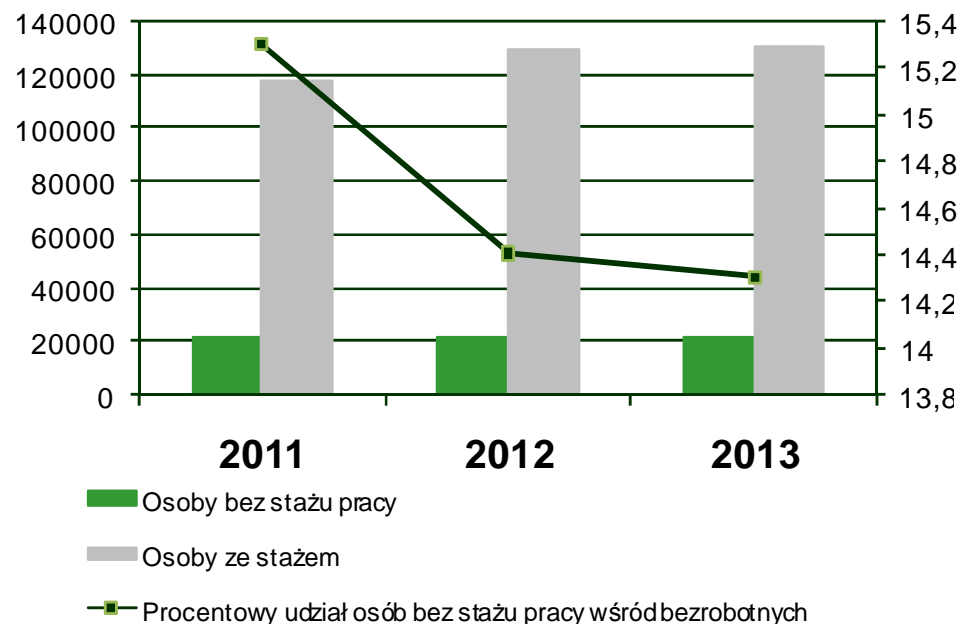
9

Działanie	Ogółem do końca 2013 r.	W roku 2013
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.1 PO KL	9938	2484
Liczba utworzonych miejsc pracy ze środków EFS udzielonych na podjęcie działalności gospodarczej w ramach Działania 6.1	1868	476
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.2 PO KL	392	61
Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje w ramach Działania 6.2 PO KL	371	17
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.3 PO KL	480	1
Liczba osób, które znalazły lub kontynuują zatrudnienie w ramach Działania 6.1 PO KL	2574	x
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.1 PO KL	2948	845
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.2 PO KL	2463	297
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.3 PO KL	934	0

*dane dot. działań w ramach Priorytetu VII dot. osób w grupie wiekowej 55-64 lata

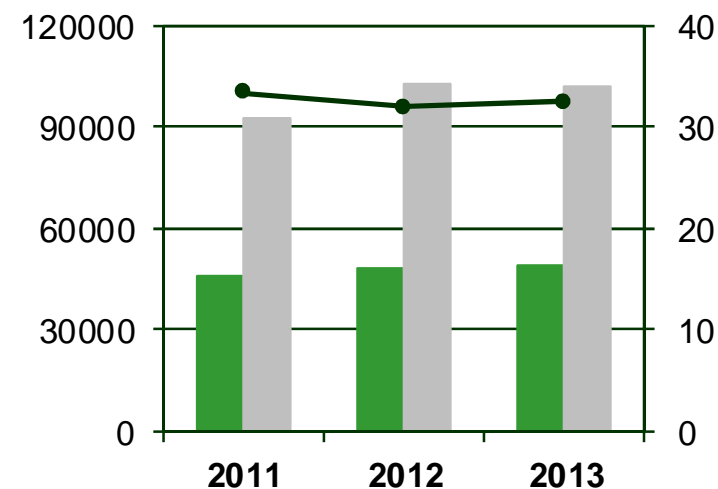
Bezrobotni bez stażu pracy oraz bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych (stan w końcu grudnia)

Od dłuższego czasu obserwujemy wyraźne zmniejszanie się udziału osób bez stażu w generalnej populacji bezrobotnych zarejestrowanych w województwie łódzkim.

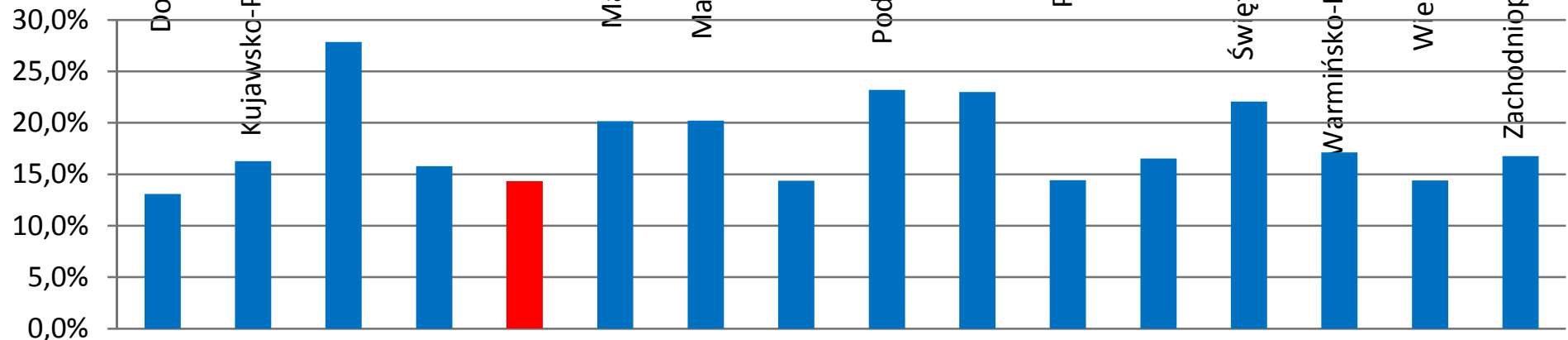
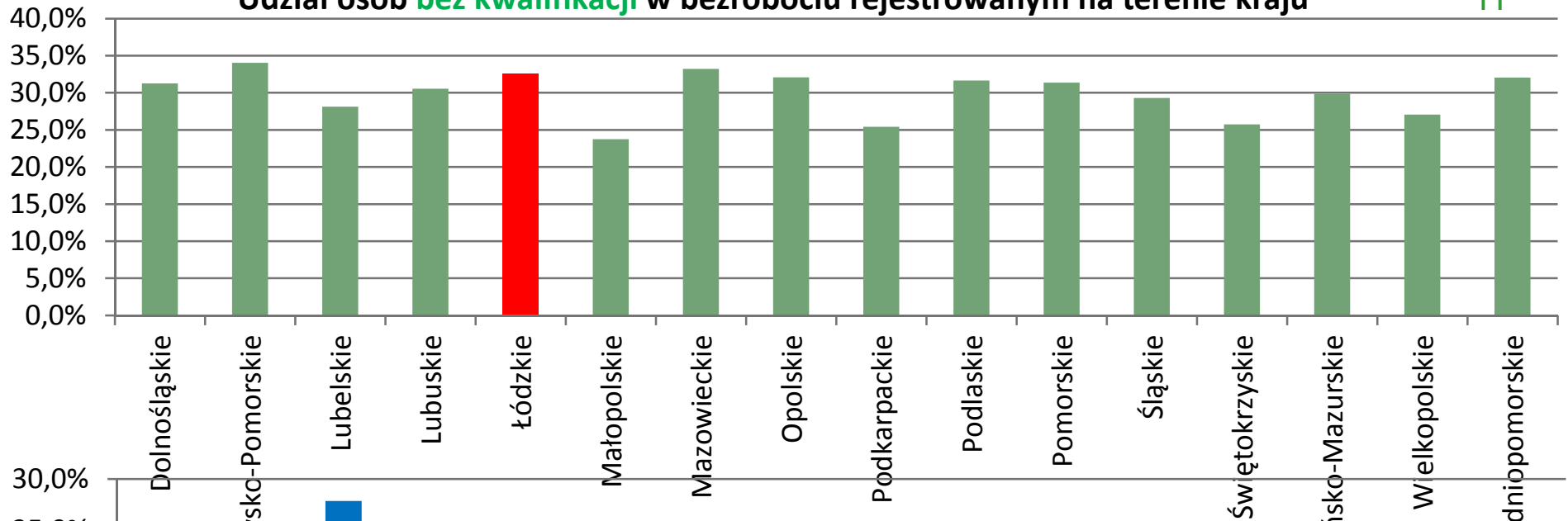
*Wartości bezwzględne odczytujemy na lewej osi wykresów, natomiast wskaźniki procentowe na prawej osi wykresów.

Udział osób niewykwalifikowanych w bezrobociu rejestrowanym spadł na przestrzeni 2012 roku o 1,4 punktu procentowego, natomiast w roku 2013 nastąpił niewielki wzrost o 0,5 p.p.

- Bezrobotni bez kwalifikacji
- Bezrobotni posiadający kwalifikacje zawodowe
- Wskaźnik udziału osób bez kwalifikacji wśród bezrobotnych ogółem

Udział osób **bez kwalifikacji** w bezrobociu rejestrowanym na terenie kraju

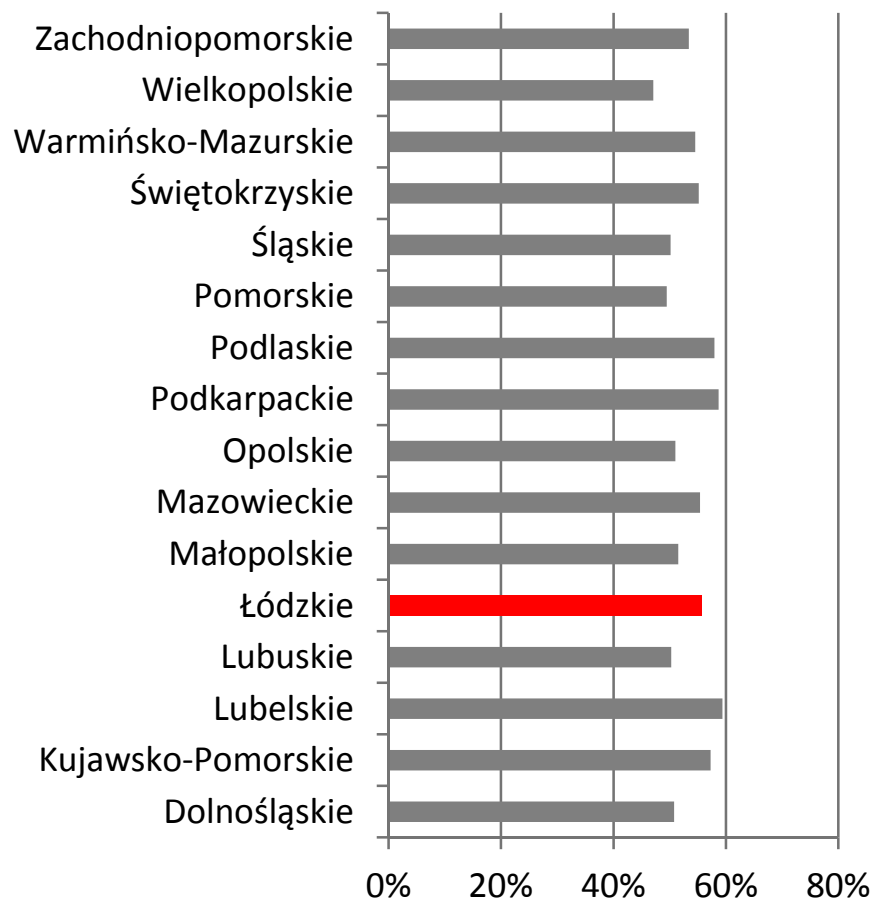

Udział osób **bez stażu** w bezrobociu rejestrowanym na terenie kraju

Udział osób bez kwalifikacji w statystykach bezrobocia rejestrowanego sytuuje Łódzkie na 3 pozycji wśród województw w kraju. Zdecydowana większość bezrobotnych nieposiadających kwalifikacji zawodowych legitymuje się wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Dotyczy to szczególnie osób w kategorii wiekowej 50+. Drugim z kolei licznie reprezentowanym typem wykształcenia wśród osób bez kwalifikacji jest wykształcenie średnie ogólne. Tutaj dominują osoby do 25 roku życia. Bardzo dobrą pozycję zajmujemy ze względu na udział w bezrobociu osób bez stażu zawodowego. Niższy niż Łódzkiem poziom tego wskaźnika odnotowało jedynie województwo dolnośląskie.

Stosunkowo niski odsetek osób bez stażu, jest częściowo efektem zaangażowania znacznych środków w aktywizację bezrobotnych z naszego województwa.

Długotrwale bezrobotni

bezrobotny długotrwale - bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

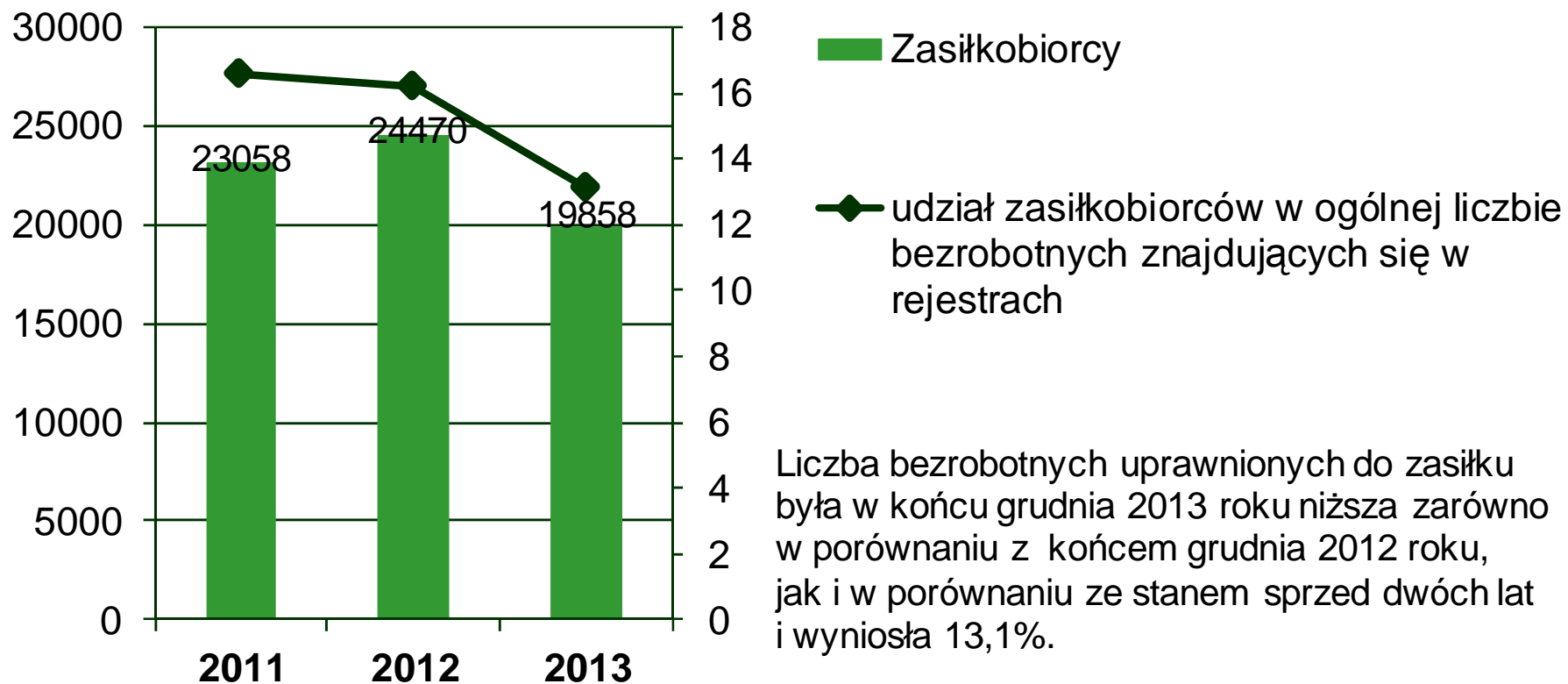
Art. 2, ust. 5) ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r.

W końcu 2013 roku w 14 województwach na terenie kraju wskaźnik udziału długotrwale bezrobotnych wśród bezrobotnych ogółem przekroczył 50%. Województwo łódzkie zajmuje pod tym względem 5 miejsce.

Osoby długotrwale bezrobotne uczestniczące w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VI i VII PO KL

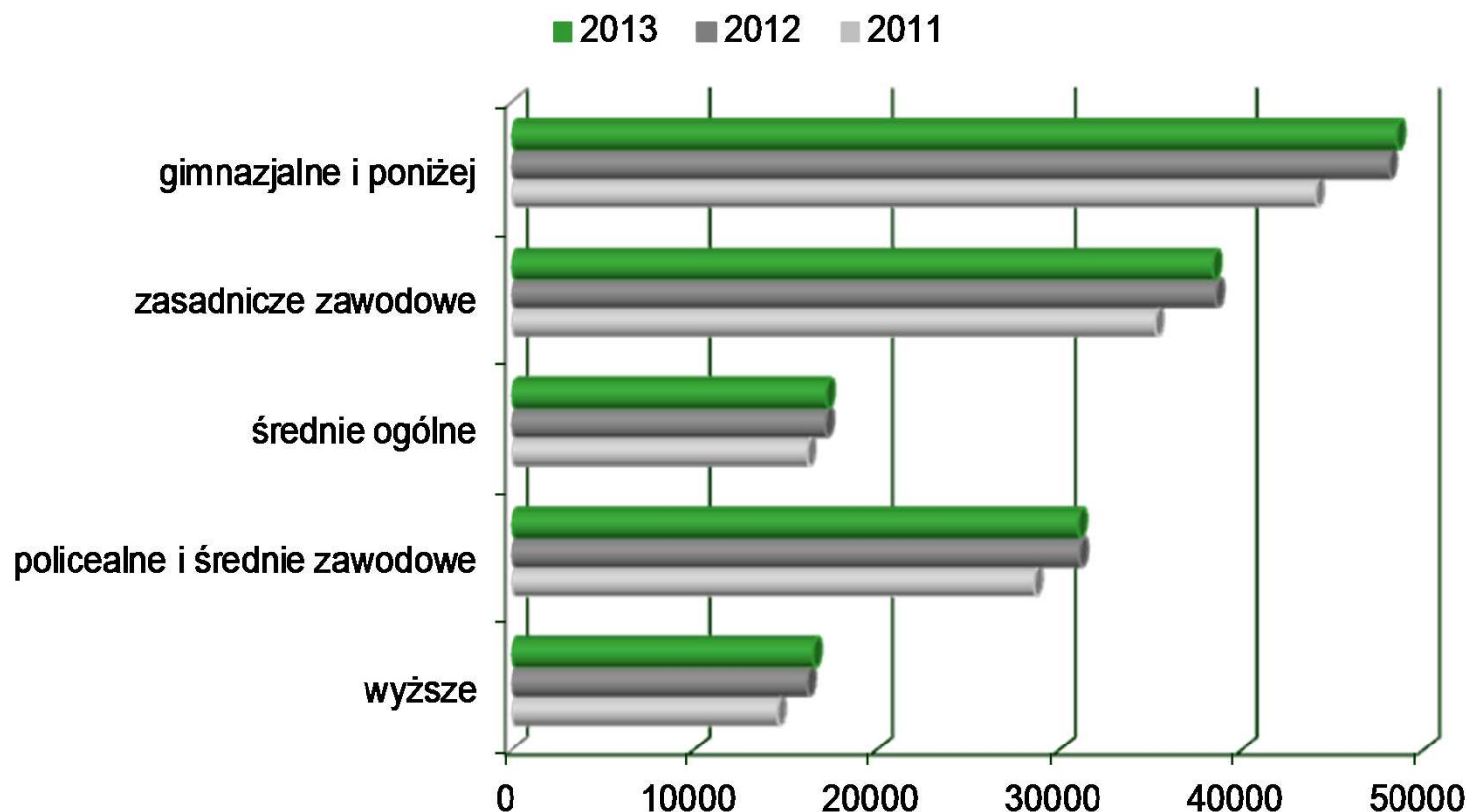
Działanie	Ogółem do końca 2013 r.	W roku 2013
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.1 PO KL	19548	3657
Liczba utworzonych miejsc pracy ze środków EFS udzielonych na podjęcie działalności gospodarczej w ramach Działania 6.1	4557	1015
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.2 PO KL	425	114
Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje w ramach Działania 6.2 PO KL	413	42
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.3 PO KL	357	12
Liczba osób, które znalazły lub kontynuują zatrudnienie w ramach Działania 6.1 PO KL	4370	x
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.1 PO KL	7161	1473
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.2 PO KL	2399	316
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.3 PO KL	518	1

Bezrobotni zasiłkobiorcy (stan w końcu grudnia)

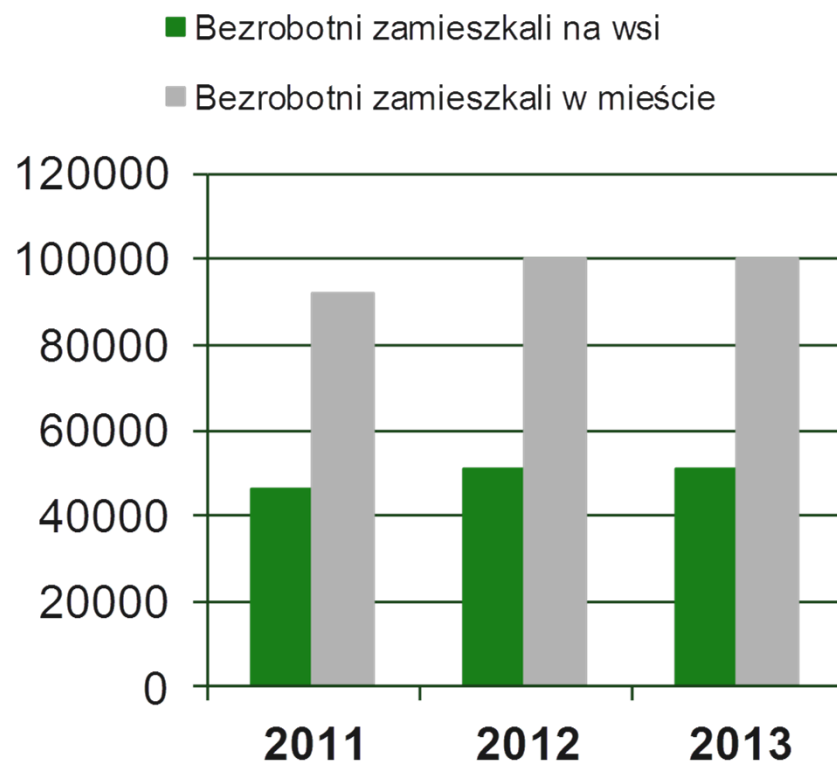

Bezrobotni wg wykształcenia (stan w końcu grudnia)

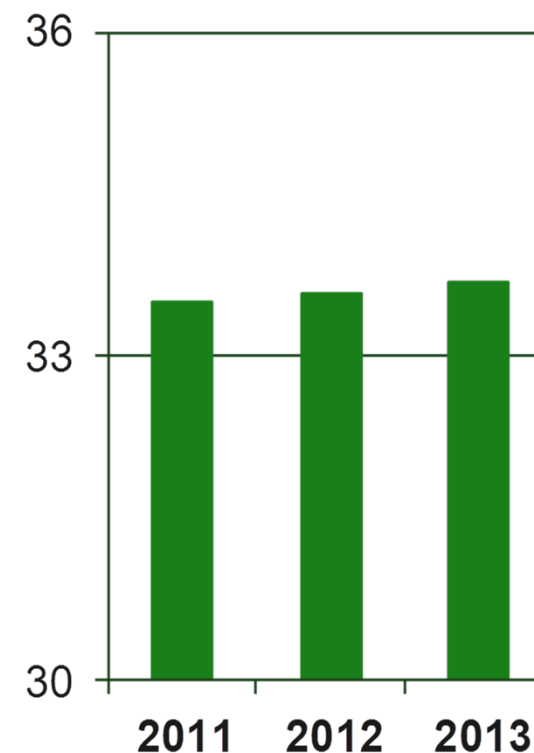
Analiza populacji zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2013 r. pokazuje, że niewielki, wynoszący 0,39% (590 osób) wzrost bezrobocia nie wiązał się z istotnymi zmianami struktury tej grupy ze względu na wykształcenie. Spadek odnotowano w dwóch kategoriach: wykształceniu policealnym i średnim zawodowym oraz zasadniczym zawodowym. Natomiast wskaźnik udziału osób z wykształceniem wyższym wzrósł o 0,2 punktu procentowego do poziomu 10,9%.

Bezrobotni w województwie łódzkim ze względu na miejsce zamieszkania (stan w końcu grudnia)

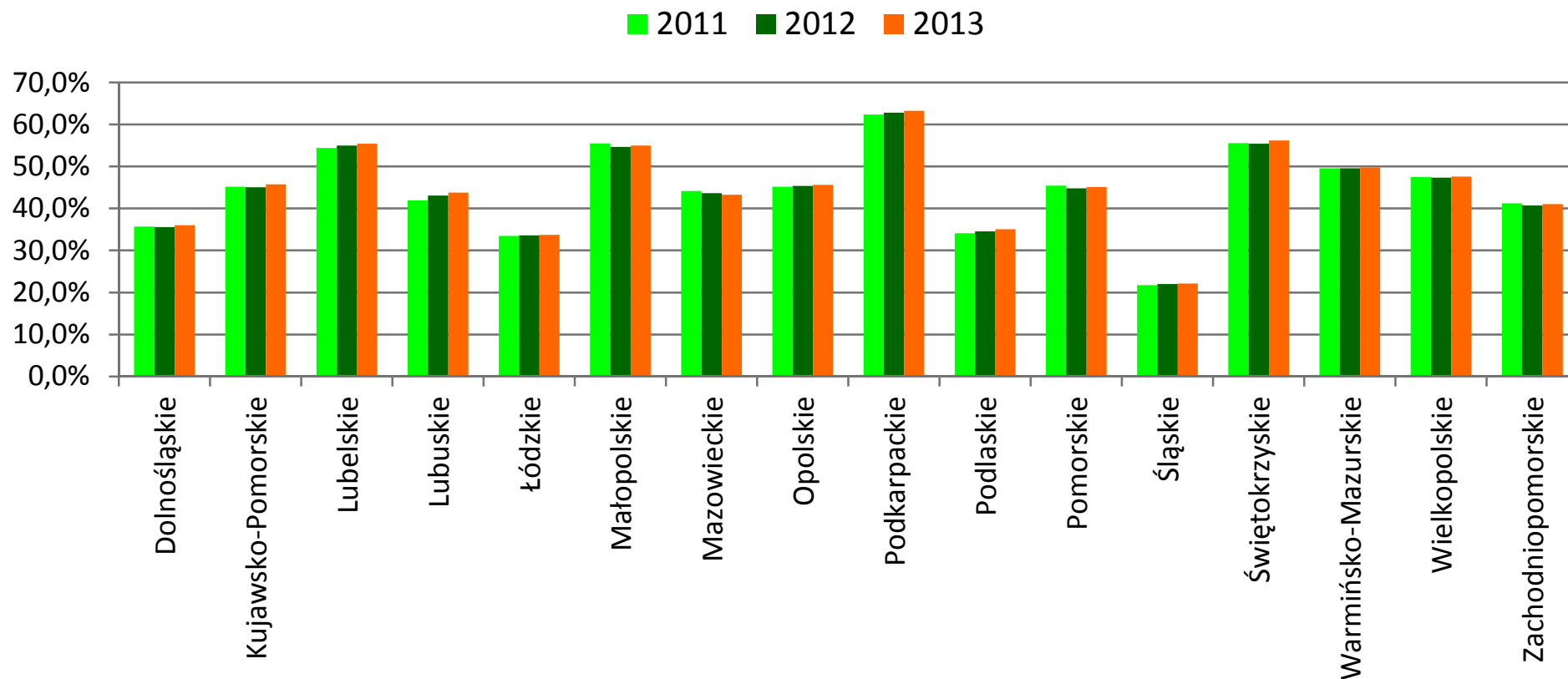

■ wskaźnik udziału w populacji bezrobotnych osób zamieszkałych na wsi

Rejestrowane bezrobocie w województwie łódzkim stanowi w większym stopniu problem obszarów miejskich, na których zamieszkuje 66,3% bezrobotnych ujętych w ewidencjach powiatowych urzędów pracy. Na przestrzeni 2013 roku, odsetek bezrobotnych zamieszkałych na wsi wzrósł nieznacznie (o 0,1 punktu procentowego), do poziomu 33,7%.

Udział osób zamieszkałych na wsi w statystykach bezrobocia rejestrowanego w kraju (stan w końcu grudnia) 17

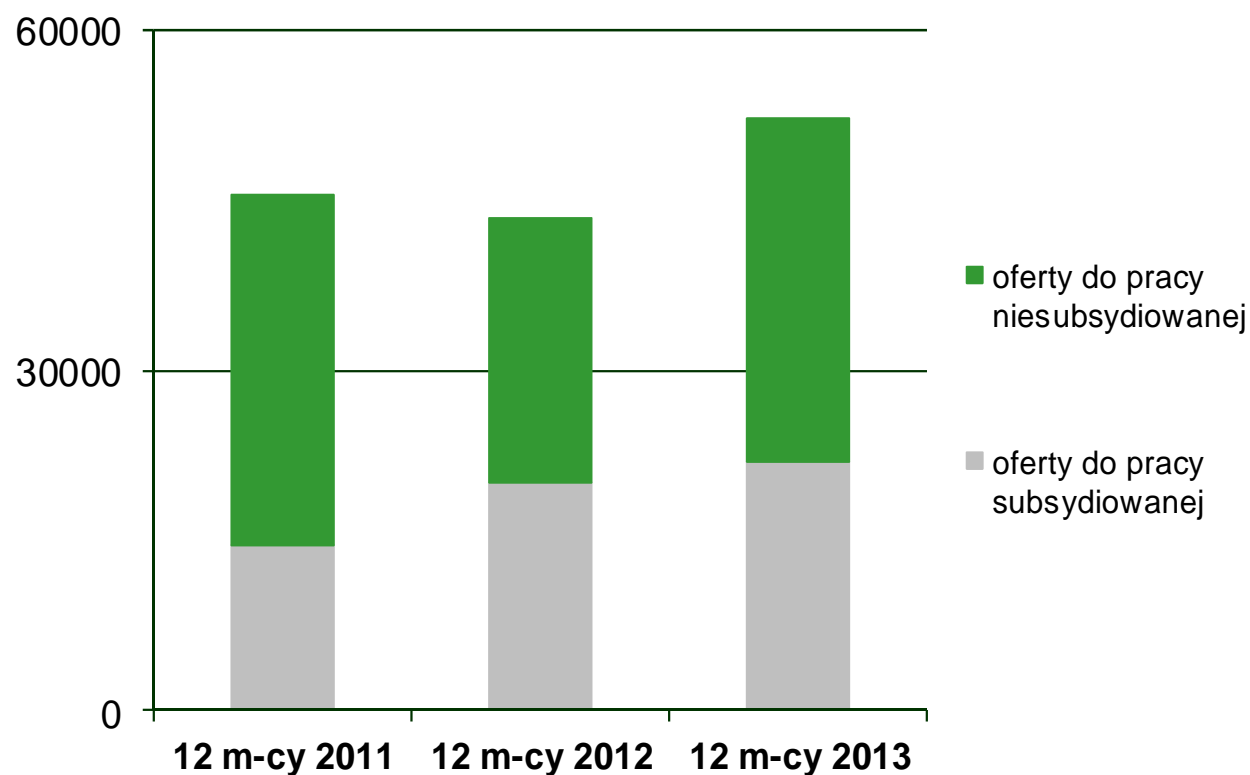
Ze względu na wysokość wskaźnika udziału w bezrobociu rejestrowanym, osób zamieszkałych na wsi (w końcu 2013 roku) zajmujemy, przedostatnie miejsce w kraju (po woj. śląskim).

Osoby zamieszkałe na wsi uczestniczące w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VI i VII PO KL

Działanie	Ogółem do końca 2013 r.	W roku 2013
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.1 PO KL	20675	3004
Liczba utworzonych miejsc pracy ze środków EFS udzielonych na podjęcie działalności gospodarczej w ramach Działania 6.1	4442	803
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.2 PO KL	763	198
Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje w ramach Działania 6.2 PO KL	789	101
Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 6.3 PO KL	2994	30
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.1 PO KL	13365	2879
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.2 PO KL	3940	401
Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Działania 7.3 PO KL	5185	5

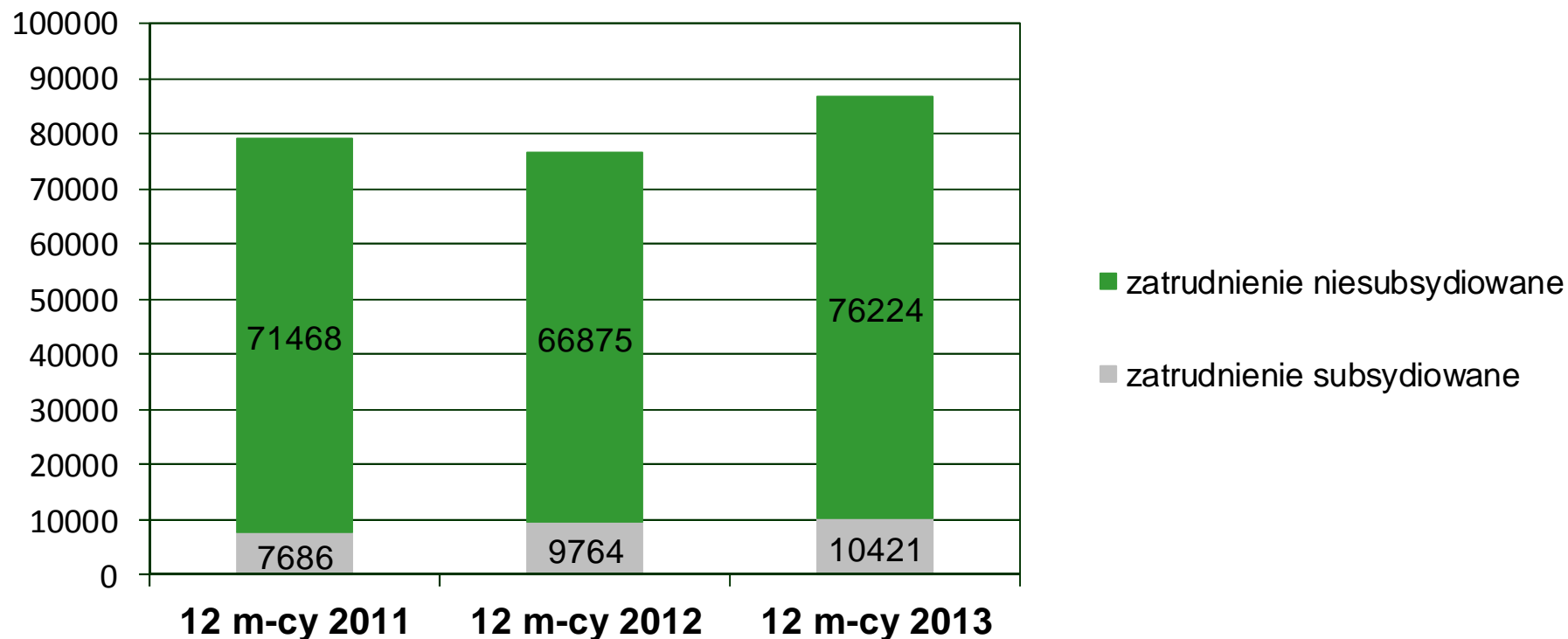
Oferty zatrudnienia zgłoszone do urzędów pracy w województwie łódzkim na przestrzeni 12 miesięcy w kolejnych latach.

W okresie od stycznia do grudnia 2013 r. do urzędów pracy naszego województwa wpłynęło łącznie 52.120 ofert pracy, tj. o 8.683 więcej niż w okresie 12 miesięcy roku 2012. Wzrost spowodowany był głównie większą liczbą miejsc pracy niesubsydiowanej.

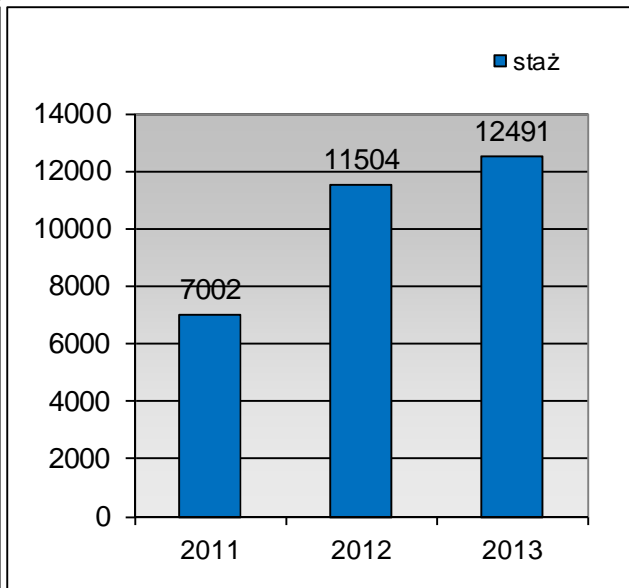
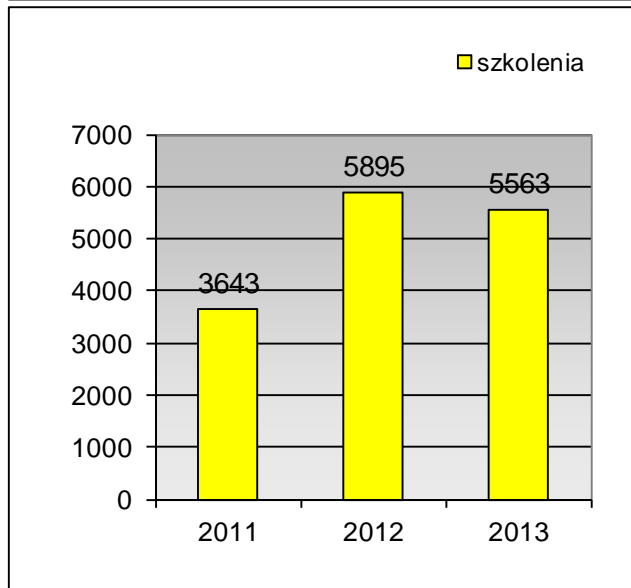
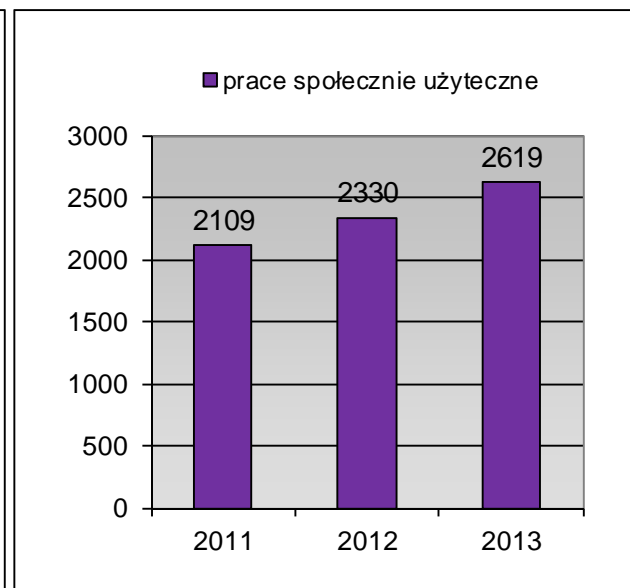
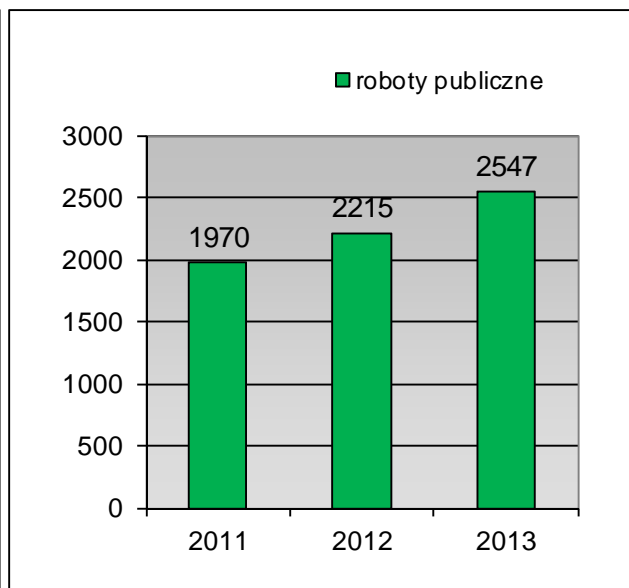
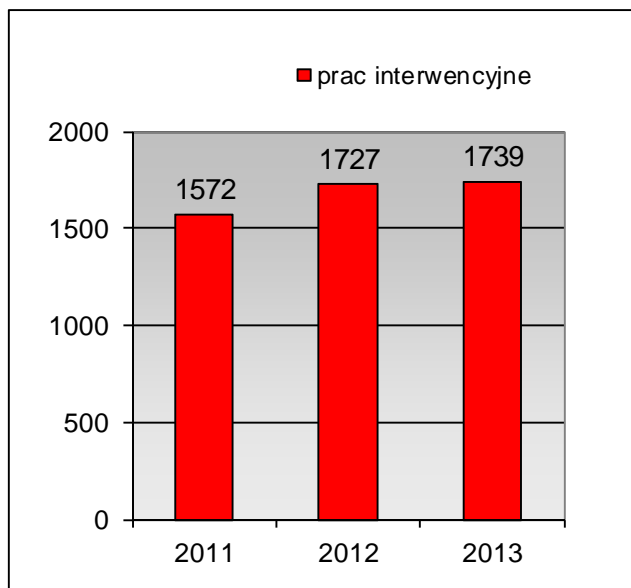
Miejsca pracy subsydiowanej finansowane są ze środków Funduszu Pracy oraz Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Odływ bezrobotnych do zatrudnienia w województwie łódzkim na przestrzeni 12 miesięcy kolejnych lat.

Liczba wyłączeń bezrobotnych z powodu podjęcia pracy w kolejnych analizowanych okresach ma wyraźną tendencję wzrostową, zarówno w przypadku zatrudnienia subsydiowanego jak i niesubsydiowanego.

Bezrobotni z województwa łódzkiego uczestniczący w wybranych aktywnych formach wsparcia zatrudnienia w kolejnych trzech latach

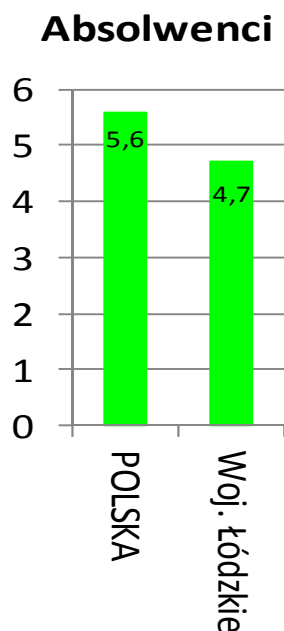

Porównując trzy ostatnie lata, wzrost liczby bezrobotnych objętych aktywnym wsparciem w województwie dotyczył m.in. podejmujących: prace interwencyjne, roboty publiczne, staże czy też prace społecznie użyteczne. Niewielki spadek w porównaniu do roku 2012 dotyczył skierowań na szkolenia.

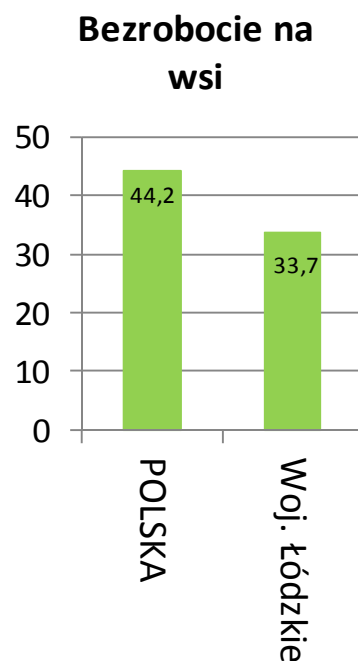
Efektywność form aktywizacji

WYBRANE FORMY AKTYWIZACJI	ROK 2010		ROK 2011		ROK 2012		ROK 2013
	EFEKTYWNOŚĆ	EFEKTYWNOŚĆ	EFEKTYWNOŚĆ	EFEKTYWNOŚĆ	EFEKTYWNOŚĆ	EFEKTYWNOŚĆ	EFEKTYWNOŚĆ
	W REGIONIE	W KRAJU	W REGIONIE	W KRAJU	W REGIONIE	W KRAJU	W REGIONIE
SZKOLENIA	32,40%	36,70%	46,40%	43,10%	36,80%	42,50%	45,32%
STAŻE	51,30%	48,40%	54,90%	52,60%	61,50%	60,90%	65,43%
PRACE INTERWENCYJNE	79,20%	70,80%	77,90%	71,40%	78,90%	74,40%	84,0%
ROBOTY PUBLICZNE	60,20%	46,00%	71,20%	53,20%	74,60%	57,30%	77,43%
PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE	27,20%	39,80%	29,60%	36,10%	32,00%	33,00%	14,49%
DOTACJE	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
REFUNDACJA KOSZTÓW STWORZENIA STANOWISKA PRACY	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
OGÓŁEM	55,9%	54,2%	60,3%	55,7%	62,8%	60,9%	66,07%

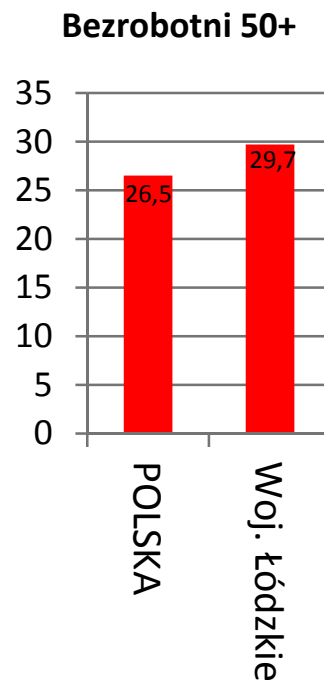
Wybrane elementy struktury bezrobocia w kraju i w woj. łódzkim (stan w końcu grudnia)

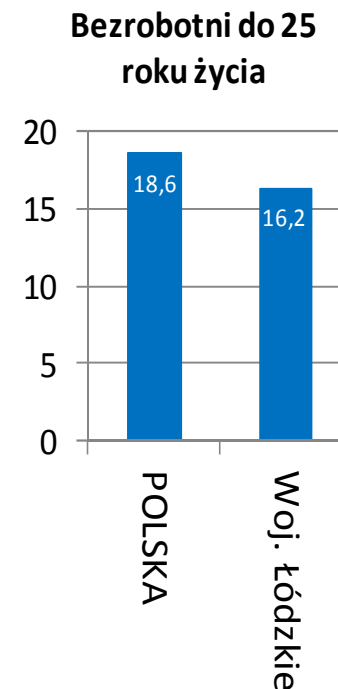
Wskaźnik udziału absolwentów w bezrobociu zarejestrowanym w województwie łódzkim był niższy od wskaźnika krajowego o 0,9 punktu procentowego (5,9% dla Polski, 4,7% dla woj. łódzkiego). Mniejszy niż w Łódzkiem, odnotowano jedynie w 2 województwach: zachodniopomorskim i dolnośląskim.

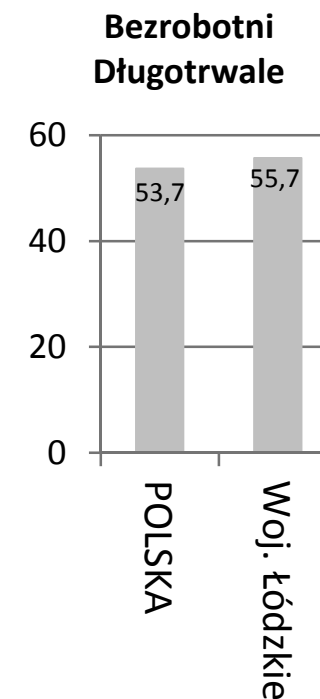
Bezrobotnych zamieszkałych na wsi także było u nas mniej niż w innych województwach. Ich udział w rejestrach woj. łódzkiego jest niższy od wskaźnika dotyczącego całego kraju aż o 10,5 punktu procentowego (44,2% dla Polski, 33,7% dla woj. łódzkiego). Wskaźnik niższy niż w Łódzkiem odnotowano jedynie w woj. śląskim

Wyższy od krajowego wskaźnik udziału wśród bezrobotnych województwa łódzkiego dotyczył osób w wieku 50+ (dla Polski 26,5%, dla woj. łódzkiego 29,7%). Wyższe niż w Łódzkiem wskaźniki dotyczyły jedynie województw: dolnośląskiego i zachodniopomorskiego

Udział „młodych” wśród bezrobotnych z woj. łódzkiego jest kolejnym wskaźnikiem o wartości niższej niż wartość wskaźnika krajowego (18,6% dla kraju, 16,2% dla woj. łódzkiego). niższe niż w Łódzkiem odsetki dotyczyły jedynie województw: dolnośląskiego, zachodniopomorskiego i śląskiego

Odsetek długotrwale bezrobotnych jest wyższy od krajowego. (53,7% w Polsce i 55,7% w woj. łódzkim). Pod względem pozycji wskaźnika na liście województw jesteśmy na 5 miejscu licząc od najwyższego

Zawody nadwyżkowe *

(z najwyższą średnią miesięczną nadwyżką podaży nad popytem)

1. **Sprzedawca**
2. **Technik ekonomista**
3. **Ślusarz**
4. **Szwaczka**
5. **Robotnik pomocniczy przemysłu przetwórczym**
6. **Robotnik budowlany**
7. **Murarz**
8. **Technik mechanik**
9. **Mechanik pojazdów samochodowych**
10. **Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle**

* Trzy z wymienionych zawodów są jednocześnie na najwyższych miejscach w rankingu zgłoszonych ofert (sprzedawca, szwaczka, robotnik budowlany)

Zawody deficytowe

(najbardziej poszukiwane w województwie)

1. **zawody z dziedziny handlu i usług:** telemarketer, pracownik centrum obsługi telefonicznej, doradca finansowy, opiekunowie: opiekun w domu pomocy społecznej i asystent nauczyciela przedszkola , pracownicy ochrony.
2. **z zakresu prac biurowych:** pracownik kancelaryjny, sekretarka, urzędnik podatkowy
3. **spawacze:** spawacz metodą TIG, spawacz metodą MAG, spawacz metodą MIG
4. **monterzy:** monter ociepleń budynków, monter rusztowań, monter wyrobów z tworzyw sztucznych.

Poszukiwani przez Internet

(na podstawie wyników badania „Analiza treści ofert pracy zamieszczonych w Internecie kierowanych do mieszkańców województwa łódzkiego” Łódź, 2013r.)

.....

Zawodem, który niezmiennie bije rekordy popularności jest przedstawiciel handlowy – 7,2% wszystkich ofert dotyczyło tego właśnie zawodu.

Zawody zajmujące kolejne pozycje w rankingu mają już znacznie mniejszą popularność:

- **szwaczka**
- **doradca klienta**
- **programista aplikacji (wyższe)**
- **księgowy**
- **kierowca samochodu ciężarowego**
- **specjalista ds. sprzedaży (wyższe)**
- **opiekun osoby starszej**
- **pracownik centrum obsługi telefonicznej**
- **kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania**
- **konsultant/agent sprzedaży bezpośredniej**
- **konsultant do spraw systemów teleinformatycznych (wyższe)**
- **sprzedawca w branży przemysłowej**
- **kierownik działu sprzedaży**
- **pozostali pracownicy przy pracach prostych**
- **przedstawiciel medyczny (wyższe)**

Dokonane wyżej analizy zjawiska bezrobocia należy uznać za niepełne bez równoczesnego przeanalizowania możliwości zatrudnienia, jakie daje regionalny rynek pracy województwa łódzkiego.

Zaprezentowany niżej wskaźnik pokazuje, jak zmieniała się **liczba działających przedsiębiorstw przypadająca na 1000 mieszkańców** w Polsce oraz w województwie łódzkim w latach: 2011 oraz 2012

i tak:

w roku 2011 na 1000 mieszkańców przypadało:

- **w województwie łódzkim: 47,1** działających przedsiębiorstw
- **w Polsce: 46,3** działających przedsiębiorstw

w roku 2012 na 1000 mieszkańców przypadało:

- **w województwie łódzkim: 48,1** działających przedsiębiorstw
- **w Polsce: 46,6** działających przedsiębiorstw

Jak widać, wartość analizowanego wskaźnika była w latach 2011 – 2012 wyższa w województwie łódzkim aniżeli w całym kraju. Co więcej, przyrost jego wartości był wyraźnie większy w województwie łódzkim (+1,0) niż w kraju (+0,3).

Źródło: GUS

Dziękuję za uwagę